Vol. IV
No 4

22nd March, 1974.
(Friday)
1st Chaitra, 1896 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT
CONTENTS

PAGES.

Oral Answers to Questions. .. 257

Short Notice Question and Answer. .. 297

Motion :

re : Production of Records relating to cancellation of Sri Vittal Reddy's quarter, before the High Court (Consideration postponed to 26-3-74.) .. 298

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:

re : Theft and Pilferage of 10,000 litres of alcohol near Nizamabad. .. 303

re : Robbery in Syndicate Bank at Banaganapalle. .. 305

re : Indiscriminate lathi-charge and defending black-marketeers by police on 15-2-74 in Huzurnagar. .. 306

re : Strike by Junior Doctors (Reply postponed) .. 312

Papers placed on the Table :

re : (i) Note on 'Airborne Geophysical and Ground Surveys for Mineral Exploration in Andhra Pradesh' in pursuance of Assurance No. 2106, dated 4-9-71 (Part I) .. 317

(ii) Report of Enquiry on the Working of the Vakadu group of institutions .. 318

Government Bills :

(i) The A. P. Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1974 (Introduced) .. 319

(ii) The Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1974 (Introduced) .. 320

[Contd. on 3rd Cover.

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.

1975

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri P. Ranga Reddy

Deputy Speaker: Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:

1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Smt. D. Indira
4. Sri M. Yellappa

Secretary : Sri A. Shanker Reddy, B.A., LL. B.

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Purnananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

CONTENTS—Contd.

	Pages
Budget for 1974-75 (Vote on Account)—General Discussion (contd.)	.. 320
Non-Official Bills :	
(i) The A. P. Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) (Amendment) Bill, 1974 (Introduced)	.. 325
(ii) The A. P. Agricultural Credit Operations Bill, 1974 (Introduced)	.. 325
Non-Official Resolutions :	
(i) Grant of pattas for house-sites and cultivable lands to Scheduled Castes and Scheduled Tribes, etc. (Discussion Continued from 28-1-1974)	.. 325
(ii) Nationalization of Cinema and Picture Houses (Moved) (After noon 3.00 p. m.)	.. 351
Budget for 1974-75 (Vote on Account) General Discussion (Contd.)	.. 352
Presentation of Petition :	
re: Grievances of N. G. Os. (Referred to Petitions Committee)	.. 372
Budget for 1974-75 (Vote on Account) General Discussion. (Contd.)	.. 374
Appendix.	.. 399

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Seventeenth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 22nd March, 1974.

The House met at Half-past Eight of the Clock
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

GROUP EXECUTIVE OFFICERS FOR PANCHAYATS

480—

* 3177-Q.—Sri P. V. Ramana (Anakapalli) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is a proposal with the Government now to appoint group Executive Officers to Panchayats; and

(b) if so, the probable expenditure to be incurred by the Government?

The Chief Minister (Sri J. Vengal Rao) : —(a) Yes, Sir.

(b) Probable expenditure will be known only after the proposal is finalised as several alternative patterns are being worked out.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—వి. యల్. డబ్ల్యూలలో కొంతమంది అంటున్నారు. అనేక పేటర్న్స్ అంటున్నారు. పేటర్న్ డిసైడు కాలేదా ? 8—30 A.M.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు వచ్చినవి. త్వరలోనే దానిగురించి ఆలోచన చేయ్యడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—ఈ సంవత్సరం అమలులోకి వస్తుందా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో అమలుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—అధ్యక్షా, ఇదివరకు వి. యల్. డబ్ల్యూలను గ్రూపు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లుగా వేశారు. అప్పట్లో కొంత డబ్బు దుర్వినియోగం చేసినట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

An asterisk before the name indicates correction by the Member.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నా దగ్గర యిన్ఫర్మేషనులేదు.

LOCAL FUND AUDIT IN PANCHAYAT SAMITHIS

481—

*3451-(P)-Q· —Sarvasri V. Narasimha Rao (Kothuru), P. Srirama Murthy (Nagarikatakam), C. Laxminarayana (Srikakulam) and B. Hariyapprdu (Etcherla :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) the reasons for issuing G. O. Ms. No 457, P. R. dated 7 1 -1973 just before the formation of Ministry on 10 12 1973;

(b) the reasons for excluding the Panchayats having an income of less than three thousand rupees from the purview of local Fund Audit ;

(c) whether it will not give scope to misuse of power in case administration and audit are entrusted to one and the same body and also whether it will not lead to immediate retrenchment in the Local Fund Audit Dept ; and

(d) whether the Government will cancel the said G.O. ?

The Chief Minister (Sri J. Vengal Rao) :

(a) With a view to reduce the pendency, in the audit of accounts of Panchayat Samithis and Zilla Parishads, a decision was taken on 1-10-1973 to divert some staff attending to the audit of Gram Panchayats on a temporary measure. The order on the above decision could be issued only on 7-12 1973. The issue of above orders has no bearing on the formation of Ministry on 10-12 1973.

(b) To facilitate diversion of audit staff to attend to the arrear audits of Panchayat Samithis and Zilla Parishads.

(c) No Sir,

(d) The matter is under consideration. Pending final decision the orders dated 7-12--73 have been since suspended

శ్రీ వి. నరసింహారావు :. అధ్యక్షా, ఇప్పుడుమాత్రం పెండింగులో ఉంద న్నారు. ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ప్సకు పంచాయతి సర్పంచులకు రెండు అధికారాలున్నాయి కాబట్టి యిష్టం వచ్చినట్లుగా లెక్కలు జరిపించి కోయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అటువంటి సమయంలో ఆడిట్ వదిలివేయడం భావ్యంకాదు. రీయిన్‌స్టేటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ జి.ఓను సస్పెండు చేయడం జరిగింది. లోకల్ ఫండు ఆడిటువారు ఆడిటు చేయాలి ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు ఆడిటు చేయకూడదని ఆర్డర్ప్స యిష్యూ అయినవి. జి. ఓను సస్పెండు చేశాము.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—విస్తరణ అధికారులకు సర్పంచ్ అధికారాలు ఇవ్వవద్దని సర్పంచ్ చెబుతున్నారు. అట్లా చేయకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను

(జవాబు లేదు.)

Sri A. Sreeramulu (Eluru) :—While giving answer to (a), the Hon'ble Chief Minister stated that they wanted to divert L. F. Audit staff to clear arrears in Zilla Parishads and Panchayati Samithis. I want to know whether the audit of Panchayats is not in arrears and if so what is the justification in diverting the staff to the Zilla Parishads?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను ఆ దృష్టితో అగ్రి కానని చెప్పాను. ఆ అర్థయ్యను సస్పెండు చేశాను. ఆడిటు ఎల్. ఎఫ్. వారే చేయాలని నా అభిప్రాయం.

COUNTERSIGNING OF CHEQUES BY THE EXTENSION OFFICER OF P. S.

482—

* 3449 (S) Q. —Sarvasri Nallapareddi Srinivasulreddi (Gudur): Will hon. the Chief Minister be pleased to State :

(a) whether it is a fact that the Extension Officers of Panchayats are countersigning the cheques which are to be drawn by the Sarpanches of Gramapanchayats ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri J. Vengal Rao :—(a) No Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇటీవలివరకు కూడా ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్సు చెక్కులను కౌంటరు సైను చేయనిదే చెక్కులు మారేవికావు ఆ ఉత్తరువులను రద్దుచేశారా ? సర్పంచ్‌లు యిచ్చే చెక్కులు ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్సు జోక్యం లేకుండా చెల్లుతాయని ఉత్తరువులు యిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వాటిని రద్దుచేయడం జరిగింది. చెక్కు డ్రాయింగు పవరు సర్పంచ్‌కి యివ్వడం జరిగింది.

CATTLE POUNDS IN VILLAGE PANCHAYATS

483 -

*3452 (Z) Q.—Sarvasri S. V. Subba Reddy (Allagadda) and N. Venkatiah (Kodangal):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the cattle pounds which are now under the control of village Panchayats are being handed over to the Revenue Authorities ;

(d) whether it is also a fact that the Revenue Board also recommended for the same; and

(c) if so, the action taken by the Government in the matter ?

Sri J. Vengal Rao:—

(a) No Sir.

(b) Yes; Sir.

(c) The matter is under consideration of the Government.

శ్రీ డి. వెంకటేశం ;—బందెల దొడ్డిలు పంచాయతులకు అప్పగించిన తరువాత రిపెయిర్సు లేక గోడలు మాత్రం నిలబడ్డాయి. వాటిని రిపేరు చేయించడానికి గ్రాంటులు మంజూరు చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది పంచాయతులు చేస్తాయి. బందెల దొడ్డెలను అప్పగించడానికి సంబంధించిన ప్రశ్న యిది. ఎవరికి అప్పగించబడినవో వారే రిపెయిర్సు కూడా చేయవలసి ఉంటుంది,

శ్రీ జె. దామోదరరావు (బుగ్గారం). పంచాయతులకు బాధ్యతలను యిచ్చిన తరువాత వాటి ఆదాయం అంతకు ముందున్న ఆదాయముల విషయం పరిశీలిస్తారా ?

(జవాబు లేదు.)

Sri A. Sreeramulu :—On what ground did the Board of Revenue make a recommendation that they should be taken by the Revenue Department ; is it because of mis-management or for any other reason ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు ;—ప్రొసీజరులో ఏదో ఫ్లా ఉంది. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటును కన్సల్టు చేయకుండా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. అది ఇర్రెగ్యులరు అని చెప్పారు. దానిని రాటిఫై చేయడానికి, అయిపోయిన దానిని తిరిగి తీసుకోవడం మంచిదికాదని ఆ విధముగా జరిగింది.

శ్రీ ఎ శ్రీరాములు :—టెక్నికల్ పాయింటు మీద జరిగింది. That shows the egoism that is being administered by the Revenue Department. Therefore, what I want to know is whether that is the only reason or any other reason is there ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :- అందుకోసమే నేను కూడా శ్రీరాములుగారన్నట్లు టెక్నికల్ పాయింటుకోసం అంగీకరించడం లేదు,

TRAVELLERS WASHED AWAY ON THE CAUSE WAY ON PENNAR NEAR PRODDUTUR

484—

*3136 Q.—Sri R. Seetharamaiah (Kamalapuram) :- -Will hon' the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether any travellers passing over the causeway across Pennar River, near Proddutur, were washed away and died due to the floods of Pennar River in the year 1973;

(b) if so, the number of persons died; and

(c) whether the Government have paid adequate compensation to the families of the deceased persons ?

Sri J. Vengal Rao :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

PERSONS DIED DUE TO FLOODS OF KUNDU RIVER

485—

*3735 Q.—Sri R. Seetaramaiah —:Will hon. the Chief Minister be pleased to state;

(a) the number of persons died due to floods of Kundu river over the bridge near the temple at Alladupalle between proddutur and Maidukur, in the year 1973 ;

(b) whether the Government have paid compensation to the families of the deceased persons; and

(c) if so, the amount paid to each deceased ?

The Minister for Finance (Sri N. Ramachandra Reddy, deputising the Chief Minister) ;

Clause (a): 1 near Seetharampuram hemlet of Chapad.
6 near Nakkaladinne hamlet of Kamanur.

7

Clause (b) and (c) :—The families of the five deceased adults at Nakkaladinne hamlet of Kamanur were granted exgratia relief of Rs. 500 each, the sixth deceased is only a child of three years and a non earning member of the family. The only deceased at Seetharampuram is a Government servant and the legal heirs of the deceased were paid an amount of Rs. 10,000 as the individual died while discharging Government duties.

శ్రీ ఆర్. సీతారామయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం ఇట్లాగే జరుగుతున్నది. ప్రొద్దుటూరు చాల ముఖ్యమైన కేంద్రము. పెన్నానది, కుందూరు నది కట్టలపైన నీరు ఉండుటవల్ల రాకపోకలు స్థంభించిపోతూ వుంటాయి. టపా కూడ ఆగిపోతూ వుంటుంది. అందువల్ల ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి పూనుకొంటారా ? 8—40 A.M.

Sri N. Ramachandra Reddy :—It depends on the ways and means position.

శ్రీ యస్. పి, నాగిరెడ్డి (మైదుకూరు) :—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరము కుందూరు నదిపైన ఈ విధంగానే నష్టపడుతున్నారు. అది కాజ్‌వే కాదు. బ్రిడ్జి కాదు. ఒక ప్రక్క నుంచి ఇంకొక ప్రక్కకు వెళ్లడానికి ఆధారములేదు. మనుష్యులు, పశువులు చావడం జరుగుతూ వుంటుంది. ఇది నెల్లూరు, బళ్ళారి బొంబాయి హైవేస్ రోడ్. చాల ముఖ్యమైన రోడ్. అందువల్ల ఎటువంటి ప్రమాదాలు జరగకుండా ఉండేదానికి ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి పూనుకొంటారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అదే మనవిచేశాను. కట్టాలని ఉన్నప్పటికి ఆర్థిక వనరులు సమకూరినప్పుడు ఆలోచించవలసి వుంటుంది. వరదలు వచ్చినపుడు అన్‌ఆథరైజ్డ్‌గా జాగరీపేన్స్‌ని ఉపయోగించి దాటడమువల్ల ప్రమాదాలు జరుగుతూ వుంటాయి. అన్‌ఆథరైజ్డ్‌గా చేసేవారిని ప్రాసిక్యూట్ చేయాలని ఇన్‌స్ట్రక్షన్సును కూడ యిచ్చాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—ప్రతి సంవత్సరం కొంతమంది చావడం జరుగుతున్నది వేస్ అండ్ మీన్స్ అని కాకుండా హ్యూమనిటేరియన్ గ్రౌండ్సు పైన అయినా ఆలోచించి ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి వాగ్దానము చేస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—I cannot assure the House. But it will be looked into sympathetically.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అన్ఆథరైజ్‌గా పేన్స్ ఉపయోగించడము వల్ల చావులు సంభవిస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. ఎన్ని సంవత్సరాలుగా ఎన్ని పాన్స్‌లో ఎంత మంది కొట్టుకుపోయారని ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చినది ? ఒక పాన్‌లో ప్రయాణించడము వల్ల 6 మంది చనిపోయారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—15 మంది ట్రావెల్ చేస్తూవుంటే ప్రమాదంలో 6 మంది చనిపోయారు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—6 మంది చనిపోతే మిగతావారిని రెస్క్యూ చేయడానికి ప్రభుత్వమేర్పాటు చేసినదా ? మిగతావారు ఎట్లా బ్రతకగలిగారు ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రభుత్వమెట్లా రెస్క్యూ చేస్తుంది ? మునిగి పోతూ వున్నప్పుడు ఆపగలిగితే అందరూ బ్రతికేవారు. ప్రక్కన వుండేవారు సహాయము చేయడమువల్ల బ్రతికి వుండవచ్చును.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టడమువల్ల రెస్క్యూ చేయవచ్చుకదా.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అది వాస్తవము.

ABOLITION OF PENAL INTEREST ON LOAN AMOUNT AND KIST

456—

*3452-(G) Q.—Sarvasri Pydi Sri Ramamurthy, Ch. Parasuram Naidu (Parvathipuram), S. Lokanadham Naidu (Tekkali) and V. Narasimha Rao :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) weether the Government took decision abolishing collection of Penal interest on loan amounts and kists ; and

(b) if so whether the Government will adjust the penal interest already collected from certain ryots towards the arrears ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—(a) No Sir; but the Government in January, 1974 have issued orders that interest on land revenue arrears and penal interest on various categories of loans should be waived in all cases where the dues are paid in full by 31-3-1974.

(b) Does not arise.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—అన్ని లోన్స్‌కి వడ్డీని రద్దు చేశామన్నారు .సి. డి లోన్స్‌కి ఎందుకు రద్దు చేయలేదు ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—సి. డి. లోన్స్‌కి రద్దు చేశాము. నా దృష్టికి వచ్చినపుడు రెండవ జి. ఓ. ని కూడ ఇస్యూ చేశాము.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—వసూలు చేసిన వాటికి రెమిషన్ యివ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. రెమిషన్ యివ్వాలని నిర్దష్టమైన ఆర్డర్స్ జారీ చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి:—ఆర్డర్సు వుండనే వున్నవి. అంతకు ముందు కట్టిన వారికి వాపసు ఇవ్వబడవు.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—వాపసు కాదు. రాబోయే దానిలో అడ్జస్టు చేయాలని కోరాము. జరగలేదు. అది చేయిస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—సాధ్యము కాదు.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు :—ఈ జి. ఓ. రాక పూర్వము చాల మంది పీనల్ ఇంటరెస్టుతో కట్టారు. వారికి వాపసు యిచ్చే ఆర్డర్సు యిస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—సాధ్యము కాదని మనవిచేశాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—డిఫాల్టర్స్‌గా వుండడము మంచిదనుకొంటాను. 31—3—74 లోపల కట్టినవారికి అపరాధపు వడ్డీ వుండదని చెప్పారు. అపరాధపు వడ్డీతో డబ్బు కట్టాము. వాపసు యివ్వండి అంటే కుదరదు అంటున్నారు. న్యాయముగా కట్టినవారికి వాపసు యివ్వడము న్యాయము కాదా ? ప్రభుత్వ బాధ్యత కాదా ? పునరాలోచించి వాపసు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—31 మార్చి తరువాత బాకీ వుంటే అదంతా వుంటుంది కదా.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—తరువాత అయితే అపరాధపు వడ్డీ కడతారు. ఇదివరలోనే పీనల్ ఇంటరెస్టుతో డబ్బు చెల్లించినవారికి వాపసు యివ్వడం భావ్యము కాదా.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—సాధారణముగా ఆచరణలో జరుగుతున్నది.

కాంగ్రెసు పార్టీ ఫండ్ వసూలు విషయములో కూడ అట్లాగే జరిగింది. ఇటు వైపు వుంటే వారికి తెలిసివుండేది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—న్యాయముగా కట్టినప్పుడు వాపసు యిప్పించే ఏర్పాటు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించి చేస్తారా ?

శ్రీ సిహెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ) :—ఈ సౌకర్యమును జూన్ నెలాఖరు వరకు పొడిగిస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వెంకటేశం గారు చెప్పినది ఒప్పుకోము. కాని కాశయ్యగారు చెప్పినది ఆలోచించడానికి అవకాశము వుంది.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ (నర్సంపేట) :—వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా పదవీ ప్రమాణం చేసిన రోజున నేను, పార్లమెంటు సభ్యుడు శ్రీ నరసింహారెడ్డిగారు మెమోరాండము యిచ్చినపుడు తెలంగాణాలో రెవెన్యూ శిస్తు బకాయీల పైన ఆధారమైన

పీనల్ ఇంటరెస్టు వేయము. మిగతా అప్పుల మీద పీనల్ ఇంటరెస్టు రద్దు చేసే విషయమాలోచిస్తామని వాగ్దానము చేశారు. దానికి విరుద్ధముగా మార్చి 31 లోపల కట్టినవారికి పీనల్ ఇంటరెస్టు వుండదని నిర్ణయము తీసుకొన్నారు. అసలు తెలంగాణా లో అప్పు బకాయీలపైన వడ్డీ తొలగించే విషయము ఆలోచించవలసి వుండగా రెవెన్యూ బకాయీలపైన మొత్తానికి మొత్తముగా పీనల్ ఇంటరెస్టు రద్దు చేయడం మంచిది. అపరాధపు వడ్డీని వసూలు చేయడం న్యాయము కాదు. రద్దు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—వారికి వాగ్దానము చేసినదానికి భిన్నముగా ఏమీ చేయలేదు. తెలంగాణాలో కూడా ఇంటరెస్టు వసూలుచేస్తున్నారు. మార్చి 31 లోపల కట్టినవారికి పీనల్ ఇంటరెస్టు తీసివేస్తామని అన్నాము. దాని ప్రకారము అమలు జరుగుతున్నది. భిన్నముగా ఏమీ జరగలేదు.

శ్రీ జె. దామోదరరావు :—అప్పులు చెల్లిస్తే ఎరువులు యిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కట్టిన డబ్బును అపరాధపు వడ్డీ క్రింద జమ చేసుకొన్నారు. అసలు అపరాధపు వడ్డీ తీసివేయడానికి పునరాలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మార్చి 31 లోపల కట్టినవారికి పీనల్ ఇంటరెస్టు తీసివేశాము కదా. దానిని ఇంకా పొడిగిస్తే బాగుంటుందంటే ఆలోచిస్తామన్నాము. శాశ్వతముగా తీసివేయడము కుదరదు.

8-50 A.M. శ్రీ ఎన్. పాపిరెడ్డి (కనిగిరి): —1959 లో సమితులు ఏర్పాటు అయినప్పుడు రైతులకు అనేకరకాలైన రుణములు ఇచ్చారు. రైతుల నుండి వసూలు చేయడం జరిగింది కాని సమితులు మాత్రం ప్రభుత్వానికి తిరిగి చెల్లించలేదు. రైతులు కట్టిన డబ్బు అంతా పీనల్ ఇంటరెస్టు క్రింద ఎడ్జస్టు చేసి బాకి అలాగే వుంచారు. కనుక అలా రైతులు చెల్లించిన డబ్బును పీనల్ ఇంటరెస్టు క్రింద కాకుండా లోన్ మొత్తంలో చెల్లించినట్లు ఎడ్జస్టు చెయాలి. కనుక అలా ఎడ్జస్టు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం) :—జి. వో. వచ్చిననాటి నుండి ఎవరు కట్టారో వారికి పీనల్ ఇంటరెస్టు రద్దు చేస్తారా? ముందు నుండి కట్టిన వారికి జి.వో. వర్తిస్తుందా లేదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—జి. వో. చదవండి. దానిలోనే వుంది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—జి. వోను అమలు జరిపే అధికారులు లేరు. రైతుల నుండి మొత్తం వసూలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—జి. వో., ఇచ్చిన తరువాత పీనల్ ఇంటరెస్టు వసూలు చేస్తే రిఫండు చేయడం జరుగుతుంది, ఎడ్జస్టు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మొత్తంగవర్నమెంటులో రిఫండ్ జరగదు. అది వచ్చేటప్పటికి కట్టినడబ్బు [illegible] మొత్తం వసూలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఎడ్జస్టు చేస్తాము. మన గవర్నమెంటులో అటువంటి మంచిపని జరుగుతుంది. సన్యాసిరావుగారు ఎందుకంత ఉద్రేకంగా మాట్లాడుతారు? రైతుల క్షేమం మాకు తెలుసు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—ఉద్రేకం కాదు సర్. ప్రభుత్వానికి ప్రజల బాధ తెలుస్తే ఎసంబ్లీకి ఈ సమస్య రానేరాదు. అధ్యక్షా, మీరైనా ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చెపుతాను, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ పి.జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్) :—ఒక రైతు వంద రూపాయలు బాకీ వున్నాడనుకోండి. అతను 50 రూపాయలు చెల్లిస్తే అది అపరాధపు వడ్డీ క్రింద జమ కట్టుకుంటున్నారు. అసలు అలాగే వుంటున్నది. ఇప్పుడు మార్చి 31 లోపు అసలు కడితే అపరాధపు వడ్డీ మాఫీ అవుతుందా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—31 మార్చిలోపు అసలు కడితే అపరాధపు వడ్డీ మాఫీ అవుతుంది. ఇప్పుడు మిగిలిన దానిలో అసలు కట్టమనండి. పీనల్ ఇంటరెస్టు తీసేస్తాం.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—వంద రూపాయలు బాకీ వుంటే 50 చెల్లిస్తే అది వడ్డీ క్రింద జమకట్టుకొని అసలు అలాగే వుంచారు. ఇప్పుడు పూర్తిగా చెల్లిస్తారు, అది అసలు క్రింద కట్టినట్లు భావించండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కట్టిన డబ్బు ఎడ్జస్టు చేయడం కుదరదు. దానికి ఏమీ చేయలేము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—నిజాంప్రభువు నాటి బాకీలు, పోలీసు యాక్షన్‌కు పూర్వం వున్న బాకీలు కొన్ని అలాగే వున్నాయి. వాటిని మాఫీ చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అంత ఉదారపు ఆలోచన లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సన్యాసిరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నను ముఖ్యమంత్రిగారు సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. ఇంతకు పూర్వం కట్టిన వాటికి కూడా ఇప్పుడు జబర్దస్తీగా వసూలు చేస్తున్నారు. అలా చేయకుండా చూస్తారా అని వారు అడిగారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అదేదో వారు వ్రాసి పంపితే చూస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్. పరశురామనాయుడు :—మార్చి నెలాఖరులోపు మొత్తం చెల్లిస్తే పీనల్ ఇంటరెస్టు రద్దు అని చెప్పారు. ఈ లోపు చెల్లించలేని పరిస్థితి చాలామందికి వుంది కనుక ఇంకో 6 మాసాలు గడువు పొడిగిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆరు మాసాలు కాదు కాని కొంత చేయాలనే ఆలోచన వుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి (ఖమ్మం) :—జి. వో. వచ్చిన తరువాత చాలామంది రైతులు న్యాయంగా డబ్బు చెల్లించారు. వాటికి పక్కా రసీదులు రావడంలేదు. ఇవన్నీ బకాయిలు కావడానికి వీలున్నదా?

శ్రీ జె వెంగళరావు :-- జి. వో. వచ్చిన తరువాత చెల్లిస్తే రాదు. అట్లా వుంటే నేను తప్పకుండా చూస్తాను

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—సీజనల్ కండీషన్స్ 69 నుండి బాగాలేవు. 73–74 లో కాస్త మెరుగయిందని బడ్జెటులో చెప్పారు. సీజనల్ కండిషన్సు బాగా లేనందు వల్ల రైతులు చెల్లించలేదు కనుక గడుపును ఈ సంవత్సరాంతం వరకూ పొడిగిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : — 6 మాసాలు కాదు కాని కొంతకాలం పొడిగించాలనే ఆలోచన వుంది చేయము అని చెప్పడం లేదు 'దా చూస్తామంటే చేస్తామనే.

MISAPPROPRIATION BY REVENUE INSPECTOR KOTA

487—

*3447-(N) Q.—Sri Nallapareddi Srinivasulu Reddi :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Mr· S. Kalesha, Revenue Inspector, Kota, Nellore District has collected two thousand rupees from Smt. N. Lakshidevamma of Nellorepalli towards state loan and remitted only one thousand rupees and misappropriated the remaining amount ;

(b) wherher it is a fact that Smt. N. Lakshmidevamma made a complaint to the Nellore Dist. Collector;

(c) the action taken against the Revenue Inspector ; and

(d) whether the remaining amount of one thousand rupees has been remitted back to Smt. N. Lakshmidevamma ?

Sri. N. Ramachandra Reddy (deputising the Chief Minister):—

Clause (a) :—Sri P. Kalesha formerly Revenue Inspector, Kota collected an amound of Rs 2,000/- from Smt. N Lakshmidevamma of Kothapalem village on 27-8-1978 towards State Development Loan and remitted only rupees one thousand in the State Bank of India on the same day. The matter is under enquiry regarding the alleged misappropriation of the remaining amount.

Clause (b) ;—Yes, Sir.

(c) and (d) :—The Revenue Inspector has been placed under suspension and the matter is under enquiry.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఆమె రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత ఎంతకాలానికి సస్పెన్షన్‌లో పెట్టారు ? దీనిని ఎవరిచేత ఎంక్వయిరి చేయిస్తున్నారు ?

*శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—వెంటనే సస్పెన్షన్‌లో పెట్టలేదు. పి. ఎ. టు కలెక్టరు మొదట విచారణచేసి ప్రైమాఫేసి కేసు వుందని చెప్పిన తరువాత సస్పెన్షన్ పెటటం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—సబ్‌కలెక్టరు ఎంక్వయిరి చేశారు, రిపోర్టు పంపించారు. తరువాత స్పెషల్ డెప్యూటి కలెక్టరు మైకామైన్స్ విచారణ చేస్తున్నారు. ఇంతమంది ఎంక్వయిరి ఆఫీసర్స్ ఎందుకు మారవలసివచ్చింది? వెంటనే ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు? సస్పెన్షన్‌లో పెట్టిన తేదీ ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి:—సబ్ కలెక్టరు గూడూరు ఎంక్వయిరి చేశారని పి. ఎ. టు కలెక్టరు రిపోర్టు పంపించారు. ఇప్పుడు స్పెషల్ డిప్యూటి కలెక్టరు మైన్స్ గూడూరు వారిని విచారణ జరపాలని వేశారు. వారు విచారణ జరుపుతున్నారు. ఆ రెవిన్యూ ఇన్స్‌పెక్టరును 6-3-74 న సస్పెన్షన్‌లో పెట్టటం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ప్రశ్న వెళ్లింది కాబట్టి సస్పెన్షన్‌లో పెట్టారు. కంప్లయింట్ ఇచ్చిన ఆరుమాసాల తరువాత, ఇప్పుడు ఈ ప్రశ్న అడిగిన తరువాత సస్పెన్షన్‌లో పెట్టారు. ఇంతమంది ఎంక్వయిరి ఆఫీసర్స్ మారవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? సస్పెండ్ చేయడానికి ఇంత కాలయాపన చేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఆ డిటైల్స్ నా దగ్గర ఇప్పుడు లేవు. కొన్ని కారణాలు చూపారు. ఆమె రెండువేల రూపాయలు ఇస్తూ ప్రక్క ఇంటి ఆయన ఎంత కడితే అంతే జమచేసి మిగిలింది ఇవ్వండి అని ఓరల్‌గా చెప్పిందట. ప్రక్క ఆయన వెయ్యి రూపాయలు కడితే తనుకూడా వెయ్యే కట్టినట్లు, మిగిలింది ఆమెకు ఇవ్వటానికి తిరిగి తీసుకువెళ్ళానని రెవెన్యూ ఇన్స్‌పెక్టరు చెప్పాడు. ది మేటర్ ఈజ్ అండర్ ఎంక్వయిరి సర్.

శ్రీ నల్లపరెడ్డిశ్రీనివాసులురెడ్డి : రెండు వేలరూపాయలు లక్ష్మీదేవమ్మ నుండి రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టరు తీసుకొని రశీదు యిచ్చాడు. వేయి రూపాయలు జమ కట్టాడు. దానిపైన రెండువేల రూపాయల రసీదును తీసుకువెళ్ళి కలక్టరుకు యివ్వడం జరిగింది. వేయి రూపాయలు ఆయన తిరిగి యిచ్చాడనేదానికి డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఏమైనా వుందా? 9-00 A.M.

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :—డాక్యుమెంటరి ఎవిడెన్స్ లేదు. డబ్బు కట్టిన తెల్లవారి పోయి వాపసు యిచ్చాడట. రశీదు యివ్వమని అడిగాడట. ఆ రశీదు నావద్ద లేదు. అలమారలో ఎక్కడో వుంది, నీవే వెతుక్కో అన్నాడట. ఆ రశీదు చిక్కలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అంతటి మహానుభావులు దేశములో వున్నారా?

Sri J. V. K. Rao :—Sir, I have not been given a chance to ask a supplementary, though I am asking you to give a chance.

Mr. Speaker :—Nobody should rise in his seat, unless I have called them, I am to give chance to all. Everybody wants to put questions. I will call you later.

శ్రీ పి. హెచ్. పరశురామనాయుడు :—రెండు వేలకు రశీదు వుంది. వారు యిచ్చిన ఎక్స్‌ప్లనేషన్ మంత్రిగారు చెబుతూవుంటే నవ్వు వస్తుంది. అటువంటి

ఎక్స్‌ప్లనేషన్ యిచ్చినటువంటి వారిని గట్టిగా శిక్షించకపోతే దేశమంతటా అట్లాగే జరుగుతుంది. నవ్వులాటగా తీసుకోకుండా దీనిని సీరియస్‌గా తీసుకొని పనిష్ చేయ వలసిన అవసరము వుంది.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఆయనను సస్పెన్షన్‌లో పెట్టడము జరిగింది. ఎంక్వయిరీ జరుగుతోంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—రెవిన్యూ యినస్పెక్టరుపైన చర్య తీసుకోదానికి కాంపిటెంట్ అథారిటీ ఎవరు? మంత్రివర్గానికి ఒక విషయము తెలుసు. గ్రామాలలో పటేలు, పట్వారీలు, రెవిన్యూ యినస్పెక్టర్లు అనేక అవకతవకలు చేస్తున్నా, వారిని తీసివేస్తే పని చేసేవారు లేరనే సాకుతో వారిమీద ఏ యాక్షన్ తీసుకోకపోవడం వాస్తవము కాదా?

Sri N. Ramachandra Reddy :—It is too general question. It is of course here and there, what the Hon'ble Member has said. Government is taking action whenever it is brought to its notice.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—అసలు శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మ ఎవరు? ఆ డబ్బును ఆమె రెవిన్యూ యినస్పెక్టరుకు యివ్వవలసిన అవసరము ఏమి వచ్చింది? అంతకుపూర్వము శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మకు కాలేకర్‌కు ఏమైనా తగాదాలు వున్నాయా? అవి అన్ని సుస్పష్టంగా చెప్పాలి అని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—వారికి ఏమైనా తగాదాలు వున్నాయోమో తెలియదు. రెండు వేలు యిచ్చింది. రశీదు యిచ్చాడు? ప్రక్కవారు ఎంత యిచ్చారో అంతే తీసుకోండి అంటే దాని ననుసరించి అంతే జమకట్టుకోవడం జరిగింది మిగతాది వాపసు యిచ్చాను అని ఆయన అన్నారు That information is not readily available with me Sir. Everything is under enquiry now.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—వేయి రూపాయల డబ్బు దిగమ్రింగిన ఆఫీసరును సస్పెండు చేశారు. స్పెసిఫిక్‌గా కేసు వుంటే ప్రభుత్వము చర్య తీసుకుంటుంది అన్నారు. నూతక్కి గ్రామములో రైతుల వద్ద నుండి శిస్తులు వసూలు చేసి వోచర్సు యిచ్చి డబ్బు జమ కట్టకుండా విలేజి ఆఫీసర్సు దిగమ్రింగారు. 20 కేసుల్లో తహసిల్దారుతో సర్టిఫై చేయించి సెక్రటేరియట్‌లో యిస్తే ఆఫీసర్సును సస్పెండు చేయడం జరిగింది. కాని తరువాత ఆ సస్పెండు చేసిన ఆఫీసర్సును తిరిగి వుద్యోగములోకి చేర్చుకున్నారు. ఇప్పుడేమో ఆ ఫైల్సు మిస్సింగ్. ఆ ఆఫీసర్సు ఏమో పెటిషనర్సును హెరాస్ చేస్తున్నారు. ఇట్లా డబ్బు మ్రింగిన ఆఫీసర్సును జైలులో పెట్టడానికి అవకాశము ఏర్పాటు చేస్తారా?

Sri N. Ramachadra Reddy :—We will certainly take stringent action and issue telegraphic instructions today itself.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—ఆ అభాగ్యుడు రెండు వేలు వసూలు చేసి వేయి రూపాయలు జమకట్టినట్లు రుజావు అవుతున్నది. ఎక్కువ వసూలు చేసి తక్కువ జమ కట్టాడు. ఇలాంటివి ఎన్నో కేసులు వుంటున్నాయి. ఆన్ రికార్డు అతను పొరపాటు చేశాడని తెలుస్తున్నది. రెండు వేలు తీసుకున్నాడు. ప్రక్కవారు

యిచ్చినంత తీసుకున్నమంటే అంతే తీసుకున్నానని చెప్పడం మీనింగ్ లెస్. దీనిని ఒక ఎగ్జాంప్లరీ కేసుగా తీసుకొని ముందుకు యిటువంటివి జరగకుండా అతని మీద స్ట్రింజంట్ యాక్షన్ తీసుకోవాలి

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : — స్ట్రింజంట్ యాక్షన్ తీసుకోబడింది. దానిని అనుసరించే సస్పెండు చేయడం జరిగింది. ఒకేసారి డిస్మిస్ చేయలేముగదా, ఎంక్వయిరీ అయిన తరువాత డిస్మిస్ చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. త్వరలో దానిని ఎక్స్పిడైట్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

TELANGANA SURPLUSES

488—

* 3442 Q.—Smt. J. Eshwari Bai (Yellareddy) :—Will hon. the Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether the Telangana Surpluses stood at over Rs. 100 crores during the year 1969-70 as per the Regional Committee Report ; and

(b) the amount spent from it on the development of Telangana region by the successive Governments ?

Sri J. Vengal Rao (a) and (b) : The Adhoc Committee on Planning set up by the Andhra Pradesh Regional Committee to consider Sri Lalit's Report arrived at a tentative figure of Rs. 107.13 crores as Telangana surplus from 1-11-1956 to 31st March, 1968. However, the High Power Committee with Justice Bhargava as Chairman appointed by the Government of India for this purpose determined the surplus relating to Telangana for the period ending 31-3-1968 as Rs. 28.34 crores. While accepting the report of the Bhargava Committee, the Government of India advised the State Government to spend Rs. 45.00 crores for the Development of Telangana from 1st April, 1968 to the end of the Fourth Plan period. For the Fourth Plan period the Government of India made available an amount of Rs. 43.72 crores. Out of this amount the expenditure upto end of 1972-73 has been Rs. 36.99 crores. The balance amount of Rs. 6.73 crores is programmed to be spent in the current year.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—అధ్యక్షా, 45 కోట్లు తెలంగాణ డెవలప్మెంటు కొరకు ఖర్చు పెట్టామని చెప్పారు. ఏ డిస్ట్రిక్టులో దేనిపైన ఎంత ఖర్చు పెట్టారనేది ఆ వివరాలు కావాలి. మిగిలిన డబ్బు ఎక్కడ వుంది ? వడ్డీతోసహా యిప్పుడు ఎంత వుంది ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు : . మిగిలిన డబ్బు 6 కోట్ల 73 లక్షలు కరంటు యియర్ ప్రోగ్రామ్స్లో ఖర్చు పెట్టడం అవుతుంది. డిస్ట్రిక్టువైజ్ ఎంత ఖర్చు పెట్టారనేది కావాలంటే ఆ స్టేటుమెంటు టేబుల్ మీద పెడుతాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—500 గ్రామాలను ఎలక్ట్రిఫై చేయాలని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు 8 కోట్లు యిచ్చారు. అది యింతవరకు చేయలేదు. ఆ అమౌంట్ ఏమి అయింది?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ అమౌంట్ బేలన్స్‌లో వుంది. నెక్స్టు యియర్‌లో చేస్తారు. డిస్ట్రిక్టువైజ్ ఏది ఎంత చేశారనేది టేబుల్‌పైన పెడుతాను.

MOSQUITO MENACE IN TWIN CITIES

489—

* 3451 C Q.—Sri Mohd. Rajab Ali :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Govt. are aware of the mosquito menace in twin cities which is playing havoc with the health of the public ;

(b) the steps being taken by the Govt. to eradicate mosquitoes ;

(c) whether the Govt. propose to intensify measure for the quick eradication of mosquitoes to protect the health of the public ; and

(d) if so, the particulars thereof ?

The Minister for Health and Medical (Sri K. Rajamallu) :—(a) Yes Sir.

(b) To reduce mosquito menance in the twin cities, water hyacinth in Hussainsagar lake and in Moosi River is being removed. Besides this, 24 storm water drains which join Moosi river are being diverted to from a regular drain to reduce the grass cultivation in Moosi river bed.

(c) Yes Sir.

(d) Intensive measures are being carried out under Urban Malaria Scheme for control of Mosquito menance with the help of Malaria larvicidal oil supplied by Government of India free of cost. Paris Green is used to treat overhead tanks, ornamental ponds, domestic and other wells. Pyrethren spray is also used to kill adult mosquitoes.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:—అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో మా చిన్నతనములో ఎప్పుడు దోమలు వుండేవి కావు. సానిటేషన్ చాలా బాగుండేది. ఇప్పుడు ఫ్యాన్స్ వేసుకుందామంటే ఆ అవకాశము లేదు. ఎక్కడ చూచినా దోమలు వున్నాయి. వాటిని అరికట్టడానికి పటిష్టమైన చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నిజమే. ఎందుకంటే, హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు మధ్యన 10 వేల ఎకరాలు భూమి సాగు చేయడం జరుగుతోంది. ఇల్లీగల్ కల్టివేషన్. మూసీ నల్లా మురుగుతో వుంటున్నది. హుస్సేన్ సాగర్, చెర్లసాగర్ వున్నవి. యీ కల్టివేషన్ గురించి ముందు హైకోర్టు కొంత పర్మిషన్ యిచ్చింది. తరువాత మరొక జడ్జిమెంటు వచ్చింది. పబ్లిక్ హెల్త్‌కు యిబ్బందిగా వుంటున్నది గాబట్టి కల్టివేషన్ మానివేయాలని. కొంత మంది జబర్దస్తీగా కల్టివేషన్ చేస్తున్నారు. రీసెంటుగా తగిన చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచించింది. ఇక ముందు యింత భారీ ఎత్తున లేకుండా తగ్గించాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి.వి. రమణ :—దోమలను ఇరాడికేట్ చేయడం సాధ్యంకానప్పుడు ఇతర దేశాలలో చూస్తే వారు దోమలు టౌనులోకి రాకుండా టౌనుకు పది మయిళ్ళ దూరంలో ఉండేట్లుగా చేస్తున్నారు. అలాంటి పద్ధతి మన ప్రభుత్వం కూడ చేస్తుందా? 9—10 A.M.

శ్రీ కె. రాజమల్లు:—వచ్చే ముందు రోజులలో అటువంటి ప్రయత్నాలు చేయవచ్చునేమో మరి

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—యీ దోమలబెడద నివారించడానికి సిబ్బంది హైద్రాబాదు సికింద్రాబాదు పట్టణాలలో మనకు ఉన్నారా ? వారు యీ దోమల నివారణ పయిననే పనిచేస్తున్నారా లేకపోతే ఆ సిబ్బంది ఎక్కడ పనిచేస్తున్నారు ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—వారు ఎక్కడ పనిచేయాలో అక్కడే పనిచేస్తున్నారు. ముందు ప్రతిరోజూ తెలుసుకునేవారు. ఇప్పుడు ఎక్కడెక్కడ మలేరియా ఉందో అక్కడ బ్లడ్ టెస్టు చేసి ఆ ఏరియాలో తగిన చర్యతీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—పది సంవత్సరాలనుంచి ఏ ఇంటిలోనూ డి. డి టి స్ప్రే చేయడం జరగలేదు. యీ సంవత్సరం దోమ సైజు పెరిగి బాగా బలిసి పోయింది. రిసెస్టెన్స్ పవరు బాగా ఉంది దోమలకు ఇప్పుడు. అవి డి. డి. టి. స్ప్రే చేసినప్పటికి చావడంలేదు. ఏమి స్ప్రే చేయదలచారు ? తిరిగి మలేరియా ఇరాడికేషను స్కీము అమలుచేస్తారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—డి. డి. టి. లోకూడా ఎడల్టరేషను ఉందేమో మరి అయినప్పటికి ఆలోచించి తగు చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :— మూసి నదిలో గుంటలలో ఉన్న నీటిలో బట్టలు ఉతుకుతున్నారు. ఆ బట్టలు కట్టుకుని మేముకూడా ఇక్కడకు వస్తున్నాము. పది వేల ఎకరాలు ఇల్లిగల్ కల్టివేషను చేస్తున్నారన్నారు. మూసినదిలో గుంటలలో ఉన్న నీటిలో బట్టలు ఉతకడంవలన కల్టివేషను వలన దోమల బెడద ఎక్కువయింది. హెల్త్ స్టాఫ్ తక్షణ చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—చర్యలు తీసుకుంటూనే ఉన్నాము. మరొకసారి పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : — యీ దోమలు యీ వయిపున ఉన్న మమ్మలను కాళ్ళపయిన కుట్టుతూండడంవలన కాళ్ళువాచిపోతున్నాయి. యీ దోమలను మంత్రిగారు వారి వయిపుకు తీసుకుని పోతారా ?

(జవాబు లేదు).

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య :—దోమల బెడద పోవాలంటె పది వేల ఎకరాలు సాగు చేసుకునే పేదలను భూములనుంచి వెళ్ళకొట్టేట్లుగా ఉన్నారు. వారికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది. అలాగ కాకుండా వేరే విధమయిన చర్యలు తీసుకుంటారా ?

(జవాబు లేదు).

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి : — ఇల్లిగల్ కల్టివేషను జరుగుతున్నట్లుగా మంత్రిగారికి తెలిసినప్పటికి ఏమీ చర్యతీసుకోలేదా వారిపయిన ? దోమల బెడద ఎక్కువగా

ఉంది. ఎవరయినా ఫారినర్సు యీ విషయంలో ఇక్కడకు వచ్చారా? మలేరియా ఇప్పుడున్న యీ దోమలవలనే వస్తున్నట్లుగా ఏమయినా వెరిఫై చేయించారా పల్లెల సంగతి ఏమిటి ఇక్కడే ఇలాగ ఉంటె. మంత్రిగారు ఏమి చేయదలచారు? డి.డి.టి. కూడా స్ప్రే చేయడంలేదు. ఎలాగ సాల్వ్ చేయదలచారు ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—సాల్వ్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—అలాగ చెపితెఎలాగ ? ఏమిచేయదలచారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మంత్రిగారికి దోమకుట్టినట్లుగా కూడా లేదు.

శ్రీ బి.గోపాలరెడ్డి (దుగ్గిరాల):—మూసి రివరుకు హుసేన్ సాగరుకు డ్రయినేజి వాటరు ఎక్కువగా వస్తున్నందువలన యీ దోమల బెడద ఎక్కువయింది. డ్రైనేజి వాటరు వాటిలోకిరాకుండా చర్యతీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—చేయవలసిన ప్రయత్నాలన్ని చేస్తూనే ఉన్నాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— మంత్రిగారి సమాధానంవలన ఇంకా దోమలు ఎక్కువయిపోతున్నాయి.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - مسٹر اسپیکر سر - یہ بہت پرانا مسئلہ ہے۔ اسکے لئے کارپوریشن کی کئی رپورٹس بھی آچکی ہیں - مچھروں کی کثرت کی ایک وجہہ یہ بھی ہے کہ رود موسی میں مرکی نالے چھوڑے جاتے ہیں - اسکی دوسری وجہہ یہ ہے کہ ڈرینیج کا نظام پورے شہر میں ختم ہوچکا ہے - بلدیہ کی طرف سے اسکی صفائی نہیں ہوتی - تیسرے یہ کہ بڑے بڑے نالے کھلے ہوئے ہیں - آج تک اسبارے میں صرف باتیں ہوئی ہیں اور عملاً کچھ بھی نہیں ہوا - اسکے انسداد کی صورت یہ ہے کہ موسی ندی کے اندر جو کاشت ہوتی ہے اسکو ختم کیا جائے - بڑے نالوں کو بند کیا جائے اور ہر محلہ میں جو موریاں ہوتی ہیں انکو بھی بند کیا جائے - بلدیہ کی اڈوائزری کمیٹی میں بھی اسپر بحث کی گئی اور یہاں اسمبلی میں بھی سوال جواب ہوتے رہے - کیا اسکے لئے آپکے پاس کوئی منصوبہ ہے اور اسکے لئے کتنا بجٹ رکھا گیا ہے -

شری کے - راجملو - اس پرابلم کو سالو کرنے کی کوشش جاری ہے - ایک بات ایوان کو میں یہ بتلاتا ہوں کہ کارپوریشن اورگورنمنٹ ففٹی ففٹی کی شرح سے خراجات برداشت کرتے ہیں اور وہ پیسہ کافی نہیں ہورہا ہے - پرابلم بہت بڑا ہے - اور بھی جہاں تک بھی ممکن ہے اسکو سالو کرنے کی پوری کوشش کیجارہی ہے -

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—జంటనగరాలలో మలేరియా కాకుండా ఫైలేరియా కూడా ఉన్నట్లుగా అప్పటి మంత్రిగారు ఒక సారి చెప్పారు. అవి నివారించడానికి చర్యతీసుకుంటారా ? అసలు డి. డి. టి. కార్పొరేషనువారివద్ద ఉన్నదా? లేకపోతే తెప్పించి స్ప్రే చేయిస్తారా మన పట్టణంలో ప్రతి వెల డి. డి. టి. ఎంత క్వాంటిటీ

స్ప్రే చేస్తున్నారు ? మనకు చాలినంత డి.డి.టి. ఉన్నదా లేకపోతే తెప్పించి పెడతారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—డి. డి. టి. అవసరమయినంత ఉంది. తెప్పించనవసరంలేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—రెండు సంవత్సరాలనుంచి యం. యల్. ఎ. క్వార్టర్సులో అసలు డి.డి.టి. స్ప్రే చేయలేదు. అన్నీవున్నాయి అల్లుని నోటిలో శని ఉన్నదన్నట్లుగా ఉంది పరిస్థితి. దోమలు మంత్రిగారికి కుట్టడంలేదు కాబోలు. ఒకసారయినా యం. యల్. ఎ. క్వార్టర్సులో స్ప్రే చేశారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— దోమలకు మంత్రులు, ఎమ్.ఎల్.ఏలు అని తేడా లేదు. వాటికి అందరూ సమానమే. 9–20 a. m.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— ఉన్నమాట నిజమే. దోమల బాధ అన్ని చోట్లా ఉంది. మునిసిపాలిటీ స్పెషల్ ఆఫీసరు, దానికి సంబంధించిన సిబ్బందితో మాట్లాడి వీలైనంతవరకు కంట్రోలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఎమ్.ఎల్.ఏసు క్వార్టర్సులోనే డి.డి.టి. కొట్టలేదంటే ఇతర చోట్ల కొట్టియుండరని తెలుస్తూనే ఉంది. రెండు సంవత్సరాలలో ఒకసారైనా డి.డి.టి. కొట్టారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—రెండు సంవత్సరాలలో కొట్టినదీ లేనిదీ నాకు తెలియదు. విషయాలు తెలుసుకొని మొత్తంమీద I have accepted your feeling. I will certainly take all measures to see that it is controlled to the possible extent.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఇది జంట నగరాలకే సంబంధించిన విషయంకాదు. రాష్ట్రంలోనే గాక దేశంలోనే ఈ పరిస్థితి ఉంది. ఎక్కడ చూసిన ఈ దోమల బెడద ఉంది. మలేరియా ఫీవర్ వచ్చినపుడు బ్లడ్ స్పెసిఫికేషను తీసుకొంటున్నారు. వీటిని ఎరాడికేషన్ చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది. డి.డి.టి కొట్టినా దోమలు చావడం లేదు. అందుచేత సైంటిఫిక్ రిసెర్చి ఏమైనా చేసి చర్యలు తీసుకున్నారా ? ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఏమి పథకాలు వేసారు ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— లార్జి స్కేలులో చేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నాము. అవసరమైతే ఈ కార్పొరేషనులో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టడానికి అవకాశం కలిగించి చేయాలని ఉంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఇప్పుడు శ్రీ ఒవైసీగారు చెప్పినట్లుగా ఓపెన్ డ్రెయిన్సు ఉన్నాయి. వాటిని క్లీన్ చేయాలి. సికిందరాబాద్లో అంత స్టాఫ్ ఉండి కూడా దర్టీగా ఉన్నాయి. అందుచేత ఇది అంతా అండర్ గ్రౌండు డ్రెయినేజీ గురించి కార్పొరేషనుకు రికమెండు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— మలేరియాకు సంబంధించి వారు ఎంత చురుగ్గా పని చేయాలో అంత చురుగ్గా పనిచేయడం లేదు. అందుచేత అడ్మినిస్ట్రేషను స్ట్రీమ్ లైన్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— డి.డి.టి మనకు సరిపోయినంత వస్తున్నదని అంటున్నారు. కాని అసలు డి.డి.టి. కొట్టడం లేదు. దోమలు మనుష్యుల రక్తం త్రాగుతూ ఉంటే డిపార్టుమెంటువారు డి.డి.టి. మింగేస్తున్నారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— అటువంటిదేమీ లేదు. ఉంటే పరిశీలిస్తాము.

NATIONAL MALARIA ERADICATION PROGRAMME

490—

*3172 Q.—Sri P. V. Ramana :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the year from which National Malaria Eradication Programme was implemented in Andhra Pradesh ;

(b) whether it is a fact that the Malaria eradication programme was handed over to the primary Health Centers, if so, in which year ;

(c) is it not a fact that many areas which were freed from malaria have reversed to attack Phase or even pre-attack phase ; and

(d) if so, she action proposed to take to achive the eradication of Malaria ?

Sri K. Rajamallu:— (a) The National Malaria Eradication Programme was implemented in Andhra Pradesh in the year 1958-59.

(b) The National Malaria Eradication Programme was handed over to Primary Health Centres in maintence phase areas during the year 1968.

(c) No Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ పి. వి. రమణ :— మెయిన్‌టెనెన్సులోకి వచ్చిన తరువాత డెత్సు చాలా తక్కువగా వుండాలి. 1969 నుంచి 73 వరకు చూస్తే డెత్ రేట్సు పెరిగినట్లు మీ రికార్డ్సులో ఉంది. అలాగే మలేరియా కేసులు కూడా మెయిన్‌టెనెన్సు కేసుల కంటె ఈనాడు ఉన్న మేరకు రికార్డ్సులో కూడా వున్నట్లు తెలుస్తుంది. అది యదార్థమా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :- అటువంటిది నిజం కాదు.

శ్రీ పి. వి. రమణ :— అది ఏమీ లేదనేది సరికాదు. గవర్నమెంటువారి రికార్డ్సు ప్రకారంగా 1969 లో 1000 కి .008 ఉంటే 1973 లో .055 వుండి డెత్స రేటు. అలాగే మలేరియా కేసులు 1970 లో .29 ఉంటే 73 లో 1.36 ఉంది. These are he statistics available from the Government, Sir. లేదంటె ఎలాగ ? మలేరియా స్టాఫ్‌ను పబ్లిక్ హెల్తు వాళ్లకు ఇచ్చి వాళ్లచేత మలేరియా వర్కు చేయించలేదు కాబట్టి అలాగ జరిగింది. 1967 లో ఏ పద్ధతి అయితే ఉండేదో ఆ పద్ధతి ప్రకారంగా ఈనాడు మళ్లీ పునరాలోచించి వాళ్లచేత ఆ పని చేయించడానికి ఆర్డర్సు ఇస్తూ చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మినిస్టరుగారు సమాధానం చెబుతూ 3 వ అయిటమ్‌కు లేదని అన్నారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద మలేరియా కేసులు 80 వేలు ఉన్నాయి. ఇది అవునో కాదో తమరు రికార్డ్సువల్ల తెలుసుకోవచ్చు. విజయవాడ పట్టణంలో 3 వేల కేసులు ఉన్నాయి. గుంటూరు పట్టణంలో 5 వేల కేసులు ఉన్నాయి. విశాఖపట్టణంలో 5000 కేసులు ఉన్నాయి రమారమి. రాష్ట్రం మొత్తంమీద 80 వేల మలేరియా కేసులు ఉన్నాయనేది తమరు పరిశీలిస్తే విషయం బోధపడుతుంది. తమరు 3 వ అయిటమ్‌కు ఎస్ అనాలి. ఈ మలేరియా డిపార్టుమెంటులో వున్న సిబ్బందిని పంపించి ఫ్యామిలీ ప్లానింగు అమలు జరిపిస్తున్నారు. వారిని ఇప్పటికైనా మలేరియా డిపార్టుమెంటుకు తీసుకొని వచ్చి దీనిని అరికట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—సి కి నో అన్నానని చెప్పారు. 100% నో అనడానికి వీలులేదు. అక్కడక్కడ వివిధ ప్రాంతాలనుంచి వచ్చే ప్రయాణీకులవల్ల రివర్సు అవుతున్నాయి. అటువంటివి మా దృష్టికి వచ్చాయి. మీరు చెప్పిన పాయింట్సు తీసుకొని ఎగ్జామిన్ చేస్తాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మలేరియా గురించి పిటిషను తమద్వారా మంత్రిగారికి అందజేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అందజేయండి.

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :—నేను మలేరియా తీవ్రంగా ఉండే ప్రాంతంలోని వాడను. నాతో సహా నా కుటుంబం మొత్తం మలేరియాలో చిక్కుకున్న వాళ్లం. వారానికి ఒకసారి క్వినాయిన్ తీసుకుంటున్న వాళ్లం. 1952-53 సంవత్సరంలో తీవ్రస్థాయిలో ఉండేది, మా వరంగల్ జిల్లాలో ఇప్పుడు కూడా అలాగే వుంది. డి.డి.టి. లేదని అంటున్నారు. దాని పొటన్షియాలిటీ చాలా తక్కువ స్థాయిలో ఇస్తున్నారు. అసలు దాని వాసనే ఉండడం లేదు. అందువల్ల 1952-53 లో ఏ స్థాయిలో అయితే మలేరియా ఎరాడికేషను స్కీము ప్రారంభించి స్టెప్పు తీసుకొని చేసారో అలాగే ఇప్పుడు కూడా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ప్రోబ్లమ్ పెరిగిపోతున్నది కాబట్టి అంతకన్నా ఎక్కువ చర్యలు తీసుకోవాలని అనుకొంటున్నాము.

RESEARCH ON PHYSICS, BOTANY AND GEOLOGY IN ANDHRA UNIVERSITY

491—

* 8249 Q.—Sarvasri V. Srikrishna and Vanka Sathyanaraya :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) the amount sanctioned by the University Grants Commission to the Andhra University as special assistance to promote research in some specialised subject in the departments of Physics, Botany and Geology in the last two years ; and

(b) the money utilised out of the same and the work done in the three departments so far ?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao) :—(a) and (b) :—A statement is placed on the Table of the House.

Statement Placed on the Table of the House in connection with Answer to clauses (a) and (b) of L. A. Q. No. 8294.

Name of the Dept.	Amount sanctioned by the U.G.C. for five years i. e. from 1-4-72 to 31-3-1977		Total amount released so far.
	Non-recurring	Recurring	
	Rs.	Rs.	Rs.
Botony	3,00,000	50,000 p. a.	1,79,615-00
Physics	6,50,000	55,000 p. a.	2,37,413-00
Geology	4,50,000	45,000 p. a.	1,83,876-00

(b) Work done in the Department of Physics.

The work in the Centre for special assistance in this Department has begun in September, 1972. Plans for the first year of work were quickly drawn. An academic committee was constituted to finalise the academic programme. In addition to all the eight staff members of this department belonging to the Aerconomy research group. Dr. A. P. Mitra Dy. Director, National Physical Laboratory, New Delhi and Prof. J. N. Bhar, Director, Institute of Radio Physics and Electronics, Calcutta, were requested to be the members of the academic committee. The academic committee met on 15-16 December, 1972 and finalised the academic programme for the Centre for Special assistance. The research and other projects approved are given in enclosure-I.

Work on the following projects have been started and the present status of each of these project is given in enclosure-II.

1. Study of Travelling Ionospheric Disturbances by spaced transmitter to technique.
2. Study of T. I. D's by spaced recordings of A. T. S. F. settellite signals.
3. Study of drift patterns in the low latitute region by using a mobile drift recorder.
4. Study of E-region winds by radio mateor techniques.
5. Vertical drifts using N Profiles.
6. Study of absorption by AI technique on multiple frequencies.
7. Study of absorption by the A3 technique.
8. Study of S.I.D's by using Low freqnency C. W. records.
9. Studies on Starto-sphere-Ionosphere interactions.
10. Investigation of top side spread-F.

In addition to the above, sufficient progress is made in the installation of a C4 recorder and an 18.6 MH2 Riometer.

All these programmes will be continued in the year 1973-74. In addition, following new projects will be taken up.

1) Construction of another meteor wind radar system with a view to instal it at the department's experimental station at Thumba to study the E region winds and their relation to E region drifts.

2) Construction and asetting up of H. F. dopplerometer.

3) Rocket experiments.

Sixteen Research papers by research workers of the Centre for special assistance programme were communicated to scientific journals and most of these were already published or pending publication after acceptance for publication. A list of these papers is given. enclosure 3. Reprints of papers which are published and received is also enclosed. Reprints for the remaining papers will be sent soon after they are received.

The following scientists from other institutions have visited this Department and gave lecturers and the aeronomy research group of this Department had fruitful discussions with these scientists during their stay here fruitful.

1. Prof. J. N. Bhar, Institute of Radio Physics and Electronics Calcutta.
2. Dr. A. P. Mitra, Radio Science Division, National Physical Lab., New Delhi.
3. Prof R. G. Rastogi, Physical Research Labs., Ahmadabad.
4. Dr. E. Bhagiratha Rao Director, Himalayan Radio Propagation Unit, Ministry of Defence, Dehradum.
5. Dr. N. Narayana Rao, Illinois, U. S. A.,
6. Dr. C. V. Subrahmanyam, Radio Division, National Physical Labs., New Delhi.

Thirteen research workers, including six staff members, of the aeronomy research group of this department participated in the symposium of Aeronomy and Radio wave propagation held at the N.P.L. New Delhi during 19—25 February, 1978. They have presented ten scientific papers at this symposium.

Some Research projects are undertaken in colloboration with Scientists of other institutions. These are listed in enclosure 4. In addition to those colloborations one of the staff members appointed in the Centre for Special assistance (Dr. Md. Iqbal Ahmed, Reader) is now on deputation to work in the University of Shaffield, U.K. on studies of Winds by Radio meteor techniques and at the Radio Research Station, Slough on Laser sounding of the upper atmosphere. A collaboration of all the aeronomy research groups in this country is being mooted by this department for studying in detail the characteristics of T.I.D's.

In all a sum of Rs. 31,164 is spent on salaries for the staff. Selection of Junior and Senior Research Fellows could not be completed before April, 1973 as interviews could not be conducted till April, 1973 due to Andhra Pradesh disturbances in the period Octotober, 1972–Feb. '73.

These posts were filled in April-May, 1973. and so, under the special circumstances mentioned, the grants allotted for this category of research personnel could not be utilised in 1972-73.

The statement showing the amounts spent under various heads for 1972-73 is given in enclosure-5.

I. Dynamics of Ionosphere and Neutral atmosphere:

a Study of Travelling Ionosheric Disturbances by Munroe's spaced transmitter technique.

b. Study of T.I.D's by spaced recordings of radio signals from ATSF Satellite.

c. Investigation of T.I.D's by using H.F. Depplorometer.

d. Investigating drift patterns in the low latitidue region by setting up a mobile drift recordor.

e. To study neutral winds at meteor hights by setting up a meteor wind radar at Thumba experimental station.

f. Study of meteor drifts profile in the 80-100 Km height range by using two spaced meteor radar stations.

g. study of neutral winds by vapour trail rocket experiments and comparing the results with these obtained by the close spaced.

h. Study of electric fields by rocket experiments.

i. Investigation of vertical drifts by studying fading on two closely separated frequencies.

j. Vertical drifts using N-h profiles.

II. Absorption studies including solar terrestrial relations:

a. Study of absorption by using simultaneous multifrequency records of AI Technique.

b. Studies of AI Technique.

c. Studying D region absorption by analysing F mins data.

d. Investigation of sudden frequency deviations by using h. f. deppoloro meter.

e. Study of sudden ionosheric distrubances by using low frequency C. W. records.

f. Satellite study of X-ray flux.

g. Studies of mircopulsations of the earth's magnetic field.

g. Study of differential absorption by rocket experiments.

i. Studies on Stratosphera-Innosphere interactions.

III. General Aeronomy work:

a. Radio meteor studies.

b. Micro-Meteorite studies using rocket bay-loads.

c. Investigation of to side sprad-F.

d. Investigation of relation between meteor activity and F min.

e. Variation of total electron content in the Ionosphere by Faraday-roatation studies using sattllite records.

f. Investigation of ion-coucantrations in the Io ohere by rocket experiments.

g. Leser sounding for studying minior constitufents in the Ionosphere.

IV. General Supporting facilities;

a. Installation of C-4 recorder for obtaining ionorgrama and using the dato for supporting research.

b. Installation of riometer and obtaining continuous records.

c. Study of transistor parameters particularly with FET's and MOS's-FET's with a view to develop electronie receiving system from ionospheric work.

ENCLOSURE-II

Present status on various research projects undertaken in the academic Programme Centre for Special assistance to this Department,

1. Study of T.I.D's by spaced transmitter technique.	Two transmeters constructed and experimentation using two transmitters is being undertaken. The third transmitter that is required will be added in the Next Year.
2. Study of T.I.D's by spaced recordings of radio signals from ATSF setallits and Study of total electron content by Faraday-Rotation studies.	One set of receiving equipment for Settellite signals is installted. After the successful testing of this equipment from further work will be taken up.
8. Investigation of drift patterns in the low latitude region by setting up a mobile drift recorded.	The communication receiver for mobile work is constructed. The auxilliary equipment needed for recording is under construction,

4.	Study of meteor drsft profiles in the 80-100 K m height range by using two spa0ed meteor radar station.	One meteor wind radaris installed. This is now having one antenna. The other antenna required is under construction. Fabrication work of the 2nd meteor wind radar system has started.
5.	Vertical drifts by using H-h profiles.	Data analysis is under progre s. Results are expected to be published shortly.
6.	Study of absorption on multiple freauencies by AI technic	Components required for the construction of additional equipment for procured. Construction is to be started.
7.	Studies of absorption by A3 technique and study of S.I.D's by using L. F. Continuous wave records.	Two low frequency recoders are installed and data is being obtained, continuously. This will be used in analysis at a futur date.
8.	Investigation of SF-dis by HF dopplorometer.	Equipment Fabrication is at an advanced stage.
9.	Studies on stratesphers Ionospiere inter-actions.	Work is in progress. Preliminary results will be published shortly.
10.	Radio meteor studies	Erection of an omni directional antenna and the switching machaniau for using the transmitter of the meteor wind radar system is completed. Observations will be started shortly.
11.	Investigaton of topside spread-F.	In progress. Some results are ready for communication.
12.	C4 recorder.	Testing is at an advanced stage. Records are expected to be available within a short time.
13.	Ricmeter (10.CMNs)	The installation of the riometer is under progress. The antenna system is erected The reilecter is being erected. Observtions are expected to be started within a couple of months,

ENCLOSURE-8

List of papers communicated fo Publication by research workers of the Aeronomy Group (Centre for Special Assistance) during 1972-73

Sl. No.	Title of the paper	Name of Author
1.	Studies on Correllotion between Sporadic-E and Sun Spon Number.	S. P. Manohar Rao and B. Ramachandra Rao.
2.	The latiudional variation of eleotron densities on the top side Ionosphere.	K: Rama Mohan Rao C. Jogulu and B. Ramachandra Rao.
3.	Ionospherie absorption on 2.4 MHzat waltair.	D. N. Madhusudhana Rao K. V. V. Ramana.
4.	Amplitude distributions of vertically reflected radip-waves (revised scriptt sent on 11-4-73)	B. Suryanarayana Murty B. Ramachandra Rao.
5.	Ionospheric effects of meteor showers.	J. Vijai Mohan Naidu B. Ramachandra Rao.
6.	Magnetic sensitivity of junection field effect transistors with uniform channel current density.	T. Siva Ram and B. Ramachandra Rao.
7.	Magnetic sensitivity of junection field effect transistors with uniform channel current density.	Sri T. Siva Ram and B. Ramachandra Rao.
8.	Short period variations in the drift anisotrooy parametors of the small scale irregularites.	B. Suryanarayana Murthy B. Ramaehandra Rao.
9.	Studies on F-region T. I. D's at Waltair.	B. Suryanarayana Murthy B. Ramachandra Rao.
10.	A stastical survey of SCNA's over half solarcycle.	Md. Iqbal Ahmed and B. Ramachandra Rao.
11.	Short wave echoes from lower Ionosphere.	D. N. Madhusudhana Rao K. V. V. Ramana.
12.	Effect of magnetic activity on absorption at Waltair.	D. N. Madhusudhana Rao, B. Jaganmon Rao & K. V. V. Ramana.
13.	Investigations in Ionospheric absorption.	D. N. Madhusudhana Rao B. Ramachandra Rao.
14.	Study of statistical properties of growned diffraction patterns using on array of give aerials.	T. S. N. Somayaji and B. Ramachandra Rao.

(1)	(2)	(3)
15.	On the Nature of Movements of E-region irregularities at Waltair.	T. S. N. Somayaji and B. Ramachandra Rao.
16.	Solar and Magnetic effects on the Biamnual Maxima in F2	L. V. Ramna Rao, C. Jogulu B. Ramachandra Rao.

ENCLOSURE 4.

List of Collaborative Projects in 1972-73.

1. In the field of brift in collaboration with Prof. Spronger of East Germany.

2. Study of Electric fields and vertical drift in collaboration with Dr. B. V. Krishna Murthy, Physicst, Space Science and Technology Centre, I. S. R. O. Trivandrum.

3. Study of communication by forward scatter by meteorionisation in collaboration with Himalayan Radio Propagation of the Himalayas Radio Propagation Unit, Ministry of Defence, Dehra Dun

4. Study of Upper Atmospheric winds by Radio meteor techniques in collaboration with Dr. J. W Wright, National Oceanic and Atmospheric Administration, U. S. A., Boulder, Colarodo.

The Following Collaborative Projects Are Being Planned

1. Study of electron content by differential absorption with Dr. Mukunda Rao, Indian Institutes of Tachnology. Madras.

2. Study of T. I. D's in collaboration with all other research groups in this country interested in that field. This Department is maktng out a proposal for a joint study of T. I. D's in great detail.

3. Study of communication by forward scatter by Sporadie-E in collaboration with Dr. M. Mukunda Rao, I. I. T., Madras and Dr. Joglekar Regional Engineering College, Tiruchinapalli.

4. Study of under water propagation radio-waves in collaboration with Naval Science and Technological Laboratory.

ENCLOSURE-V

Statement showing the grants utilised during 1972-78.

Sl. No.	Head of Account	Amount Spent.
I.	Non-Recurring :	
	1. Equipment :	41,929. 40

(1)	(2)	(3)
	2. Books and Journals:	4,025. 41
	3. Any other expenditure:	4,982. 08
II.		
	Recurring:	
	1. Books and Journals :	9,997. 99
	2. Chemicals and Glass ware materials and other working expenses.	19,898. 11
	3. Contingent ;	4,555. 32
		84,883. 31
	Staff :	31,164. 00
	Total :	1,16,047. 31

DEPARTMENT OF BOTONY.

The Special Assistance programme in Cytogenetics and related areas was sanctioned by the U. G. C. in March, 1972 and the terms and conditions governing the sanction were accepted by the Andhra University in May, 1972. As per the U. G. C. rules an expert committee consisting of 3 external members (Prof. T. S. Sadavisan, Madras, prof. S. K. Sinha, Bhubaneswar, and Dr. S. V. S. Sastry, Hyderabad) and 7 internal members was constituted on 17-7-1972 to finalise the academic programmes. The meeting of this committee was held on 19-10-1972 with prof. S. K. Sinha, attending the meeting as the external members of the committee. The minutes of this meeting was sent to the U. G. C. in November 1972 and the phased programmee of expenditure was sent in December, 1972, for the release of funds. With effect from 5-12-1972 Dr. J. V. Pantulu was appointed as Professor under this programme.

The amounts utilised under the Department of Botany for the year 1972-73 are as under :-

Recurring :	Amount expended
Academic Staff :	
(1 Professor from 5-12-1972)	3,775.32
Books and Journals	9,947.62
Contingencies	4,997.89
Chemicals and Glassware etc.,	19,669.52
Research Fellows (SRF & JRF)	——
	38390.35

The impact of the Special Assistance programme over the short period in operation upto the end of the financial year 1972-73 is briefly outlined below :—

(A) RESEARCH AND TEACHING :

In the year under report the teaching and research programme at hand in Cytogenetics and related areas, started in the Department much earlier to the U. G. C. Special Assistance Programme coming into operation, were continued and attempts were made to imitate work on some of the academic programmes approved by the expert committee.

(B) STUDENT ENROLEMENT :

(i) During the year 1972-73 seven students have been admitted as whole time research workers for the Ph.D Degree of whom five are working in Cytogenetics and related areas.

(ii) One candidate obtained the Ph.D., Degree of the Andhra University by submitting a thesis entitled "Cytogenetics studies of Pearl Millet".

(iii) Two candidates have submitted thesis on (a) Cytogenetic studies in Coly Linn with some observations on other members of the Oriental Maydae, (b) Cytological and Embryological studies in Amaryllidance and Liliaceae for the award of Ph.D. Degree. All the three are now working in the University in different capacities.

(C) RESEARCH PUBLICATIONS :

Papers published in Cytogenetics and related areas during the year 1972-73 are given below :—

1. J. V. Pantulu and V. Manga :

Cytology of Inbrods and F1 Hybrids of Peral Millet. Theoretical and applied Genetics, 42: 69-74 (1972).

2. J. V. Pantulu and V. Manga:

Cytogenetics of 16 Chromesome Plants in Peral Millet. Cytologia 37-389-394 (1972)

3. V. B. Reddi & E. V. V. Bhaskara Rao.

Fertility and breeding behaviour of interchange heterosygotes in Sorhum, sorghum Howsletter 15:91-92 (1972)

4. V. R. Reddy & E. V. V. Bhaskara Rao :

Grain colour mutants in sorghum, Sorghum Newsletter 15:92-93 (1972)

5. B. G. S. Rao :

Morphology of the Pachytene Chromosomes of S. Tervum-Eeo. Bot. 26:189 (1972)

6. J. Nagarajamani :

Occurance of centric fragment chromosones and their meiotic behaviour in Pearl Millet (Pennisetum typhodes staft and Hubb.) Curri. Sci 42·16, 581-582 (1973)

7. J. Venkateswarlu & J. Nagarajamani :

NSS induced dwarf mutants in a Pearl Millet (Pennisetum) typhaides (stapf & Hubb.) Curr. Sci. 42.17, 617 (1973)

The following papers were communicated :

1. V. R. Reddy & E. V. V. Bhaskara Rao :

Effect of gibbrellic acid on the morphology, growth and vigour of Serghum seed lings, Serghum Newsletter.

2. V. R. Reddy & E. V. Bhaskara Rao :

An improved method of inducing autotetraplaids in Serghum, Serghum Newsletter.

3. J. Venkateswarlu and P. V. Bhairavamurthy :

Pachytene Chromesomes pering and maiosis in F1 Hybrid of Sclanum Mediflorum and S. americanum-Cytologia.

4. J. Venkateswarlu & Panuganti Narasimha Rao :

Genetic analysis of dicecy in Coix-Indi. J. of Genet.

5. J. Venkateswarlu & T. Kamala :

Pairing behaviour of Pachytene Chromesomes in Autotetraploid Brassion campestrics (40 – 40") Indian J. Genet & Plant Bread.

6. Venkateswarlu & J. Nagaramani :

Tertiary trisomics in Pearl Millet (Pennisetum typhoides staff & Hubb) - Genetica.

(D) PARTICIPATION IN SYMPOSIA ETC.

Dr. V. Seshavataram presesented a paper on the Embrology of pepilineidene at the Seminar on current trends in Plant Sciences held at New Delhi in October, 1972.

Prof. J. Venkateswarlu and Dr. B. G. S. Rao presented a paper on the origin distribution and differenciation of Ze mays at the Indo-Soviet Sympysium, organized by the Indian National Science Academy at the New Delhi in January, 1973.

(E) PROGRESS OF UTILISITION OF GRANTS (ALL CATEGORIES).

Same as the one already submitted to U. G. C. (vide letter No. U1-6450-68, dated 5-5-1973 from the Registarar, Andhra University.

DEPARTMENT OF GEOLOGY

(1) TEACHING AND RESEARCH PROGRAMMES.

Teaching :

Semseter system has been introduced from the academic year 1972-73 for M.Sc. (Tech.) Applied Geology and M.Sc. (Geology). The syllabi and the course content of the Subjects are enlarged so as to include the recent developments in the respective fields.

A book entitled "Index to areal photos-a study in land forms of India" by R. Vaidyanadhan, is in press. The promotion of two lecturers as Readers and the appointment of two lecturers under the Programme of the Special Assistance of U. G. C. has strengthened the teaching capacity of the Geology Department. The additional strength thus available under the special assistance programme is useful in the context of the introduction of semester system and individual attention to students.

Research :

Research programmes undertaken Marine geology & Sedimentology	Progress made
(i) Textural, mineralogical and chemical aspects of the sedilments of the Pulicat Lake, a coastal lagoon.	Mineralogical study completed.
(ii) Geochemical distribution of major and minor elements in the continental shelf sediments off the east coast of India.	Manor element study completed.
(iii) Geochemical aspects of the bottom sediments of the eastern part of the Bay of Bengal.	Completed.
(iv) Granulomentric, mineralogical and chemical students on the modern deltaic sediments of the Krishna River.	Textural and mineralogical aspects completed.

Research programmes undertaken:

(v) Studies on sediments and Sedimentary environments in the Kolleru Lake, Andhra Pradesh.	Geochemical part completed.
(vi) Textural, mineralogical and chemical variations in the modern deltaic sediments of the Mahanadi River.	Clay mineral study completed.

Micro-Palaeontology :

(i) Distribution of foraminifera in the continental shelf sediments off the east coast of India.	Completed.

(ii) Distribution of foraminifera in the backwaters and estuaries along the Andhra coast. — **Progressing.**

ECONOMIC GEOLOGY

(i) Economic Geology of magnetite and apatite deposits of Kasipatnam area, Visakapatnam District. — Completed

(ii) Geochemistry of beutifulte deposits of Salem, Tamil Nadu. — Completed

(iii) Barytes deposits of Kammam Dist. Andhra Pradesh. — Completed

(iv) Geochemistry of Ingaldhal' Mysore. — Progressing

(v) Beneficiation stupies of graphite from Visakhapatnam and Godavary Districts. — Progressing

(vi) Ore-microscopic studies of Iron ores from parts South India. — Progressing

Other Subjects:

(i) Petrology of cordierite gneisses of Visakhapatnam and Srikakulam Districts. — Completed

(ii) Petrology of Kandra Volcanics and Associated rocgs of Nellore District. — Progressing

(iii) Petrogenesis of charnockites from parts of Visakhapatnam District. — Progressing

(iv) The geomorphic evolution of iron ore belts, Singhobhum District. — Progressing

2. RESEARCH PUBLICATIONS:

Marine Geology and Sedimentology:

(i) Manganese in the bottom sediments of the eastern part of Bay of Bengal. Curr. Sci., 39, 225-226, 1970. (Durgaprasada Rao, N. V. N. et al).

(ii) Studies on the clastic sediments at Jakkaram, west Godavari district, Andhra Pradesh. Ind. Acad. Geoscience, 14, 83-90, 1972 (Krishna Rao, g. et al).

(iii) Proceedings of the Seminar on Processes and Products of Sedimen ation (December 1966 January, 1967). Department of Geology, Andhra University, Waltair. Published in April, 1973, 169 p. (Editor. Prof. A. Sriramadas).

Micropalaeontology:

(i) Recent forami ifera from off Pentakota' east coast of India. Micropaleontology, 16, 325-344, 1970 (Vedantam, D. and Subba Rao, M.),

Economic Geology:

(i) Ore miroscopic, X-ray and trace elemental studies of a few iron ores from South India. Jour. Geol. Soc. India, 11, 242-247, 1970 (Anjaneya Sastry. C. and Krishna Rao, J.S.R.).

(ii) Recognition, correlation and age of erosion surfaces in the iron ore ranges of Bihar and Orissa, Jour. Geol, Soc. India, 11, 178-181, 1970 (Rama Rao, K.L.V. and Vaidyanadhan, R.).

(iii) A note on the geochemistry of vandium at umra, Rajasthan. Jour. Geol, Soc. India. 11, 431-403, 1970 (Tilak, V.V.S.S.).

(iv) Tha lateritic iron ores, itabirritic quartzites and epidiorities of the Kemmangundi area, Bababudan hills, Mysore State, India. Mineral Deposits (Berl) 7, 253-257, 1971 (Krishna Rao, J. S. R. and Murthy, D. S. N.).

(v) Chemical distinction between replacement and magmatic granitic racks. Contr. Mineral and Petrol.. 35, 169-172, 1972 (Dhanaraju, R. and Krishna Rao, J. S. R.).

(vi) Beneficiation of graphite from Srikakulym and Visakhapatnam districts, Andhra Pradesh, N.M.L. Technical Journal, 14. 67-71, 1972 (Kameswara Rao, K.).

(vii) Trace elements in minerals and rocks of the precambrian group of the Yellandlapad area, Andhra Pradesh. Jour. Geol. Soc. India, 13, 1650171, (Rao, T. R. and Rao. C. B.).

(viii) Trace element studies of AmphibOlites from the Precambrian Tanikalla metamorphic complex, East of Khammam, Andhra Pradesh. Proc. Ind. Acad. Sci., Vol. LXXVI, 163-164, 1972 (Reddy, B.R.G.).

(ix) Studies on the pyrrhotite from the Bngaldhal sulphide lode, Chitradurga District, Mysore State. Proc. Ind. Acad. Sci., Vol. LXXVIII, 22-29, 1972 (Acharyulu, K. V. S. and Rao, B. B.).

Other subjects:

(i) Joint patterns and their significahance to the tectonic history. Jour. Geol. Soc. India. 11, 386-391' 1970 (Narayana, M. S. and Sastry, A. V. R.).

(ii) Metamorphism of the pakhals of Yellandlapad area, Andhra Pradesh. West Commemoration Volume, 1970 (Ramemohana Rao, T.).

(iii) Myrmekite in graphic pegatite near Mekammuru, Gudur Taluk, Nellore district, Andhra Pradesh, Prakruti-Utkal University Journal-Science, 7 (1), 93-99, 1970 (Rao, A. T. and Rao, K.S.R.).

(iv) Studies in applied geomorphology. West Commemoration Volume, 1970 (Vaidyanathan, R.),

(v) Granites from Elagandal, Andhra Pradesh. The Indian Mineralogist, 12, 55-62, 1971 (Murthy, D.S.N. and Krishna Rao, J.S.R.)

(vi) Ferioan Sahlite from the Eastern Ghats, Andhra Pradesh, India, Mineralogical Magazine, 38, 377-379, 1971 (Rao, A. T. and Rao, K. S. R.).

(vii) Clinozoisite from pegmatite near Kandali, Nellore District Andhra Pradesh. The Indian Mineralogist, 12, 78-80, 1971 (Rao, A.T and Rao, K.S R.).

(viii) Evolution of the drainage of overly in South India. Jour, Geol. Soc. India, 12, 14-23, .971 (Vaidyanadham, R.)

(ix) Feldspars from the gragitic rocks on Chipurupalle Razam area. Srikakulam District, Andhra Pradesh. The Dhanaraju, R. and Krishna Rao J. S. R)

(x) Sum peak coincidence method for rctivation analysis. Curr· sc., 41, 671-672, 1972 (Krishna Sagar, T. V. S.R. et al).

(xi) Strtucture and petrography of the quartz magnetite and associated rocks of Siddipet area. Medak district, Andhra Pradesh Jour. Geol. Soc. India, 13, 21-29, 1972 (Vaidhanadhan, R, and Sastry, A. V R.)·

4. Academic Progammes intiated:

Marine Geology and Sedimentology:

(i) Nature and distribution of sediments in the Lawson's Bay, Visakhapatnam-40 bottom sediments samples have been collected with light weight La Fond Dietz Snapper from the Lawson's Bay. Further work in sample collection and size analysis in the laboratory is under progress.

(ii) Collection of continental shelf sediment samples off Visakhapatnam coast-It is proposed to collect a number of samples from shelf area on mechanised boats to study the distribution patterns of various constituents.

(iii) Profile studies of beach between Visakhapatnam and Bhimunipatnam-beach profiles will be taken at regular interval of time at selected places along the beach and areas of erosion and deposition will be identified.

(iv) Estimation of black sand concontrates in the beach sands from Visakhapatnam to Bhimunipatnam-Sand samples will be collected from the beach in a systematic way and percentagees of different minerals will be estimated after separation and identification.

Micropalaeontology:

(i) Distribution of Ostrocoda in estuaries and backwaters of Andhra coast.

(ii) Foraminifera distribution in the Iawson's Bay and the continental shelf off Visakhapatnam.

Economic Geolology:

(i) Geochemistry of bausite deposits of Anautagiri, Visakha Patnam District.

(ii) Economic geology of chomite deposits of Kondapalli, Krishna District.

Others:

(i) Petrology and structure of quartz-magnetite rocks of Ongole, Andhra Pradesh.

(ii) Paragenesis of some minerals of Andhra Pradesh.

(iii) Petrogenesis of the plutonic complexes of Narsipatnam. area, Andhra Pradesh.

5. Collaboration with Institutions in India and Abroad:—

(i) Genesis of bauxite deposits of Ananthagiri, A P. in Collabaration with Geological Survey of India, Southern region, Hyderabad.

(ii) Geochemistry and genesis of copper ores; Ingaldhal, Mysore in Collaboration with Mysore State Department of Mines and Geology.

6. Foreign Assistance:

(i) X-ray investigation of pyroxenes in chaynockites from U. S. Geolegical Survey.

(ii) X-ray investigation of Feldspars-from West Virginia Institute of Polytechnic. U. S. A.

(iii) Micrh-probe anaiysis of carona structures in Kandra Voleanics-from Chicago University, U. S. A.,

7. Equipment, 1972-73:

		Amount utilised.
(a) Non-recurring Item.		
(i) Equipment		30,000-00
(ii) Any other (Vehicle etc.,)	..	33,148-10
(b) Recurring Item.		
(i) Books & Journals	..	10,000-00
(ii) Chemicals etc.	..	11,807-90
(iii) Contingencies	..	5,000 00
	Total	90,256-00

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :— నిన్న ఒక డిఫికల్టి చెప్పాను. ఇది 16 పేజీల స్టేటుమెంటు. దాన్ని ఏదైనా షార్టన్ చేసి ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు 14 లక్షల రూపాయలు నాన్-రెకరింగ్ ఎక్స్పెండిచరుగా ఫైవ్ ఇయర్సులో శాంక్షన్ చేసింది. లక్ష 50 వేల రూపాయలేమో రెకరింగ్ ఎక్స్పెండిచరు. ఈ 15 లక్షల. 50 వేల రూపాయలలోనే ఇప్పటికి రిలీజ్ 6 లక్షల రూపాయల పై చిల్లర. ఈ శాంక్షన్ చేసినటువంటి మొత్తము 5 సంవత్సరములకు, 72 నుంచి 77 వరకు వున్నది. అందులో రిలీజ్ చేసింది 6 లక్షల పై చిల్లర వున్నది, కాని ఖర్చు పెట్టింది మాత్రము 2 లక్షల పై చిల్లర వున్నది. మరి మిగతాది కూడ మనము తెచ్చుకోవలసిన అవసరం వున్నది. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములు గడచింది. మిగతా టైము కూడ వున్నది. ఈ విధంగా ఖర్చుపెట్టినట్లయితే మనము ఈ మొత్తమంతా యుటిలైజ్ చేసుకోగలుగుతామా, అదేమైనా లాప్స అయ్యేటట్లు ఉన్నదా ? అటువంటి పరిస్థితి ఎందుకు కలిగిందో చెప్పుతారా ? 9-30 a.m.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—డబ్బు ఏమీ లాప్స కాదండి. మొత్తము అంతా ఖర్చు అయ్యేటట్లు చూస్తాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎందుకంటే ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితి బట్టి చెప్పుతున్నాను. 15 లక్షలు, 50 వేలు రూపాయలు మనము రిలీజ్ చేసుకొని తెచ్చుకోవలసినటువంటి డబ్బులో ఇప్పటికి 2 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు అయింది. దీన్నిబట్టి నా యాంగ్జయిటీ వున్నది. కనుక అట్లాంటి అస్యూరెన్సు ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—డబ్బు అంతా ఖర్చుపెట్టే ఏర్పాటు చేస్తున్నామండి.

COMPULSORY NATIONAL SERVICE SCHEME

492—

* 3159 Q.—Sri M. Nagi Reddy (Put by Sri Vanka Satyanarayana) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) Whether the Government proposed to introduce compulsory National Service at the Under Graduate level which can be utilised for Economic and Social Development Programme, and

(b) whether it would be an integrated part of the University curriculam and would count towards the final assesment of students?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) No Sir.

(b) The matter is under consideration of Ministry of Education, Government of India.

ORPHANAGES IN THE SUBSIDISED HOSTELS

493—

* 3449-(D) Q.—Sri Nallapareddy Srinivasulreddi:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the reasons for allowing the Orphanages to continue under private managements unlike the subsidized hostels; and

(b) when will the Government take over the Orphanages?

The Minister for Social Welfare (Sri B. Srirama Murthy):—(a) Government has not prohibited the management of either hostels or Orphanages by private bodies.

(b) There is no proposal at present to take over the Orphanages.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇప్పుడు ప్రయివేట్ సబ్సిడైజ్డ్ హాస్టల్సుకు సబ్సిడీ ఇవ్వకుండా కొత్తగా గవర్నమెంటు హాస్టల్సును ఓపన్ చేశారు. అనాథశరణాలయాలను మాత్రము అట్లనే ఉంచారు. ఇప్పుడు సబ్సిడైజ్డ్ హాస్టల్సులో ఉన్నటువంటి వారినందరిని దొడ్డిదారిన ఈ అనాథశరణాలయాలలో చేర్చుకొంటున్నారు. మరి ఇటువంటివానిని పరోక్షంగా ప్రోత్సహిస్తారా లేక ఈ అనాథ శరణాలయాలు అనేవి ప్రయివేటు మ్యానేజ్‌మెంటు క్రింద లేకుండా వెంటనే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ప్రయివేటు మ్యానేజ్‌మెంటు ఎవరైనా అనాథశరణాలయాలను నడిపిస్తే నడిపించకూడదని చెప్పడానికి మనకు ఏమీలేదు. ఇప్పుడు వారికి సహాయము ఏమేరకు చేయాలి. ఎంతవరకు చేయాలి అనేది ప్రశ్న. ఆ రకంగా సహాయం పొందుతున్నటువంటి హాస్టల్సు ఏవైతే ఉన్నాయో అవి సక్రమంగా నడపబడాలి అనేదానిమీద కొంత ఆలోచన చేయవలసియున్నది. అందుచేత ఇండివిడ్యుయల్‌గా పిటీషన్సు పుచ్చుకోవడంకంటే జనరల్‌గా మొత్తము పరిస్థితి అంతా క్షుణ్ణంగా పరిశీలన చేసేందుకు ఆలోచన ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—తల్లిదండ్రులు ఉన్నవారిని కూడ అర్ఫనేజస్‌లో చేర్చుకొంటున్నారు. ఇప్పుడు వాకాడు ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌మీద రిపోర్టు వచ్చింది. అది అప్పుడే నెట్టేసినారు. కాబట్టి అటువంటిది రాష్ట్రమంతా జరుగుతున్నది. బోగస్ బోర్డర్సును అనాథశరణాలయాలలో చేర్చుకొంటున్నారు. ఆ కారణంచేత సబ్సిడి హాస్టల్సును తీసివేసి గవర్నమెంటు హాస్టల్సును పెట్టుకొన్నాము. కనుక మళ్ళీ ఈ అనాథశరణాలయాలను పెట్టుకొని దొంగదారిని జరుగుతున్న ఈ వ్యాపారాన్ని ఎందుకు ప్రోత్సాహిస్తున్నారు? దీనిని ఖచ్చితంగా ఎందుకు నిలుపుదల చేయలేకపోతున్నారు. మరి ప్రభుత్వమే ఎందుకు వీటిని స్వాధీనము చేసుకోదు అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—ఇప్పుడు స్వాధీనము చేసుకోవడం ప్రశ్న కాదు. సబ్సిడి హాస్టల్సు ఉన్నాయి. వాటికి గవర్నమెంటు సహాయము చేయడం మాని వేసింది. కాబట్టి వాటిస్థానే గవర్నమెంటే ప్రత్యేకించి నడిపిస్తున్నాము. అది సబ్సిడి హాస్టల్సుకు సంబంధించిన విషయము. అలాగే ప్రయివేటు మ్యానేజిమెంటు క్రింద నడపబడుతున్న మరికొన్ని ఉన్నాయి. వారికి గవర్నమెంట్ సహాయము చేయడం మానలేదు. అది మానేటట్లయితే దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రభుత్వమే నడిపించాలి అనేటటువంటి ప్రతిపాదన అమలుచేయవలసి యుంటుంది. ప్రభుత్వము నడిపించాలనే నిర్ణయానికి రాలేదు. ఇక నడిపించబడుతున్న వాటిలో ఉన్న లోపాలు వాటిని గురించి మళ్ళీ ప్రత్యేకంగా క్షుణ్ణంగా పరిశీలన జరుగుతున్నది. దానిమీద కొద్ది రోజులలో ఎక్కడ ఏమి జరిగిందో అది కూడ నివేదించడానికి తయారుగా ఉన్నాను.

BOGUS ORPHANAGES AND HOSTELS

494 –

* 3158 Q.—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala) :—Will the hon· Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the district wise total number of subsidised Orphanages, Boarding Houses and attached Hostels for Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the State now;

(b) whether it is a fact that there are some Bogus Orphanages and Hostels out of them;

(c) if so, the district-wise total number out of them, and

(d) the action taken by the Government with regard to the Bogus Orphanages?

Sri B. Srirama Murthy :—(a) There are no Subsidised Orphanages, Boarding Homes and Attached hostels in the State exclusively for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, Students staying in these institutions are eligible for scholarships irrespective of their community. The number of institutions which are run by private agencies and recognised for payment of these scholorships in each district is as follows:

Name of the District		No. of hostels
1.	Srikakulam	2
2.	Visakhapatnam	1
3.	East Godavari	91
4.	West Godavari	84
5.	Krishna	5
6.	Guntur	19
7.	Prakasham	12
8.	Nellore	8
9.	Kurnool	2
10.	Anantapur	3
11.	Cuddapah	4
12.	Chittoor	1
13.	Nalgonda	8
14.	Karimnagar	3
15.	Hyderabad	15
16.	Mahabubnagar	7
17.	Warangal	7
18.	Khammam	7
19.	Nizamabad	2
20.	Medak	2
	Total	283

(b) Yes Sir.

(c) As per the reports received so far, the number of bogus Institutions is as follows:

Name of the District.	No. of Hostels.
1. East Godavari	64
2. West Godavari	29
3. Krishna	1
4. Guntur	1
Total	95

(d) The matters is being investigated by the Police Department.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పుడు ఈ హాస్టల్సు తూర్పుగోదావరిలో 91, పశ్చిమ గోదావరిలో 84 పెట్టారు. అందులో బోగస్‌వి చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి—64, 29. మిగతావి రెండు, మూడు జరిగినాయనుకోండి. ప్రత్యేకించి ఈ రెండు జిల్లాలలో ఇలాంటి భోగస్ హాస్టల్సు పెరగడానికి కారణము ఏమిటని ఆ పైనుంచి పరిశీలించి ఇతర కారణాలేమైన ఉన్నాయా, రాజకీయ కారణాలు ఉన్నాయా, ఒక రకమైన పార్షియాలిటీతో వాళ్లు కూడ భాగస్వాములై పైనుంచి ఇచ్చినటువంటిదేమైనా ఉన్నదా అవి కాస్త ప్రభుత్వము ఎన్‌క్వయిరీ చేసి పరిశీలిస్తుందా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఎ రూపములో, ఎవరి ప్రమేయముతో ఎవరి ప్రోద్బలముతో ఈ పని జరిగినప్పటికి దానిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి వాళ్ల మీద ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకోవాలని ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశము. కాబట్టి ఇది సి.ఐ డి. కి పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు అప్పగించడం జరిగింది కొందరు అధికారులను సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. కొన్ని ఇన్‌స్టిట్యూషన్సుకు రెకగ్నిషన్ విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది ఇంతకుమించినటువంటి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవలసినటువంటివన్నీ కూడ తీసుకోగలుగుతాము. అవి అశ్రద్ధ లేకుండా తీసుకోబడతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) :—కృష్ణాజిల్లాలో ఒక బోగస్ హాస్టల్ ఉన్నది దాని పేరు చెప్పుతారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అది నేను చెప్పలేను. బహుశా వారికి తెలిసిందేమో.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది వసంత నాగేశ్వరరావుగారి నియోజకవర్గములోనే ఉన్నది, జయంతి అనే గ్రామంలో ఉన్నది.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— దానిమీద యాక్షన్ ఏమి తీసుకోబోతున్నారో తెలియ జేస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పోలీసుకు హాండ్ఓవర్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—బోగస్ హాస్టల్సు నంబరు ఎక్కడైతే ఎక్కువ ఉన్నాయో, అక్కడ ఉన్నదని రుజువైందండి. పోలీసుకు హాండ్ ఓవర్ చేశారు. పోలీసు ఎంక్వయిరీలో పట్టుకొన్న తరువాత మళ్లీ విడిచి పెట్టేస్తున్నారు. మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పుతూ ఆ వివరాలు చెప్పలేనంటున్నారు. అయినప్పటికీ ఈ టేబుల్

మీద ఏయే జిల్లాలలో ఎన్ని బోగస్ హాస్టల్సు ఉన్నాయి. ఆ హాస్టల్సు మేనేజర్స్ ఎవరు అనేది పెడితే మేము కూడ హెల్ప్ చేయడానికి వీలుపడుతుంది. డబ్బు దుర్వినియోగము కాకుండా ఉండడంకోసం అది చేస్తారా ?

శ్రీ బి శ్రీరామమూర్తి :—వివరాలు కావలసినవన్నీ పెడతాము. ఉదాహరణకు, లిస్టుఆఫ్ బోర్డింగ్ హోమ్సు అండ్ అప్ఫనేజస్ ఇన్ ఈస్టు గోదావరి డిస్ట్రిక్టు, వీటి సందర్భంలో ఏదైతే పోలీసు ఎన్‌క్వయిరీ జరుగుతున్నదో ఆ మొత్తము లిస్టు పెట్టడానికి నాకు అభ్యంతరము లేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—పెడతారా లేకపోతే మరల అడగాలా? ఇప్పుడు పాయింటు ఏమిటంటే చాలా బోగస్ స్కూల్సు ఉన్నాయని రుజువైంది. అందులో స్టూడెంట్సు లేరు, హెడ్‌మాష్టర్సు సైన్ చేశారు, ప్రిన్సిపాల్సు సైన్ చేశారు. కాని కొంతమందిని మాత్రమే పెట్టుకొంటున్నారు. దీనికి కారకులైనటువంటి, ముఖ్యులైనటువంటి కొందరు ఉన్నారు. ఈ బోగస్ హాస్టల్సుకు సైన్ చేసినటువంటి వాళ్లు ఆ డబ్బు దుర్వినియోగము చేసినట్లుగా రుజువైంది. అందుకోసం ఆ విషయములో తాత్సారం జరుగుతున్నది. చాలా ప్రెజర్సు వస్తున్నాయి వాళ్లను విడిచి పెట్టమని. అందుకోసం ఆ హాస్టల్సు మేనేజర్సు ఎవరు, ఎక్కడెక్కడ ఎంత డబ్బు దుర్వినియోగము అయింది ఆ నేచర్ కాస్తాటేబిల్ మీద పెడితే అక్కడ ప్రజలు సహకారము చేయడానికి ప్రభుత్వానికి వీలవుతుంది. కనుక ఆ పని చేస్తారా?

శ్రీ బి శ్రీరామమూర్తి :—ప్రస్తుతము ఎంక్వయిరీలో ఉన్నది. ఎంక్వయిరీ పూర్తి అయిన తరువాత చర్య తీసుకొనే ముందు, తీసుకొనేటటువంటి చర్య, ఎవరి మీద ఎంక్వయిరీ జరిగింది, అదంతా తెలియపరచడానికి ఆక్షేపణ లేదు. కాకపోతే ముందే తెలియపరచాలంటే, ఇప్పుడు ఈ స్టేజిలో ఎంక్వయిరీ పూర్తి కానప్పుడు మొత్తము అంతా టేబిల్ మీద పెట్టడము అది ఎంతవరకు మంచిదో మీరు ఆలోచించండి. పెట్టడము మంచిదని మీరు అనుకొన్నట్లయితే నాకు ఆక్షేపణలేదు. మొత్తము ఎవరిగురించి ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నదో మొత్తము ఆ పేర్లు సభముందు పెట్టడానికి అభ్యంతరము లేదు. 9-40 a.m.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—ఇప్పుడు పోలీసు ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నది. జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ ఏమీ లేదు పోలీసు ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నప్పుడు పోలీసు వారిద్వారా కొన్ని అక్రమాలు అక్కడ జరుగుతున్నాయి. అట్లా అక్కడ జరగకుండా ఉండాలన్నా, పోలీసు యాక్టివ్‌గా సక్రమంగా పనిచేయాలన్నా, పబ్లిక్ హెల్ప్ చేయాలన్నా, ఆ పేర్లు ఆ డబ్బు దుర్వినియోగం వివరాలు యీ హవుస్‌కు ఇచ్చినప్పుడు ఆ ఎంక్వరీ సక్రమంగా జరుగుతుంది. ఆ వివరాలన్నీ ఇక్కడ పెట్టటంలో తప్పులేదు. అందువల్ల ఇంకా మనం బాగా పట్టుకోగలుగుతాము కాబట్టి తమరు ఆర్డర్ యిస్తే వారు పెడతాము అన్నారు కాబట్టి, తమరు ఆర్డరు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—వివరాలు ఇస్తే ఆ ఎంక్వయిరీకి ఏమైనా భంగం కలుగుతుందా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఈ ఎక్వయిరీ లోకలు పోలీసు చేయటం లేదు. క్రయిమ్ బ్రాంచ్ సి. ఐ. డి. చేస్తున్నది. ఇప్పుడు ఎంక్వయిరీ జరుగుతుండగా అది టేబుల్‌మీద పెట్టటం మంచిది కాదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దానిపైన ఇపుడు ఇక్కడ డిస్కషన్ జరిగితే ప్రెజిడిస్ అవుతుందనుకోవచ్చును. మనం డిస్కస్ చేయటంలేదు. మొత్తము వారికి హేం డోవర్ చేసిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇక్కడ పెడితే అది మేము కూడ చూస్తాము. ఆ ఎంక్వయిరీకి మేము కూడ హెల్ప్ చేయవచ్చును.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డిస్కషన్ చేయకపోతే – ఎక్కడెక్కడ ఉన్నదో, ఆ లిస్టు కావాలంటే పెట్టవచ్చును. దానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—బోగస్ అనాథశరణాలయాలు చాలా ఉన్నవని అర్థం అవుతున్నది. అందులో ఒక్కొక్క బోర్డర్‌కు 12 రూపాయలే ఇస్తారు. బోగస్ బోర్డర్స్ లేనిదే వారికి వ్యాపారం జరగదు ఈ విధంగా బోగస్ సంస్థలను తయారుచేసేదానికన్నా, వారికి సబ్సిడీ ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వమే నడిపితే బాగుంటుంది కదా ? ముఖ్య మంత్రిగారు అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. ముందంజ వేస్తున్నారు. ఈ ఒక మంచి పని కూడ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అసలు అవి ఉంటేకదా – సమయానికి. అవి కాగితాలమీద ఉన్నాయి. ప్రదేశంమీద లేవు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అటువంటప్పుడు వారికి సబ్సిడి ఎందుకు ఇస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సబ్సిడీ యివ్వటం లేదు. ఆపివేశాము. వాటిమీద యాక్షన్ తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—రేపు ఎంక్వయిరీ జరిగిన తరువాత అది రుజువు అవుతుంది అనుకోండి. అది రుజువు అయ్యేలోపల వారి దగ్గర ఏమైనా ఫిక్స్‌డ్ ఎసెట్స్ వుంటే మెల్లగా దాటవేస్తారేమో. అట్లా ఎసెట్స్ దాటవేయకుండా ఉండేటట్లు–అవి రికవరీకి ఉపయోగపడేటట్లు ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఎసెట్స్ ఉన్నవారు యీ పని ఎందుకు చేస్తారు?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— వారు ఎసెట్స్ సంపాదించుకొన్నారు. వారు ఆ ఎసెట్స్ దాటవేస్తారేమో. అట్లా జరుగకుండా వెంటనే ఆపుచేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆలోచిద్దాము.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

494-A.

* 4238 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government of Andhra Pradesh is thinking of amending the prohibition of land alienation Act to enable the ryots to sell the lands which are within the ceiling limit; and

(b) if so, when will it materialise?

The Minister for Finance (Sri N. Ramachandra Reddy):—(a) There is no proposal at present.

(b) Does not arise.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇపుడు ప్రొహిబిషన్ ఆఫ్ లాండ్ ఎలియనేషన్ యాక్టులో 10 యకరాలు మాగాణి, 25 యకరాలు మెట్ట అంతకుపైన ఉన్నవారు భూమి అమ్ముకోడానికి వీలులేదని నిషేధించి ఉన్నారు. లాండ్ సీలింగు యాక్టులో రైతుకు యింకా పెచ్చుగా భూమి ఉంచుకొనే అవకాశము ఉండినది. ఆ సీలింగ్ లిమిట్‌లోపల భూమి ఉన్న వ్యక్తి ఎందుకు అమ్ముకోకూడదు? వారు తమ బిడ్డల పెండ్లి చేయాలన్నా, పిల్లలను చదివించుకోవాలన్నా భూమి అమ్ముకొనే అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. కాబట్టి యీ సింగిల్ లిమిట్‌లోపల భూమి కలిగిన వ్యక్తులు భూమి అమ్ముకొనే అవకాశాన్ని కలుగజేస్తారా? ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పునరాలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఆ ఇబ్బంది ఉన్నమాట వాస్తవమే. ఇపుడు జాప్యం జరగటానికి అవకాశం లేదు. ఈమధ్య లాండ్ సీలింగు యాక్టుకు సవరణలు కూడా చేయబడినవి. వాటికి ఎసెంట్‌కూడా వచ్చింది. ఆ చట్టం తొందరగా అమలుజరుగుతుంది కనుక, ఇపుడు ఈ అమెండ్‌మెంట్ ఆవసరం లేదనే నిర్ణయం తీసుకొనడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—మొన్న మనం పాస్ చేసిన అమెండ్‌మెంట్స్‌కు కూడ రాష్ట్రపతి అసెంటు వచ్చింది. ఇక గెజిట్ పబ్లికేషన్ వెంటనే చేస్తే యీ యాక్టు రిపీల్ చేయడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే గెజిట్ పబ్లికేషన్ ఎందుకు చేయకూడదు? వెంటనే చేసి, యీ యాక్టును రిపీల్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—9 వ షెడ్యూలులో ఇన్‌క్లూడ్ అయినతర్వాత చేస్తారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఆ 9 వ షెడ్యూలులో ఎపుడు ఇన్‌క్లూడ్ అవుతుంది?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాసి పంపించాము. అది రాగానే చేస్తాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఇపుడు లాండ్ సీలింగు లిమిటుకంటె ఎక్కువ ఉన్నటువంటి భూస్వాములు కొంతమంది 10 ఎకరాల లోపు ఉన్నదనిచెప్పి బినామి ట్రాన్స్‌యాక్షన్ చేసి డబ్బు తీసుకొంటున్నారు. అందులో వ్రాస్తున్నారు. ఒకవేళ యీ భూమి మీకు లాండ్ సీలింగుపైన వస్తే నేను భూమి యివ్వగలవాడను–అని. 30, 40 యకరాలు అమ్మివేస్తున్నారు. ఆరకంగా ట్రాన్స్‌యాక్షన్స్ జరుగుతున్నాయి. అట్లా జరగకుండా ఆరికట్టే చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అందుకు యాక్టులో ప్రొవిజన్ ఉంది. అది ట్రిబ్యునల్ ముందుకు వస్తుంది. దానిని జాగ్రత్తగా చూడటం జరుగుతుంది.

MOTION

re :- Production of Records relating cancellation of Sri Vittal Reddy's quarter, before the High Court.

The Chief Minister (Sri J. Vengala Rao):—Sir, I beg to move:

"That leave to given to refer the matter to Privileges Committee for considering the matter regarding the production of records relating to the cancellotion of the Petitioner's (Sri Vittal Reddy's Quarter No. 117, New M.L.As. Quarters, Hyderabad before the High Court of Judicature, Andhra Pradesh, Hyderabad.

or

Leave be given for production of Records even without reference to the Committee of Privileges".

Mr. Speaker:— Motion moved.

Sri M. Narayana Reddy:—Mr. Speaker, Sir, this is a matter relating to one of our Members conduct in filing a Writ Petition against the decision of a Committee and also making the Hon. Speaker a party in the proceedings. After this matter was briefly discussed in the Business Advisory Committee, I had occasion to contact Sri Vittal Reddy in this matter. After a great deal of discussion, Sri Vittal Reddy has agreed to withdraw his Writ Petition and he has also sent a personal letter. With your kind permission, I will read out.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—అధ్యక్షా, దీనియొక్క రెలివెన్సీ ఏమిటి అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. మోషన్ అండర్ రూలు 52 క్రింద ఇచ్చినపుడు it should be a matter of general public interest. That should be one thing. Another thing is, ఇది ప్రివిలేజ్ ఇష్యూగా రెయిజ్ అయినట్లు ఉంది. And under the conditions of admissibility of a motion. It shall not raise a question of privilege. Another thing is, ఈ మేటర్ కోర్టులో ఉన్నట్లు ఉంది. In the conditions of the admissibility it is laid down that it should not relate to any matter which is under adjudication by a Court of Law having jurisdiction in any part of India.

ఇది ప్రివిలేజ్ కమిటీకి సంబంధించే ఇస్యూగా కూడ ఉంది. ప్రివిలేజ్ కమిటీముందు యీ ఇస్యూ వెళ్ళిందవి అనుకొంటాను. దీనికి సంబంధించిన వివరాలు లేవు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :–వెళ్ళలేదు. This is only to refer to the Privileges Committee.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—కాదండి. It is for considering the matter regarding the production of records relating to the cancellation of the Petitioner's quarter No. 117 such and such లేదా Leave be given for production of the Records even without reference to the Committee of Privileges. ఇది చాలా గందరగోళంగా ఉంది. ఇది చాలా భాగం లెజిస్లేటర్‌కు సంబంధించినటువంటి వ్యవహారంలోని విషయాలు ప్రభుత్వం దాచిపెట్టేసి యీ గందరగోళం విత్‌అవుట్ దెయిర్ నాలెడ్జి చేయటానికి పూనుకుంటుందేమోననేది, యీ మోషన్ ఎట్లా వచ్చింది ? ప్రివిలేజ్ కమిటీకి రిఫర్ చేయటానికి ఇది కోరుతున్నది అని అంటున్నారు. ఈ మోషన్‌ను ప్రపోజ్ చేసినటువంటి ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయమని కోరుతున్నాను. దీని వర్డింగ్ కూడ చూసినట్లయితే That leave be given to refer the matter to Privileges Committee for considering the matter......

Mr. Speaker :—Before going into details, are you going into this matter now, or in view of the letter which has been received by Mr. Narayana Reddy we shall postpone it or drop the matter. Let us consider that. If you are taking up, I shall certainly ask the Chief Minister to explain. ఏదైనా ఒక విషయం హౌవుస్‌ముందు వచ్చినపుడు.......

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అధ్యక్షా, విఠల్‌రెడ్డి గారు విత్‌డ్రా చేసుకొంటామన్నప్పుడు మనం దానిని పోస్టుపోన్ చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి.వి.కె. రావు :—అధ్యక్షా, యీ ఇస్యూ హవుస్ ముందుకు వచ్చినపుడు అది డిస్కస్ చేయాలి. ఆ ఇస్యూవేగ్‌గాను, కాంట్రవర్షియల్ ఇస్యూగాను, ఫండమెంటల్ రైట్స్‌కు ఎఫెక్టు అయ్యేటట్లుగాను ఉన్నప్పుడు – ఏదో జరగనట్లు —దానిని హుషప్ చేయటం మంచిదికాదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ ఇస్యూ ఏ పరిస్థితిలో వచ్చింది ? ఎందుకు వచ్చింది ? దీనికి సంబంధించిన విషయాలు ఏమిటో దీనిని ప్రపోజ్ చేసిన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. తదుపరి ఆయన విత్‌డ్రా చేసుకొంటే ఫరవాలేదు. డిస్కషన్ కోరేటట్లయితే తమరు అనుమతి ఇవ్వాలి. ఎందుచేతనంటే ఒక ఇస్యూ మన హవుస్ ముందుకు వచ్చినపుడు.......

Mr. Speaker :—If you are going to discuss this motion, certainly everybody will have an opportunity and the Chief Minister will explain why this motion has come. Now let us consider the point which Mr Narayana Reddy is making.

9-50 a.m. Sri C.V.K. Rao:— Mr. Narayana Reddy cannot bring in anything as he can, because I have an objection. If he means an amendment, then the Chief Minister has to explain first. విఠల్‌రెడ్డి అనే ఆసామి ఎవరు? 117 నంబరు క్వార్టర్‌కు అతనికి సంబంధం ఏమిటి?

Mr. Narayana Reddy is not the correct person to answer. He cannot get into the shoes of the Chief Minister and explain what all this is. అందుచేత చీఫ్‌మినిష్టర్ గారిని అడగండి. తదుపరి పోస్ట్‌పోన్ చేస్తాము అనేటట్లయితే అది కూడ అభిప్రాయాలు తీసుకోండి. చీఫ్‌మినిష్టర్‌కు ఎలా వచ్చింది? Who is this wonderful men Vittal Reddy, what are the Court and what are these records. we want all the details. రెండు మేషన్స్‌యిచ్చారు ఈ మోషన్ గాని ఆ మోషన్‌గాని తీసుకోమని. నాకు అర్థం కాలేదు. అలాగ నాలుగు మోషన్స్ తీర్మానాల క్రింద యిస్తామా? చాల పెక్యులియర్. మోషన్ యిస్తే అమెండ్‌మెంట్ ఉంటుంది. లేకపోతే సెకండ్ మోషన్ యివ్వాలి. గందరగోళం వ్యవహారం క్రింద వచ్చింది. దీనికి రంగం మీకు తెలుసు. ఈ పద్ధతిలో హాస్టల్స్ నడుస్తున్నాయి. వ్యవహారం సాగుతుందా అనే పాయింట్ తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. చీఫ్‌మినిష్టర్‌గారిని ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయమనండి.

Sri M. Narayana Reddy(Bhodhan):— I take strong exception to the remarks of my Hon'ble friend Mr. Rao because Mr. Vittal Reddy is a Member from my District and my own friend. It is only to save some embarasment, I am informing that he wrote a personal letter also. There is also a legal point.

Sri Konda Laxman Bapuji (Bhongir): — I raise a point of order I perfectly agree with Mr.C.V.K.Rao's suggestion that the Chief Minister should first explain the details of the motion and thereafter if there is any further information to be passed to the Speaker or to the Chief Minister, then the Motion need not be taken up for consideration and it can be postponed without any discussion and then whether the motion should be brought before the House for consideration or not can be decided. But first the mover of the Motion should explain the detail of the Motion; otherwise it will not be in order. Details should be provided by the Chief minister who is the mover of the motion.

Sri V. Srikrishna:— Sir, one point.

Sri C.V.K. Rao :— Unless the ruling is given by the Speaker on the point of order raised, no one can speak·

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— సి. వి. కె. రావుగారు రెయిజ్ చేయబడిన పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద తమరిని రూలింగ్ యివ్వమంటున్నారు.

Mr. Speaker :—Who has raised a point of order ?

Sri D. Venkatesam :—Mr. Konda Laxman Bapuji raised a point of order.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—లక్ష్మణ్‌గారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేశారు. హౌస్‌కు దానిని గురించిన వివరాలు తెలియవు బిజినెస్ అడ్వయిజరి కమిటీలో ఈ యిస్యూ వచ్చినది కాబట్టి డిస్కస్ చేశాము. ఒక ప్రొసీజర్ అడాప్టు చేశాము ఇక్కడికి ఒక మోషన్ వచ్చినది. ఆ తరువాత జరిగిన డెవలప్‌మెంట్స్ మాకు తెలియవు, హౌస్‌లో యిటువంటి మోషన్ యింట్రడ్యూస్ చేసినప్పుడు దానికి సంబధించిన వివరాలు చెప్పకపోతే దానిమీద మేము ఏమి చేయలేము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—విఠల్‌రెడ్డిగారికి న్యూ ఎమ్. ఎల్. ఎ. క్వార్టర్‌లో 117 నంబరు క్వార్టరు ఎలాట్ చేయబడింది. ఈ క్వార్టర్ ఆయన సక్రమంగా వినియోగించకుండా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. ఆ క్వార్టర్ యితరుల ఆక్యుపేషన్‌లో ఉన్నదనే ఉద్దేశ్యంతో సెక్రటరి వీరంతా యిన్‌స్పెక్టుచేసి కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. దానికి తాళం వేస్తే విఠల్‌రెడ్డిగారు తాళం పగలగొట్టి ఫోర్సిబుల్‌గా అక్యుపై చేయడమే కాకుండా హైకోర్టుకు వెళ్ళి స్టే తీసుకువచ్చారు. దానిమీద హైకోర్టువారు, హౌస్ కమిటీ ప్రొసీడింగ్స్‌ద్వారా జరిగింది కనుక ఆ హౌస్ కమిటీ ప్రొసిడింగ్స్, ఆ రికార్డ్సు అవన్నీ కోర్టులో ప్రొడ్యూస్ చేయమన్నారు. మనముందు ఉన్న సమస్య యిది. హౌస్ కమిటీ ప్రొసీడింగ్స్ కోర్టుకు పంపించాలా లేదా అనేది ప్రివిలెజెస్ కమిటీ ఆలోచించాలి. అది యిక్కడున్నటువంటి మోషన్. అది ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇందులో కమిటి ఆఫ్ ప్రివిలెజెస్ అని యున్నది. హౌస్ కమిటీ ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—హౌస్ కమిటీ డెసిషన్ ఏదైతే ఉన్నదో అఫైల్స్ అన్ని కోర్టులో ప్రొడ్యూస్ చేయమని నోటీసు యిచ్చినది. అది చేయాలా లేదా అనేది నిర్ణయం చేయవలసిందిగా as Leader of the House నేను మూవ్ చేశాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—వారు Leader of the House ఒప్పుకుంటున్నాము. హౌస్ కమిటి అని యిక్కడ చెపుతున్నారు. Here it is said "That leave be given to refer the matter to Privileges Committee for considering the matter regarding the production of records relating to concellation of the Petitioner's (Sri Vittal Reddy's) Quarter No, 117, New MLAs Quarters, Hyderabad before the High Court."

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—హౌస్ కమిటీయొక్క ప్రొసీడింగ్స్ హైకోర్టులో ప్రొడ్యూస్ చేయమని నోటీసు యిచ్చారు, హౌస్ కమిటీయొక్క ప్రొసీడింగ్స్ ఈ

హౌస్‌యొక్క ప్రొసీడింగ్స్ అవుతుంది. సబ్ కమిటి కనుక. దానిని కోర్టులో ప్రొడ్యూస్ చేయాలా లేదా అనేది ప్రివిలేజ్ కమిటివారు డిసైడ్ చేయాలిఅని నా రిక్వెస్టు.

Mr. Speaker :—Why this motion has come here, the House should understand. As the Chief Minister said, the Member filed a writ in the Court and the Judge ordered that the proceedings of the House Committee or certain papers which are in the custody of the Secretary, Legislature, should be produced in the Court. For that there is a procedure which all the Legislatures follow and according to that this Motion has come before the House.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు: — హైకోర్టు నుంచి ఫలానా రికార్డ్ ప్రొడ్యూస్ చేయమని హౌస్ కమిటికి వచ్చినట్లయితే ఆహౌస్ కమిటి చైర్మన్‌గాని, మెంబర్ గాని అని చదివినట్లు .. ..

మిష్టర్ స్పీకర్ :—హౌస్ కమిటికి రాలేదు. ఆ విధంగా ప్రొడ్యూస్ చేయమని వచ్చినప్పుడు, హౌస్ సెషన్‌లో ఉంటే ఆ మాటర్ హౌస్ ముందుకు స్పీకర్ తీసుకురావాలి. తీసుకువచ్చినప్పుడు——Either the House as a whole can decide in whatever manner it likes or the House may resolve to refer the matter to the Privileges Committee. If it referred to the Privileges Committee, the report of the Privileges Committee would come back to the House and the Chairman or the Member of that Committee will move for adoption of the Report. Then, the House has got right either to adopt the report or reject it. That is the procedure.

10.00 a. m. Sri C. V. K. Rao :—The subject matter comes under a motion which can be discussed in the House. Therefore, now what we are asking is that the matter may be discussed in the House, whether the records before the House Committee will be sent to the Court or not, or, whether the records with the House Committee will be sent to the Privileges Committee or not. So, under these circumstances, time may be alloted for discussion on these things. తమకు నేను చెప్పినట్లుగా, దీనికి సంబంధించిన కొన్ని పూర్వోత్తరాలు నాకు తెలుసు. విఠల్ రెడ్డి అనే ఆసామి అది ఆక్రమించుకుని, చాలా ఎబ్యూస్ చేసినట్లు, దానిపైన అక్కడ అథారిటీస్ యాక్షన్ తీసుకున్నట్లు వచ్చింది. దానిపైన కొంత చర్చ జరగడం అవసరమని తీర్మానంకూడా వచ్చింది కాబట్టి—నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు విఠల్ రెడ్డిగారు కోర్టులో నున్న రిట్‌ను విత్‌డ్రా చేసుకుంటానని చెప్పినప్పుడు, అసలు యిప్పుడు దీనిపైన డిస్కషనే అవసరం లేదుగదా. ఇంక, దానిపైన యిది అనవసరంగదా. ముఖ్య మంత్రిగారు యీ మోషన్‌ను ఉపసంహరించుకుంటే సరిపోతుందనుకుంటాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఉపసంహరించుకోవడమెందుకు ? ఇప్పుడు దీనిని పోస్టుపోను చేయండి ? ఆయన గనుక విత్‌డ్రా చేసుకుంటే లేదు ; లేకపోతే ఆ మోషన్ అట్లా వుండవలసిందే; విత్‌డ్రా చేసుకోవడమెందుకు ?

శ్రీ పి. గోవర్ధన్ రెడ్డి (మునుగోడు) :—అధ్యక్షా, ఇదివరకు ఒకసారి యు.పి. అసెంబ్లీకి, హైకోర్టుకు ఇటువంటి గొడవ వచ్చింది. అసెంబ్లీకూడా ఒక జ్యూడిషియల్ బాడీ, హైకోర్టు కూడా అటువంటిదే; ఒకదానినింకొకటి చాలెంజ్ చేయలేదు అని దానిపై యిదివరకు ఒక డెసిషన్ వచ్చింది. దానిప్రకారం, ఇప్పుడు మనం యిక్కడనుంచి పంపించవలసిన అవసరం లేదని నేను అనుకుంటున్నాను.

Mr. Speaker :—We can go into the merits of the case later on Now the Motion is before the House. I will take it on 26th.

Sri M. Narayana Reddi :—Sir, this is an alternative motion· either to refer to the Privileges Committee or grant leave to send the record.

Mr· Speaker :—This matter is postponed to 26th.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

THEFT AND PILFERAGE OF ABOUT 10,000 LITERS OF ALCOHOL NEAR NIZAMABAD

Sri M. Narayana Reddy :—Mr. Speaker, Sir, on 22nd February i.e. last month, two lorries of R.S. which was brought from U.P was transported from Moulali Railway Station to Bodhan. It is a large consignment of more than 10,000 liters that was transported, It was later distributed to the Sirpur Kagaz Nagar. Some lorry contractors were taking this spirit. Under the Excise Rules, an escort is provided to each one, carrying the alcohol. On 22nd February, two lorries were loaded with alcohol tankers at the Railway Station. On the way one lorry remained on the pretext of some repairs and the escort and the other lorry stopped at Medchal. The other lorry which should have gone along with escort, did not go and changed the route and reached the next day to Bodhan Sugar Factory for depositing alcohal. It found that there was alcohol, which is the supposed to be 9 to 10 thousand liters, but it is all water. It is the labourers who were to unload that consignment. It is also found that the seals were tampered. Therefore, they refused to deal with the delivery or unloading of the alcohol. My main object is that this is a very serious case, because the whole thing was brought under Government Account. Unfortunately here, investigation was conducted so far in a wrong direction to detract the attention from the real culprits in the matter. Keeping this aspect in view, the Circle Inspector, escort and other officers that are responsible for unloading, certifying that the seals were alright are not at all involved

in this case. But persons unconcerned with this job were associated and the job remained in the Sugar Factory premises for three or four days. No information was given which is supposed to have been given. If left without any Panchnama and unauthorisedly the information was given. Therefore, this needs impartial enquiry and CID enquiry at higher level The present enquiry that is being conducted is not in a position to ascertain the real position.

10-10 a.m. Sri N. Ramachandra Reddy: – Sir, a complaint dated 26-2-1974 was lodged by the transport contractor of Andhra Pradesh Government Power Alcohol Factory, Bodhan with the Deputy Commissioner Distilleries that the Rectified Spirit imported from Uttar Pradesh which was being transported by Lorry Tanker A. D. T. 1330 from the Transhipment Yard, Secunderabad to Bodhan on 22-2-74 was forcibly stopped at Dichpally, Nizamabad District by Sub-Inspector of Excise, Range Bodhan and few other persons including two Excise Constables and that the Tanker was taken to Nizamabad and that 8,900 litres of Rectified Spirit contained in three of the four compartments of the Lorry Tanker were forcibly unloaded. The Lorry Tanker as forcibly unloaded. The Lorry Tanker was then allegd to have been taken to a well fitted with a Motor Pump near the outskirts of Bodan Town where three of its compartments were drained of Rectified Spirit and instead filled with water and then the lorry was allowed to go to Andhra Pradesh Government Power Alcohol Factory, Bodhan. This lorry reached Andhra Pradesh Government Power Alcohol Factory. Bodhan at 4 00 P.M. on 23-2-1974. The Excise Officer-charge of the Factory checked the seals for unloading the consignment and found the seals of compartment No 1 intact and the seals of the remaining three compartments were found tampered. He took out samples from each compartment and got them tested and the result of test was that the contents of the 2nd, 3rd and 4th compartments we e water, and that of compartment No. 1 was Rectified Spirit.

Thereupon, the Deputy Commissioner of Excise, Hyderabad was immediately directed by the Baord of Revenue (Excise) to conduct a detailed enquiry in this theft. The Deputy Commissioner of Excise, Hyderabad has enquired into the matter and submitted a report As per his report, out of 12,000 Bulk litres of Rectified Spirit transported in the lorry tanker bearing No. ADT 1330 from Transhipment Yard, Secunderabad to Bodhan only a quantity of 3,100 litres of Rectified Spirit reached the destination. The Excise Officials, (the Sub-Inspector of Excise and Two Excise Constables) who are reported to have been involved in this case have been placed under suspenssion on 6-3-74 pending further enquiry. The matter has also been reported to the Deputy Inspector General of Police (Crimes) for causing further investigation. The Deputy Commissioner of Hyderabad has also requested the Superintendent of Police, Nizamabad on 20 3-1974 to take up investigation in this case.

In the meanwhile the Sub-Inspector of Excise Sri Indrasena Reddy, who was suspended in this case has submitted a

representation to Government pleading his innocence. The Collector, Nizamabad was requested to enquire into the matter personally and send report to Government before the month end.

Thus the matter is under enquiry; it is receiving the attention of the Excise and Police departments and necessary further action will be taken to book the offenders after the investigation is completed.

Sri M. Narayana Reddy:— The present enquiry which is being conducted has not yielded any results. The officers who are really responsible were not suspended or removed from that place. I come from that area and from that Constituency. I must pay a tribute to the labourers of the factory who were responsible for the detection of this tampering and pilferage, otherwise they would have unloaded with the connivance of the Inspector posted there. If the Hon. Minister goes through the files recorded by the same Deputy Comissioner, he would find that the officers responsible for it were not suspended. A fair enquiry must be made.

Sri N. Ramachandra Reddy:— Hon. Member stated that the matter should be enquired. Already the Deputy Inspector General of Police, Crime Branch is looking into the matter. If the member writes any other information I will pass it on to the concerned officers to take cognisance of it.

re: Robbery in Syndicate Bank at Banaganepalli.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, కర్నూలుజిల్లా బనగానపల్లిలో సిండికేటుబ్యాంకు విలువదోపిడీ చేయబడింది. సుమారు 14 లక్షల రూపాయలు విలువచేసే నగలు, డబ్బు దోచుకోబడినాయి. ఆంధ్రదేశంలో వున్న ప్రజానీకాన్ని అంతటినీకూడా దిగ్భ్రాంతిలోనూ, విస్మయంలోనూ ముంచెత్తిన ఘటన యిది. ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఏవిధంగా ఈ దోపిడీ జరిగింది, ప్రభుత్వం ఈనాటివరకు దానిమీద తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి అనేది వివరంగా ఒక ప్రకటన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అధ్యక్షా, కర్నూలు జిల్లా బనగానపల్లిలో 15-2-74 తేదీ రాత్రి సిండికేటుబ్యాంకు రాబరీ జరిగింది. ఈ దొంగతనం జరిగిన వెంటనే పోలీసు డిపార్టుమెంటు చాలా ఎలర్టుగా యిమ్మీడియేట్ యాక్షను తీసుకోవటం జరిగింది. ఈ దొంగతనంలో సుమారు 9 మంది పాల్గొన్నారు. ఆ 9 మందిలోనూ 6 మంది స్టువర్టుపురానికి చెందిన సెటిల్మెంటులో వున్నవారు. వారు యిదివరకు దొంగతనాలకు బాగా అలవాటుపడినవారు. ఇద్దరు మంగళగిరికి చెందినవారు, ఒకరు గుంటూరుజిల్లా పెమ్మసాని గ్రామానికి చెందినవారు. దొంగతనం జరిగిన రాత్రి వారు స్ట్రాంగ్ రూం తెరిచారు, అందులో రెండు ఐరన్ సేఫులు ఉంటే ఒకటి తెరిచారు. అందులోనుంచి 475-గుడ్డతో కట్టిన బంగారు వస్తువులు సుమారు 27,518 గ్రాములు తూగేవి ఎత్తుకుపోయారు. రొక్కంకూడా 26,482 ఒక దాంట్లోనుంచి 1,782.48 రూపాయలు రెండవదానిలోనుంచి పోయింది. ఈమధ్య క్రైంబ్రాంచిలో ఒక స్పెషల్ టీమును

వేశాము, వారు వెంటనే కొంతమంది దొంగలను పట్టుకోవటం జరిగింది. మన స్టేటులో జరిగిన దొంగతనాలలో యిది పెద్ద దొంగతనం. పోలీసువారు అప్పుడే 6 మందిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. మూడువంతుల ప్రాపర్టీ రికవర్ చేయడం జరిగింది. ఒక ఎంబాసిడర్ కారు, డ్రైవరు—మంగళగిరికి చెందినవారు ఉన్నారు. ఇంకా ముగ్గురు ఎబ్‌స్కాండ్ అయివున్నారు. వారినికూడా పట్టుకోడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో నేను పోలీసు డిపార్టుమెంటును అభినందిస్తున్నాను. వారు చాలా బాగా యాక్షను తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఆ దొంగతనం చేసినవారిలో స్టువర్టుపురానికి చెందినవారు 6 మంది ఉన్నారంటున్నారు. ఆ స్టువర్టుపురం కాలనీలో ఉన్నవారంతాకూడా దొంగతనం చేసి శిక్షలు పడిన వ్యక్తులై వుండి, సహజంగా ఆ చుట్టుప్రక్కల వారు దోపిడీలు చేస్తూనే ఉంటున్నారు. వారిని కంట్రోలు చేయడానికి వారిని ఆ చెడుపనులనుంచి మార్పించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు? ఇప్పుడు యీ తొమ్మిదిమందిలోనూ అరెస్టు అయినవారి పేర్లు ఏమిటి? వారిపై ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు? ఇంకా దొరకవలసిన సొత్తు ఎంత వున్నది?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—2/3 వ వంతు రికవర్ అయింది, యింకా 1/3 వ వంతు రికవర్ కావాలి. స్టువర్టుపురం సెటిల్మెంటులో సుమారు 25 మంది కాపిటల్ క్రైమ్స్ చేసినవారుగా వున్నారు. వారినికూడా వాచ్‌చేసి, కేసు పెట్టడం జరిగింది. వారిలో మార్పు తీసుకురావడానికి ఎమిలియొరేటివ్ మెజర్సుగా భూములు యిచ్చి ఆర్థికసహాయం చేసి-రిఫారం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఒకప్రక్క ప్రయత్నం చేస్తోంది. స్టార్టింగ్ క్రిమినల్సు ఉన్నారుకాబట్టి ఆ 25 మందిమీద నిఘాపెట్టి స్పెషలుగా కేసు రిజిస్టరు చేయడం జరిగింది. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు చెప్పినట్లు యీ దొంగతనమే కాకుండా యిటువంటివి రెండుమూడు పెద్ద దొంగతనాలుకూడా చేశారు. ప్రభుత్వం స్పెషల్ టీమునువేసి ఎంక్వయిరీ చేయిస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను.

re: Indiscriminate Lathi Charge and Defending Blackmarketeers by Police on 15-2-1974 in Huzurnagar.

శ్రీ బి. యల్లారెడ్డి (ఇందుర్తి) :—అధ్యక్షా, నల్లగొండ జిల్లాలో హుజూర్‌నగర్ పట్టణంలో చాలాకాలంగా ఫర్టిలైజర్సును విపరీతంగా బ్లాకుమార్కెటులో అమ్మడం జరుగుతూ వచ్చింది. రైతులకు దొరకడమే మృగ్యమైపోయింది. దానిమీద రైతులు ఆందోళన చెందుతూ వచ్చారు. అన్ని పార్టీలవారుకూడా ఆందోళన చెందుతూ వచ్చారు. అధికారుల దృష్టికి తేవడంకూడా జరిగింది. కాని ఫలితం ఏమీ లేకపోయింది. పైగా సమితికి ఏర్పాటుచేసిన ఫర్టిలైజర్సు ఒక ప్రయివేటు డీలరు గోదాములోనే పెట్టి అవీ యివీ రెండూ కలిపి బ్లాకుమార్కెటులో అమ్ముకోడానికి అక్కడ ఏర్పాట్లు చేసుకొన్నారు. రైతులకుమాత్రం దొరకక ఆందోళన చెందుతూ వచ్చారు. 12-2-74 వ తేదీన కొంతమంది రైతులు చూస్తుండగానే, వారికి ఇదివరకు ఫర్టిలైజర్సు లేవనిచెప్పి, ఒకే రైతుకు 50 బస్తాలు ఒక బండిలో ఎత్తడం

జరిగింది. దానిని రైతులు చూచారు. వెంటనే వారు వెళ్ళి వివిధ పార్టీల నాయకు
లకు—కాంగ్రెసువారికీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులకూ కూడా చెప్పడం. ఆ నాయకు
లంతా 13 వతేదీన రైతులను తీసుకొని అధికారుల దగ్గరకు—తాసిల్దారు దగ్గరకు,
బి. డి. ఒ. దగ్గరకు, సమితి ప్రసిడెంటు దగ్గరకూ వెళ్లి చెప్పడం జరిగింది. ఇది చాలా
తీవ్రమైన పరిస్థితి, రైతులకు లేవని చెబుతున్నారు. ఒకరికే 50 బస్తాలు బండికి
ఎత్తుతున్నారు ఏమిటి అని అడగడం జరిగింది. దానిమీద అధికారులు రైతులకు
కొన్ని బస్తాలు పంపకం చేయిస్తామని చెప్పారు. 14 వ తేదీని కొన్ని బస్తాలు
చేయించారు. ఇంకా 700 బస్తాలు ఉన్నాయి. అవి యీనాడుకాదు రేపు పంపకం
చేయిస్తామని చెప్పారు. కాని మరునాడు ఆ 700 బస్తాలు కూడా లేవని చెప్పడం
జరిగింది. ఆ తరువాత రైతులు చాలామంది పోగై పార్టీల నాయకుల దగ్గరకు
వచ్చారు. కాంగ్రెసు నాయకుల, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు, మార్క్సిస్టు పార్టీ
నాయకుల ఆధ్వర్యంలో దాదాపు 500 మంది రైతులు అధికారులదగ్గరకువెళ్లి మళ్ళా
చెప్పుకోవడం జరిగింది. అప్పుడు మళ్ళా మరునాడు పంపకం చేస్తామన్నారు.
వారు తిరిగి వస్తుండగా ఒక లారీ నిండుగా ఫర్టిలైజర్సు బస్తాలు ఆ పట్టణం దాటి
బయటకు పోవడానికి ప్రయత్నిస్తుండగా ఆ రైతులకు ఎదురయింది. రైతులు 10-20
దానిని పట్టుకుని మాకు పంచుతాం అన్నారు. ముందు లేదన్నారు. తరువాత
పంచుతాం అన్నారు, ఇప్పుడు దాటవేస్తున్నారు, ఏమిటి అని అడగ్గా దానిని ఆపివేసి
పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువెళ్లి తరువాత పంపకం చేస్తాం అన్నారు. దానిపై పోలీసు
స్టేషనుకు తీసుకువెళ్లి రైతులు తిరిగి వెడుతుండగా మరొక లారీ నిండుగా బస్తాలు
వేసుకొని పట్టణం దాటిపోవడం జరుగుతోందని తెలియగానే రైతులు అటువైపు వెళ్లి
ఆపడానికి ప్రయత్నం చేసారు. పోలీసు వారు ప్రజలకు సహాయం చేసేది పోయి,
ఇటువంటి వాటిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నించకపోగా, బ్లాకు మార్కెటుకు తీసుకు
వెడుతుంటే పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువచ్చిన రైతులమీద విపరీతంగా, ఇన్‌డిస్క్రి
మినేట్‌గా లాఠీ చార్జి చేయడం జరిగింది. ఈ లాఠీ చార్జి ఎంతవరకు పోయిందంటే
బస్సు స్టాండులోను మార్కెటులోను కనబడిన మనుష్యులందరిని కొట్టడం జరిగింది.
సాయంకాలం ఐదు గంటల మొదలు మరునాడు ఉదయం 9 గంటలవరకు ఈ విధంగా
వీరవిహారం సాగించారు. పోలీసులు ఈ విధంగా దౌర్జన్య కాండ సాగించి ప్రజలను
విపరీతంగా హింసించారు. రైతు నాయకులను ప్రజా నాయకులను వివిధ పార్టీల
నాయకులను పట్టుకుని తొమ్మిది మందిమీద బస్తాలను దోపిడీ చేయడానికి ప్రయత్నం
చేసారని నేరారోపణ చేసి అరెస్టు చేసి రిమాండు చేయించారు. ఇదేమి విచిత్రం?
ప్రభుత్వం ఒకవైపు బ్లాకుమార్కెటు లేకుండా అందరికి అందుబాటులోనికి తేవడానికి
ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. సూత్రాలు ప్రకటిస్తున్నారు.
అక్కడ ఈ ప్రకారంగా జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం పైకి చెప్పేదానికి క్రింద జరిగే
దానికి ఎక్కడా పొంతన లేకుండా వుంది. అక్కడ వుండే సబ్-ఇన్‌స్పెక్టరు పైన
పోలీసు అధికారులపైన దౌర్జన్య కాండకు తలపడిన వారిపై తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి.
రైతు నాయకులపై పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయాలి. ఈ విషయంపై బహిరంగ

విచారణ జరిపించాలి. ఎవరో అధికారిని పంపి చేయిస్తే అంతా బయటపడుతుంది అనుకోవడానికి లేదు. మొత్తం అన్ని పార్టీల సమిష్టి సత్తువ కంటె అక్కడ ఉన్న బ్లాకుమార్కెటుదారుపైన ఫర్టిలైజరు డీలర్ల బలం ఎక్కువగా ఉందనేది తేలిపోయింది. వారి మాటను కాదని ఎంతమంది చెప్పినా, ఎన్ని పార్టీలవారు చెప్పినా, పట్టించుకోదని తేలిపోయింది. వారు అందరిని తన్నారు. ఈ విషయమై వెంటనే బహిరంగ విచారణ జరిపించాలని వారికి తగిన శిక్ష విధించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఇందులో ఒకటి బ్లాకు మార్కెటుకు సంబంధించినది, రెండవది పోలీసు దౌర్జన్యానికి సంబంధించినది. వెనుకటికి ఒక సామెత వుండేది—పటేలు, పట్వారీలు నా వైపు ఐతే ఎట్లా కొట్టిస్తావో కొట్టర, నా మగడా అని. ఇప్పుడు పోలీసు వారు ఎటువైపు ఐతే అటు ఏమి చేయడానికైనా సాధ్యంలా కనిపిస్తున్నది. దీని పూర్వాపరాలు కొంచెం చెప్పాలి ఎలాగైన ఎరువులో 50 శాతం ఫ్రీ మార్కెటుకు 50 శాతం పంచాయితీలకు ఇస్తుంటారు. గౌరవ సభ్యులు ఎల్లారెడ్డిగారు చెప్పారు. 12-2-74 నాడు అర్ధరాత్రి 50 బస్తాలు ఒక్క రైతుకు ఇచ్చారు. అప్పటికే, అర్ధరాత్రి ఐనా, పోలీసులు వచ్చి ఉన్నారు. ఎందుకు వచ్చారో, ఎట్లా వచ్చారో తెలియదు. అడ్డం తిరిగిన రైతులను కొట్టారు. 13 వ తారీకున అన్ని పార్టీల నాయకులు ఫలానా డీలరు వద్ద ఉన్నది అంటే తహశీల్దారు డీలరు ఇంటికి వచ్చాడు డీలరు ఇంటినుండి తప్పించుకున్నాడు. డీలరు తప్పుకుపోయాడు, ఏమి చేయడానికి నాకు అధికారం లేదని తహశీల్దారు అన్నాడు. ఇంట్లోకి వెళ్లి కూడా తహశీల్దారు నాకు అధికారం లేదనే సాకు చెప్పాడు. ఏమీ చేయలేదు. ఇది 13 వ తారీకున జరిగింది. 14 వ తారీఖున పెద్దగా రైతాంగం అల్లరి చేసిన తరువాత తీవ్రంగా లొల్లి జరిగిన తరువాత వెయ్యి మంది రైతులు క్యూలో వుంటే 415 సంచుల యూరియాను పంచారు. ఇంకా 700 బస్తాలు వున్నాయి. వాటిని కూడా పంచండి అంటే రేపు పంచుతాం అన్నారు. మరునాడు అంటే 15 వ తారీకున పంచుతామని వాగ్దానం చేసారు. కాని జరిగింది ఏమిటంటే 15 వ తారీకు ఉదయానికి ఒక్క బస్తా యూరియా కూడా అక్కడ లేదు. క్రితం రోజున 700 బస్తాలు వున్న చోట ఒక బస్తా కూడా లేదని చెప్పారు. ఎట్లా మాయమైపోయాయో తెలియదు. 15వ తేదీ సాయంత్రం ఈ విషయాన్ని బి. డి. వో గారికి మనవి చేయాలని పోతున్న సందర్భంలో ఒక వార్త వచ్చింది. ఫలానా చోటునుంచి ఎరువుల లారీ పోతున్నదని వార్త వచ్చింది. రైతులు వెళ్ళి దానిని ఆపివేసారు. సుమారు సాయంత్రం 7 గంటలు అవుతుంది. లారీ పట్టుపడ్డదని తహసిల్దారుగారు చెప్పారు, పోలీసు స్టేషనుకు పంపుతున్నాను. మీరు వెళ్ళండి అన్నారు. మరొక లారీ వచ్చిందని కబురు వచ్చింది మరొక లారీ మీదకు కూడా పోవాలని ఉపక్రమిస్తున్నారు. తహసిల్దారు జీపు వేసుకుని వెళ్ళాడు. ఇంతలో పోలీసులు వచ్చి జనాన్ని విపరీతంగా కొట్టారు. దెబ్బలు తింటునే లారీని పోలీసు స్టేషనుకు తెచ్చారు. ఎక్కడకూ తీసుకుపోలేదు, ఇది గమనించవలసిన విషయం. ఊరంతా

అల్లకల్లోలం చేసారు. ఇండ్లమీదపడి కొట్టారు. అన్ని పార్టీల వారిని అప్పటి కప్పుడు దొరికిన వారిని మాత్రమేకాక రాజకీయ పార్టీల నాయకులనుకూడా అవమాన పరచడం జరిగింది. వారిమీద నాన్‌బెయిలబుల్ కేసులు పెట్టారు. బ్లాకుమార్కెటు దారులకు ఇంత సత్తా ఇంత బహిరంగంగా ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? కళ్ళారా చూచిన తహసిల్దారు ఎందుకు ఏమీ చేయలేకపోయారు? ఇంటిలోనికి వెళ్ళకూడా తహసిల్దారు డీలరు లేడు కాబట్టి నేనేమీ చేయలేనని ఎందుకు సాకు చెప్పవలసి వచ్చింది? ఇందులో ఎవరెవరికి ఎంత పాత్ర విచారణ చేయవలసి ఉంది. అక్కడ పెట్టిన కేసులను ఉపసంహరించుకుని బ్లాకుమార్కెటు దారులను శిక్షించవలసి ఉంది. అధికారులందరూ పట్టీపట్టనట్లు ఉండడం గురించి విచారణ చేయవలసి వుంది వీటిపై సక్రమమైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఇందులో 14 మందిపై డెకాయిటీ కేసు పెట్టారు. ఆ ఊరులో లేనివారిపైకూడా పెట్టారు. బ్లాకుమార్కెటు చేయడానికి లారీ వెడుతుంటే పట్టుకున్నందుకు వారిపై డెకాయిటీ కేసు పెట్టారు ఇది పోలీసు వారు వారికి ఇచ్చిన ప్రెజెంటేషన్. లాఠీ ఛార్జి ఎంత ఇన్‌డిస్క్రిమినేట్‌గా జరిగిందన్న విషయమై ఇద్దరు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఆ లారీ సమితి ప్రెసిడెంటు గారి ఊరు వెళ్ళిపోతోంది, సమితికి వస్తుందని వ్యాపారస్తులచేత డిఫెన్స్ పెట్టించారు. వాస్తవంగా బి. డి.వో ఆఫీసునుంచి సమితి ప్రెసిడెంటుగారి ఇంటికి పోయే దానిని రైతులు ఆపుచేసినందుకు ఈ అక్రమం జరిగింది. ఇంత దారుణమైన కేసు రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎక్కడా వుండదు డెకాయిటీ కేసు ఎందుకు పెట్టారు, ఎందుకు లాఠీఛార్జి చేసారు, అన్ని పార్టీలవారు మా పార్టీవారు వారి పార్టీవారు మార్క్సిస్టు పార్టీవారు ఎంతమంది మొరపెట్టినా ఎందుకు ఇట్లా చేసారో ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

The Chief Minister (Sri J. Vengal Ra)o :— There was a general shortage of fertilisers on the 12th and 13th February at Huzurnagar and the people were agitated that the fertiliser dealers were selling them in black-market during nights. The officers of the Agriculture Department went into this question and assembled all fertiliser dealers on the 14th to discuss about the alleged malpractices. The private dealers agreed to place their entire stocks at the disposal of the Panchayat Samithi through which distribution of fertilisers is being made Some people, however, insisted that the stocks should be sold by the dealers themselves at controlled prices on the basis of "first come first served". This was resented by some people as this will not serve the villagers who are not residents of Huzurnagar and wanted the distribution to be done through the Samithi. There was a general-body meeting in the Samithi on the 15th about this matter which continued till late in the evening.

Between 3 p. m. and 6 p. m. 15-2-74, one Chinthalapudi Ramulu, a local leader and others collected a large number of people at Panchayat Samithi Office, Huzurnagar situated in the outskirts of

the town on the Kodad road and submitted a memorandum to the B.D.O. for distribution of fertilisers. After the Tahsildar, B.D.O. and Samithi President assured them of proper distribution of fertilisers, Chinthalapudi Ramulu led the mob into the town raising slogans for direct action against fertiliser godowns. Around 6-45 p.m., the mob noticed a lorry loaded with fertilisers coming from Erraram village to the Samithi Office with a load of 160 bags of "Gromor" fertiliser, suspecting that it was smuggling fertilisers out of Huzurnagar. They stopped the lorry, pulled out the driver and assaulted him. Some of them got on to the lorry and threw down a few bags. The S. I. of Police, Huzurnagar and 5 constables who were returning from the Samithi Office where they had gone earlier at the request of the B. D. O. to maintain law and order, intervened. The mob which was about 2000 strong pelted stones and assaulted the S. I. of Police. The S. I. and 3 constables received simple injuries. The situation was brought under control by chasing and dispersing the unlawful assembly. Only the accused who assaulted the S. I. was apprehended at the scene. A case in Cr.No. 9/74 u/s 395 and 353 IPC was registered. On the request made by the C. I. of Police, the Taluk Magistrate promulgated orders under Section 144 Cr. P. C. in the town upto 19-2-74. 9 more persons were arrested on the 16th morning. Of the 14 accused, who could be indentified, 13 have so far been arrested. One person is still absconding. The S. P. Nalgonda visited the place on 16-2-74 and personally enquired into the incident. The case has been charge-sheeted on 2-?-74. The allegations that the Police launched an indiscriminate and heavy lathi charge and foisted cases are not based on facts.

Necessary action has been taken to ensure that the fertiliser distribution is done peacefully.

10-30 a. m. శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ముఖ్యమంత్రిగారు చదివిన జవాబు వాస్తవమని వారు నమ్ముతున్నారా? రెండువేల మంది దాడిచేయడమే నిజమైతే సింపిల్ ఇంజరీస్ మాత్రమే తగిలి ఊరుకుంటాయా? బ్లాకుమార్కెటింగ్ ఒక ప్రక్కన జరుగుతూంటే బి.డి.ఓ. గారికి లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్య వచ్చిందట, దొంగ లారీని జనం పట్టుకున్నారని తేదీలవారీగా ఇక్కడ చెబితే అవన్నీకాదని పోలీసులు ఇన్‌డిస్క్రిమినేటుగా లాటీచార్జి చేయలేదంటున్నారు. ఇండ్లమీద పడి కొట్టవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది. మేము చెబితే కాంగ్రెసు వ్యతిరేకతతో చెప్పామనవచ్చు కాని వారి పార్టీవారిని కూడా అడిగితే అదే చెబుతారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దానివల్లనే తెలుస్తున్నది ఎంత నిష్పక్షపాతంగా జరిగిందో.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—కాంగ్రెసు వెనుక ఉన్న జనం కూడా ఒక విషయం గమనించాలి. ఈ ప్రభుత్వం దోపిడీదారుల ప్రక్కన ఉందిగాని సామాన్య రైతాంగం వెనుకలేదని. ఈ ప్రభుత్వ పోలీసు దోపిడీదారులకు మద్దతు యివ్వదని గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి. కేవలం పోలీసువారు పంపిన రిపోర్టు చదవడంకాకుండా ముఖ్యమం

గారు శ్రద్ధ తీసుకుని పర్సనల్‌గా నమ్మకం ఉన్న గూఢచారిని పంపి న్యాయం జరిపించాలి. తగిన సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు సహజ పద్ధతిలోనే హోం మంత్రిగా సమాధానం చెప్పారుగాని పొలిటికల్ లీడరుగా సమాధానం చెప్పలేదు. అక్కడివారు పంపిన సమాధానం చదవడంకాకుండా అక్కడ అన్ని పొలిటికల్ పార్టీస్ ఉన్నాయి కనుక వాస్తవం ఏమిటో తెలుసుకోడానికి కల్‌ప్రిట్స్‌ను శిక్షించడానికి హౌసునుంచి అన్ని పార్టీ ప్రతినిధులతో కలిపి ఒక కమిటీని వేసి విచారణ చేయించి రిపోర్టు తెప్పించుకోడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సంసిద్ధంగా ఉండాలి. అలా అయితేనే న్యాయం జరుగుతుంది వారు పోలీసును సమర్థించినట్లయితే డెలిబరేటు మిస్‌లీడింగ్ ఫ్యాక్ట్స్ అందులో ఉన్నవి చదివారు చింతలపల్లి రాములు లీక్ చేశాడని చెప్పడం ముఖ్యమంత్రిగారికి అసలు విషయం తెలియకుండా ప్రక్కదారిన పట్టించాలని జరిగింది. దీనిమీద లూటీ జరిగిందనే దానిమీద హౌస్ కమిటీ వేసి విచారణ జరిపిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఈ విషయం నా దృష్టికి స్వయంగా వచ్చి చెప్పారు. హుజూరునగర్ వెళ్ళి కలెక్టరు ఎస్. పి. ఎంక్వయిరీ చేయవలసినదిగా ఫోన్‌లో చెప్పి పంపించాను. ఫెర్టిలైజరు స్మగులింగు జరగవచ్చు. బ్లాకుమార్కెటు జరగవచ్చు. కాని రెండువేల మందిని తీసుకునివెళ్ళి లూటీ చేయించడం లాను చేతిలోకి తీసుకోవడం మాత్రం ఈ ప్రభుత్వం ఒప్పుకోదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—లూటీ చేశారా ? అక్కడ 1300 బస్తాలున్నవి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—1300 బస్తాలున్నప్పటికి పంచిపెట్టినప్పుడే తీసుకోవాలిగాని లూటీ చేయకూడదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—పంచిపెట్టారా లేదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇట్లాంటి విషయాలలో పాలిటిక్స్ తీసుకురాకూడదు. కాంగ్రెసు వారున్నా కమ్యూనిస్టువారున్నా ఎవరున్నప్పటికీ లోకల్ పాలిటిక్స్ దీనిలోకి వచ్చి సమితి ప్రెసిడెంటుకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న వ్యవహారం, నేను ధరోగా ఎన్‌క్వయిరీ చేయించాను. లోపం జరిగితే తప్పకుండా యాక్షను తీసుకుంటాము. కాని దోపిడిచేసి లూటీ చేస్తామంటే గవర్నమెంటు ప్రేక్షకులుగా చూస్తూ కూర్చోలేదు. నేను స్వయముగా కలెక్టరును ఎస్.పి.ని పంపించాను. మాబ్ వెళ్ళి తొందరపడిన మాట నిజం.

(చాలమంది గౌరవసభ్యులు నిలబడిరి)

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—450 మందికి పంచిపెట్టారు. ఎంతమందికి పంచారు ? ఇంకా 700 బస్తాలున్నవి. ఇదంతా కన్‌కాక్టడ్ స్టోరీ......

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అక్కడ లా ను చేతిలోకి తీసుకొనడానికి వీలులేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— హౌసునుంచి ఎంక్వయిరీ చేయించండి.

శ్రీ కె. లక్ష్మణబాపూజీ :— వారు చదివిన రిపోర్టు అక్కడనుంచి పంపిన దానిని ఆధారంగా చేసుకుని చదివారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— వారి రిపోర్టు ఆధారంగా చదివాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, అక్కడ కొట్లాటలు జరిగాయి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— గోవర్ధనరెడ్డి గారిని కూడా ఎంక్వయిరీ కమిటీలో వేయండి.

re : Strike by Junior Doctors.

10.40 a.m. శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, దాదాపు నెలరోజులుగా జూనియర్ డాక్టర్స్ సమ్మె చేస్తున్నారు. హౌస్ సర్జెన్స్, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్స్ సమ్మె చేయడము జరుగుతున్నది. వారు తమ ఎమాల్యుమెంట్స్ పెంచాలని కోరారు. ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజి ప్రెమిసెస్‌లో డాక్టర్సు ఆమరణ నిరాహార దీక్షను ఆరంభించారు. మంత్రి రాజమల్లుగారి నెగోసియేషన్సు డాక్టర్సుతో పూర్తి అయినట్లే వుంది. ఆ నెగోసియేషన్సులో ఏమి నిర్ణయానికి వచ్చారు ? సంప్రతింపులు ఏ విధంగా జరిగినవి ? వారి కనీస కోర్కెలను నెరవేర్చడానికి వెంటనే పూనుకోవాలని కోరుతూ మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. యల్లారెడ్డి :— అధ్యక్షా, జూనియర్ డాక్టర్సు సమ్మె చాల రోజులుగా సాగుతున్నది. పబ్లిక్ చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. సరిగా ట్రీట్‌మెంట్ దొరకడం లేదు. వారు కోరిన కోర్కెలలో కొంతవరకైనా పరిష్కరించాలని, అవి కూడ చాల చిన్న కోరికలని మనవిచేస్తున్నాను. వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రి కాగానే ఉద్యోగుల అలవెన్సును పెంచుతూ ప్రకటన చేశారు. డాక్టర్సు చాల స్వల్ప సంఖ్యలో వున్నారు. వారి చిన్న కోర్కెలను మన్నించి సమస్యను పరిష్కారము చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :— అధ్యక్షా, హౌస్ సర్జెన్స్, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్స్‌కి సంబంధించిన ఈ వ్యవహారములో మంత్రిగారు ఎందుకు ఆలస్యము చేస్తున్నారో అర్థము కావడంలేదు. వేతనమయితేనేమి, మరొక రూపములో అయితేనేమి ఇతర రాష్ట్రాలలో 500, 600 రూ.లు వీరికి దొరుకుతూ వుండగా ఇక్కడ 200, 250 రూ.లు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది ఈ హౌస్ తుడిచేవానికే ఈ జీతము వుంది. వారు 50, 60 వేలు ఖర్చుపెట్టి డిగ్రీలు సంపాదించి, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు పూర్తి చేసుకొంటున్న వారికి 210 రూ.లు ఇస్తే ఏమి సరిపోతుంది ? మంత్రిగారిని ఘెరావ్ చేశారని విన్నాము. అది చేయకుండా వుంటే బాగుండేదేమో, వారి సర్వీసెస్ రాత్రి అనక, పగలు అనక తీసుకొంటున్నపుడు కోరిన చిన్న కోర్కెలను ఆమోదించడానికి

ఎందుకు జాగుచేస్తారు ? ఇది ప్రజారోగ్యానికి సంబంధించిన వ్యవహారము. డాక్టర్ల అవసరం. లక్ష, లక్షయేభయివేల మంది జనాభాకు వున్న ప్రైమరీ హెల్తు సెంటరు లో డాక్టర్లు లేని పరిస్థితులలో వున్నాము. నిరుద్యోగులుగా కొన్ని వేలమంది డాక్టర్లు వున్నారు. ఆర్థిక వనరులు ప్రభుత్వానికి సరిగా లేవని చెబుతూ డాక్టర్లు పల్లెలకు వెళ్లడానికి ఇష్టపడము లేదని వారిపైన నెపము వేయడము సరికాదు. రెగ్యులర్ బడ్జెటులో ఎక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించి డాక్టర్సులో నిరుద్యోగం లేకుండా చేయాలి అని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు ఈ ప్రమాదంనుంచి తప్పించడానికి ఆరోగ్యశాఖమంత్రిగారు తీవ్రముగా కృషిచేయాలి. లేదు, కాదు అని కాకుండా అవ సరమైతే 2, 3 రోజుల తరువాత అయినా సరే ఫలప్రదమైన స్టేటుమెంటు యిస్తామని ప్రకటిస్తే చాలు అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా, జూనియర్ డాక్టర్స్ సమ్మె ఫిబ్రవరి 20 నుంచి నడుస్తోంది. వారు ఒక మెమోరాండమును యిచ్చారు. మంత్రిని కలిశారు. ముఖ్యమంత్రిని కలిసారు. వారు లేకపోవుటవల్ల హస్పిటల్స్ పరిస్థితి చాల కష్టముగా వుంది. వీరే నైట్ అండ్ డే డ్యూటీస్‌లో వుంటారు రోగులను చూస్తూవుంటారు. సీనియర్ డాక్టర్సుకు సహాయకారిగా వుంటారు ఎంతో డబ్బు కట్టి డాక్టరు అవుతాడనే సంగతి అందరికి తెలిసినదే. కాని వారికి యిస్తున్న జీతమెంత ? కేంద్ర ప్రభుత్వ ములోని జవానుకు యిస్తున్న జీతమంత కూడ వీరికి యివ్వడము లేదు. ప్రతిష్ఠకోసం ప్రాకులాడడము మంచిదికాదు. తొందరగా ఆలోచించి చేయాలి. ఢిల్లీలో కాని, ఇతర రాష్ట్రాలలో కాని యిస్తున్నట్లు యిస్తే బాగుంటుంది. డాక్టర్సు రెస్పాన్సిబుల్ పీపుల్. వారు ప్రజలకు సేవ చేసేవారు. వారిపైన లాఠీచార్జి చేస్తున్నారు. వారు మంత్రిగారిని ఘెరావ్ చేశారని విన్నాము. వారి ప్రొఫెషన్ అటువంటిది కాదు. ఏదో పొరపాటున చేస్తే దానిని క్షమించి వారి కనీస కోర్కెలను వెంటనే అమలుచేయాలి. మామూలు ప్రజల విషయములో చేసినట్లు లాఠీచార్జి చేయడము, అరెస్టు చేయడం కాకుండా వారి కోర్కెలను వెంటనే ఆమోదిస్తే బాగుంటుంది. గుజరాత్ పరిస్థితిని తీసుకురావదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, జూనియర్ డాక్టర్లు సమ్మె దేశమంతా వ్యాపించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడ ఫిబ్రవరి 20 నుంచి జరుగుతున్నది. శాసన సభ సమావేశము ప్రారంభమయిన తరువాత మంత్రిగారితో మాట్లాడితే వారికి అనుకూలంగా పరిష్కారము చేస్తామని అన్నారు. ఏదైనా పోరాటమును, ఆందోళనను ప్రజలు తీసుకువస్తే ప్రభుత్వము త్వరితముగా కదలకపోతే తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఏర్పడుతాయి. డాక్టర్స్ పరిస్థితి ఎట్లా వుందో తెలియనిది కాదు. రాజమల్లుగారు అతి త్వరితముగా సమస్యను పరిష్కరిస్తారని పేరు తెచ్చుకొన్నవారు. మధ్యతరగతికి చెందిన ఈ డాక్టర్లు ఆందోళనను ప్రారంభించి మానసిక అసంతృప్తిని వెలిబుచ్చేటపుడు బూరోక్రసీపైన వదిలిపెట్టినట్లయితే నాయకుడైనవాడు తన బాధ్యతను నిర్వర్తించజాలడని హెచ్చరిస్తున్నాను. అధికారులను విశ్వరించాలని అనడములేదు. ఈ డాక్టర్లు పుల్లీ క్వాలిఫైడ్, వీరిచేత వెట్టిచాకిరీ చేయించుకోవడము న్యాయముకాదు.

విపరీతమైన రాజకీయ బలము వుంది కదా అని వాస్తవాన్ని గుర్తించకుండా వుంటే సంక్షోభములో పడిపోతుంది. మొన్న ఎవరిని గాలరీలోకి అడ్మిట్ చేయలేదు. ఆందోళన వస్తుందనే భయము వల్లనేకాదా అట్లా చేశారు. అందువల్ల సమస్య వచ్చినవుడు దాటవేయడానికి ప్రయత్నము చేయవద్దు అని హెచ్చరిస్తున్నాను. మంత్రి గారిని ఘెరావ్ చేశారని విన్నాము. శాసనసభ సమావేశమవుతున్నపుడు, ఇక్కడ 280 మంది శాసనసభ్యులము వున్నపుడు అట్లా వారిని అగౌరవము చేయడం మంచిది కాదని చెప్పడం జరిగింది. మంత్రుల కొడుకుల దగ్గరనుంచి అట్టడుగున వున్న హరిజన పిల్లల వరకు ఈ సమ్మెలో వున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయదన్న నిరాశవల్ల వీటికి దారితీస్తున్నది. కబుర్లు చెప్పే ప్రభుత్వము, ప్రచారం కోరే ప్రభుత్వం, మనుష్యులను కొనే దుస్థితికి రావడమువల్ల ఈ ఆందోళనలు బయలు దేరుతున్నవి. బూరోక్రటిక్ మెంటాలిటీని వదులుకోలేరేమో అనుకొంటాను. వీరు చదువుకొన్నవారు. ఇతర దేశాలకు పోతే వైద్యము కొరకు వేల రూపాయలు యిస్తారు. ఇక్కడ డాక్టర్సు పెట్టి చాకిరీ చేసుకొనే పరిస్థితి వచ్చింది. మంత్రిని ఘెరావ్ చేసే పరిస్థితి వచ్చినది. అంటే మేము సిగ్గు పడుతున్నాము. అందువల్ల 2 3 రోజులు ఆలస్యము కూడ లేకుండా రేపు ఉదయానికే ఈ సమస్యను పరిష్కరించి శాసనసభ ప్రతిష్టను, ప్రజాస్వామ్యము యొక్క ప్రతిష్టను నిలబెట్టాలని హెచ్చరిస్తున్నాను.

10.50 a.m. శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :—అధ్యక్షా, దేశం మొత్తంపై జూనియర్ డాక్టర్లు సమ్మె చేస్తున్న విషయం అందరకూ తెలుసు. మన రాష్ట్రములో సామరస్య ధోరణిలో చర్చలు జరగడం సంతోషము. అయినా ఇంతవరకూ ఫలప్రదం కాకుండా అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగడం దురదృష్టమని భావిస్తున్నాను. మన ఆర్థిక పరిస్థితి బాగా లేనందువల్ల వారికి ఎక్కువగా ఇవ్వలేకపోవచ్చును. అన్ని రాష్ట్రములలో ఏ విధంగా పే చేస్తున్నారో వాటి ఏవరేజ్ తీసి ఆ సగటు మొత్తాన్ని మన డాక్టర్లకు పే చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను మెడికల్ సర్వీసెస్ విషయంలో మన రాష్ట్రానికి, ఇతర రాష్ట్రాలకు చాలా తేడాలు వున్నాయని అందరకూ తెలుసు. ఇతరచోట్ల జ్యూనియర్ డాక్టర్లను ఏ విధంగా ఎప్పాయింట్ చేస్తున్నారో మన అధికారులను పంపించి తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇక్కడి జ్యూనియర్ డాక్టర్సు మాస్ హంగర్ స్ట్రయిక్ ప్రారంభిస్తున్నారని ఈరోజు పత్రికల్లో చూశాము. అటువంటి పరిస్థితి రాకుండా చర్చలు ఫలప్రదం అయ్యేట్లు చూడవలసిందిగా మిమ్మల్ని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఇంత అసంతృప్తి, ఆందోళన రావడానికి కారణం ప్రభుత్వం అవలంబించే లోపభూయిష్టమైన పద్ధతులేనని మనవి చేస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వం సంగతి అట్లా వుంచండి కేంద్ర ప్రభుత్వం [illegible] ఢిల్లీలో డాక్టర్లు అన్ని విషయాలలో ఒక అగ్రిమెంటుకు వచ్చిన తరువాత [illegible] పాయింట్ మీద అగ్రిమెంట్ బ్రేక్ అయింది. అక్కడ అటువంటి [illegible] [illegible] లేదు. [illegible] అటువంటి [illegible] - [illegible]

ప్రభుత్వం చేయకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. వారిచ్చిన 8 డిమాండ్స్ ఇన్ ప్రిన్స్‌పుల్ ప్రభుత్వం కాదనడం లేదు. ఇన్ ప్రిన్స్‌పుల్ అంగీకరించలేదని చెప్పలేదు. ప్రభుత్వం లోతుగా ఆలోచించి పరిష్కరిస్తే తిరిగి ఆలజడి రాకుండా వుంటుంది ఇక.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారిలో ప్రభుత్వం మాట్లాడుతున్నది. ఈ పాయింట్స్ ఇప్పుడు ఇక్కడ తేవడం అనవసరం. ఈ విషయాలు ఇప్పుడు ఇక్కడ రెయిజ్ చేస్తే వారు పట్టుకుంటారు. మేము అన్ని విషయాలు వారితో మాట్లాడుతున్నాము. వారు ఒప్పుకొనేటట్లు వున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇవాళ ఒప్పుకొని రేపు తిరిగి మళ్ళీ ఆలజడి రాకుండా చూసుకోవాలి, నేను చెప్పేది కాస్త ఓపికతో వినండి. పరిష్కారం అయితే మాకూ సంతోషమే. కాని ఢిల్లీలో పెద్దలు చేసిన సంగతిని గుర్తు పెట్టుకోండి. ఎగ్రిమెంటు అంతా అయిన తరువాత విక్టిమైజేషన్‌లో తెలివితక్కువ పని చేశారు. మొట్టమొదట రెసిడెన్షియల్ ఎకామడేషన్ ఇవ్వాలని అడుగుతుంటే అది ఆలోచన చేసే అవసరం లేదు అని ఆ విషయం వాయిదా వేయవలసిన అవసరం లేదు. 1972 వరకూ తమిళనాడులో డాక్టర్ డిగ్రీ పొందిన వారి అందరకూ ఉద్యోగాలు ఇవ్వగల్గితే ఇక్కడ మనం ఇంకా 69 లిస్టులోనే ఎందుకు వున్నాము ? 1969 లో నిరుద్యోగులుగా వున్న వారిలో 1500 మంది అమెరికా వెళ్లారు యు. ఎస్. వో. జనరల్ సెక్రటరి గారు ఇచ్చిన కామెంట్స్ చూసి మనం సిగ్గు పడాలి.

శ్రీమతి అనసూయమ్మ (తంబళ్లపల్లి) :—వారు పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ కోసం అమెరికా వెళ్ళారు కాని నిరుద్యోగం అని వెళ్ళలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మీకు తెలియదేమో. యు. ఎన్. ఓ. జనరల్ సెక్రటరి గారి కామెంట్స్ చదివితే తెలుస్తుంది. మన బడ్జెటు ఎలకేషన్ మొత్తం డిమాండ్స్‌కు 50 లక్షలు అయితే రేపు వీరికి పెంచితే మందులు తగ్గిస్తారేమో చూడండి. అలా మందులకు తగ్గించకుండా మందులకు బడ్జెటులో ప్రొవిజన్ పెంచండి. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిష్కరించండి. ఈ రోజు చెప్పవలసింది ముఖ్యమైనది ఒకటి వుంది. మన సమితులలో ఇనీషియల్‌గా నెలకు 500 రూపాయలు ఇస్తే రెండు మూడు సంవత్సరాలు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకోటానికి సిద్ధంగా వున్నారు. మాకు వర్కింగ్ అవర్స్‌తో సంబంధం లేదు, కావాలంటే కైమంతా పని చేస్తామని వారు చెబుతున్నారు. నేను వారితో మాట్లాడాను. వారు చాలా ఉత్సాహంగా పని చేయడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. రెమ్యునరేషన్ ఇచ్చి, ఫెసిలిటీస్ ఇచ్చి వారిని ఎంకరేజ్ చేస్తే అన్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు పరిష్కారం అవుతుంది. ఇటువంటి అసంతృప్తి వారిలో పెరుగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఇక హౌస్ సర్జన్‌కు యు. పి. లో 325 రూపాయలు ఇస్తుంటే, మధ్యప్రదేశ్‌లో 250 ఇస్తుంటే, వెస్టు బెంగాల్‌లో 275 ఇస్తుంటే, తమిళనాడులో 300 ఇస్తుంటే, ఒరిస్సాలో 300 ఇస్తుంటే మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో 210 రూపాయలు ఇస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కేరళలో ఎంత ఇస్తున్నారో చెప్పండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇది డాక్టర్స్ ఇచ్చిన లెక్కలు. వారిని కేరళలో ఎంత ఇస్తున్నారో కనుక్కొని చెబుతాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మన కంటె ఎక్కువ వున్నవి చదివారు కాని తక్కువ వున్నవి కూడా చదవండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మన కంటె తక్కువ కేరళలో వుంటే అక్కడి వారు మనల్ని అనుసరిస్తారు. ముందు ఇక్కడ పరిష్కరించండి. కేరళ గురించి పోల్చు కోవాలంటే చాలావాటి గురించి చెప్పాలి. వాటి గురించి చెప్పాలంటే గంటల కొలదీ చెప్పవచ్చు, అది తరువాత చూసుకొందాము. ముందు మన రాష్ట్రంలో వారి సమస్యలను పరిష్కరించండి.

Sri K. Rajamallu :—Sir, I am glad to say that the negotiations have reached a final stage. Now, I don't think it is good on my part to go into details The negotiations have reached a final and fruitful stage now, and yesterday the represenatatives of the doctors came to me and expressed a desire that the Government's making a statement in both the Houses may be postponed for a day or two. I have agreed with them. The reason is that among themselves they have taken a decision and they wanted to carry that decision to the respective areas and they have left yesterdy. The situation also is under control; it is not alarming ; it is very much heart-warming. Keeping in view these points,I request the House to agree with me that making a statement in both the Houses may be postponed for a day or two.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మంత్రిగారు ఇంకో రెండు రోజులు టైమ్ అడిగారు మాకు అభ్యంతరం లేదు. కనీసం రెండు రోజులలో ఎగ్రిమెంటుకు రావడానికి సిద్ధంగా వున్నారా. లేదా ? ఈ రెండు రోజుల్లో ఎగ్రిమెంటుకు వచ్చి తీరాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రభుత్వానికి తగాదా పెట్టుకోవాలని లేదు సాధ్యమ యినంతవరకూ ఎడ్జస్ట్ కావాలని, సెటిల్‌మెంటుకు రావాలనే చూస్తున్నాము. మీకంటె విద్యార్థులు బాగా వున్నారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—వర్కర్స్‌కంటె అన్యాయంగా వారిని చూస్తున్నారు ఇండస్ట్రీస్‌లో పని చేస్తున్న వర్కింగ్ క్లాసు కంటె తక్కువ జీతాలు యం.బి.బి.ఎస్. పాస్ అయినవారికి ఇస్తున్నారు. వారికి టైమ్ లిమిట్ లేదు. గుండు చేయడం మొదలు శవాలు మోయడం వరకూ వారే చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మీకంటె ఎక్కువ సానుభూతి మాకు వుంది.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఇందులోవున్న సీరియస్‌నెస్‌ను గుర్తించినట్లు నాకు కన్పించడంలేదు. వారు ఫిబ్రవరి 26 నుండి సమ్మె చేస్తున్నారు. నిరాహార దీక్ష చేయడం, మూక నిరాహార దీక్ష చేయడం మంత్రులను ఘెరావ్ చేయడం ఇన్ని జరుగుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారు సీరియస్‌నెస్‌ను గర్తించడం లేదు. ఇలా కాలయాపన చేయడం వల్ల నీరు కారిపోయి లొంగిపోతారనే ధోరణి వల్ల సీరియస్‌నెస్ ఫీల్ కావటం లేదేమో. అది మంచి పని కాదని చెబుతున్నాను.

మంచిదిగాదని చెబుతున్నాను. బహుశః గెలుపు మాది అనేవారు కార్య రూపములో 11.00 a. m.
చూపిస్తే బాగుంటుంది. ఒకటి రెండు రోజులలో చెబుతానని హెల్త్ మినిస్టరుగారు అన్నారు. కాని యీ సమస్యను తక్షణమే పరిష్కారం చేయాలని హెచ్చరిస్తున్నాను. దానివల్ల ఉత్పన్నం అయ్యే సమస్యలకు పరిణామాలకు మేము బాధ్యులముగాదు. చాలా ఓర్మితో రేషనల్ అవుట్లుక్‌తో హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈ విషయములో ప్రభుత్వము చాలా ఉదాసీన వైఖరితో ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. తక్షణమే దానిపైన స్టేట్‌మెంటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మన అసెంబ్లి యొక్క గౌరవాన్ని ప్రతిష్టను కాపాడాలని కోరుతున్నాను.

Sri K. Rajamallu :—Sir, I once again want to repeat that it is on their desire, on their request that I have sought the permission of the House to get it postponed. As far as the gharao is concerned, it is a little phenomenon. I have made it plain that no one misbehaved with me. Most of the boys have behaved very well with me.

Sri C.V.K. Rao :—What is it, Sir ? The hon. Minister stated at the time of the Adjournment motion that he would make a statement to-day, and let him clearly state when he is going to reply· రేపు అని వ్రాసుకోమ్మంటారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారు మేము మంచి టర్మ్స్‌లో మాట్లాడుకుంటుంటే మధ్యన సి.వి.కె. రావుగారి హడావిడి ఏమిటి ?

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—వారు హంగర్ స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ చదివిన గౌరవసభ్యులు ఉన్నారు ఇక్కడ, ఆయన నవ్వుతూ కూర్చున్నాడు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎవరు కూర్చున్నా మంత్రిగారు వారికి ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వడానికి చూడాలి. వారు అంగీకరించారు తరువాత స్టేట్‌మెంటు చేస్తానని మంత్రిగారు అన్నారు, క్రిందికిపోయి వారిని కన్విన్స్ చేయవలసిన అవసరము వుంటుంది గాబట్టి అట్లా చేసుకుంటే మాకు అభ్యంతరము లేదు.

PAPERS PLACED ON THE TABLE

Note on "Airborne Geophysical and Ground Surveys for Mineral Exploration in Andhra Pradesh" In Purseance of Assurance No. 2106 Dated 4-9-71 (Part I).

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to place on the Table a note on "Airborne Geophysical and Ground Surveys for Mineral Exploration in Andhra Pradesh" furnished by the Airborne Mineral Surveys and Exploration, (Geological Surey of India), in pursuance of the Assurance No. 2106 Part I dated 4-9-1971.*

Mr. Speaker :—Paper Placed on the Table.

---

*Printed as Appendix·

REPORT OF ENQUIRY ON THE WORKING OF THE VAKADU GROUP OF INSTITUTIONS.

Sri Bhattam Srirama Murthy:—Sir, I beg to place on the Table a copy of the Report of Enquiry on the working of the Vakadu Group of Institutions''

Mr. Speaker :—Report Placed on the Table.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా. దీని గురించి డిస్కషన్ కావాలని అడుగుతున్నాను. ఒక రాజ్యసభ సభ్యుడిని ప్రాసిక్యూట్ చేయాలని డైరక్టరు సోషల్ వెల్ఫేరు వ్రాసి వున్నారు. ఆ రిపోర్టులో fraud, forgery, cheating, suppression of facts, misappropriation అని వున్నాయి. అందుకని దీనిపైన 30 వ తేదీలోపల కనీసము రెండు గంటల చర్చకు ఎలా చేస్తే బాగుంటుంది. చాలా యింపార్టెంటు రిపోర్టు. దయచేసి తమరు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. దానికి నోటీసు కూడా యిచ్చాము.

Mr. Speaker:—Whatever it may be, you were present at the Business Advisory Committee meeting and we have laid the business till 30th.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—చాలా యింపార్టెంటు.

Mr. Speaker :—The Minister wants to say something.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—పోయినసారి పేరుబొట్లపాలెం వ్యవహారం గురించి బి. ఏ. సి. లో తీర్మానము చేయలేదు, అవసరముందని హౌస్‌లో ఒప్పుకున్నారు, ఇది చాలాముఖ్యమైన రిపోర్టు. దయచేసి అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. వీకర్ సెక్షన్సును, హరిజనులను, గిరిజనులను వెనుకబడినవారిని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసినట్లు కనబడడము వుంది. అటువంటి రిపోర్టుకు ప్రాధాన్యము యిచ్చి చర్చించకపోతే చాలా యిబ్బందిగా వుంటుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—బి. ఏ. సి. లో, యీరిపోర్టు పెడుతారని తెలియదు, టేబుల్ మీద పెట్టారు, టు అవర్స్ డిస్కషన్ చేస్తే బాగుంటుంది.

ఒక గౌరవ సభ్యులు :—దీనిపైన ప్రభుత్వము యొక్క ఫైనల్ ఫైండింగ్స్ లేకుండా డిస్కషన్ చేస్తే బాగుండదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—టేబుల్‌మీద పెట్టినప్పుడు డిస్కషన్‌కు ఎలా చేయాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రభుత్వము ఏమి యాక్షన్ తీసుకోవాలనేది డిసైడ్ చేయలేదు. ఎష్యూరెన్స్ ప్రకారముగా యిక్కడ పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—పేరుబొట్లపాలెం విషయము ఫైనల్ చేయ లేదు. రిపోర్టు పెట్టారు, సభ్యులు అర్థిస్తే డిస్కషన్‌కు ఎలా చేశారు. ఇది కూడా అటువంటి కేసే, అంతకంటే మిక్కుటమైనది. ఒక రాజ్యసభ సభ్యుడిని ప్రాసిక్యూట్ చేయమని చెబితే దాని గురించి చెప్పకపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, మీరు దీనిమీద ఒక అభిప్రాయము చెప్పాలి, ప్రభుత్వము డిసిషన్ తీసికోకుండా యిక్కడ పెట్టవచ్చా లేదా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు :—దానిని డిస్పూట్ చేయడములేదు, నెక్స్టు సెషన్‌లో డిస్కస్ చేద్దాము...

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, దీనిమీద తమరుచెప్పాలి, రిపోర్టుమీద డిసిషన్ తీసుకోకుండా యిక్కడ పెట్టడం జరిగింది, ఒకసారి హౌస్‌లో పెట్టిన తరువాత డిస్కస్ చేయడానికి యీ హౌస్‌కు అవకాశము వుందా లేదా అనేది తమరు చెప్పాలి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దానికి అభ్యంతరము లేదు. డిస్కస్ చేయడానికి రైట్ లేదని చెప్పడము లేదు.

Mr. Speaker : - The report is placed just now, and we have to go through it in detail. How did you go through the report ? So let me examine it, let me myself go through the report.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—నేను చదివాను. నేను చెప్పిన విషయాలు ప్రతి పేరాగ్రాఫ్‌లో వ్రాశారు, చాలా ముఖ్యమైన విషయము గాబట్టి 30 వ తేదీలోగా యీ వినింగ్ సెషన్ పెట్టండి...

మిష్టరు స్పీకర్ :—నేను చదవాలిగదా....

శ్రీ సి వి. కె. రావు : —మేము పూర్తిగా చదువాలి. తరువాత పెట్టడానికి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు అంగీకరిస్తారు...

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—తమరు కమిట్ అయితే చాలు...

ఒక గౌరవ సభ్యులు :—రిపోర్టు పెట్టడం జరిగింది. కాని దానిమీద ప్రభుత్వం నిర్ణయము తీసుకోలేదు, ప్రభుత్వ నిర్ణయము వచ్చేవరకు దీనిని ఎందుకు ఆపకూడదు?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ప్రభుత్వ నిర్ణయము కొరకు ఎదురు చూడ వలసిన అవసరములేదు గౌరవ సభ్యులు అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వాన్ని నిర్ణయము తీసుకొనమనండి.

GOVERNMENT BILLS

(i) The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1974. (Introduced).

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1974."

Mr. Speaker : —Motion moved.

(Pause)

The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Second Amendment) Bill, 1974".

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(ii) The Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1974 :

Sri N. Ramachandra Reddy :—Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill 1974."

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

The question is :

"That leave be granted to introduce the Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1974."

The motion was adopted and the Bill was introduced.

BUDGET FOR 1974-75 (VOTE ON ACCOUNT GENERAL DISCUSSION (Contd.)

11-10 a.m.

Sri A. Sreeramulu :—Mr. Speaker, Sir, I have carefully gone through the Budget and the Budget Speech of the Hon'ble Minister for Finance. I am constrained to make a comment that the Budget is highly uninspiring unimaginable and dull. Excepting setting up of new Corporation, the Finance Minister has practically nothing to offer to us. Unfortunately, the State Government have been reduced to the position of a Municipality. As I see from the Budget speech of the Finance Minister, practically he has become a helpless spectator either to the price rise or mobilisation of additional resources. He is something like a Chairman of the bigger Municipality. I do not know how the State Government, which is responsible to the people of the State can efficiently discharge its duties? Unfortunately, both the Government of India and the State Governments are controlled by a party which is in power without any interruption for nearly 25 years will have to look into all these things. Some how, if that is not done, I do not know what is going to happen. After Four Five Year Plans and 20 years of development, on the eve of the launching of 5th Five Year Plan, we have a paradoxical situation. Prices during 1953 have risen by 26%. In the previous year, it was 14%. It means, nearly there has been rise of 40%. This is in regard to all the essential commodities. Just two years ago the slogan was 'produce or perish'. Today, the slogan is 'produce and also perish'. Because, if you look at the production figures in regard to foodgrains, we had estimated to have a sort of bumper crop of 112 million tons, rice at 40 million tons. This estimate was given by Government of India contained in 'Economic Survey' presented by the Union Finance Minister.

to the Parliament just few days ago. Sugar production has gone up 3o 43.5 lakhs tonnes as against 38 lakhs tonnes previous year. Groundnut production has gone up by 58.60 lakhs tonnes as against :9 lakh tonnes last year. In this way, despite increase in production very significantly and most appreciably, the prices of these articles have terribly gone up. In December, 1973, the groundnut oil used to sell at Rs. 6 kilo and in January, 1974, it has risen to Rs. 8.30 a kilo and if the Finance Minister could tell us that there has been big gap between the supply and demand and this has been the reason for the raise in prices I am unable to agree. If the demand is there, the supply position is also appreciably increased. Another assumption which our Finance Minister has made is that the price rise is a world phenomenon, and I call this as escapist attitude. If not a gross evasion of responsibility, why should he look at world situation ? You look upon your own situation. Just four or five years ago, the production levels were not as high as on today. The demand has been there but the prices did not go to that level. After so much of planned development, we have travelled very fast, that is what our plan document says. Today, we find our selves at the dead end of blind corner. The Government of India is helpless and our State Government is also helpless. This is one which requires our immediate attention. Perhaps there are only two factors which require immediate attention, i. e. rise in prices and the second in regard to unemployment. In regard to unemployment, it has reached staggering levels. In June, 1972, we had 55.8 lakhs unemployed persons and by June, 1973, the figure has gone up by 75.96 lakhs; in our State, in June, 1972 the total number of unemployed persons has been 3,31,000 and by June, 1973 it has risen to 4 27,000. It means an increase of 33.5%. 26% rise in prices and 33.5% rise in unemployment. This is the conspicuous development that has taken place during our 4 Five Years Plans and now we are launching the Fifth Five Year Plan.

Let me make it very clear that the Government is in league with black-marketers, hoarders, speculators, smugglers and tax evaders. These are the persons which constitutes that section which is influencing the policies of the Government, which is influencing the political thinking. Even according to the reports of various Committees set up by Government of India, we have black-money to the tune of Rs. 7,000 crores and we do not know that every rupee gets multiplied when it passes through one hand to another; so much to say that Rs. 10,000 to 12,000 crores are there today. Tax evasion, deficit financing is there to the tune of Rs. 1,200 crores. The Government of India is busy in printing the currency notes and pumping paper money and the State Governments are remaining as helpless and perhaps unfortunate spectators. This is the economic position that is going on. I do not know, in our State which is said to be the granery of the country we are estimating that we will have a bumper crop' particularly rice production about 80 lakh tonnes. This the content in the budget speech of the Finance Minister. But unfortunately our target is 6 lakhs. I cannot understand how 6 lakhs has been prescribed as procurement target. After all 25% of total production must become available. Instead of prescribing a target of 20 lakh tonn fesor procurement, we have only 6 lakhs tonnes and out of this, we say we

are very near to the target and out of that 6 lakhs, 3 lakh tonnes are meant for the Central Pool while 3 lakh tons alone are reserved for public distribution system in our State.

The Finance Minister has given a very rosy picture about the Fair Price Shops. I feel this is inefficient public distribution system. Because the people have not yet gone to the stage of revolt against the Government and that will come by June or July. These Fair Price Shops are not working properly. They are not getting adequate quotas.

Atleast 50% of the population of this State should be covered by the public distribution system, We should have a minimum of 20 lakhs tonnes and this is certainly possible if we take adequate measures. I want to point out here that this Food Corporation of India has become a very monstrous middle institution and it is absolutely essential that we have to start our own organisation, either call it has a Food Corporation or Civil Supplies Corporation, it does not matter. According to information available. ex-mill price of rice Rs. 107.31 paise while issue price is Rs. 131-53 paise. It means there is difference of Rs. 27 and this Rs. 27 is said to be overhead charges or handling charges maintained by the Food Corporation of India and if we start our own Organisation, there will be saving to the maximum extent and the work could be entrusted to our Organisation.

Now, the Finance Minister made a reference to the toning up of administration. I am glad about it because he realised, whatever be the allocations he has made, these allocations are illusory according to me whether it is Rs. 5 crores to Rs. 8 crores or from Rs. 14 crores to Rs. 18 crores because the value of parity has gone up in terms of physical targets, working turnover, etc. and these figures will not be tallied with the increase of allocations that has been made in the budget.

The toning of administration is a very important question which he has been takenup. The Cheif Minister initially showed some signs of dynamism by constituting House Committee and also constituting a Commission of Enquiry. I think, he is slowly getting into the old rut, otherwise the recent event in Khammam cannot be explained. The Chief Ministers and 8 Ministers visited Khammam. It was practically an invansion by the Minister headed by Mr. Vengal Rao; and the entire Gpvernment machinery was used for this ceremonious visit of the Ministry. I understand that flowers worth about Rs. one lakh were purchased and they were profusely garlanded. I do not very much mind that.

11-20 A.M. That is a nice thing. But the Chief Minister had stated that the Collectors and others should not go for foundation-stone laying functions and the Ministers when they go on tours should take on the spot decisions. What happended to this, is my question. Not only that. The Collector of Khammam practically issued a circular for collection of money in the form of advertisements. I have got a copy of the Circular. The Collector stated that the Commercial Tax Officer, Excise Superintendent and all others must collect advertisements worth about Rs 50,000 to Rs. 60,000/-. This is a deliberate

abuse of authority through official agency. This is a misuse of power. I don't know what exactly the meaning of clean and efficient administration is. Similarly let me quote one or two examples, how the administration is totally inefficient and incompetent to shoulder the new tasks that rest on them, on account of increased allocations. One is that an I.A.S. Officer who is about to retire in two months, has been given medical expenses to the tune of Rs. 45,000/- and sent to United Kingdom for treatment. On the Governor's Medical Expenses, we are spending about Rs. 75,000/- while per capita expenditure in the State on medicine does not exceed Rs. 5/-. Not only that, there is an order issued by the Government that the retired officers should not be re-employed. But unfortunatelly, so many re-appointments and re-employments are made. I quote one or two examples. Mr. Allayar Khan, an I.A.S., who retired on 6-1-1974, was immediately re-employed on 7-1-1974. Similarly Sri V. K. Rao, who retired has been reappointed. These are some of the items that I am bringing to the notice of the Government.

There is an Administrative Reforms Committee Mr. Ramachandra Reddy was the Chairman of that Committee. Certain very good recommendations were made. If the Government is earnest in having clean and better administration and if the Government is interested in speeding up the work in the Government Offices, some of the recommendations of that Committee will have to be immediately implemented. As a test guard, I put it before the Committee because I want to test the earnestness of the bonafides of the claim that is being made by the Chief Minister and his colleagues, to have clean and efficient administration.

A proposal is made by the Head of the Department, e.g., by the Director of Medical Services or the Chief Engineer, who is a technical man. That proposal at the Secretariat level is being scrutinsed by a lay-man like head-clerk and it has to pass through the entire bakery of the Secretariat. This is one I put it as a small suggestion.

Finally, the toning of administration means, the contentment in the services. I am sorry to point out that the services are very much disappointed. There is frustration and there is discontentment on account of rise in prices and also on account of problems that have been there for the last four or five years remaining unsolvee, for example, the case of Civil Assistant Surgeons. They are very much disappainted. In that particular department, a Civil Assistant Suroeon who starts his career as Civil Assistant Surgeon, retires as Civil Assistant Surgeon. Perhaps most of them retire as Civil Assistant Surgeons. There are no avenues at all.

In the Engineering Department, a person starting as Junior Engineer, can go upto the level of Superintending Engineer. These are some of the proposals which are under the examination of the Government, that an intermediary post of Deputy Civil Surgeon should be created. But nothing has been done. Similarly the pensioners plight is horrible. Nothing has been done by the Government as far as pensioners are concerned. So the various demands of the services are there. But the Government may think that they have spent 18 crores of rupees.

The Finance Commission gave a grant under Art. 275 (1) to make revenue. Non-Plan Revenue of about Rs. 126 crores or so during this year, it has given. But one thing, Sir, The Government of India has already given an increase in Dearness Allowance. I understand one more increase is due and it may be announced in April. At this rate, if the Government of India simply goes on increasing D. A. to its employees, what exactly will be the capacity of the State Government to meet the demands of its employees. The State Government has a moral responsibility. After all, the employees are demanding increase in their standards. They are only demanding protection of their standars. It is impossible, That is why, I say the State Government, the Chief Minister and the Finance Minister must make it a point to prevail upon Government of India that there must be a National Wage Policy. Unless we have a policy of that type, I think the talk of socialism becomes hypocracy. There must be a National Wage Policy, price policy and income policy. Unless some such thing is done, it will become very difficult for the State. So, the State Government will have to take note of this. When we see the poorer sections, particularly the low-paid employees, the services, let not anybody misunderstand that they are demanding something more than what is due to them. They are only demanding protection of the standards that they had prior to our planning, development and new goal of socialism. This is very important. I am putting this to the Chief Minister. If he really means a clean and efficient administration, the first thing is to bring forward some radical reforms. The second thing is that the wasteful tours of the Ministers and the unproductive expenditure, particularly furnishing of the buildings of the Ministers and Officers, must be immediately stopped. I understand the room of the Chief Minister's Secretary in the Secretariat has been furnished at a cost of Rs. 25,000/- I call it a criminal expenditure. This is going without anybody's knowledge. Similarly, the furnishing of Ministers' houses also is thoroughly unwarranted. When we have kept all posts vacant for want of money, when administration is not running properly and even when the posts in the Taxes Department are not filled up, it is an audacity and arrogance on the part of the Government to incur this wasteful expenditure of Rs. 25,000 to Rs. 40,000/- to furnish the houses of officers and Ministers. I hope the Chief Minister would tell us if he is earnest about it and if this is at least implemented that the Head of the Department must be made the Ex-Officio Secretary to Government, as recommended by Sri N. Ramachandra Reddy previously, we shall certainly offer many more suggestions to streamline the entire administrative set-up. Unless it is done, the people will not have any faith in us and whatever we may have in the Budget and whatever aspirations we may have, they are not going to be fulfilled. Thank you.

NON-OFFICIAL BILLS

THE ANDHRA PRADESH LAND REFORMS (CEILING ON AGRICULTURAL HOLDINGS) (AMENDMENT) BILL 1974. (Introduced)

Sri Vanka Satyanarayana:— Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) (Amendment) Bill 1974". 11-30 A.M.

Mr. Speaker:—Motion moved.

(Pause)

The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) (Amendment) Bill, 1974."

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH AGRICULTURAL CREDIT OPERATIONS BILL 1974 (introduced)

Sri M. Narayana Reddy:— Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Agricultural Credit Operations Bill, 1974 be granted".

Mr. Speaker:— Motion moved.

(Pause)

The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Agricultural Credit Operations Bill, 1974."

The motion was adopted.

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

re : Grant of patta for house - sites and cultivable Lands to Scheduled Castes and Scheduled Tribes, Etc., (Discussion continued from 28-1-1974).

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి: :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుకబడిన వర్గాలవారికి ఇళ్ల స్థలాలకు పట్టాలైతే నేమి, వ్యవసాయానికి లాయకైన బంజరు భూములకు పట్టాలయితేనేమి త్వరగా ఇస్తామని నినాదాలు చేస్తూనే ఉన్నాము. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 27 సంవత్సరాలైంది. అయినప్పటికి ఇంకా అపరిష్కృతమై ఉన్నటువంటి పట్టాను ఇవ్వకుండా ఉన్నటువంటి అప్లికేషన్స్ ప్రతి తాలూకాఫీసులోను, ఆర్. డి. ఓ. ఆఫీసులోను జిల్లా కలెక్టరు కార్యాలయములోను వేలకువేలు పడిపోయివున్నాయి. ముఖ్యంగా ఒక విషయము చెప్పదలచుకొన్నాను. ఎవరైనా అప్లికెంటు తను వచ్చి అప్రోచ్ చేయనిదే రివిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు గానివ్వండి, తాశిల్దారు గానివ్వండి, డిప్యూటీ తాశిల్దారు గానివ్వండి ఆర్. డి. ఓ. గానివ్వండి, ఆ పని చేయనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. ఆ పార్టీవచ్చివారిని

అప్రోచ్ చేస్తే తప్ప ఆ పని చేయరు. ఏ అరీదారైనా అధికారిని కలవనిదే, అయనతో లాలూచీ పడనిదే పట్టా మంజూరు కానటువంటి పరిస్థితి వచ్చేసింది. అప్లికేషన్ పెట్టిన తరువాత రివిన్యూ ఇనస్పెక్టరు పర్సనల్ రిజిస్టరులో వ్రాసుకొనిన తరువాత బంజరు భూమికి గాని, మరొక దానికి గాని వెంటనే విచారణ జరగాలి గాని ఆ రివిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరును అర్జిదారు అప్రోచ్ చేయవలసిన అవసరం ఏమున్నదో అర్థం కావడంలేదు. మరి అనవసరంగా వాళ్లు ఆవిధంగా జాప్యముచేసి ఆ పార్టీ వాళ్ళ దగ్గరకు వచ్చేటట్లు చేసుకొంటున్నారో అర్థం కాకుండా తయారైంది. ఇంకొక విషయము, ముఖ్యంగా రివిన్యూ అధికారులు, కొత్తగా వచ్చినటువంటి ఐ. ఏ. ఎస్. అధికారులు సబ్ కలెక్టర్ల స్థాయిలో ఉన్నటువంటి వ్యక్తులకు, ఎం. ఎల్. ఏస్. ద్వారా ఎవరైనా అర్జీలు ఇస్తే వారు చాలా కష్టపడుతున్నారు. ఏదో వాళ్ళ హుందాతనానికి లోటు కలిగినట్లుగా అనుకొంటున్నారు. నేరుగా అర్జీదారులు తమ దగ్గరికి వస్తే తప్ప ప్రజాప్రతినిధుల ధ్వారా వస్తే తమ ప్రతిష్టకు లోటుగా అనుకొంటున్నారు.

(Sri B. Yella Reddy in the Chair)

Sri M. Naraya Reddy:—I raise a Point of Order Sir, about the content of the resolution and also the procedure. You may kindly see the resolution. "This Assembly recommends to the Government to grant pattas for house-sites and cultivable lands to the Scheduled Castes, scheduled Tribes, Weaker Sections and Economically Back ward classes by appointing special staff if necessary". With regard to granting of pattas, is it with respect to Government lands or with respect to lands purchased by them but not granted pattas. The content of the resolution must be very clear. It is an expression of opinion by the House and it must be very clear. If it is with respect to Government lands (the banjar lands) wherever they are situated there is already a policy of the Government to grant pattas. G.Os, Rules are already there. Only the delay in effecting pattas is there. While reading the resolution the impression is created that we are asking the Government to evolve a new policy by this. I agree with him in one respect. There have been delays in doing this good work in some places. This may also be made clear so that the expression of opinion may be very clear.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—నా ఉద్దేశము, ప్రభుత్వ భూములే కాకుండా మరి పట్టా లాండ్సు అక్విజిషన్ విషయం కూడ ఇందులో ఇమిడిఉన్నది. అది ప్రత్యేకంగా కనపరచవలసిన అవసరములేదు. రెండు విషయాలను నేను డీల్ చేస్తాను మాట్లాడేటప్పుడు. కావాలంటే సవరణలు ప్రతిపాదించవచ్చు.

ఇప్పుడు కొన్ని చోట్ల, ఏక్‌సాలు లీజు ఇచ్చారు. ఆ ఏక్ సాలు లీజుకు అర్జి పెట్టుకొన్న తరువాత, తాలూకాఫీసు చుట్టూ లేక ఆర్. డి. ఓ. ఆఫీసు చుట్టూ ఆరు నెలలూ, సంవత్సరము, రెండు సంవత్సరాలు తిరిగితే గాని ఏక్ సాలు లీజు అయినా చేతికి రావడం లేదు. ఆ ఏక్ సాల్ అంటే అది ఏ క్యాటగిరి ఆఫ్ లాండ్స్

అయినప్పటికీ, అది పోరంబోకులో ఏ రకమైనా గాని, అరగంటలో ఇచ్చివేయవచ్చు. అది పర్మనెంటు పట్టా అయితే అనాదీనంగా మారాలి కాబట్టి క్లాసిఫికేషన్ ఛేంజ్ కావాలని అది కలెక్టరుకు పోయిరావాలి గనుక ఆలస్యం అవుతుంది. ఏక్ సాల్ లీజుకు ఆలస్యము చేయవలసిన అవసరము లేదు. అటువంటిది-ఆ ఏక్ సాల్ లీజుకు అప్లికేషన్ పెట్టుకొంటే తాశిల్దారు ఆఫీసు చుట్టూ, ఆర్. డి. ఓ. ఆఫీసు చుట్టూ తిరిగే టటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఒకవేళ ఏక్ సాల్ లీజు ఇచ్చినా సంవత్సరాల తరబడి మరల మరల ఏక్ సాల్ రిన్యూ చేసుకొంటూ ఉండవలసిందే గాని పర్మనెంటు పట్టా మాత్రం ఇవ్వడం లేదు. దానినే డి ఫారం పట్టా అంటారు. ఆ డి ఫారము పట్టా మాత్రం ఏ పరిస్థితులలో కూడ ఆ పేదవానికి అందడంలేదు. ఎందుకంటే ఏక్‌సాల్‌కు వచ్చినప్పుడల్లా మామూళ్లు ఇచ్చి మరల ఏక్‌సాల్ తీసు కొంటూ పోతూవుంటాడు. పర్మనెంటు పట్టా ఇచ్చేస్తే మళ్లీ తాలూకాఫీసుతో వాడికి పనిఉండదు. అందువల్ల ఏక్‌సాలుగా రిన్యూ చేస్తూనే ఉంటారు; పర్మనెంటు పట్టా మాత్రము ఇవ్వరు. సబ్ డివిజనల్ రికార్డ్సు తయారుచేసి ట్రాన్స్‌ఫర్ ప్రపోజల్సు కలెక్టరుకు పంపించడంలో తాలూకా కార్యాలయాలలో, ఆర్.డి.ఓ. కార్యాలయాలలో అనవసరంగా జాప్యము చేస్తున్నారు. అనాదీనంగా మార్చడానికి కావాలనే ఫైల్సు త్రొక్కిపెడు తున్నారు. పోరంబోకుల నుంచి అనాదీనంగా మారకుండా చేస్తున్నారు. అనాదీనంగా మారితే వెంటనే పర్మనెంటు పట్టాలు ఇచ్చివేయవలసి యుంటుంది అనే ఉద్దేశముతో.

ఇకపోతే, కొన్ని చోట్ల, టాంక్ బెడ్ లాండ్సు, అబవ్ ఫుల్ టాంక్ లెవల్ 5, 6 సంవత్సరాలనుంచి కూడ సాగుచేసుకొంటూ ఉన్నారు. అబవ్ ఫుల్ టాంక్ అంటే చెరువు నిండినా కూడ ఆ భూములు మునగవు. అంటే సాగుకు లాయకైనటు వంటి భూములు, ప్రభుత్వానికి ఏలాంటి ఆక్షేపణ లేనటువంటి భూములు. కొన్ని చోట్ల పి. డబ్ల్యు. డి. కన్కరెన్సు కావాలని, కొన్ని చోట్ల సమితుల కన్కరెన్సు కావాలని, మైనర్ ఇర్రిగేషన్ టాంక్సు అయితే సమితుల కన్కరెన్సు కావాలి, అబవ్ ఫుల్ టాంక్ లెవల్ అయినా కూడ మరి పి. డబ్ల్యు. డి. వాళ్ల కన్కరెన్సు కావాలని, పి. డబ్ల్యు. డి. ఇరిగ్రేషన్ సోర్సెస్ అయితే. కాని పి. డబ్ల్యు. డి. వాళ్లు కన్కరెన్సు ఇవ్వరు, అనవసరంగా జాప్యము చేస్తారు. ఆదే విధముగా సమితులకు కూడ పోయిన కాగితము కొన్నిచోట్ల తిరిగిరావడంలేదు. అసలు రివిన్యూవాళ్లు పట్టించుకోరు. టాంక్ బెడ్ లాండ్సు, 50 సంవత్సరాల పూర్వమునుంచి సాగుచేస్తూ ఉంటే కూడ అబవ్ ఫుల్ టాంక్ లెవెల్ ఉండి కూడ అవి ఈనాటికి అనాధీనంగా మారకుండా నిలిచిపోతున్నాయి. ఇంతకు ముందు, గత 5 సంవత్సరాలనాడు బంజరు భూములు ఎన్ని ఉన్నాయో అన్ని బంజరు భూములు మళ్లీ ఉంటున్నాయి: ఎన్నో పట్టాలు పంచినామని చెప్పుకొంటున్నా కూడ. ప్రభుత్వాన్ని సూటిగా అడగవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఒక సెంటు కూడ బంజరు భూమి ఖాళీ లేకుండా, ఏక్‌సాల్ అనకుండా పర్మనెంటు పట్టాలు అంటే డీ ఫారం పట్టాలు, అంటే అనాధీనంగా మార్చి ఇచ్చేటటు వంటి పట్టాలు, బంజరు భూములు ఖాళీ అనేది లేకుండా, ప్రభుత్వ భూమి వేస్ట్‌గా లేకుండా ఒక సెంటు కూడ మిగలకుండా అతి త్వరలోనే అనగా 3, 4 నెలలలోనే

మేము ఖచ్చితంగా పర్మనెంటు పట్టాలు ఇచ్చేస్తాము, డీ ఫారం పట్టాలు అని గనుక ఏదైనా ఇక్కడ ప్రకటించగలిగితే బాగుంటుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను, 11.40 A.M. ఈ క్లాసిఫికేషన్ చేంజ్ చేయటంలో కలక్టరేట్‌లో ఆలస్యం అవుతున్నది. ఆర్.డి.ఒ. కార్యాలయంలో, తాలూకా ఆఫీసులో ఆలస్యం అవుతున్నది. అనవసరమైన జాప్యం జరుగుతున్నది. గుమాస్తాల దగ్గర ఉన్న కాగితాలు అర్జీదారు పోయి కనబడి వారికి కాఫీపోయిస్తేగాని కదలటం లేదు. అటువంటి ఘోరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడినవని మనవిచేస్తున్నాను. ఇండ్ల స్థలాలు విషయంలో రెండు రకాలు ఉన్నవి. ఇండ్ల స్థలాలకు సంబంధించి గవర్నమెంట్ భూములు కొన్ని ఉన్నవి. పట్టా భూములు ఎక్వయిర్ చేసి ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. ఇండ్లస్థలాలకు సంబంధించి గవర్నమెంట్ భూమి అసైన్ చేయాలి, ఇవ్వాలి అంటే—అది ఏ రకము క్లాసిఫికేషన్ అయినా విలేజ్ సైట్ పోరంబోకుగా మార్చాలి. దానికి అనవసరమైన జాప్యం జరుగుతున్నది, రెవిన్యూ ఇన్స్‌పెక్టర్ దగ్గర నుండి ఆర్.డి.ఒ. కలెక్టర్ దగ్గర వరకు తిరుగుతూ ఉండినా—విలేజ్ సైట్ పోరంబోకుగా మార్చటానికి ఎన్ని సంవత్సరాలైనా అవకాశం లేకుండా ఉంటున్నది. విలేజ్ సైట్ పోరంబోకు అంటే—గ్రామసత్వం పోరంబోకు అంటారు. ఇంతకుముందు ఇండ్లస్థలాలు ఆక్రమించుకొన్నటువంటి వ్యక్తులకు కూడ పట్టాలు ఇవ్వటంలేదు. గవర్నమెంట్ భూములలో నివశిస్తున్న వ్యక్తులకు—ఆ భూములను విలేజ్ సైట్ పోరంబోకులుగా క్లాసిఫికేషన్ మార్చనందువల్ల—వారికి పట్టాలు ఇవ్వకుండా నిలిపివేస్తున్నారు. అనవసరమైన జాప్యం జరుగుతున్నది. మునిసిపల్ ఏరియాలో ఒక మైలు వ్యాసంలో ఉన్న గవర్నమెంట్ భూములను హౌస్ సైట్స్‌గా ఇవ్వటానికి వీలులేదని నిర్ణయించారు. టౌన్ ఎక్స్‌పాన్షన్ ఉంటుంది, ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ ఉంటుంది, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు నెలకొల్పవలసి ఉంటుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ విధంగా నిర్ణయించి ఉండవచ్చును. అయితే యీ విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా తప్పిదం చేసినదని చెప్పకతప్పదు. టౌన్‌కు ఒక మైలు దూరం అవతల హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఇండ్లస్థలాలు ఇస్తామంటే—వారు అక్కడకుపోయి ఎట్లా ఇండ్లు వేసుకోవాలి? అంతదూరంలో వారు ఎట్లా ఉండాలి, వారి గతి ఏమవుతుంది అన్నది ఆలోచించాలి. పోనీ, టౌన్‌కు ఒక మైలు అవతలయినా ఇండ్లస్థలాలు ఇస్తున్నారా అంటే ఇవ్వటం లేదు. గూడూరు పట్టణం ఉంది. గూడూరుకు ఒక మైలు రేడియస్‌లో ప్రభుత్వం ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వటానికి వీలులేదని నిర్ణయించింది. గూడూరు టౌన్‌కు మైలుదూరం అవతలనే తమకు ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వవలసినదని, టైలర్స్ అసోసియేషన్, బార్బర్స్ అసోసియేషన్, వాషర్‌మెన్ అసోసియేషన్ అర్జీలు పెట్టుకొన్నప్పటికీ వారికి హౌస్ సైట్స్‌కు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. టౌన్‌కు ఒక మైలు రేడియస్ అవతల ఉన్న భూములుకూడ హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వీకర్ సెక్షన్స్‌కు మూడు సంవత్సరాల నుండి పట్టాలు ఇవ్వలేదు. మునిసిపాలిటీస్‌లో 40 సం.ల నుండి 50 సం.ల నుండి ప్రభుత్వస్థలాలు ఆక్రమించుకొని ఎంతోమంది కాపురం ఉంటున్నారు. వారు ఎవరికీ ఇబ్బందిలేకుండా, ఎవరి ఇంటరెస్ట్‌కు దెబ్బలేకుండా ఉంటున్నారు. కాని వారికి ఇంతవరకు ఇండ్లస్థలాలకు పట్టాలు ఇవ్వటంలేదు. వారికి ఎప్పుడు పట్టాలు

ఇస్తారో అర్థంకాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. వారు ఎన్ని ఆఫీసులుచుట్టుతిరిగినా, ఎంత మందిని అర్థించినా అరణ్యరోదనంగా తయారవుతున్నది. ప్రభుత్వ భూములులేని చోట్ల ప్రభుత్వం రైతుల యొక్క భూమిని ఎక్వయిర్ చేసి హరిజనులకు, గిరిజనులకు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఇవ్వాలి. కొన్ని చోట్లలో లెవలింగ్ లాండ్ ఎక్వయిర్ చేసి ఇచ్చి ఉన్నారు. ఇంత వరకు ఆ లాండ్ లెవలింగ్ చేయలేదు. కొందరికి ఇండ్లస్థలాలకు పట్టాలు ఇచ్చి కూడ ఆ లాండ్ లెవలింగ్ చేయనందువల్ల వారు ఇండ్లు కట్టుకోలేని పరిస్థితి వచ్చింది. కొన్నిచోట్ల ప్రభుత్వం లాండ్ లెవెలింగ్ చేసికూడ హట్ గ్రాంట్ ఇవ్వనందువల్ల వారు ఇండ్లు కట్టుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ హట్ గ్రాంట్ ఇవ్వటంలో అనవసరమైన జాప్యం జరుగుతున్నది. హట్ గ్రాంట్ 100 రూ.లు ఇస్తున్నారు. హట్ గ్రాంట్ కనీసం రూ. 300 అయినా లేకపోతే వారు చిన్న ఇల్లు అయినా కట్టే పరిస్థితి ఉండదు. కాబట్టి హరిజనులకు, గిరిజనులకు 100 రూ.ల నుంచి 300 రూ ల వరకు హట్ గ్రాంట్ పెంచితే సమంజసంగా ఉంటుంది. ఇపుడు ఉన్నటువంటి ప్రపోజల్స్, డ్రాఫ్ట్ నోటిఫికేషన్, డ్రాఫ్ట్ డిక్లరేషన్ యీ రెండూ కూడ అప్రూవ్ అయి గెజిట్ పబ్లికేషన్ అయి అవార్డ్ స్టేటిస్టిక్స్ వేల్యుయేషన్ స్టేటిస్టిక్స్ కలెక్ట్ చేసి, ఎవార్డ్ పాస్ చేసే స్టేజ్‌లో ఉన్నటువంటి కేసులు కూడ మరల అనవసరంగా బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసర్స్‌కు పంపించారు; జిల్లా స్థాయినుంచి, ఫైనల్ స్టేజిలో ఉన్నవాటిని మరల ఎందుకు పంపించారో తెలియదు, మరల సైట్ సెలక్ట్ చేయమని బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసర్స్‌ను ఆదేశించారు. అంతకుముందు కలెక్టర్ సైట్ సెలక్షన్ చేసినవికూడ అనవసరంగా జిల్లా స్థాయినుండి బ్లాకు స్థాయికి పంపించారు. బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసర్ సమితి అధ్యక్షుని కంట్రోలులో ఉండరు. సమితి కంట్రోలులో ఉండరు. ఈ విషయంలో బి.డి.ఒ. కు మాత్రం సహచరుడుగా ఉంటారు. అతడు సమితి ఉద్యోగి కాదు. సమితినుండి డిటాచ్ చేశారు. ఇంతకు ముందు బి. ఎ. పి. ఆర్. ఒ. ను సోషల్ ఎడ్యుకేషన్ ఆర్గనైజర్ అనేవారు. ఇపుడు వారిని బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసర్ అంటున్నారు. వారు ఉద్యోగం చేసినా, చేయకపోయినా, లాండ్ ఎక్విజిషన్ కు ప్రపోజల్ ఇచ్చినా ఇవ్వకపోయినా వారిని అడిగే నాథుడు లేకుండా పోయారు. సమితి అధ్యక్షుడు బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసర్ డెయిరీ రెవ్యూ చేసే అధికారం లేకుండాపోయింది. అందువల్ల హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వటానికి లాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రపోజల్సు సమితి స్థాయిలో నిలిచిపోయాయి. జిల్లా స్థాయినుండి వెనక్కు వెళ్ళిపోయి సమితిస్థాయిలో నిలిచిపోయాయి. ఎవార్డు స్టేజిలో ఉన్నవి. డి.ఎస్.డి.డి. అప్రూవల్ అయి డ్రాఫ్ట్ నోటిఫికేషన్, డ్రాఫ్ట్ డిక్లరేషన్ అప్రూవల్ అయి వేల్యుయేషన్ స్టేటస్టిక్స్ కలెక్టు చేసి, ఎవార్డు పాస్‌చేసే స్టేజిలో ఉన్నవి కూడ వెనక్కు పంపించినవి మళ్ళి తిరిగి తెప్పించి వెంటనే డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసరును పంపించి వేల్యుయేషన్ స్టేటస్టిక్స్ తీసుకొని ఎవార్డు పాస్ చేయించి వెంటనే ఇండ్లస్థలాలకు పట్టాలు

ఇవ్వగలిగితే సమంజసంగా ఉంటుంది. ఈ లాండ్ సీలింగ్ యాక్టు వచ్చిన తరువాత ఎవార్డు పాస్ అయినా కూడ-లాండ్ ఎక్విజిషన్ కేసులు స్లోడవున్ చేయమన్నారు. ఎవరి దగ్గర భూమి ఎక్వయిర్ చేశామో, ఆ ఆసామికి ఎంత భూమి ఉన్నది. లాండ్ రిఫారమ్స్ వారికి అన్వయిస్తుందా, లేదా, ప్రొహిబిషన్ ఆఫ్ లాండ్ ఎలియనేషన్ యాక్టు వీరికి అన్వయిస్తుందా, లేదా అనే పరిస్థితికి వచ్చింది. డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్ కలెక్టరు ద్వారా మళ్ళీ ప్రభుత్వానికి వ్రాయాలి. మళ్ళీ ప్రభుత్వ అనుమతి లేనిదే ఇతరంగా ప్రొసీడ్ కావటానికి వీల్లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎక్కడిదక్కడ స్థంభించిపోయింది. స్లోడవున్ చేయాలని ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందో అర్థం కాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. లాండ్ సీలింగ్ యాక్టులో మిగులు భూమిలో 50% ఇండ్ల స్థలాలకు ఇవ్వాలని అన్నారు ఒక గ్రామంలో వెయ్యి ఎకరాలు మిగులుభూమి ఉంటే అందులో 500 ఎకరాలు ఇండ్ల స్థలాలకు ఎందుకు ఇవ్వాలో అర్థం కావటంలేదు. అక్కడ ఇండ్లస్థలాలకు 50 ఏకరాలు ఇస్తే సరిపోవచ్చును. మిగులు భూమిలో 50% ఇండ్లస్థలాలకు ఇవ్వాలనేది ఆ యాక్టులో సవరించవలసిన అవసరం ఉన్నదేమో పరిశీలించాలి. ఆ చట్టంలో ఇంకొక విషయం ఉంది. ఆ సర్‌ప్లస్ లాండ్ 50% హౌస్ సైట్స్‌కు ఇచ్చేది, అర్జీదారు ప్రభుత్వం దగ్గర కొనుక్కోవాలి లేదా లీజుకు తీసుకోవాలి అన్నారు. ఆ యాక్టులో ఉచితంగా తీసుకొనటానికి అవకాశం లేకుండా చేశారు. అది చాలా పొరపాటు క్లాజు. ఇపుడు ప్రభుత్వం భూస్వాము దగ్గరనుండి డబ్బు ఇచ్చి భూమి ఎక్వయిర్ చేసి హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఉచితంగా ఇండ్లస్థలాలు ఇస్తున్నది. ఇకమీదట లాండ్ రిఫారమ్స్ యాక్టు ఇంప్లిమెంటేషన్ తర్వాత మిగిలి నటువంటి భూమిలో సగం భూమి బంజరు భూములకు. సగం భూమి ఇండ్లస్థలాలకు కేటాయిస్తారు. బంజరు భూములకు ఇచ్చేదికూడ పేదవారికి అమ్ముతారు లేక లీజ్‌కు ఇస్తారు. అట్లాగే ఇండ్లస్థలాలు కూడ అమ్ముతారు లేక లీజ్‌కు ఇస్తారు ఇంతకంటె అన్యాయం మరొకటి ఉండబోదు. అవసరమైతే లాండ్ సీలింగ్ యాక్టు సవరించి ఇప్పటివరకు ఏ విధంగా హరిజనులకు గిరిజనులకు వీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఉచితంగా ఇస్తున్నామో, అదేవిధంగా ఇకముందు కూడ ఇచ్చే విధంగా చేయాలి. ఆ విధంగా ఆ చట్టాన్ని సవరించకపోతే, ఇండ్లస్థలాలు హరిజనులకు, గిరిజనులకు అమ్మటానికి ప్రయత్నించేస్తే ప్రజాస్వామ్య మనుగడకే ప్రమాదం వస్తుంది. ఈ నాడు దేశంలో విద్యావంతులు, విజ్ఞానవంతులు ఆందోళన ప్రారంభిస్తున్నారు. దీనివల్ల ప్రజాస్వామ్యానికి విఘాతం కలుగుతుందనే భయం ప్రతి వ్యక్తికి కలుగుతున్నది. విజ్ఞానవంతులు కాని వ్యక్తులు, ఆర్థికంగా శోషించిపోయిన వ్యక్తులు, రేపు యీ ఆందోళనలలో భాగస్వాములు అయిపోతే ప్రజాస్వామ్యం ఏమవుతుందో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అందువల్ల యీ బంజరు భూముల సమస్యకు, ఇండ్లస్థలాల సమస్యకు ఒక టార్గెట్ పెట్టి అవసరమైన ఎక్‌స్ట్రా స్టాఫ్‌వేసి, ఆ సమస్య పరిష్కరించాలి రెవిన్యూ అధికారులు ఇంకొకటి చెబుతున్నారు. "మేమే వోటర్స్ లిస్టు తయారుచేయాలి, మేమే రెవిన్యూ కలెక్షన్సు చేయాలి, లోన్ కలెక్షన్సు చేయాలి. ప్రభుత్వం ఏ ఇన్‌ఫర్మేషన్ అడిగినా ఇవ్వాలి, మీరు వచ్చి పేదవారికి పట్టాలు ఇవ్వటంలేదు ఏమిటని అడుగుతారు.

మాకు టైమ్ ఉండటం లేదు" అనివారు అంటున్నారు. కాబట్టి వారికి టైమ్ లేకపోతే ప్రభుత్వం ఇందుకు ప్రత్యేకంగా ఎక్స్‌ట్రా స్టాఫ్‌ను వేయండి. టైమ్ లేకపోతే 11-50 a.m.
ఎక్స్‌ట్రా స్టాఫ్ మూడు నెలలు, ఆరు నెలలు వేయండి, సెంటు భూమి ఖాళీగా ఉండడానికి వీలులేదని నిర్దేశించండి. ఖచ్చితమైన టార్గెట్ పెట్టండి. విజయవంతంగా జరపండి. స్పెషల్ డ్రైవ్ పెట్టండి. క్రాష్ ప్రోగ్రామ్ అనండి ఇంకొక పేరు అనండి. కావలసింది ఫలితం. ఏకగ్రీవంగా ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పంకా సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షమహాశయా, బంజరుభూములు ఇళ్ళ స్థలాల పట్టాలు హరిజనులకు ఇవ్వాలిఅనేది ఇండియాకు యిండిపెండెన్స్‌వచ్చిన నాటి నుంచి ఉంది. అప్పటినుంచికాంగ్రెస్ పార్టీవారు అధికారంలో ఉన్నారు. అప్పటి నుంచివాగ్దానాలు చేస్తున్నారు. కర్నూలు అసెంబ్లీలో ప్రకాశం మంత్రివర్గం ఉండగా గంజి నాగేశ్వర రావుగారి తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించడం జరిగింది. ఆనాటి నుంచి ఈనాటి వరకు ఒకసారి స్పెషల్ స్టాఫ్ వేశారన్నారు, పంచిపెట్టాము అన్నారు. తరువాత తీసివేశారు. ఇంకా లక్షల కొలది ఎకరాలు బంజరు భూములు అట్లాగే ఉండిపోయినాయి. ఈ మధ్యనే ఆరుమాసాలలో మొత్తం బంజరు భూములు పేదవారికి యిచ్చివేస్తాము, భూసంస్కరణల చట్టం అమలు జరిగేటప్పటికి బంజరుభూమి కార్యక్రమం పూర్తి చేస్తామని మంత్రివర్గం వారు మంత్రి మండలిలో తీర్మానం చేసుకొని పత్రికా ప్రకటన చేశారు. ఈ పత్రికా ప్రకటన పరంపర కాంగ్రెస్‌వారు అధికారంలోకి వచ్చినప్పటినుంచి పేదవారికి బంజరులు యిస్తామని చేస్తూనే ఉన్నారు. ఆ సమస్య పరిష్కారంకావడంలేదు. అసలు ఇప్పటివరకు ఈ బంజరుల సమస్య పరిష్కారం కాకపోవడానికి కారణం చాలమంది పెద్ద పెద్దవారు. పెద్దపెద్ద భూస్వాములు వందల వేల ఎకరాల భూమి తమ అధీనంలో పెట్టుకొని అనేక లిటిగేషన్సు తీసుకువచ్చి పేదవారికి అందించకుండా అనేక యిబ్బందులు పెట్టడం, ఈ రాజకీయ యిన్‌ఫ్లుయెన్స్‌కు లోను అయిపోయి ప్రభుత్వం ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయలేక వాయిదాలు వేస్తున్నది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో యిప్పటికి కొల్లేరు కాకుండా బంజరు భూమి 12 వేల ఎకరాలు సముద్రం ఒడ్డున యున్నది. 20 సంవత్సరాలనుంచి పేదవారికి యివ్వాలని ఆం దో ళ న జ రు గు తూ ఉంటే పెద్ద పెద్ద వారికి లీజ్ కు లీజస్ పేరుతో 1000 నుంచి నాలుగు వేల ఎకరాల వరకు యివ్వడం జరిగింది. వారు దానిని అనుభవిస్తు సబ్ లీజ్ యిస్తూ పేద వారిచేత వ్యవసాయం చేయిస్తూ ఆ రకంగా వారియొక్క దోపిడీని కొనసాగిస్తూ యున్నారు. ఎలక్షన్ వచ్చినప్పుడు మంత్రులు పర్యటన చేసేటప్పుడు సముద్రపు ఒడ్డు భూములు బొండాళ్లలంక భూములు, వెంప బంజరు, భూములు పట్టాలు యిస్తామని చెపుతారు. ఎన్నికలు కోసం. పేద వారికి బంజరు భూములు యివ్వకుండా భూస్వాములు చేతులలో ఉంచే పద్ధతి యుండు ఈ ప్రభుత్వ వర్గం యొక్క మనస్సులో నుంచి తీసివేస్తేగాని ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వెంప బంజరు భూమి గాని, బొండాళ్లలంక భూమి గాని కొల్లేరులో 20 వేల ఎకరాల బంజరు భూమి యున్నది. భూసంస్కరణలు ప్రవేశ పెట్టి మిగిలిన భూమి పేద వాళ్లకు యిస్తాము అంటున్నారు. నమ్ముతున్నాము, జరిగేది తరువాత చూద్దాము. అసలు ప్రభుత్వం యొక్క బంజరు భూమి పేదవారికి యివ్వడానికి 26 సంవత్సరాలు ఎందుకు పట్టాలి? కొల్లేరు 20 వేల

ఎకరాల హ్యా బ్లాక్స్ గా డివైడ్ చేసి హరిజనులకు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి, వీకర్ సెక్షన్స్‌కు యింజనులు యిచ్చి డబ్బు పెట్టుబడి పెడితే విపరీతంగా పంట పండిస్తారు. కాని కొల్లేరు ఏరియాలో ఉన్న పెద్ద భూస్వాములు ఇంజనుదారులై వారే పెట్టుబడి పెట్టి 20 వేల ఎకరాల సాగులోకి తీసుకువచ్చి మొత్తం పంటనంతటిని దోపిడి చేస్తున్నారు. ఈ కొల్లేరు దోపిడిలో మాజీ మంత్రులు ఉన్నారు. ఎమ్.ఎల్.ఏలు ఉన్నారు. ఎంక్వయిరీ చేస్తే తెలుస్తుంది, బంజరుభూములను తమ స్వార్థానికి వినియోగించుకుంటూ పేదవారి నోట్లో మట్టికొట్టే సమస్యగా కొల్లేరు సమస్య తయారైంది. అబ్జక్షన్ లేని బంజరు భూములపై కూడా అనేకరకాలైన పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. రెవెన్యూ అధికారులకు లంచాలు యివ్వడం కోసం కరణం మొదలు కొని తాసిల్దారు వరకు ఆ బంజరులో పండిన పంటంతా ఖర్చు పెడితేనే గాని తమ పొసెషన్‌లో ఉంచరు. ఇటువంటివి అనేక ఘటనలు ప్రభుత్వం ముందు ఉన్నాయి. ఆరు మాసాలలో చేస్తామని యిప్పుడేదో ప్రకటించారు. ఆరు మాసాలు కాదు, సంవత్సరం టైము యిస్తున్నాము. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉన్న బంజరులంతా పేదవారికి యివ్వడం కోసం స్పెషల్ స్టాఫ్ వేసి, డ్రైవ్ పెడితే తప్ప ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయలేరు. మొట్టమొదట భూమి గలవారు, పెద్దపెద్ద భూస్వాములు ఎవరైతే భూములు ఆక్రమించారో వారందరిని పోలీసుల సహాకారంతో గెంటివేయ వలసియుంటుంది. హైకోర్టు సమస్య పెద్ద బెడదగా యున్నది. గవర్నమెంట్ బంజరులన్నీ పేదవారికి యిస్తామని ప్రకటనచేస్తూ ఉంటే రెవెన్యూ బోర్డు, రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు లీజెస్ ఇస్తూవుంటారు. ప్రభుత్వము యొక్క పాలసీకి భిన్నంగా, ప్రభుత్వ పాలసీని సాబొటేజ్ చేయడంకోసం లీజులు యిస్తూ ఉంటారు. ఈ లీజులు హైకోర్టుకు పట్టుకుపోయి గవర్నమెంటుయాక్షన్ తీసుకోకుండా స్టే పొందుతూ ఉంటారు. గవర్నమెంటు వారు సక్రమంగా అమలు జరపాలి అన్నప్పుడు రెవెన్యూ బోర్డును ముందు కంట్రోల్ చేయాలి. ప్రభుత్వం యొక్క పర్మిషన్ లేకుండా వేలకొలది ఎకరాల భూములు లీజ్ యిచ్చే పద్ధతిని అరికట్టకపోతే వారు చెప్పే మాటలు కేవలం నీటిలో మూటలు చెప్పితే ఏమీ కాదని మనవి చేస్తున్నాను. భూస్వాముల యొక్క ఆధీనములో ఉన్న భూములు తొలగించడం కోసం స్పెషల్ స్టాఫ్ వేసి డ్రైవ్ చేస్తే తప్ప ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేరని మనవి చేస్తున్నాను. తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, శ్రీకాకుళం, ఖమ్మం యింకా యితర జిల్లాలలో గిరిజనుల చేతులలోఉన్న వేలాది ఎకరాల భూమిని భూస్వాములు లాగుకొని వారి పొసెషన్‌లో పెట్టుకొన్నారు. దానిని లిటిగేషన్‌లో పెడితే గిరిజనులు కోర్టులకు రాలేరు. కాకినాడ, రాజమండ్రి, విశాఖపట్టణం అంత దూరం వెళ్లలేరు. తినడానికి తిండిలేని గిరిజనులభూములు లాక్కొన్నారు. క్రొత్త పట్టాలు, బంజరు భూములు రాకుండా, గిరిజనుల స్వంత భూమి పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో నాలుగువేల ఎకరాల భూమి భూస్వాములు ఆక్రమించుకొని, వీరి మీద సివిల్ లిటిగేషన్ పెట్టి ఏడిపిస్తున్నారు. విచారణ చేసేటప్పుడు కలెక్టరులు, ఆర్.డి.ఓ.లు గిరిజనులు ఉండే చోట వేయరు. హెడ్‌క్వార్టర్సులో వేస్తారు. వారు 10 రూపాయల్లో

ఖర్చు పెట్టుకొని వెళ్లలేరు. ప్రభుత్వం స్ట్రిక్టుగా యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి గిరిజనుల స్వంత భూమిని భూస్వాములు ఆక్రమించుకొని, లిటిగేషన్ వచ్చినదాని అవి ప్రతికేసు గిరిజనులు నివసిస్తున్న ఏరియాలోనే కేసు పెట్టేటట్లు చేయాలి. లేకపోతే ఎక్స్‌పార్టి డిక్రీ అయి గిరిజనుల భూములన్నీ భూస్వాములు ఆక్రమించుకొనే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇదివరకు ఏర్పడింది.

రాబోతున్నటువంటి లాండ్ సీలింగ్ యాక్టు అమలు జరిపినప్పుడు ప్రభుత్వము వారి చేతిలో భూమి వస్తే ఆ యిళ్ల స్థలాలను యిస్తామని సంవత్సరం నుంచి ఇళ్ల స్థలాల సమస్యను ఆపివేశారు. మబ్బులు చూసి గట్లు తెగకొట్టుకొన్నట్లు యున్నది. ఆ చట్టం వాయిదా పడిపోయింది. ఎప్పుడు 9 వ షెడ్యూలులో చేరుతుందో, ఎప్పుడు జరుగుతుందో పెరుమాళ్ల కెరుక. ఈలోగా హరిజనులకు యివ్వవలసిన యిళ్ల స్థలాలు వాయిదా వేశారు. అథవా ఆ చట్టం అమలు జరిగినప్పటికి హరిజనులకు లాయకి అయిన యిళ్ల స్థలం ఊరి ప్రక్కన వస్తుందా ? భూస్వాములు ఆ భూమి యిస్తారా ? ఈ పేరుతో వాయిదా వేసే కార్యక్రమము తప్ప వాస్తవం కాదు. ఇప్పటికైనా ఈ తీర్మానం ఆమోదించి రాష్ట్రం మొత్తంమీద హరిజనుల, గిరిజనుల, వీకర్ సెక్షన్స్ యొక్క యిళ్లస్థలాలకు సంబంధించి పెండింగులో ఉన్న అప్లికేషన్స్ అన్నీ పరిష్కారం చేయడం కోసం ప్రభుత్వం ముందుకురావాలి. ప్రభుత్వం కేటాయించే డబ్బు ప్రకారం చూస్తే 25 సంవత్సరాలు కాదు, వంద సంవత్సరాలయినా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్నయిళ్లస్థలాల సమస్యపరిష్కారం కాదు. మునిసిపాలిటీలో పేదవారు 20 ఏళ్లనుంచి, 30 ఏళ్లనుంచి ఆక్రమించుకొని కూర్చున్నారు. విజయవాడ, గుంటూరు, రాజమండ్రి, భీమవరం మొదలగు చోట్ల, 20, 30 ఏళ్లనుంచి అక్యుపై చేసుకుంటే వాళ్లకు పట్టాలు యివ్వడానికి అనేక సమస్యలు ఎదురవుతున్నాయి. టౌను ప్లానింగులో యున్నది. కలెక్టరుగారు మార్చాలి. అప్పుడు మునిసిపాలిటి నుంచి యివ్వాలి. అనేకకారణాలు చెప్పి నిత్యం రెవెన్యూ యినస్పెక్టర్లు లంచాలు వసూలు చేస్తారు. మునిసిపాలిటీవారు వసూలు చేస్తారు. ప్రభుత్వం యొక్క భూమి ఆక్రమించి కాపురం ఉంటే అధికారులకు కట్టే లంచాలు మామూలు అద్దెకంటె ఎక్కువ అవుతుంది. అందుచేత, యీ తీర్మానమును ఆమోదించి, ఒక చట్టం తీసుకువచ్చి, పట్టణాలలో అభ్యంతరంలేని భూములలో ఆక్రమించుకొని వుంటున్న పేదలకు వాటిలో పట్టాలు 12.00 noon వెంటనే యివ్వాలి. ఇంక, హరిజనులకు, ఇళ్లస్థలాలు యిచ్చేటప్పుడు యీ లాండ్ ఎక్విజెషన్ యాక్టు అడ్డు వస్తున్నది. ఇది ఎప్పుడో ఇక్ష్వాకులనాటిది. ఒకవేళ వారికి యిచ్చినప్పటికీ, భూస్వాములు కోర్టుకు వెళ్లి, స్టే తీసుకువచ్చి, ఫార్మాలిటీస్ అమలు జరగలేదని వారికి అవి దక్కకుండా చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం యీ యాక్టును సింప్లిఫై చేస్తామని చెప్పినది. ఇంతవరకు చేయలేదు. ఈ యాక్టును మార్చకపోతే మాత్రం హరిజనులకు ఇళ్లస్థలాలు దక్కవు. దీనిలో లిటిగేషన్‌కు చాలా స్కోప్ వుంది. అందువలన, దీనికి సంబంధించి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఛేంజెస్ తీసుకురావాలి. యాక్టులో ఛేంజెస్ తీసుకు రావాలి. భూస్వాములను వారు ఆక్రమించుకున్న భూములనుంచి తొలగించాలి.

ఎక్కడెక్కడ ఏ భూస్వాములు ఎంతెంత భూములను ఆక్రమించుకున్నారో ప్రభుత్వం వద్ద లెక్కలు వున్నాయి. అందువలన, ప్రభుత్వం యిప్పుడు యీ రిజల్యూషన్‌ను ఆమోదించి, చట్టాన్ని తీసుకువచ్చి, స్టాఫ్‌ను నియమించి, దానికి అనుగుణంగా అమలు జరపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా ఎఫెక్టివ్ స్టెప్స్ తీసుకుంటేతప్ప యీ సమస్యలు పరిష్కారం కావు. అలాగే ఫలానా డేట్ లోపల బంజరు భూముల పంపకం పూర్తి చేస్తామని ప్రకటించి చేయాలి. వార్ ఫుటింగ్‌గా చేయాలి. లేకపోతే యీ బ్యూరోక్రసీపై ఆధారపడి చట్టాలు మార్చకుండా, కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకున్నదని చెప్పినంత మాత్రాన యీ సమస్యలు పరిష్కారం కావని మనవిజేస్తున్నాను. ఇప్పుడు యీ రిజల్యూషన్‌ను ఆమోదించమని, తరువాత, చట్టము నుతీసుకురమ్మనమని, ఆ విధంగా యీ సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకొనవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ మతి ఎస్. పగడాలు: —అధ్యక్షా, పాతపట్నం తాలూకాలో సర్పపరం ప్రకాశరావు అనే అతని భూమి గవర్నమెంటు లక్షా 60 వేల రు.లకు 230 ఎకారాలు కొన్నారు: అది ఇప్పటికి గవర్నమెంటు స్వాధీనం కాలేదు. హరిజనులు, గిరిజనులకు కూడా పట్టాలు యివ్వలేదు. దానిపై వెంటనే చర్య తీసుకొనవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :-అధ్యక్షా, ఈ రిజల్యూషన్‌ను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇది కొత్త కాదు నేను శాసనసభలోకి వచ్చినప్పటినుంచి ఎప్పుడూ ప్రభుత్వంతో యిదే వాదు వున్నది. తెల్ల పేపరుపై నల్లగీతలు గీయడంతప్ప యింకేమీ యీ ప్రభుత్వానికి తెలీదు. ఇక్కడ శాసనసభలో వున్నవారందరికి తెలుసు. షెడ్యూల్డు కాస్టువారు ఎవరయినా ఏదయినా భూమిలో వుండి, యాభై ఏళ్ళు వాడా భూమిపై వున్నా వాడికది పట్టా కాదు. అంతా పట్వారీ చేతిలో వుంటుంది. దానికి వాడు ఏళ్లతరబడి టాక్సు కడుతూనే వుంటాడు. ఎన్నికట్టినప్పటికీ, అదిమాత్రం చేతికిరాదు. వాడికి రశీదు యివ్వరు. పట్వారీని రశీదు యివ్వమంటే—'యిస్తానులేరా, నామీద నమ్మకం లేదా. అంతా చూసేది నేనేగదా, నా దగ్గర వుంటుందిలే' అని యీ విధంగా చెబుతాడు. వాడు అక్కడ ఎన్నేళ్లువుండి చేసుకున్నా, అదిమాత్రం వాడి చేతికి రాదు. యీలోగా యింకెవరన్నా రూ. 500 లు పట్వారీకి యిస్తే వాడికి యిచ్చేస్తాడు. యాభై ఏళ్ళు యితను ఖబ్జా వున్నప్పటికీ, తరువాత వాడు పోలీసును తీసుకొచ్చి ఆ ఖబ్జానుంచి వెళ్లగొట్టిస్తాడు. తహసిల్దారుకు తెలుసు, అధికారులందరికీ తెలుసు, యాభై ఏళ్లబట్టి అతను అందులో వుంటున్నాడని, చేస్తుకుంటున్నాడని, అది మాత్రం వాడికి యివ్వరు. వాడు ముసలివాడు అయ్యేవరకూ దానిమీదనే వుంటాడు కాని, అది మాత్రం వాడికి దక్కదు. మంత్రిగారికి చెబితే చూస్తాము అంటారు, హామీలు యిస్తూవుంటారు కాని ఆచరణలోమాత్రం ఏమీ జరగదు. ఇంతవరకూ ఒక్క మినిస్టర్ కూడా ఏమీ చేసినట్లు నాకు మాత్రం తెలియదు. ఇప్పుడు యీ ప్రభుత్వం వచ్చింది. వీరు చాలా మాటలు చెబుతున్నారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు, షెడ్యూల్డుకాస్టువారికి ఏమేమో చేసేస్తామని చెబుతున్నారు. మూడు నెలలైనాది

ఒక్కటి కూడా యింతవరకూ చేయలేదు. ఇంతకుముందువున్న మంత్రులు ఏమీ చేయలేదు, వీరు మాటలుమాత్రం చాలా చెబుతున్నారు. వీరు కూడా ఇంతవరకూ ఏమీ చెయ్యలేదు. ఇళ్ల స్థలాలు యిస్తామని చెబుతారు ; కాని వారిపేరుపైన పట్టాలు యివ్వరు, రిజిష్టర్ చెయ్యరు. దీని వెనకాలకూడా పెద్ద భూస్వాములు వుంటారు. నువ్వు కోర్టుకు వెళ్ళు, నేను పైసా పెడతాను అంటారు వారి యింటరెస్టులు వారికి వుంటాయి ; ఆ భూములు వారి పేర వచ్చినప్పటికీ, అసలు చేయించుకునేది, దాని ఫలితాన్ని అనుభవించేదీ భూస్వాములే కాబట్టి, నిజానికి ఆచరణలో వీరికి మాత్రం ఏమీ దక్కడం లేదు. ఇక్కడవున్న సభ్యులందరికీ, రామచంద్రారెడ్డిగారికి యీ విషయాలన్నీ తెలుసు. గాంధీ సెంటనరీ సంవత్సరంలో యిదంతా పూర్తి చేస్తామన్నారు. ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీస్ అన్నారు. ఎం. ఎల్. ఎ వెడితే—సమితి చైర్మన్, తహసిల్దారు, ఎం. ఎల్. ఎ కూర్చుంటారు. పోదామంటే, తహసిల్దారుకు జీపు లేదు ఎసైన్ చేశామని కాగితాలు చూపిస్తారు. ఎక్కడ చేశారు ? ఎవరికి చేశారు ? నిజంగా వాటిని అనుభవిస్తున్నదెవరు ? అంతా బోగస్, చెప్పడమొకటి, చేసేదిమరొకటి. మొత్తం యీ డిపార్టుమెంటు అంతా కూడా యీ విధంగా పని చేస్తున్నది. భూమి యిచ్చామంటారు ; అది భూమి కాదు, రాళ్ళూ రప్పలూ. వాడు ఏమిటి చేస్తాడు ? మామూలు భూమే వాడు దున్నుకొని అనుభవించే పరిస్థితిలో లేనప్పుడు, యింక యీ రాళ్ళనూ, రప్పలనూ బాగుచేసుకొని, మదుపుపెట్టి దున్నుకుని ఏమి ఫలితాన్ని పొందుతాడు. ఎలా చేస్తాడు ? ఏమిపెట్టి చేస్తాడు ? ప్రభుత్వానికి ఆ దృష్టి వుండాలి. వాళ్ళకు పనిముట్లు, దున్నుకోవడానికి, పండించడానికి మదుపు అన్నీ ఏర్పాటు చేయాలి. వాడు నిజంగా బ్రతకాలంటే యివన్నీ దృష్టిలో తీసుకుని ఆలోచించాలి. శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు, వంకా సత్యనారాయణగారు యీ విషయమై గట్టిగా చెప్పారు యీ ప్రభుత్వం గనుక యివ్వదలచుకుంటే వారి పేరుపైన యివ్వండి. తెలంగాణాలో కూడా—కామారెడ్డి ప్రాంతంలో కొన్ని కేసులు నావద్దకు వచ్చాయి. అయిదు సంవత్సరాలనుంచి నడుస్తున్నవి. కలెక్టరుతో చెబితే, గవర్నమెంటు బంజరుభూమి, పోరంబోకు భూమి 25 మందిమి కలిసి చేసుకుంటాము అని అంటే, పట్వారీ ఆ భూమి వారికి యివ్వడు. ముఖ్యమంత్రిగారికి యిస్తే చూస్తాం అని బోర్డుకు పంపిస్తారు ; సెక్రటరీ, కలెక్టరు, డెప్యూటీ కలెక్టరు, తహసీల్దారు యీ విధంగా తిరగటం తప్ప వారికి మాత్రం వారిపేర యివ్వడం మాత్రం జరగడంలేదు. షెడ్యూల్డుకాస్టు వారికి చేసేస్తామని చెప్పడంతప్ప వాస్తవంగా ఏమీ జరగడం లేదు. వారి పేర పట్టాలు యివ్వాలి. అదేవిధంగా ఇళ్ళస్థలాలు కూడా ఇస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయాలను దృష్టిలోకి తీసుకుని చేస్తారని ఆశిస్తూ యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ :— శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి తీర్మానానికి బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ అనే 12-00 p.m.
మాట కూడా చేర్చాలని శ్రీ జి. కోటయ్యగారు ప్రతిపాదిస్తున్నారు.

శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాల) :— అధ్యక్షా, నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంలో అతి ముఖ్యమైన క్లాసును వదలివేయడం జరిగింది. షెడ్యూల్డు కాస్టుస్, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్, వీకర్ సెక్షన్స్, ఎకనమికల్లీ బాక్‌వర్డు క్లాసెస్

అన్నారు. బాక్‌వర్డు క్లాసుల క్రింద సుమారు 74 కులాలు ఉన్నాయి. వీటినికూడా చేర్చవలసిన అవసరమున్నది కాబట్టి యీ తీర్మానంలో బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ అండ్ ఎకనామికల్లీ బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ అని ఉండడం మంచిదని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— దానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. వీకర్ సెక్షన్స్ అండ్ ఎకనామికల్లీ బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ అన్నప్పుడు బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ కూడ అందులో చేరతాయి. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన కులాలన్నీ కూడా చేరతాయి. అయినా అండ్ బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ అనికూడా అందులో చేరిస్తే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు సమిష్టిగానే చర్చించుకోవచ్చు. ఈ సవరణకు నేను అంగీకరిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. తిరుమలయ్య (వికారాబాద్) :— అధ్యక్షా, నేను యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. హరిజనులు, గిరిజనులు గురించి యీ సభలో చెప్పడమే కానీ ఏమీ అమలు జరగడంలేదు. హరిజన, గిరిజనసమస్యలను తీరుస్తామని వాగ్దానాలు చేయడము, మీటింగ్సులో చెప్పడము జరుగుతున్నది కానీ ఏమీ అమలు జరగడం లేదు. ఇప్పుడు యీ మంత్రిగారైనా వాగ్దానాలను అమలులో పెట్టి వారికి పట్టాలు యిప్పించితే బాగుంటుంది. వికారాబాదు తాలూకాలో కొన్ని వేల గ్రామాలను పది సంవత్సరాలనుంచీ పేదలు ఖాస్తు చేస్తున్నారు. అయినా పటేలు, పట్వారీలు పట్టాలు వారి పేర వ్రాయకుండా, వారి దగ్గరనుంచి డబ్బు వసూలుచేసి గవర్నమెంటుకు జమ కట్టకుండా, వారే వినియోగించుకోవడం జరుగుతున్నది ఆ డబ్బు గవర్నమెంటు ఖాతాలోకి వచ్చేటట్లు చూడడం, వారికి పట్టాలు యివ్వడం చేయాలి. పట్వారీ దగ్గరకు వెడితే డబ్బువున్నవారికే పట్టా అవుతుంది తప్ప బీదవారి సంగతి చూచేవారు లేరు. పట్వారీ, గిర్దావారు, తహశీల్దారుల దగ్గరకు పోతే డబ్బున్న వారికే పట్టాలు అవుతున్నాయి. ఖాస్తు చేస్తున్న పోరంబోకు భూములన్నింటికి వెంటనే పట్టాలు చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో కూడా మేము ఎన్నో కేసులను జిల్లా పరిషత్తులలో పెడుతున్నాము. అవి కోర్టుకు పోతున్నాయి. కోర్టులకు పోకుండా హరిజనులకు యిండ్ల స్థలాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. జంగిలాత్ భూములున్నాయి. అక్కడ జంగిల్ లేదు ఏమీలేదు కానీ గ్రామాలలో కారిజఖాతా అయిన తరువాత కలెక్టర్లు ఏమీ చేయకుండా ఒక సంవత్సరం అవి పెట్టి విడుదల చేయడం లేదు. కొన్ని భూములను పట్టాలకు యిచ్చారు. ఈ మంత్రిగారు దయచేసి ఆ భూములను మోకం చేయించి, విడిపించి పేద ప్రజలకు యివ్వవలెనని మనవిచేస్తున్నాను. అడవి ప్రాంతాలలో ఖాస్తు చేస్తున్నారు. దానిమీద కోర్టులకు పోవడం జరుగుతోంది. డబ్బు వసూలు చేస్తూ వారిని వెళ్ళగొట్టడం జరుగుతోంది. రికా కూడా తహశీలులో పెట్టితే తహశీల్దారు అంగీకరించడం లేదు. ఆర్. డి. ఓ. కూడా పేదవారికి సహాయం చేయడం లేదు. వెంటనే సాగు చేసుకునేవారికి పట్టాలకు యిప్పించినట్లయితే గవర్నమెంటుకూ ఆదాయం వస్తుంది. అటు రైతులకూ లాభం కలుగుతుంది. పట్టాలకు యివ్వకుండా ఆపడం అన్యాయమని మనవిచేసున్నాను.

గత 25 సంవత్సరాలనుంచి ఏ మీటింగుల్లో చూచినా హరిజనులకూ, గిరిజనులకూ డబ్బు మంజూరు చేశాము ఎడ్లు యిస్తాము. భూములు యిప్పిస్తాము అని చెప్పడమే కానీ సక్రమంగా ఒక్కటి కూడా అమలు జరిగడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సమస్యను సరైన పద్ధతితో పరిష్కరించాలి. ఇప్పుడు యీ సభలో అందరు మంత్రులూ లేకపోయినా, రెవిన్యూ మంత్రిగారున్నారు కాబట్టి దయచేసి వెంటనే కలెక్టరులకు ఆదేశాలిచ్చి అమలు చేయించాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :— అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ నేను కొన్ని విషయాలు మాత్రం చెప్పకతప్పదు. ప్రతిసారీ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు ఏర్పడడం, ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలు వమ్ము చేయడం, తరువాత ఎప్పటికప్పుడు అపదమొక్కుల మాటలేవో చెప్పి ఏకర్ సెషన్సువారి ఓట్లతో మళ్లా అధికారంలోకి రావడం జరుగుతున్నది 71-72 ఎన్నికల తరువాత ఆనాటి వాగ్దానాల ప్రకారం ఇండ్లు కట్టించి పెడతారనీ, భూములను పట్టాలమీద యిస్తారనీ అనేక యితర వసతులన్నీ కలిగిస్తారనీ అనేకమంది ఆశలు చూచుకొని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వైపు చూడడం జరిగింది. కానీ నిజంగా ప్రభుత్వం యిచ్చిన వాగ్దానాలను విస్మరించి, అమలు చేయకుండా 71-72 ఎన్నికలలో చూపించిన ఆదరణ యీనాడు చూపించకపోవడంవల్ల ఘోరమైన పరాజయం చెందుతుందని మరచిపోవద్దు. ఇటీవల వచ్చిన అనుభవాలను కాంగ్రెసు తీసుకున్నట్లయితే యీ సమస్యపైన వాస్తవంగా తక్షణమే కదిలి పని చేయడానికి పూనుకొంటుందని నేను ఆశిస్తున్నాను.

తెలంగాణాలోని 9 జిల్లాలలోనూ సాగుకు లాయికి అయిన రిజర్వు ఫారెస్టు భూములున్నాయి. కొట్టు, పుట్ట చేసుకొనివున్న అనేకవేలమంది కాస్తుదారు సాగుచేసు కొంటున్న భూములకు పట్టాలకు యివ్వమని దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నా అవి ప్రభుత్వ ఆఫీసులలో తిరుగుతూనే ఉన్నాయి. రామకృష్ణరావుగారి లగాయితు, సంజీవరెడ్డిగారు, సంజీవయ్యగారు, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు వీరంతా ఉగాది వాగ్దానాలమీద ఉగాది వాగ్దానాలు చేశారు. అవన్నీ ఎక్కడకు పోయినా యిప్పుడు వెంగళరావుగారి హయాములో రేపు 24 వ తేదీన ఉగాది ఉన్నది. మళ్ళా వచ్చే ఉగాది నాటికైనా — వార్ పుటింగ్‌మీద యీ సమస్యను పరిష్కరించాలనీ. సిబ్బందిని పెట్టాలని యీ మోషను లోనే ఉన్నది. కేవలం వాగ్దానాలు చేయడమే కాకుండా తక్షణం కదిలి పని చేయించ డానికి పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. కారీజ్ కాతా, గట్టు నంబరు, పోరంబోకు భూములన్నీ కూడా నిషిద్ధ భూముల జాబితాలో లేనివి. ఇది రామచంద్రారెడ్డిగారికి తెలియని విషయం కాదు. కోయ, లంబాడి, విముక్త జాతుల కులాలకు చెందినవారు, హరిజనులు సాగుచేసుకొంటూ పట్టాలు కావాలని పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులున్నాయి. ఆ ప్రాంతములో చెరువు శిఖం భూములతోసహా లంకలు, పుంతలు, డొంకలు — నిషిద్ధ జాబితాలో వున్న భూములన్నీకూడా ఎక్కడా స్థలం లేకుండా తిండిగింజలు పండించుకుందామని సాగుచేస్తున్న భూములు ఉన్నాయి ప్రభుత్వం యీ భూదాహాన్ని కనిపెట్టి ఎప్పటికప్పుడు అందరి మొక్కులతో సరే, సరే అని కాలయాపన చేస్తోంది.

నిజంగా పట్టాలు యిస్తామంటుంది. కానీ కాంగ్రెసువారు ప్రకటించిన ప్రకటనలను నెరవేర్చడానికి ఒక్కసారైనా ప్రయత్నం చేశారా? రంగారెడ్డిగారు రెవిన్యూ మంత్రిగా వున్నప్పుడు లావుని కమిటీలు వేశారు. లావుని కమిటీలు—పోరంబోకు కమిటీలు. అవి కొన్ని సిఫార్సులు చేశాయి. ఇప్పుడు ఆ కాగితాలుకూడా ఎక్కడ వున్నాయో అర్థం కావడం లేదు. కళావెంకటరావుగారు రెవిన్యూ మంత్రిగా వచ్చి చెప్పడానికి వీలులేనివిధంగా 1905 నాటి చట్టం-ఇక్ష్వాకుల కాలం నాటిది-మదరాసు లాండ్ ఎంక్రోచ్‌మెంటు చట్టం తీసుకువచ్చి తెలంగాణాకు వర్తింపచేశారు. దానివల్ల సాగు చేస్తున్న అనేక మంది రైతాంగాన్నుంచి-వెనుకబడినవారి సమాజంలో అడుగునవున్న హరిజన, గిరిజన లంబాడీ ప్రజల నెత్తురు త్రాగడానికి యీ రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఉపయోగపడుతోంది. ఈ నెత్తురు త్రాగే విధానంతో ఎవిక్షను నోటీసులు యిస్తు
12-20 p.m. న్నారు. ఎల్.ఏ. చట్టం క్రింద నోటీసులు ఇవ్వకపోతే లాభంలేదని బి మెమోలు ఇచ్చి ఇవిక్షన్ ప్రాసెస్ ప్రారంభించి వారిని బలిపీఠం ఎక్కించి వారి రక్తంతో దాహం తీర్చుకుంటున్నారు. ఇది చిన్న విషయం కాదు. మీరు గుణపాఠాలు నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది ఈ అనధికార తీర్మానాన్ని అంగీకరిస్తే మా పరువు ప్రతిష్టలు బుగ్గిపాలై పోతాయేమో అని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అనుకోవలసిన పని లేదు. ఈ విషయంలో ఇటువంటి పట్టుదల వహిస్తే ప్రజలవద్దకు పోయినప్పుడు ఘోరమైన వైఫల్యాలను పొందవలసి ఉంటుంది. బూరుగులపాడు తాలూకా ఏజెన్సీ ప్రాంతం. కొన్ని గ్రామాలలో కోయలు లేనేలేరు. ట్రైబల్సు ఎవరూ లేరు. గ్రామం పుట్టిన లగాయతు ఇప్పటివరకు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఖారిజ్‌వాతా గట్టి నెంబరు పోరంబోకు భూములు సాగుచేస్తున్న వారికి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ఆ విధంగా ఇవ్వకపోగా అక్కడ ఆక్యుపెంట్సుగా ఉంటున్న వారికి కోయలకు మధ్య తగాదాలు పెట్టి కొంత సేపు కోయల పక్షం, కొంతసేపు కోయేతర కల్టివేటర్సు పక్షం వహిస్తూ తగాదాలు విపరీతంగా పెంచుతున్న ఘటనలు కోకొల్లలుగా కనిపిస్తున్నవి. 1905 లో వచ్చిన లాండ్ ఎంక్రోచ్‌మెంట్ చట్టం ఎన్‌ఫోర్స్ చేసి పట్టాలు ఇస్తాం అనుకుంటే కష్టమైన విషయం. చాలాకాలంగా సాగుచేస్తున్న వారికి వెంటనే పట్టాలు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం అందులో ఉంది. తక్షణం తగిన సిబ్బందిని పెట్టండి. పెడతారని మేము అనుకోడం లేదు. మీరు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు లోటుతో కూడుకున్న బడ్జెటు. భూసంస్కరణలను తక్షణ సమస్యగా తీసుకుని దేశవ్యాప్తంగా జాతీయ నినాదంగా తీసుకుని చేయడానికి కొన్ని కోట్లు సిబ్బందికి అవసరం అవుతుంది ఎన్నో ఉగాదులు పోయాయి. ఆనంద నామ సంవత్సర ఉగాది వస్తున్నది. చేస్తామని చెప్పినా ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రయోజనం ఎక్కువ ఉండదని అనిపిస్తున్నది. ఈ పక్షం ఆ పక్షం అనే భావం పెట్టుకోకుండా కోయ, లంబాడీ, హరిజనులకు ఈ భూములకు పట్టాలు ఇవ్వడానికి ఉపయోగపడే ఈ తీర్మానాన్ని సమర్థించాలని కోరుతున్నాను. ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో కూడా ఎల్.ఏ. చట్టం చాలా అంతరాయంగా ఉంది. పాతపట్నంలో ఎంతో డబ్బు ఇచ్చి ఎక్వైర్ చేసిన తరువాత తిరిగి ఆ భూస్వామే అనుభవిస్తున్నాడంటే ఇప్పుడే ఒక మహిళా సభ్యురాలు చెప్పిన విషయం ఎంత దారుణమైనదో

ఆలోచించవలసి ఉంది. అటువంటి ఉదంతాలు నేను ఎన్నో చెప్పగలను శాసన సభ్యులుగా ఉంటున్న హరిజనులకు తెలుసు. అనేక గ్రామాలలో పెద్ద భూస్వాములు మెప్పు పొందడానికి హరిజనవాడల ప్రక్క ఉన్న భూములను ఎలాట్ చేయకుండా పెండింగ్‌గా ఉన్న ఇండ్లస్థలాలు అనేకం ఉన్నాయి. చెప్పినా ప్రయోజనం లేదు. వీటిని సత్వరం పరిష్కారం చేయాలంటే దీనిని అన్‌కండిషనల్‌గా ఒప్పుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఇందులో న్యూనత లేదు. ఆ విధంగా అనుకోవలసిన పని లేదు. ఇండ్ల స్థలాల విషయం ఒకటి మనవి చేసి ముగిస్తాను. గవర్నమెంటు భూములుగా ఎవైలబుల్‌గా ఉన్న వాటిని ఇండ్ల స్థలాలుగా ఎలాట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎల్. ఏ. చట్టం ప్రొసీడింగ్సు సులువు చేయాలి. అట్లా చేయకపోతే ప్రయోజనం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని గ్రామాలలో భూస్వామ్య వ్యవస్థ అణగారిన తరువాత కల్టివేటర్సు స్వాధీనంలో ఉన్న భూములు సె. 38–ఇ క్రింద ట్రాన్స్‌ఫర్ ఐనవి ఉన్నాయి, అటువంటి భూమిని సేకరించడానికి ఎల్.ఏ. సిబ్బంది అంతరాయాలు కలిగిస్తున్నారు. ఈ విషయం ఆర్థిక మంత్రిగారికి తెలియనిది కాదు. సె. 38–ఇ క్రింద డిక్లేర్ పొందిన రైతాంగం భూమిని సేకరించడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. వారికి ఓనర్‌షిప్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసినట్లు చెప్పారు. వారినుంచి డబ్బు తీసుకున్నారు. భూస్వామికి పేమెంటు ఇచ్చారు. రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ లో పేర్లు ఉన్నాయి. వారిని పట్టాదారులుగా గుర్తించి భూమిని సేకరించడంలో ఇబ్బంది ఉందని చెప్పడమంటే ఇండ్లు లేనివారికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చే కార్యక్రమం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో 55 లక్షల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారు. వారు భూదాహంతో ఎన్నో పోరాటాలు జరిపారు. అటువంటి కుటుంబాలకు భూములు పంచడానికి ఉపయోగపడే ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయాలని దీనివల్ల ఈ పార్టీకి ఆపార్టీకి అని కాక ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసన సభ మొత్తానికి క్రెడిట్ వస్తుందని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ జి. కోటయ్య :—నేను ప్రవేశపెట్టిన సవరణను ఉపసంహరించుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు ;—అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మాన సారాంశముతో దృక్పథంతో తంటాపడే పరిస్థితిలేదు. బంజరులు అనే వాటిని ఖాళీ స్థలాలు అనే వాటిని తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం వారు పేదవారికి ఇవ్వాలనే ప్రతిపాదన ఏనాటి నుంచో జరుగుతోంది. ఇప్పుడే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, కళా వెంకట్రావు గారు అంతకు పూర్వం నుంచి కూడ జరుగుతున్న విషయం. విప్లవ నినాదపోటీలలో అసలు విషయం మరుగుపడి కష్టం ఎక్కడ వుందో, లోపం ఎక్కడ ఉందో తెలుసుకోకుండామాట్లాడటం అలవాటయిపోయింది. దీనికి ఉద్యోగులలో లంచగొండితనం ఒక్కటే కారణంగా గోల చేస్తున్నాం. అది ఒక్కటే కారణమైతే మంత్రివర్గం తప్పనిసరిగా చిక్కును విడదీయగలిగేవారే. ఉన్న చిక్కు పునాదిలో వచ్చింది. నాకు స్వయంగా తెలుసు. సర్వేకాలంలో పనికిమాలిన కుర్రవాళ్లను క్రొత్తవారిని తీసుకువచ్చిజమీందారుల నుండి తీసుకున్న భూమి సర్వే చేయడానికి పెట్టారు. వారు ఎన్నో పొరపాట్లు చేశారు. మా జిల్లాలోనే తిరిగి సర్వే కావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. 50

సంవత్సరాల వయస్సు కలిగిన చెట్లు వుండే తోటను బంజరు క్రింద చూపారు. నా స్వంత షెడ్డు వుండేచోటను ఖాళీ స్థలం క్రింద చూపించారు. ఇటువంటివి ఎన్నో ఉన్నాయి. వీటి కారణంగానే ఈ ఇబ్బందులన్నీ వస్తున్నాయి. భూమియందు అప్యాయత అనేది అందరికి సమానమే. కాని కొందరు ఐదారు వందల ఎకరాలు చేచిక్కించుకుని ఉన్న పరిస్థితిలో తప్పకుండా నిర్దాక్షిణ్యంగా తొలగించవలసిందే. కాని సామాన్యమైన రైతు ఐనపుడు, అతని ఆక్రమణలో 10–15 సంవత్సరాలుగా సాగు జరుగుతున్నప్పుడు వారిపైకి వెళ్ళి లిటిగేషన్లోనికి వెళ్ళే పరిస్థితి బాగాలేదు, చివరకు ఉన్నది కూడా పోగొట్టుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ఈ ప్రాథమిక లోపం వల్లనే ఇట్లా జరుగుతోంది. లఖనాపురంలో చెరువు వుంది. ఇరిగేషన్ సిస్టం క్రింద శివెలు చెరువుకు ఉండాలని రైతులు చెబుతున్నారు. హరిజనులు దానిని పట్టాకు ఇవ్వాలని చెబుతున్నారు. ఆ తగాదా ఎప్పటికీ తీరదు. కొట్టుకుంటున్నారు, జైళ్ళకు వెడుతున్నారు. ఎంతో ధనం నష్టపోతున్నారు. ఇటువంటి వాస్తవిక పరిస్థితులు గుర్తించి సవరణ చేసుకుని హరిజనులకు, ఇతర పేదవారికి, వెనుకబడిన వర్గాల వారికి ఉపయోగపడేటట్లు ఉండాలి. ప్రభుత్వం మూడు జిల్లాలకు ఒక అసిస్టెంటు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరును వేసారు. మూడు జిల్లాలకు ఒక్కరు ఉంటారు. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలకు కలిపి ఒకరిని వేసారు. ఆరు మాసాలకు ఒకసారి వెళ్ళడానికి కూడా ఆయనకు అవకాశం లేని పరిస్థితి. ఇటువంటి తగవులు లేకుండా చేయాలంటే ప్రతి జిల్లాకు 3–4 మందితో లాండ్ ట్రిబ్యునల్స్‌ను తక్షణం వేయాలి. అక్కడ జరిగిన అన్యాయం బైటకు వస్తుంది. వాస్తవ పరిస్థితి అర్థం అవుతుంది. క్రయ చీట్లు ద్వారా 70 సంవత్సరాలుగా ఉంటున్నవి ఉన్నాయి.

12-30 p.m. ఆనాడు పల్లం పొలమని క్రయచీటిలో స్పష్టంగా ఉంటే సర్వేచేసిన వాళ్ళు బంజరని రికార్డు చేశారు. రికార్డు అయినది కాబట్టి నాకు ఆ భూమి యివ్వమని దరఖాస్తు పెట్టుకుంటున్నారు. 70 సంవత్సరాలనుండి పొలం చేసుకుంటున్న సామాన్య రైతుకుటుంబము బ్రతకాలా వద్దా? వారికి న్యాయం జరగాలి, న్యాయానికి తప్పకుండా కట్టుబడి ఉండాలి, అందుకోసం లాండ్ ట్రిబ్యునల్స్‌ను వేసి తగాదా లేకుండా పేదవారికి అందరికీ కూడా తప్పకుండా ఖాళీభూమి బంజరు భూమి అని నిర్ణయంచేసి యివ్వవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ) :—అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ బంజరు భూముల సమస్య రావణాసురుని కాష్టంలా తయారైనది. 20 సంవత్సరాల నుంచి బంజరు భూములను పట్టాలు యిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. అనేకసార్లు అనేకమంది మంత్రులు మారారు. మంత్రివర్గాలు మారాయి. మారినా బంజరు భూముల సమస్య అదే విధముగా ఉంది. ఇప్పటికీ పట్టాలు యివ్వకుండా వేలమంది రైతాంగం బంజరు సాగుచేస్తున్న వారు యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఉదాహరణకు దేవరకొండ తాలూకాలో దిండి ప్రాజెక్టు క్రింద 17 గ్రామాలలో సుమారు 7–8 వేల ఎకరాలు ప్రభుత్వ భూములను రైతులు సేద్యంచేస్తున్నారు. 20 సంవత్సరాలనుంచి పట్టాలుయివ్వడం జరగలేదు. కొన్నాళ్లుగా

ప్రాజెక్టురూల్సు దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు పట్టాలను యివ్వకూడదని అడ్డుపడ్డారు. గత సంవత్సరం పి. వి. నరసింహారావుగారి కాలంలో రిప్రజెంటేషను చేస్తే ప్రాజెక్టు రూల్సు పాటించాల్సిన అవసరంలేదు పట్టాలు యివ్వమని ఆర్డర్సు జారీచేశారు. అయినా యింతవరకు పట్టాలు యివ్వడం జరగలేదు. అట్లాగే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద మిరియాలగూడ హుజూరునగర్ తాలూకాలలో ప్రభుత్వ భూములకు పట్టాలు యింతవరకు యివ్వలేదు. ప్రాజెక్టు క్రింద నీరు ఇచ్చి మూడు నాలుగు సంవత్సరాలనుండి రైతులు సేద్యంచేస్తున్నప్పటికి పట్టాలు యివ్వలేదు. దానివల్ల జరుగుతున్నదేమంటే అసలే పేదవారు కావడంవల్ల భూమిలేక ప్రభుత్వ భూములు తీసుకుని సేద్యం చేస్తున్నారు. వారి వ్యవసాయ పెట్టుబడికి సంపాదించ డానికి అవకాశం దొరకడంలేదు. ఒకవేళ భూములు పట్టాలు అయివుంటే వారిని కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో చేర్చి ఆ విధముగా డబ్బులు యిప్పించే అవకాశం వుంది. ప్రభుత్వం యిచ్చే సదుపాయాలు వినియోగించుకోడానికి దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే మీకు పట్టాలేదు కనుక ఋణాలు యివ్వడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వాధికారులు అంటున్నారు మరి వాడు భూస్వామి దగ్గరకు పరుగిడితే భూస్వామి పశువులను మేపుకొనడానికైనా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో బంజరు భూములనుంచి ఎవిక్టు చేయించే అతను ఋణం ఎందుకు యిస్తాడు? ఆ రకంగా పెట్టుబడిలేని రైతు వ్యవసాయం ఏ విధముగా చేయగలడు? కుటుంబాన్ని ఏ విధముగా బ్రతికించుకోగలడు? అందుచేత ఒక టైము నిర్ణయించి ఆ టైములోగా పట్టాలు యిస్తామనే రూపంలో హౌసునుంచి ప్రకటన రావలసిన అవసరం వుంది. మరొక కేసుకు సంబంధించిన విషయం మా దగ్గర ఉంది. దేవరకొండ తాలూకా నిజాంనగర్ హరిజనులు గడియగౌడవరం గ్రామంలోని హరిజనులు బంజరులను సాగుచేసుకుంటున్నారు. నిజాంనగర్‌లో 290 ఎకరాల భూమిని 28 కుటుంబాల హరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్నారు. గడియగౌడవరంలో 800 ఎకరాల భూమిని 40 మంది హరిజన కుటుంబాలు సేద్యం చేస్తున్నారు. సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటువారుగాని రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారుగాని హరిజనులకు పట్టాలుయిచ్చే విషయం పట్టించుకోవడంలేదు హరిజనులు శిస్తులు చెల్లిస్తున్నారు. భూములను సేద్యం చేస్తున్నారుకాని వారికి పట్టాలు యివ్వని కారణంవల్ల ఈమధ్య కరువు సందర్భంలో యితర రైతులకు గడ్డికొరకు 20 రూపాయలు, 50 రూపాయలు, 100 రూపాయలు దొరికినవి వారికి దొరకలేదు. ఋణాలు యివ్వడానికికూడా వీలులేకుండా ఉంది. అందుచేత బంజరుభూముల సమస్య వెంటనే పరిష్కరించాలి. ఇంతటితో పూర్తిచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన రిజల్యూషను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. కొన్ని అంశాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఫేజ్డు ప్రోగ్రాం క్రింద షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్సుకి షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్సుకి కొంత భూములు యిచ్చి యిండ్లు కట్టిస్తున్నాం. కాని యింతవరకు బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌గా ఉన్న ఏ వ్యక్తికి అటువంటి కేటాయింపులు జరగలేదు. ఈ విషయాన్ని

గుర్తించాలి. షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్సుకంటె హీనంగా ఉన్న బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ గ్రామాలలో ఉన్నాయి. అటువంటివారికి సంబంధించిన లెక్కలు సేకరించి ప్రభుత్వం కంపల్సరీగా భూమిని అక్విజిషనుచేసి స్థలాలు యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కల్టివబుల్ లాండ్సు అన్నారు. మా జిల్లాలో 50 సెంట్లు, ఒక ఎకరం భూములను 20 సంవత్సరాలనుంచి సాగుచేస్తున్నారు. కోలనైజేషను స్కీము హరిజనులకు చేస్తున్నారు. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌కి కూడా యివ్వాలి. కలెక్టర్సు బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్ వారిని తొలగించుతున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో పోరంబోకులను 20 సంవత్సరాల నుంచి సేద్యం చేస్తున్నవారిని ఎవిక్టు చేస్తున్నారు. వారు ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారు. వారిని తొలగించకూడదు. ఫారెస్టు లాండుకు సంబంధించి ఏది ఫారెస్టు లాండో డెఫినిషనులేదు చెట్లు ఉన్నా లేకపోయినా ఒక బౌండరీ లైను గీసి ఫారెస్టు అన్నారు. ఫారెస్టులేకపోయినా సాగుకు లాయికీ అయిన భూమినికూడా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు ఒప్పుకోవడంలేదు. ఎక్కడైతే ఫారెస్టు లేదో అటువంటి భూమిని ఫారెస్టునుంచి డీ-రిజర్వు చేసి పేద ప్రజానీకానికి యిచ్చేదానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి ఒక డెడ్ లైన్ ఫిక్సు చేయవలసిన అవసరము వుంది.

17.40p.m. ఇదే రిజల్యూషన్ని శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు 2 సం.ల క్రితము 1972 లో తీసుకు వచ్చారు. ఈ 2 సం.ల లో ఎంత ప్రోగ్రెస్ అయినాము అనే ఎవాల్యుయేషన్ ఏమీ లేదు. డబ్బు ఖర్చు పెట్టామంటున్నారు. ఎంతవరకు చేశాము. ఇంత కాలములో పూర్తి చేస్తామనే ఒక డెడ్ లైన్ ఫిక్సు చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే సంవత్సరముల తరబడి ఆఫీసర్ల చుట్టూ తిరుగుతూ జరగకుండా పోయే అవకాశము వుంటుంది. ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని వేసి ఇళ్లస్థలాలు, కల్టివబుల్ లాండ్ పేద ప్రజలకు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. దామోదరరావు :— అధ్యక్షా మిత్రులు శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ తీర్మానమును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయ దలచుకొన్నాను. ప్రభుత్వ ఆధీనములో వున్న బంజరు భూములు, పోరంబోకు, బంచరాయి, ఖారీస్ ఖాతా భూములు వాస్తవముగా కొన్నిచోట్ల సేద్యము అవుతున్నవి. వాటికి ఎంతవరకు పట్టాలు యివ్వమో అంతవరకు ప్రభుత్వానికి నష్టము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. వారు దున్నుకొనడము జరుగుతున్నది శిస్తులు 2, 3 రెట్లు వేయడం జరుగుతున్నది. కాని వాటిని ప్రభుత్వానికి జమ కట్టడములేదు. ఆ రూపములో ప్రభుత్వము నష్టపడుతోందని మనవిచేస్తున్నాను వెంటనే ఆర్డర్సు యిచ్చి వారికి పట్టాలు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. పోరంబోకు భూములలో ఒక్క ఈతచెట్టు వున్నా చెట్లు వున్నాయి, వాటికి పట్టా యివ్వడానికి వీలులేదని క్రింది అధికారులు అంటారు. పట్వారీకి మామూలు ముట్టచెబితే 1, 2 చెట్లు వున్నా లేదని వ్రాసేస్తారు. తెలంగాణాలో చెరువులలో షిక్కమ్ ఖారీస్ ఖాతాలో కొందరికి పట్టా భూములు వుంటాయి. వారు సేద్యము చేస్తూ వుంటారు. అవి ఖారీస్ ఖాతా గవర్నమెంటు భూములుగా వ్యవహరించబడతాయి. పట్టా భూములు ఎట్లా సేద్యము చేస్తారో వీటినికూడ అట్లాగే సేద్యము చేస్తారు. కాని ఈ భూములకు ఒక

సం.రమునకే పట్టా యిస్తారు. పెర్మనెంటు పట్టాలు ఇవ్వాలి. దానివల్ల రైతులు పెర్మనెంటు సోర్సెస్ క్రియేట్ చేసుకొనడానికి అవకాశము ఏర్పడుతుంది. తరువాత సంవత్సరం వారికే వస్తుందో రాదో అనే భయము పోతుంది. అందువల్ల వారికి పెర్మనెంటు పట్టాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. జగిత్యాల తాలూకాలో గుట్టల మీద సుక్షేత్రమైన మంచి మైదానము వుంది ఆహారకొరత వున్న ఈ సమయములో ఆ భూములను ఎందుకు సేద్యములోకి తీసుకురాకూడదు? రిజర్వు ఫారెస్టుక్రింద వుందని అనకుండా సేద్యానికి తీసుకురావచ్చు. ఎవరినైనా పంపి పరిశీలన చేయించాలని కోరుతున్నాను. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 25 సం లు అయినది. సోషలిజమ్ వైపు పయనిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కాని హరిజనులకు ఇళ్ళస్థలాలనైనా ప్రొవైడ్ చేయలేకపోయామనే అపకీర్తి మిగిలి వుందని చెప్పడానికి విచారంగా వుంది. హరిజన, గిరిజన కాలనీస్‌లో ఆర్థికముగా వెనుకబడిన వర్గాల వారికికూడ ఇళ్ళస్థలాలు కేటాయిస్తే వారు, వీరు కలిసిపోతారు కొంతకాలానికి అంటరానితనము కూడ దూరమవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్: అధ్యక్షా, సాధారణముగా ఇది అణ్యారోదనగా ఉంటున్నదనేది తెలియనిదికాదు. హైదరాబాదులో గుడిసెలు పీకివేస్తున్నారని బ్రహ్మాండమైన లొల్లి బయలుదేరినది. పోలీసులు పీకివేస్తున్నారట. ఎవరిది న్యాయమో తెలియదు కాని అసెంబ్లీ భవనము చుట్టూ 2, 3 అచ్చు కరపత్రాలు వచ్చి పడుతూ ఉంటాయి. ఏ గుడిసె తీసివేయనివ్వము, ఎక్కడివారు అక్కడ వుంటారు అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ ప్రకటించారు. కాని సిటీలో ఆ వ్యవహారాలు నడుస్తున్నవి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వమిచ్చిన వాగ్దానమును నిలబెట్టుకొనడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. పేదవారి గుడిసెలను బలవంతాన తీసివేస్తే వారి గతి ఏమి కావాలి? ప్రతి గ్రామములో హరిజనులకు ఏదో కొంత భూమి యిస్తామంటున్నారు. ఇళ్ళ స్థలానికి 8, 10 సెంట్లు భూమి యిస్తామంటున్నారు కాని కొన్ని గ్రామాలలో యివ్వడం జరుగుతున్నది కాని కొన్ని గ్రామాలలో వెనుకబడిన వర్గాలవారికి, లేబర్ క్లాసెస్ వారికి యివ్వడంలేదు ఒక్కొక్క తాలూకాలో ఒక్కొక్క గ్రామములో అయినా వెనుకబడిన వర్గాల వారికి 10 సెంట్ల భూమి యిచ్చామని చెప్పుకొనడానికి లేకుండా వుంది. ఇది ఏమి సోషలిజం, పేపరు సోషలిజంగానే వుంది. ఇక్కడ-చెబుతారు, ఎన్నికల టైములో చెబుతారు. బంగాళాలలో వున్న పెద్దవారికి, చెరువులు కుంటలు పూడ్చి సాగుచేసుకొనే భూస్వాములకు ఈ సోషలిజం సరిపోతుంది కాని పేదవారి గురించి ఆలోచించే నాధుడు లేడు ఏదో తంటాలు పడి స్థలాన్ని కొనుక్కొంటే ఇంటిపైన వేసుకొనడానికి అడుగాని గడ్డిగాని దొరకదు. పేదవారిని ఉద్ధరిస్తామని చెబుతూ వుంటారు. కల్లు, సారాయికి అలవాటు పడిన ప్రజలు కంట్రాక్టర్ల గవర్నమెంటు చేతుల్లో వున్నారు. వాగ్దానాలు ఏమీ నిలబెట్టకపోయినా ఎన్నిక రోజున కల్లు, సారాయి పోయిస్తే త్రాగి వారికే ఓటు ఇవ్వడము జరుగుతున్నది. వారే అధికారములోకి రావడం జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితిని ఇట్లా, ఎంతకాలము కొనసాగిస్తారు? ఇతర రాష్ట్రాలలోని పరిస్థితిని చూస్తున్నారు. ఆ రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసువారిమీద కాంగ్రెసువారే అల్లరి చేసుకొంటున్నారు. అది ముదిరి పేద ప్రజల మీదకి వచ్చినపుడు మన పరిస్థితి ఏమి అవుతుందో

ఆలోచించాలి. ఎన్నికల సమయములో ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశారు. వాటిని అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత మరచిపోవడము భావ్యము కాదు. ద్రోహము చేసినట్లు అవుతుంది. ఉపీసము తినడానికి తిండి పెట్టడములేము, త్రాగడానికి నీరు యివ్వడము లేదు. పీల్చేగాలి అనుకొంటే విషపూరితమైన దానిని యిస్తున్నాము. ఉండడానికి ఇళ్ళస్థలాలైనా యిస్తారా అంటే అది కూడ లేదు. హరిజనులకు వెనుకబడిన తరగతులవారికి యిళ్ళస్థలాల సౌకర్యమయినా కల్గించకపోతే ఈ ప్రభుత్వమును ఏమి అనాలో అర్థము కావడములేదు. ఈ ప్రభుత్వము ఒక సం. రమయినా అధికారములో వుండాలనుకొంటే ఇటువంటి మంచి పనులు చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఇతర రాష్ట్రిలలోని పరిస్థితిగా తయారువుతుంది. మూడవ ప్రభుత్వమును తీసుకు రారని, ఆకలిగొన్న ప్రజలలో ఎటువంటి ఉద్రేకాలు తీసుకురారని సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడ చూసినా సమ్మెలు. యూనివర్శిటీలో సమ్మెనడుస్తున్నదట. భర్తకు వ్యతిరేకముగా భార్య సమ్మె చేయడము మన రంగానికి రాలేదు తప్ప అన్ని రంగాలలో సమ్మెలు జరుగుతున్నవి. దీనికేమైనా లిమిట్ వుందా? సాధ్యమైనంతవరకు సమ్మెలు రాకుండా తగు చర్యలు తీసుకొనాలి మన మంత్రులు 2,3 కమిటీలుగా అయినా ఏర్పడి సమస్యలు వచ్చినపుడు వాటిని పరిష్కారము చేయడానికి పూనుకొనడము మంచిది. అది వారికి, మనకు గౌరవము. ఊరేగింపులు తీసుకు వచ్చినపుడు సత్యదూరమైన వాగ్దానాలను చేయడము బాగుండదు పెద్ద పెద్ద బేనర్సుతో బస్సులలో ఉద్యోగులు వచ్చినట్లు వుంది సాయంత్రము బండ్లకొద్ది కట్టలు ఇక్కడకు
12-50 p.m. తీసుకువస్తారనుకొంటాను. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు తెస్తారు? మొదటనే ఆర్థిక దుస్థితిలో వున్న పేద ప్రజలపై ఇటువంటి విషయాలలో ఉదాసీనత చూపడం మంచిది కాదు. మేము ఏ ఆట ఆడినా సాగుతుంది. మేము ఎన్ని చేసినా ప్రజలలో చలనము లేదు అని అనుకుంటే లాభం లేదు. ఒక అగ్గిపుల్ల ప్రపంచాన్ని సర్వనాశనం చేస్తుంది. ప్రతి గ్రామంలోనూ పేదలకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇప్పించాలని మనవిచేస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. బస్వప్ప (ఉరవకొండ) :— అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను బంజర్లకు పట్టాలు ఇచ్చే విషయం హరిజన గిరిజనులకు, ఇతర పేద ప్రజానీకానికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇప్పించే విషయం ఎప్పుడో గాంధీగారి కాలం నుండి వస్తున్నదే. మంత్రులు, ప్రభుత్వం ఎన్నో వాగ్దానాలు చేయడం, ఎంతో హడావుడి చేయడం జరుగుతున్నది కాని తీసుకున్న చర్యలు తక్కువ అని మనవిచేస్తున్నాను. కాని కొన్ని గ్రామాలలో బంజర్ల సర్వే నెంబరు తీసుకోవడం కూడా కష్టమవుతున్నది. నిరుపేద అయిన హరిజనుడు కరణం వద్దకు వెళ్ళి సర్వే నెంబర్ అడిగితే ఆ కరణం ఇవ్వడం లేదు. ఆ నెంబర్ తీసుకోటానికి ఎన్నో కష్టాలు పడవలసి వస్తున్నది. ఇక పట్టాలు రావాలంటే ఎన్ని కష్టాలు పడాలో వూహించడం కూడా సాధ్యం కావడం లేదు. ఈ విషయానికి సంబంధించి కేవలం మాటలు చెప్పకుండా ఫలానా తేదిలోగా ఈ రాష్ట్రంలో వుండే బంజర్లన్నీ పంచుతాము అని ఒక కాల గడువు పెట్టి దానికి ప్రత్యేకమైన సిబ్బందినివేసి అమలుపరచాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఒక చోట ఒక ఎకరం 20 సెంట్లకు పట్టా తీసుకోవడానికి నలుగురు డెప్యూటీ తహసీల్దార్లు, నలురు డిప్యూటీ కలెక్టర్లు మారారు కాని ఇంతవరకూ ఆ భూమికి పట్టా కాలేదు. నేను ప్రయత్నిస్తే ఇప్పటికి రెవెన్యూ బోర్డు వరకూ కాగితం వెళ్ళింది. ఆ సహాయం కూడా లేనివారు ఏమౌతారు? ప్రభుత్వం వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోకపోతే ఏమీ ప్రయోజనం వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో కూడా గ్రామాలలో ఎవరకూ స్థలాలు ఇవ్వడంలేదు. హరిజనులే కాక హరిజనుల కంటె హీనాతి హీనమైన స్థితిలో వున్న వారు అనేకమంది వున్నారు. వారికి కూడా ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. వెంగళరావు కార్య దక్షులు, కార్య శూరులు అని వింటున్నాము. వారి కాలంలో ఈ బంజర్ల సమస్య, ఇండ్ల స్థలాల సమస్య పరిష్కారమవుతుందని ఆశిస్తున్నాను. పోరంబోకులలో చెట్లు వుంటే చెట్లకు డబ్బు కట్టాలని అంటున్నారు. పేదలు డబ్బు కట్టే స్థితిలో లేరు కనుక వారికి మినహాయింపు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సైదయ్య (గద్వేలు) :— అధ్యక్షా, ఈ బంజరు భూముల సమస్య ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి నడుస్తున్నది. మంత్రులు మారుతున్నారు, కలెక్టరులు మారుతున్నారు, ఎమ్. ఎల్. ఏ లు మారుతున్నారు, కాని ఈ సమస్య మాత్రం ఇలాగే వున్నది. గ్రామాల్లో ఇండ్లస్థలాలు ఇస్తామని ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశారు కాని ఇంతవరకూ ఎక్కడా ఎవరికీ ఇవ్వడం లేదు. హౌసింగ్ బోర్డు కొన్ని ఇండ్లు కట్టించిరది. 1800 రూపాయల ధర పెట్టారు, ఆ ఇండ్లు చాలా చిన్నవిగా వున్నాయి రెండు వేలు చేసి ఇంకో గది కట్టించితే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వమే స్వయంగా కట్టించాలి కాని గుత్తేదార్లకు ఇవ్వడం వల్ల పని సరిగ్గా జరగడం లేదు. సరైన కర్ర, సరైన సిమెంటు వాడటం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు పేదలను బాధ పెట్టకూడదన్న పేరు [illegible] గ్రామాలలో బలవంతంగా శిస్తు వసూలు చేస్తున్నారు. మార్చి 5వ తేదీ తర్వాత కట్టిన వారినుండి కూడా వసూలుచేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు అక్కడ జరగడం లేదు. గ్రామాలలో విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే ముందు హరిజనవాడలకు ఇవ్వాలి అన్నారు. హరిజనవాడల్లో వెలాలంటే కంబాలు లేవు, కంబాలు వుంటే బల్బులు లేవు, బల్బులు వుంటే వెలుగు లేదు. అందుకని సరైన పద్ధతిలో చేయాలని కోరుతున్నాను. మాది వెనుకబడిన జాతి. పైకి రావాలి, ఆ విషయము గురించి ప్రభుత్వము మనస్ఫూర్తిగా ఇంతవరకు ప్రయత్నము చేయాలి. మేము ఎక్కడ వున్న వారము అక్కడే వున్నాము. మా కష్టాలు తీరలేదు. బంజరు భూములు హరిజనులకు యిస్తామని చెప్పారు. గద్వేల్లి తాలూకా [illegible] అనే గ్రామములో హరిజనులకు ఒక ఎకరం పోరంబోకు [illegible] కూడా ఆక్రమణలో పడింది. అక్కడ ప్రభుత్వం హరిజనులను [illegible] హరిజనులపై [illegible] [illegible] చెప్పాము. [illegible] తహసిల్దారుకు చెప్పాము. ఎవ్వరూ [illegible] లేదు. 1.00 P.m.

ఆతను కబ్జాలో పెట్టుకున్నాడు. ఆ ఒక్క ఎకరం కూడా అయిదుగురి పొత్తులో వుంది దానిని కూడా సాగనివ్వడం లేదు. ఎక్కడ చూచినా మాకు చాలా గోసగా వుంది. నేను భూమిలేని వాడినే, కొద్ది భూమి వుంది. ప్రభుత్వమువారు మా ముగ్గురు అన్నదమ్ముల మధ్యన నాలుగు ఎకరాలు యిచ్చింది. మీదయవల్ల ఒక ఎకరము కొనుక్కున్నాను, బావి త్రవ్వించుకున్నాను. నేను వెనుకబడినవాడిని. మా విషయము ఆలోచించాలని కోరుతూ అధ్యక్షులవారికి నమస్కారము చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— అధ్యక్షా, నా మిత్రులు శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి బంజరు భూములు పేదవారికి యివ్వాలనే విషయాన్ని బలపరుస్తున్నాను. ప్రభుత్వము వచ్చి మూడు నెలలు పైగా అయింది. చాలా తపస్సుచేసి వచ్చారు, ఇందులో ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు ఎంత తపస్సు చేశారో చెప్పడానికి వీలులేదు, ఆయన డిజర్వింగ్ అనుకోండి. ఎందుచేత ప్రభుత్వము యీనాడు యీ సమస్యలను పరిష్కరించలేకపోయింది. బంజరు భూములను పంచమని అపోజిషన్‌వారు చెప్పవలసిన పనిలేదు. ఎప్పుడో ఆ పని చేయవలసి వుండెను. సోషలిజమును అసలు పరుస్తామని చెప్పారు. అలాంటప్పుడు గ్రామాలలో నిరుపేదలకు యీ బంజరు భూములను పంచడములో ఎందుకు ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి పాత ప్రభుత్వము యొక్క వారసత్వం వుంది. అయినా యీ ప్రభుత్వము ప్రత్యేక దశలో పోతుంది. ఆరు సూత్రాల పథకము వేసుకుంది అన్నారు, అంటే నూతనమైన దృక్పథముతో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్న ప్రజానీకముయొక్క సమస్యలను పరిష్కరించాలిగదా. ఆ ఆరు సూత్రాల పథకములో బంజరు భూముల పంపకము లేదా? వాస్తవము చెప్పాలంటే బంజరు భూములను పంచాలనే దృక్పథము యీ ప్రభుత్వానికి లేదు. అయితే పంచు తున్నామంటారు, ఎవరికి పంచుతున్నారు? కాకినాడలో అర్హులు లేనివారికి పంచారు. భూమి సేద్యము చేయనివారికి పంచారు. ప్రభుత్వానికి తన క్రింద వున్న వుద్యోగులపైన కంట్రోలు లేనప్పుడు స్కీములను అమలు చేయలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు అధికారము నుండి ప్రక్కకు తప్పుకోవాలి. లేకపోతే కనీసము యిక్కడ చేసే గోలనైనా అర్థము చేసుకొని అమలుచేసి చూపించాలి. మంత్రిగారు ఏమి సమాధానం చెబుతారు. లెక్కలు చెబుతారు, యిక్కడ యిన్ని బంజరు భూములు పంచాము అక్కడ అన్ని బంజరు భూములు పంచామని, అది సమస్యను పరిష్కారము చేసేదిగాదు. నిజముగా పంచారా? ఆ బంజరు భూములు తీసుకున్నవారు వాటిని ఉపయోగిస్తున్నారా? అసలు మీ చేతిలో బంజరు భూమి ఎంత వుంది, పంచే విధానము ఏమిటి అనేది తెల్పాలి. మీ ప్రభుత్వము ఎందుకు వచ్చింది, ఎట్లా వచ్చింది మీకు తెలుసు; పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు జరిగినటువంటి ఉద్యమాన్ని తమ స్వార్థానికి ఉపయోగించు కున్నారు. ప్రజల ఉద్యమాన్ని సాబటేజ్ చేసి ఆధిపత్యములోకి వచ్చారు. అలాంటి వారే యీనాడు ఏ మంత్రిగారి వద్దకు పోయినా కనబడుతున్నారు. అయితే యీ ప్రభుత్వము [illegible] పెడితే [illegible] ప్రతిపక్షములేదు [illegible] ప్రత్యేకమైన బలముంది అనుకోవద్దు, ఆంధ్ర ప్రజలు తెలంగాణ ప్రజలు [illegible]

పోరాటాలను మరిచిపోవద్దని చెబుతున్నాను. తీవ్రమైన పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. బంజరు భూముల సమస్య కీలకమైనటువంటి సమస్య. ప్రజలకు మేలు చేయడానికి అవకాశము వున్న సమస్య, ఏ జిల్లాలో ఎంత భూమి వుందో చెప్పాలి. ఎంత భూమి వుందో తేల్చడానికి శాసనసభ్యులతో కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని చెబుతున్నాను. ఏ జిల్లాలో ఎంత భూమి వుంది, అక్కడ ఎంతమంది పేద ప్రజానీకము వున్నది లెక్కలు తీయాలి. ఆ పని చేయగలిగారా? చేయలేదు. మీ తాబేదారులకు మీ ఏజంట్లకు యిస్తూ వచ్చారు గాని వాస్తవానికి బీదవారికి యిచ్చి సమస్యను పరిష్కరించ లేదు. యీ ప్రభుత్వము పతనము అయితే వాస్తవానికి దెబ్బ మాకేనని కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు మద్దతు యిస్తున్నారు, యిది పతనము అయిపోతే డిక్టేటర్‌షిప్ వస్తుందేమోనని భయం. కాని పతనము అయ్యే పరిస్థితి వస్తే ఎవరు రక్షించలేరు. ఒకవేళ నిరంకుశం వచ్చింది అనుకోండి, సుఖము, పదవులు మరిగారు, నెససటీస్ తెలుసు, కష్టాన్ని భారాన్ని మోయవలసివస్తుంది. ఏమైనా తీవ్రమైన సంక్షోభము వస్తున్నది, యిది ప్రధానమైనటువంటి సమస్య. రామచంద్రారెడ్డిగారు సమర్థవంతమైన మంత్రి అని రుజావు చేసుకోవాలని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఏ జిల్లాలో ఎన్ని వందల ఎకరాలు బంజరు భూమి వుంది, ఎక్కడ నిరుపేదలు భూములు లేకుండా వున్నారు, సమర్థమైనటువంటి మనుష్యులు ఎంతమంది వున్నారు అనే లెక్కలు తీయించి అవి పంచడానికి పూనుకోవాలి. ఏదో డిపార్టుమెంటు చేస్తుందంటే నాకు నమ్మకము లేదు. ఈనాడు ప్రభుత్వ యంత్రాంగము ధనికుల చేతిలో వున్న యంత్రాంగము అయిపోయింది, దానిలో చాలా డిఫెక్ట్సు వున్నవి. వాటిని పరిష్కరించలేదు. అందుకని ఆ సమస్యను పరిష్కరిస్తానని మంత్రిగా మీరు వాగ్దానము చేయాలని కోరుతున్నాను. ఏవో లెక్కలు చెప్పి తప్పించుకోవద్దని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు తప్పించుకున్నా యింకా మూడు సంవత్సరాలు తప్పించుకోలేరని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని దూషించడము నా డ్యూటీ గాదు. దారిలో పెట్టడము నా డ్యూటీ. రేపో ఎల్లుండో మీలో చేరబోతున్న శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి యీ విషయము చాలా ప్రధానమైనటువంటిది. అయితే ఆయనకు ఏమి పదవి యిస్తారో నాకు తెలియదు. నా మిత్రుడు యీ సైడ్‌న వున్నప్పుడే యిది చేస్తే మంచిది, తరువాత ఆయన బానిస బ్రతుకు బ్రతకవలసి వస్తుంది. అందుకని తప్పకుండా దీనిని పరిష్కరించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి:—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డి 1-10 P.m.
గారు అనధికార తీర్మానం తీసుకునివచ్చారు. చాలామంది సభ్యులు మంచి సూచనలు చేశారు. ఆ సూచనలు నేను అంగీకరిస్తున్నాను. సభ్యుల ఉద్దేశాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అందులో భేదాభిప్రాయాలు ఏమీ లేవు. ప్రభుత్వం ఇదివరకే చర్యలు తీసుకుంది. కొన్ని భూములను అసయిన్ చేశారు, నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు పైగా భూములు పంపిణీ చేయాలి. అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించారు. శ్రీ రజబ్‌అలిగారు అనుమానం వెలిబుచ్చారు. ఇది జరుగుతుందా అనేది. వర్కు లోడు ఎక్కువగా ఉన్నచోట్ల ప్రత్యేక సిబ్బంది వేయాలని నిర్ణయించాము. సిబ్బందిని మంజూరు చేశాము. నేను సంతకం కూడా చేశాను.

కనుక క్రాష్ ప్రోగ్రాము ప్రకారముగా అవసరమయిన చోట్ల ప్రత్యేక సిబ్బంది వేసి యీ కార్యక్రమం నిర్వహించాలని నిశ్చయించాము. కలెక్టరుల కాన్ఫరెన్సులో కూడా ఏ జిల్లాలో ఎంత భూమి పంపిణీ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదో చూచి నిర్ణయాలు తీసుకోమని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. కలెక్టర్సు ప్రత్యేక సిబ్బంది అడిగారు. ప్రభుత్వం వారు శాంక్షను చేశారు. యీ పంపిణీ విషయంలో కొన్ని ఇబ్బందులు కూడా ఉంటాయి. ఫారెస్టు లాండ్సు, ప్రాజక్టు ఎఫెక్టెడ్ లాండ్సు. రిజర్వు ఫారెస్టు లాండ్సు, టాంక్ బెడ్ లాండ్సు మొదలయినవి కొన్ని వున్నాయి. ఆ భూముల విషయం ఒకటి వుంది. అవి వేరుచేస్తే......

శ్రీ కె. రంగదాసు :— హుసేనుసాగర్ లోవి లేవంటారా ?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— రిజర్వు ఫారెస్టు అంటున్నారు. చెట్టూ చేమ లేకుండా ఉన్నది అది డిఫారెస్టు చేయాలి.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :— టాంక్ బెడ్ లాండ్సు అవి అన్ సబ్ మెర్జిబుల్ అయితే వాటికి అభ్యంతరం లేదు. టాంకుబెడ్ కూడ ఏక్ సాల్ కల్టివేషను చేయడానికి అవకాశం వుంది, ఫోర్ క్లోజ్ లాండ్స్ కు ఇబ్బందిలేదు. అవి తీయవచ్చు, అసయిన్ చేయవచ్చు. రిజర్వు ఫారెస్టు లాండ్సు విషయం గురించి ఒక కమిటీ వేశారు. కన్ సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు, కలెక్టరు ఇన్ స్పెక్టు చేసి సాగుకు అవకాశం ఉంటె అవి తీసుకోవచ్చు అని నిర్ణయించారు. శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు చెట్టు చేమ లేనివి అంటె యీ రోజు చెట్టూచేమా ఉన్నచోట్ల రేపు చెట్టూ చేమా వుండకుండా చేసేస్తారు. చెట్లు లేవు కాబట్టి అది కూడ ఇవ్వమంటె అది న్యాయం కాదు. కనుక రిజర్వు ఫారెస్టులో కల్టివబుల్ లాండు ఉంటే అది అక్వయిరు చేయవచ్చు. జిల్లా కలెక్టరు ఫారెస్టు కన్ సర్వేటరు ప్రతిపాదన చేశారు. ముందుగా కలెక్టరు ఇన్ స్పెక్టు చేయాలని చెట్లు అవి కూడా చూడాలని ఆదేశించారు. కలెక్టరు రిపోర్టు చదివాము. ప్రాజెక్టు ఎఫెక్టెడ్ లాండ్సుకు అభ్యంతరము ఉంది. అయితే మార్కెటు వాల్యూప్రకారంగా ఇవ్వాలని ఉంది. దానికి అభ్యంతరంలేదు.

తరువాత హవుస్ సైట్స్ విషయం ఉంది. ఇది రెండురకాలుగా ఉందన్నారు. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పారు. పట్టా లాండు ప్రభుత్వ లాండు యీ రెండూ హవుస్ సైట్స్ గా ఇవ్వాలనేదానిలో బేదాభిప్రాయంలేదు. బడ్జటులోకూడా చెప్పాము. ప్రత్యేకంగా కేటాయించి హవుస్ సైట్స్ గా పంపిణీ చేయాలని ఉంది. ప్రభుత్వ లాండుకుకూడా చేయాలనే ఉత్తర్వులున్నాయి. ఆంధ్రప్రాంతములోనూ తెలంగాణా ప్రాంతములోనూ వేరువేరు రూల్సు ఉన్నాయి. ఆంధ్రలో హవుస్ సైట్స్ బోర్డు శాంక్షను ఆర్డరు 22 రూలు ప్రకారంగా చేయాలి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో లావాని రూల్సు 199 రూలు ప్రకారంగా చేయాలి. యీ రెండు రూల్సు సమన్వయం చేయడానికి తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్న 172 లాండ్ ఎక్విజిషను రూల్సు ఉన్నాయి. ఇవి సమన్వయం చేయాలని ఉంది. యీ రెండు రూల్సు సమన్వయంచేసి ఆ ప్రకారంగా పంపిణీ చేయవచ్చు. డ్రాఫ్టు నోటిఫికేషను డ్రాఫ్టు డిక్లరేషను ప్రకారంగా

మార్పులు చేయాలి. సభ్యులు ప్రొసీజరల్ డిఫికల్టీస్ ఉన్నాయన్నారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సుకూడా ఇచ్చారు. సమితివారు మూడు మాసములలో ఇదంతా చేయాలని ఉంది. లేకపోతే జిల్లాపరిషత్తువారు యీ కార్యక్రమం చేయాలనేది ఉంది. జాప్యం జరుగుతుంటె ఎమర్జన్సీ ప్రొవిజనుచేసుకుని లాండు అక్వయిరు చేయాలని ఉంది. జాప్యం జరిగితే ఎమర్జన్సీ ప్రొవిజన్సు ఇన్‌వాక్ చేస్తే కార్యక్రమంచేయవచ్చు. ఇప్పుడు తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, నల్లగొండ, ఖమ్మం, అనంతపూరు జిల్లాలలో భూమి ఉన్నదనే సంగతి ప్రభుత్వముకు తెలుసును. ప్రత్యేక సిబ్బంది వేసి హవుస్‌సైట్ కు అసయిన్‌మెంటుచేయాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. సభ్యుల సూచనలు నేను నోటు చేసుకున్నాను. అందరకూ సమాధానం చెప్పనవసరం లేదు. సైదయ్యగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. అవికూడా దృష్టిలోపెట్టుకుంటాను. గౌరవ సభ్యురాలు ఒక ప్రత్యేక విషయం చెప్పారు. అదికూడ చూస్తాము. రూల్సు మార్చాలంటె మార్చడానికి అభ్యంతరంలేదు. దీనికోసం ఇప్పుడు 15 కోట్ల రూ.లు కేటాయించాము యీ లాండు అక్వయిరునిమిత్తం. ఆంధ్రలో లంకా భూములు అన్‌సబ్‌మెర్జిబుల్ లాండ్సు ఉన్నాయి. అవికూడా తీసుకుంటాము. నాన్ అఫిషియల్ కమిషన్ ఫంక్షను చేస్తున్నప్పుడు ఒక రివ్యూకమిటి వేశారు ఏమయినా మాల్‌ప్రాక్టిసెస్ ఉంటె అవి సవరిస్తాము. అక్కడక్కడ విలేజి ఆఫీసర్సులో మాల్-ప్రాక్టిస్ ఉంది. లేదని చెప్పను. అవన్నీ సవరిస్తాము. అక్కడక్కడ ఉన్నమాట నిజమే. కొంత గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలు కూడా వాస్తవమే. విలేజి ఆఫీసర్సు కొంతమంది దుర్వినియోగం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం నిజమే. లాండులెస్ పూరు నిర్వచనం అనుసరించి కార్య 1-20P.m.
క్రమం జరుగుతున్నది. బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌వారిని కూడా అందులో చేర్చడానికి ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. వాటి ప్రకారంగా చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యుల సూచనలు దృష్టిలో ఉంచుకొని కార్యక్రమం త్వరగా అమలుపరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని ఏర్పాటుచేశాము. కార్యక్రమం చురుగ్గా సాగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో బేధాభిప్రాయం ఏమీలేదు. కాబట్టి శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు తమ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. ఇంకా ఫ్రెష్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇస్తాము అని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:—మంత్రిగారు ఇంకొక 2, 3 పాయింట్స్ని టచ్ చేయలేదు. మునిసిపాలిటీలలో ఇప్పటికి దాదాపు 40, 50 సంవత్సరాలుగా ఎలాంటి ఆక్షేపణ లేనటువంటి ప్రదేశాలలో నివసించేవాళ్లకు వెంటనే పట్టాలుఇచ్చే ఏర్పాట్లు చేస్తారా? మునిసిపాలిటీ చుట్టూ ఒక మైలు రేడియస్‌లో ఉన్న వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి స్థలాన్ని ఆక్షేపణ లేదని మీరు డిక్లేర్ చేసి ఆ ఇళ్ళ స్థలాలకు పట్టాలు ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— 20 వేల ఎకరాలు ఉన్నటువంటి కొల్లేరు బంజరు భూమి గురించి తమ దృష్టికి తెచ్చాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— దానిని గురించి చెప్పాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—మొత్తం ఈ బంజరు లాండ్సు అన్నీకూడా కోఆపరేటివ్ సొసైటీల పేర పెద్ద పెద్దవాళ్ళ చేతులలో ఉన్నాయి. అవి అన్నీ కూడా పేదవారికి ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఆ కోపరేటివ్ సొసైటీలలో పేదవారు ఉంటే కూడా ఆ కోపరేటివ్ సొసైటీలను రద్దుచేయమంటారా.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కొన్ని కార్పొరేషన్సు ఉన్నాయి. ఒకదానికి 2 వేల ఎకరాలు ఇంకొక దానికి 2 వేల ఎకరాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ఉన్న మెంబర్సు అంతా బాగా ఆస్థిపరులు. డైరక్టర్సువాళ్లే. మనం ఫలానా వాళ్ళకు ఇవ్వాలని ప్రయారిటీ ఫిక్సు చేశాము కదా. దానిప్రకారంగా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరము లేదుకదా.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—లేదు. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు మునిసిపాలిటీల గురించి చెప్పారు. నేను మొన్న విజయవాడ వెళ్ళినప్పుడు చెప్పారు అక్కడ వాళ్ళు. ఇదివరకు పట్టాలు కొన్ని ఇప్పించాము. ఇంకా ఇవ్వాలి. విజయవాడకు సంబంధించి కలెక్టరుగారితో సంప్రదించాను. ఆ కార్యక్రమం తొందరగా కొనసాగించాలని కలెక్టరుకు ఆదేశాలు ఇచ్చాము. మిగిలిన పట్టణాలకు కూడా అదే రకంగా చేస్తాము.

శ్రీ కె. రంగదాసు:— గుడిసెలు అయితే తీసివేస్తున్నారు. కాని హుస్సేన్‌సాగర్ చుట్టూ అనేకచోట్ల బోర్డులు వేస్తూ పూడ్చేస్తున్నారు అలాగే మీరాలం చెరువు దగ్గర కూడా చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ ప్రభుత్వం దృష్టికి వస్తున్నాయా? ఇదివరకు ఒక బిల్డింగు అర ఎకరంలో ఉంటే ఇప్పుడు 8 ఎకరాల వరకు అయినాయి. అలాగ వరుసగా పూడ్చివేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి బిల్డింగ్సు కట్టాలంటే జాగా దొరకదు కాని ప్రయివేటు వ్యక్తులు పూడ్చేస్తున్నారు. ఇది అంతా ప్రభుత్వం సహాయంతో జరుగుతున్నదా? ఇకముందయినా అలాగ జరుగకుండా చూస్తారా? ఎయిర్‌డ్రోమ్‌కు వెళ్ళేచోట పెద్ద పెద్ద బోర్డ్సును వేశారు. వాటిని తొలగించేదానికి ప్రభుత్వం ఏమైన చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— హైదరాబాదులో ఇది ఒక వృత్తి అయిపోయింది. వారు చెప్పినదానికి నేను వ్యతిరేకించను. ఎంక్రోచ్‌మెంటు అన్నీ ఎవిక్ట్ చేస్తాము. వారు చెప్పినవన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అధ్యక్షా! ఢిల్లీలో కూడా చూశాము. ఎన్ క్రోచర్స్ యొక్క కొంపలు పీకి వేయలేదు. వారికి కావలసిన సదుపాయాలు కలుగజేసి అక్కడ నుంచి తొలగించారు. మా ఊళ్ళో ప్రతిరోజూ ఏదో కొంప పీకడమే జరుగుతున్నది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— మీరు కూడా హైదరాబాద్‌లో లాగే కాకినాడలో గుడిసెల సంఘం పెట్టి ఎన్‌క్రోచ్‌మెంటు చేయిస్తున్నారా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఎవరిది తప్పు. మీదా నాదా? మీరు అధికారంలో ఉన్నంతవరకు కొంపలను వాళ్ళకు సమకూర్చవలసినటువంటి పని మీది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఇది మనందరి కర్తవ్యం. కాని అక్రమంగా గుడిసెల సంఘాలు పెట్టి భూములను ఆక్రమింపజేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— వారికి మీరు ఆ సదుపాయాలు కలుగజేయాలి. ఇక్కడ డేటా ఏమీ లేదు. ఈనాడు ఎంత భూమి ఉన్నది? ఏ సూత్రంపైన వారికి ఇస్తారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— 4 లక్షల ఎకరాలకు పైగా ఉన్నది.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లాలో అక్కడఉన్న ఎమ్. ఎల్. ఏ. లతో కమిటి వేసి కొన్ని సూత్రాలను పెట్టి డిజర్వింగు ప్రజలకు ఇచ్చేట్లు చేయించ మని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అందరికన్నా ముందుగా వెళ్ళి పరిష్కారం చేయాలని గవర్నమెంటు ఆశిస్తున్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఇది ముఖ్యమంత్రిగారి పోర్టుఫోలియో వారు సభలో ఉన్నారు. మేమందరం తీర్మానం నెగ్గించుకోవాలని కాదు. ధ్యేయం నెరవేరాలని. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ 4 లక్షల చిల్లర ఎకరాల బంజరు భూమి పెర్మనెంటు పట్టాలుగా 6 నెలల లోపల ఇవ్వడమే కాకుండా ఇళ్ళ స్థలాలు కూడా ఉన్నటువంటి కేసులన్నీ పరిష్కారం చేస్తామని హామీ ఇస్తే ఇది ఉపసంహరించు కుంటాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— దీనికి దబ్బు శాంక్షను చేసాము. కలెక్టర్సు కాన్ఫరెన్సులో దీనికి ప్రత్యేకమైన ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి క్రాష్ ప్రోగ్రాంగా చేయాలని అన్నాము 6 మాసములలో ఇది చేయాలని ఉంది. దీనిని అమలు పరచకపోతే లాండు సీలింగు బిల్లును అమలు చేయలేము. ఇది అమలు చేసి తీరాలని పెట్టాము. దయచేసి తమరు రిజల్యూషను ఉపసంహరించుకోండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—నేను ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీ దృష్ట్యా నా తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకొంటున్నాను.

(The Resolution standing in the name of Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy was withdrawn by leave of the House).

re: Nationalization of Cinema and Picture Houses.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Sir, I move :

" This Assembly recommends to the Government to nationalise the Cinema picture show industry in the interest of State Finances."

Temporary Chairman :—Resolution moved.

The House now stands adjourned to meet again at 3 p. m. to-day.

3.00P.m. The House reassembled at 3-00 P. M.

(Sri Baddam Yella Reddi in the Chair)

Mr. Chairman :—Since there is no quorum, the House stands adjourned till 3.30 p.m.

The House then adjourned at 3.05 p.m. till 3.30 p.m.

(The House re-assembled at 3-30 p. m. Sri B. Yella Reddy in the Chair)

BUDGET FOR 1974-75 (VOTE ON ACCOUNT) GENERAL DISCUSSION (Cont.)

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, జూనియర్ డాక్టర్ల విషయము మనం సీరియస్ చేయలేదుగాని, దానిమీద మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేస్తామన్నారు. వారి జీతాలు పెంచుతాము అన్నారు. వారు సెక్రటేరియట్ ముందు సత్యాగ్రహం మొదలు పెట్టారు. ఒక వార్త మనం పత్రికలలో చూశాము. ఒక పి. టి. ఐ. కరస్పాండెంట్ ఢిల్లీలో పార్లమెంట్ హౌస్‌లో చనిపోయారు. సైమేతు మెడికల్ ట్రీట్‌మెంట్ లేకపోవటంవల్ల వారు చనిపోయారు. ఇక్కడ మనం ఎం. ఎల్. ఏస్ గాని, ప్రెస్ వాళ్ళుగాని, ఎంప్లాయిస్‌గాని అకస్మాత్తుగా జబ్బుపడితే వెంటనే డాక్టర్ అటెండ్ అయ్యే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మనది 17.5 కోట్ల లోటు బడ్జెట్ అని మన ఆర్థికమంత్రిగారు తెలియజేశారు. ఆ లోటు ఏవిధంగా పూర్తి చేస్తారో వారు తెలుపలేదు. వచ్చే సెషన్‌లో మరే క్రొత్తగా పన్నులు వేసి ఆ లోటు పూర్తి చేస్తారు. ఆ వేసే పన్నులు ఏమిటి అన్నది ఆలోచించాలి. ఈనాడు ప్రజలయొక్క అవసరాలు ఏమిటి; వారి జీవితం ఎట్లా ఉన్నది; అన్నది ఆలోచించాలి. ఈ రోజు ధరలు రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నవి. వాటిని ఏవిధంగా చెక్ చేయాలన్నది ఆర్థికమంత్రిగారు ఆలోచించటం లేదు. Sri N. Ramachandra Reddy, the Finance Minister

has presented a budget containing jugglery of figures with all its attendant evils and yet promising much, which is nothing but an eye-wash. ఈ సిక్స్‌పాయింట్ ఫార్ములాక్రింద 1005 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలని, అందులో స్టేటు గవర్నమెంటు 250 కోట్లు వేయాలని అన్నారు. ఇది ఎట్లా వేయాలి? ఆ డబ్బు ఎట్లా వస్తుంది? అందుకు ప్రజలపైన అదనంగా టాక్స్ వేయాలా? ఇందుకు ఇతర స్టేట్సు ఏవీకూడ ఒప్పుకోలేదు. దీనికి మన స్టేటు గవర్నమెంట్ ఎందుకు ఒప్పుకొన్నదో నాకు తెలపాలి, కేరళ, తమిళనాడులో ఏవైనా ప్రాజెక్టులు తీసుకొంటే అందుకు కావలసిన డబ్బు సెంటర్ ఇస్తున్నది. కాని మనం తీసుకొన్న ప్రాజెక్టులు అట్లాగే పడి ఉన్నవి. కేరళ, తమిళనాడు వారు తెచ్చుకున్న ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేశారు. మనం ఎందుకు పూర్తి చేసుకోలేకుండా ఉన్నాము? కేంద్రంతో చెప్పటానికి మన దగ్గర లీడర్స్ లేరా? పార్లమెంట్‌లో మనవాళ్లు లేరా? ఈ 250 కోట్లు మనం ఎక్కడనుంచి తెస్తాము? దీనిని గురించి అక్కడ మనవాళ్లు ఏమీ మాట్లాడనందువల్ల మనం ఇక్కడ ప్రజలపైన అందుకు టాక్స్ వేయవలసి వస్తున్నది. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీము క్రింద 3 వేలమంది ఇంజనీర్స్ టెక్నికల్ క్వాలిఫైడ్ పీపుల్‌కు శాంక్షన్ చేశామని చెప్పారు. అందుకు రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇందులో షెడ్యూల్డుకాస్ట్సుకు 2.3 పర్సెంట్ మాత్రమే ఇచ్చారు. ఎంతమంది షెడ్యూల్డుకాస్టువారికి. ఎంతమంది బాక్‌వర్డు క్లాసెస్‌వారికి ఇచ్చారో ఆ ఫిగర్సు ముఖ్యమంత్రిగారుగాని, ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారుగాని ఇస్తే బాగుంటుంది. స్మాల్‌స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ ముఖ్యంగా మన స్టేటులోని వారికి స్థానికులకు ఇవ్వాలి. బొంబాయినుంచి వచ్చినవారికి, టాటా, బిర్లాలకు వారివద్దనుండి కమీషన్ తీసుకొని, వారికి ఇండస్ట్రీస్ ఇస్తున్నారు. ఇక్కడివారు డిపాజిట్ కట్టినా, వారికి తిరిగి డిపాజిట్‌కూడ రావటంలేదు. వారు కట్టిన డిపాజిట్ రావాలంటే ఆ ఇండస్ట్రియలిస్టుస్ అడ్వొకేటును పెట్టి పోరాడవలసివస్తున్నది. కాబట్టి మన ప్రభుత్వం స్మాల్‌స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్‌ను పెట్టటానికి లోకల్ పీపుల్‌ను ఎంకరేజ్ చేయండి. అపుడే మన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. ఇపుడు ఫుడ్ ప్రాబ్లమ్‌పై అందరూ మాట్లాడుతున్నారు. ఇవాళ నిత్యావసర వస్తువులు, నూనెలు, మిరపకాయలు ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. వేగన్స్ కొరతవలన 40 కోట్ల విలువచేసే మిరపకాయలు గుంటూరులో పడివున్నవి. బెల్లం నిల్వలు అనకాపల్లిలో పడివున్నవి. మనకు దినానికి 80 వేగన్స్ కావలసి వుండగా, ఇపుడు 10 వేగన్స్ మాత్రమే ఇస్తున్నారు. మీరు సెంటర్‌తో మాట్లాడి మనకు కావలసినన్ని వేగన్స్ రావటానికి ఎందుకు అరేంజ్ చేయకూడదు? ఇప్పుడు ఓపెన్‌గా బ్లాకుమార్కెట్ జరుగుతున్నది. చక్కెర ఒక దగ్గర పూల్ చేస్తారు. 60 పర్సెంటు కంట్రోలులో అమ్మాలని, 40 పర్సెంటు ఫ్రీ మార్కెటులో అమ్మాలని చెబితే ధర పెరగకుండా ఎట్లా వుంటుంది? కిరసనాయిలు బియ్యం ధరలు పెరుగుతున్నవి. ఎప్పుడు పోయి అడిగినా కిరసనాయిలు సరుకు రాలేదంటారు. కిరసనాయిలు ఇబ్బంది చాలా ఎక్కువగా వుంది. కిరసనాయిలుకు ప్రజలు క్యూలో నిలబడుతున్నారు. క్యూలో నిలబడిన సగంమందికే కిరసనాయిలు ఇస్తున్నారు. చాలామందికి దొరకటం లేదు. ఆడవారు, మగవారుకూడ పనిమానివేసి డ్యూటీకి సెలవుపెట్టి క్యూలో నిలబడి కిరసనాయిలు తెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. కిరసనాయిలులో ఎడల్టరేషన్

జరుగుతున్నది. ఒక డబ్బాలో గేలన్ నీరు పోస్తారు. కిరసనాయిలుపోసి దీపం వెలిగిస్తే వెలగదు. ఆరిపోతుంది. ఎడల్టరేషన్ ఓపెన్‌గా జరుగుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఎందుకు పట్టుకోరు? ఎడల్టరేషన్ చేసినవారిని, దొంగతనంగా బియ్యం లారీలలో తీసుకుపోయేవారిని పట్టుకొని జైళ్లలో పెట్టినారు. ఇపుడు ఉగాదినాడు— వారు ఏదో గొప్ప పనిచేశారని వదలిపెడుతున్నారు. దానినిబట్టి యీ ప్రభుత్వమే కరప్టెడ్ ప్రభుత్వమని రుజువు చేస్తున్నారు. బ్లాకుమార్కెట్ చేసేవారిని ప్రభుత్వం గట్టిగా పనిష్ చేయాలి. చక్కెర బయట ప్రజలకు దొరకదుగాని కల్లు దుకాణాలలో చక్కెర వుంటుంది. కల్లులో కలపటానికి చక్కెర దొరుకుతుంది. బయట ప్రజలకు చక్కెర బ్లాకుమార్కెటులో కొంటేగాని దొరకదు. ఇవాళ చింతపండు, మిరపకాయలు ధర ఏ విధంగా వున్నదో మనకు తెలుసు. ప్రజలకు అవసరమైన వస్తువుల ధరలు కంట్రోలు చేయాలి. ప్రతి రేషన్ షాపులో బ్లాకుమార్కెట్ ఓపెన్‌గా జరుగుతున్నది. ప్రతి రేషన్ షాపు రెయిడ్ చేయాలి. కాని రెయిడ్ చేయటంలేదు. వారు ఓపెన్‌గా బ్లాకుమార్కెట్ చేస్తున్నారు. వారిని పట్టుకోరు. ఎందుకంటె వారి దగ్గరనుండి పార్టీకి డొనేషన్ తీసుకొంటారు. పార్టీ డొనేషన్‌కు బ్లాకుమార్కెటీర్స్ దగ్గరకు పోతూ వుంటారు. వారు ఆ అడ్వాంటేజ్ తీసుకొని బ్లాక్‌మార్కెట్ చేస్తున్నారు. కిరసనాయిలులో నీరు కలపటంవల్ల సైకిల్‌మీద పోయేవారు కిరసనాయిలు దీపం పెట్టుకొంటే — అది ఆరిపోయి, పోలీసు వారిని పట్టుకోవటం జరుగుతున్నది. అతడిని పోలీసులు పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకుపోయి రెండు లాటరీ టికెట్స్ వాడి చేతిలో పెడతారు. ఆ రేఫిల్ టికెట్సు తీసుకోకపోతే కోర్టుకు పోవాలి అంటారు. కిరసనాయిలు బాగా దొరికేంతవరకు దీపం లేని సైకిళ్ళ వాళ్ళను పట్టుకోవద్దని చెప్పండి. ఠాకూర్ హరిప్రసాద్ ఇదివరకు రేఫిల్ టికెట్సు అమ్మారంటే — ఇపుడు పోలీసువారు రేఫిల్ టికెట్సు అమ్ముతున్నారు. పోలీసు సబ్ ఇన్స్‌పెక్టరు సర్కిల్ ఇన్స్‌పెక్టర్ రేఫిల్ టికెట్సు అమ్ముతున్నారు. మా నెవ్యూ మోటార్ సైకిలుమీద పోతుంటే పట్టుకొన్నారు. లాటరీ టికెట్సు తీసుకోమన్నారుట.

3.40 p.m. రెండు మూడుసార్లు టికెట్స్ తీసుకోమంటే నేను యిదివరకే తీసుకొన్నాను అని చెప్పారు. లైసెన్సు చూపించమంటే - యింటిలో వున్నాయి తెచ్చి చూపిస్తాను అంటే కూడ వినకుండా కేసు పెట్టాడు. ఈ విధంగా జరుగుతున్నాయి. దీని విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ నాడు ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుకుంటున్నాయి. అమావాస చీకట్లువలె క్రమ్ముకుంటున్నాయి. గుజరాత్‌లో స్టూడెంట్స్ యాజిటేషన్ చేశారు. అసెంబ్లీ కూడ డిసాల్వ్ చేశారని తెలుసు. అక్కడ మినిస్ట్రీని కూడ ఓవర్ త్రో చేశారు ఇక్కడ ప్రభుత్వంకూడ జాగ్రత్తగా ఉండాలని చెపుతున్నాను.

ఎలక్ట్రిసిటి విషయంలో— ఈ మినిస్ట్రి వచ్చినప్పటి నుంచి రోజూ సాయంత్రం ఆరు గంటల నుంచి 8 గంటల వరకు లైట్స్ పోతున్నాయి. మంచి బిజినెస్ టైమ్ షాపులకు, యిండ్లకు, ప్రెస్‌లకు అన్నిటికి బంద్ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి కూడ లాస్. ఎంతోమంది బిజినెస్ పీపుల్ చెప్పారు. ఇప్పుడు పెళ్లిళ్ళ సీజను. అదే టైములో మేము బిజినెస్ చేస్తూ ఉంటాము. 40, 40 లక్షల ఖరీదుగల బట్టలు పెడతాము. కాండిల్స్ పెట్టుకొన్నా కష్టము. ఈ విధంగా అయితే మేమా బిజినెస్

క్లోజ్ అయిపోతుందని చెప్పుకొన్నారు. న్యూస్ కూడ వినడానికి ఉండదు. హాస్పటల్‌లో ఎమర్జెన్సీకేసెస్ వస్తాయి. ఆపరేషన్ అవసరం ఉంటుంది. డాక్టర్లు ఏమి చేయాలి. కరెంట్ బంద్ చేయదలచుకుంటే ఒక్కొక్క ఏరియాలో ఒక్కొక్క గంట బంద్ చేస్తామని అనౌన్స్ చేయాలి. అంతేగాని గంట గంటకు పోవడం రావడం బాగా ఉండదు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. నీళ్ల సమస్య కూడ అదేవిధంగా యున్నది. ఏప్రిల్, మే నెలలలో కష్టం అయిపోతుంది.

రైతుల దగ్గర నుంచి రకరకాల పన్నులు ప్రభుత్వం వసూలు చేస్తున్నది. రెండు మూడు సంవత్సరాలు వరుసగా డ్రౌట్ వచ్చినది. ప్రజలు అల్లాడిపోయారు. కరువు భత్యం అని, పడ్డు అని సహాయం చేశారు దురదృష్టవశాత్తు ఈ సారి వర్షాలు పడి కొన్ని పంటలు పండించుకొన్నారంటే మూడు సంవత్సరాలది ఒక్కసారి కట్టమంటే ఎట్లా కడతారు, ప్రభుత్వం సంవత్సరం సంవత్సరం యిచ్చారు. కనుక సంవత్సరం సంవత్సరం తీసుకోండి. ఏ విధంగా మూడు ఏండ్లు యిచ్చారో అదేవిధంగా మూడు ఏండ్ల టైమ్ వారికి యివ్వండి. వడ్డీలతో సహా కట్టడానికితయారుగా ఉన్నారు. కాబట్టి వారిని యిబ్బంది పాలు చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. ఫైనాన్స్ మినిస్టరు గారికి తెలుసు కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకుంటారు. మంత్రులు కూడ ప్రజాప్రతినిధులు అనేది మరచిపోవద్దు కాబినెట్‌లో కూర్చుని డెసిషన్ తీసుకుంటారు. కంపల్సరీగా వసూలుచేయాలని కలెక్టర్లకు, తాసిల్దారులకు ఆర్డర్ ఇస్తారు. వారు పటేలు పట్వారీలకు చెపుతారు వారు వసూలు చేయాలి. నూకల రామచంద్రారెడ్డిగారి ఏరియాలో విలేజ్ ఆఫీసర్ జబర్దస్తీగా వసూలు చేయబోతే చంపివేశారు. పేపర్‌లో వచ్చినది. బలవంతంగా వసూలు చేయకూడదు. ఆ బాధ్యత కావాలంటే ఎమ్. ఎల్. ఏలము తీసుకుంటామని హామీ యిస్తాను. అన్‌ఎంప్లాయిమెంటు ప్రాబ్లెమ్ ఎట్లా సాల్వ్ చేస్తారు ? ఎం.బి.బి.ఎస్. పాస్ అయినవారు నాలుగువేల మంది ఉన్నారు. ఎం.ఏ. పాస్ అయినవారు, ఇతరులు ఇంకా చాల మంది ఉన్నారు. పరిశ్రమలు పెట్టాలి, అప్పుడే ప్రాబ్లెమ్స్ సాల్వ్‌చేస్తారు. ఇండస్ట్రీస్ తీసుకొన్నట్లయితే వారిని ఏడిపించడం వారికి ఆ ఇండస్ట్రీ దొరకనీయకుండా చేయడం. ఏ విధంగా అన్‌ఎంప్లాయిమెంటు సాల్వ్ చేస్తారో అర్థంకాదు We are very calm presently. It is nothing but calm before storm. It is better our Ministry behaves properly or else it will go the way of Gujarat and witness scenes of the places like Allahabad and Patna. ఇవన్నీ వారు జ్ఞాపకం పెట్టుకోవాలి. ఫెయిర్‌ప్రైస్ షాప్స్ ఓపెన్ చేస్తాము అంటున్నారు. ఉన్న వాటిలోనే బియ్యం, పప్పులు లేవు. కిరసనాయిలు లేదు. దానిని గట్టిగా ఆలోచించాలి. లా అండ్ ఆర్డర్ ఎక్కడా లేదు. బస్ యాక్సిడెంట్స్, లారీ యాక్సిడెంట్స్ అయి చచ్చిపోతున్నారు. బంజారాహిల్స్‌లో తలకాయ కోసిన మనిషి కనబడ్డాడని వచ్చినది. తలకాయి కుక్కలా తినివేశాయని పోలీసువారు అంటారు. మట్కా గాంబ్లింగ్ యున్నది. రెజిమెంటల్ బజారులో ఒక ఇంటివద్ద ఆడుతూ ఉంటే ఆ ఇంటి యజమాని వద్దంటే అతనిని చంపేశారు. ఆ మాట విని అతని తండ్రి పెద్ద ఆయన, ఆయన కూడ చనిపోయాడు. ఇల్లిసిట్ లిక్కర్, ఇంటింటికి గుడుంబా. అసిస్టెంట్ కమీషనర్ వీళ్ళ డబ్బు తీసుకోవడమే గాని వారికి ఆ బాధ్యతలేదు. మనిలెండర్స్ సెక్రటేరియట్‌లో, ఆఫీసులలో, షాప్

సెంట్రల్ రైల్వేలో ఎల్.డి.సిలు, యు.డి.సి.లకు పటాస్‌లు ఇస్తున్నారు. కాషీర్‌కు వీరికి పర్సంటేజ్ ఉంటుంది. వాడు సంతకం పెడుతూ ఉంటాడు. డబ్బు వాస్తవంగా అతనికి పోతుంది. వీడికి పైసారాదు. రైతుల సంగతి తీసుకుంటే—రైతు దేశానికి వెన్నెముక వంటివాడు. రైతు ఉంటే బిజినెస్ ఉన్నది. రైతు ఉంటేనే డబ్బు యున్నది. రైతు ఉంటేనే అన్ని ఉన్నాయి. అవన్నీ మనకు తెలుసు. నీరు ఫెర్టిలైజర్. కరెంట్ వగైరాలు చాల అవసరం. స్వతంత్ర్యం వచ్చి 27 సంవత్సరాలు అయితే కూడ ఒక తాలూకాలో 27 ఊళ్ళకు లైట్ యివ్వలేదు.
3.50 p.m. ఈ ప్రభుత్వం ఏమేమో చేసేస్తామని పెద్దపెద్ద మాటలు చెబుతున్నది నా ఏరియా ఎల్లారెడ్డిలో ఎన్నో టాంక్స్ బ్రీచ్ అయినవి వున్నాయి. తక్కువ ఖర్చుపెట్టి, ఎక్కువ ఉపయోగంలో, తీసుకురావడానికి అక్కడ అవకాశం వున్నది. కొన్ని వేల రూపాయలు గనుక ఖర్చు పెడితే వేలకొలది ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి. ప్రాజెక్టులు, డామ్స్ నేను అడగడంలేదు. డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ కార్యక్రమం తీసుకుని, పంప్ సెట్స్ యిస్తే, కరెంట్ యిస్తే కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి.

(Mr. Speaker in the Chair)

I am sorry to mention that the Finance Minister has failed to mention anything about Telangana and its surpluses in his Budget Speech or how they wish to tackle the developmental activities of this region. Except that he mentioned the constitution of a Planning and Development Committee for this region, he has not mentioned anything worth. Under the six point formula it was mentioned that almost all the problems including those of the services would be solved and local men provided jobs. But a memorandum sent to the Chief Minister and copied to me and others from Nizamabad mentioned that instead of providing job opportunities to the local men, out siders are being appointed. నిజామాబాదు నుంచి కొంత మంది చదువుతుంటున్న పిల్లలు (గ్రాడ్యుయేట్స్) ఒక మెమొరాండం పంపించారు. అక్కడివారికి యివ్వకుండా ఎక్కడివారినో తీసుకొచ్చిపెట్టారు. మాకు జాబ్స్ గనక యిక్కడ యివ్వకపోయినట్లయితే మేము యాజిటేషన్ లేవదీస్తామంటున్నారు. వారు ఆ విధంగా యాజిటేషన్ లేవదీయడానికి తావు యివ్వకుండా, శ్రద్ధ తీసుకుని, ఆ సమస్యను పరిష్కరించడానికి పూనుకొనవలసినదిగా మంత్రిగారికి నేను ప్రత్యేకంగా మనవిజేస్తున్నాను.

I would like to warn once again that if the present Chief Minister does not rise to the occasion and move forward and try to play politics, he will have to face Gujarat and Bihar situation and I want that such a catastrophe should be avoided. Mrs. Indira Gandhi had to bow to the wishes of the people at last in Gujarat because there the leaders had moral guts to shake the machinery and the Centre, unlike our leaders here who are occupying treasury benches.

"What we could not achieve, the people of Gujarat have achieved" is what one hears all over the State and in the twin cities, be they Andhras or Telanganites. The services are not at all happy

and so are the people. Let us not sitting glass houses think that everything in this State is allright and the six-point formula will function well.

శ్రీ కె. వి ఆర్. ఎన్. పద్మనాభరాజు (శృంగవరపుకోట) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్‌ను సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావలయునని అనుకుంటున్నాను. ఈనాడు విశాఖపట్నం, రాయలసీమలోని ఇతర వెనుకబడిన జిల్లాలలో మంచినీటి ఎద్దడి చాలా ఎక్కువగా వున్నది. గ్రామాలలో ఏమాత్రం నీళ్లులేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో రేపు ప్రభుత్వం వారికి ఎంత వరకు సహాయపడుతుంది ? ఏమి సహాయం అందజేస్తుంది ? అనేది చూస్తే చాలా నిరుత్సాహపడే పరిస్థితులు కనబడుతున్నాయి, ఉదాహరణకు విశాఖపట్నం జిల్లా పరిస్థితి చెబుతాను. గత నెలా, నెలపదిహేను రోజుల క్రిందట పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటునుంచి రెండు రిగ్స్ పంపించారు. ఆ రెండు రిగ్స్‌వలన కొద్దిగా ఉపయోగం జరుగుతున్నది. అగ్రికల్చర్. ఇండస్ట్రీస్‌వారి తాలూకు రిగ్స్ వచ్చి చాలా రోజులైంది, అవి ఏ ఒక్కటి కూడా పనిచెయ్యని పరిస్థితి ఉంది. చాలా నిరుత్సాహపడుతున్నారు ప్రజలు. అక్కడ ప్రభుత్వం తాలూకు ధనం చాలా దుర్వినియోగం అవుతున్నదితప్ప ఏ ఒక్క పని కూడా జరగడంలేదు. విశాఖపట్నం జిల్లాకు ఆర్థిక మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు శాసనసభ్యులం యీ విషయమై రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు విశాఖపట్నం జిల్లాకు మరొక రెండు రిగ్స్ పంపిస్తామని వారు వాగ్దానం చేశారు; హామీ యిచ్చారు. అదేవిధంగా వారు కలెక్టరుకు ఆదేశాలు యిచ్చినట్లు తెలిసింది. వారు ఆదేశించినప్పటికి, సుమారు 20 రోజులు అయినప్పటికి ఆ రెండు రిగ్స్ యింతవరకూ విశాఖ జిల్లాకు చేరని పరిస్థితి వున్నది. పంచాయితీ డిపార్టుమెంటుతో ఆర్థిక శాఖామాత్యులు మాట్లాడి ఆ రెండు రిగ్స్ అక్కడికి తరలించకపోతే అక్కడ ప్రజలు మంచినీళ్లు కూడా లేక చాలా యిబ్బందిపడడం జరుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం అత్యంత వేగంగా యీ విషయమై శ్రద్ధ తీసుకుని చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

బడ్జెటులో వ్యవసాయికంగా దేశం కొంతవరకు పురోగమిస్తున్నదని వారు చెప్పారు. నిజమే. కాని, వెనుకబడిన ప్రాంతాలయిన విశాఖ జిల్లాగాని, శ్రీకాకుళం జిల్లాగాని, రాయలసీమలోని ప్రాంతాలుగాని శాశ్వతంగా కరువుకు గురిఅవుతున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం, కరువు పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, అక్కడ 70 లక్షలు, 80 లక్షలు కరువు పనుల నిమిత్తం కేటాయించడం, రోడ్లు వేయడం మొదలయినవాటికి సంబంధించి, అందులో సుమారు 60 పర్సెంట్ ప్రభుత్వం డబ్బు దుర్వినియోగం అయిపోతున్నదితప్ప మరేమీ జరగడంలేదన్నది నగ్నసత్యం. ఈ వెనుకబడిన జిల్లాలలో కరువును శాశ్వతంగా నివారించడానికి పూనుకోవాలని మనవిజేస్తున్నాము. విశాఖ జిల్లాలో నాలుగు నదులు వున్నాయి. అవి జీవనదులుకావు. శారద, తాండవ, గోస్తని యీ నదులపై చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే అక్కడ ఇరిగేషన్‌కు ఎంతో సదుపాయం కలుగుతుంది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచీ వాటికొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ, ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా అక్కడ నిర్మించకపోవడం

తమకు తెలుసు. చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టు కూడా అక్కడ గనుక కడితే వ్యవసాయానికి ఎంతో ఉపయోగం జరుగుతుందని, ప్రజలకు ఎంతో మేలుచేసినట్లవుతుందనేది ప్రభుత్వం గుర్తించుకుని ఆ విధంగా చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక ముఖ్యమైన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలయునను కుంటున్నాను. మన సివిల్‌సప్లయ్స్, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రిగారు విశాఖ పట్నం జిల్లాకు వచ్చారు. గోస్తనీ నది, తాండవ, తాడి పూడి రిజర్వాయరు వున్నవి అది ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు. అది విశాఖ జిల్లాకు-అక్కడ పట్టణ అభివృద్ధి కొరకు ఆ ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టును-విశాఖ పట్టణానికి తీసుకుపోయి. ఆ నీటిని సప్లయ్ చేస్తున్నారు గోస్తనీ నుంచి ప్రస్తుతం ఇరిగేషన్‌కు తీసికెళ్ళాలనే ఆలోచన వున్నది. అటువంటి ఆలోచన మంచిది కాదు. శారదలో కూడా వెల్స్‌తీసి అక్కడ నుంచి కూడా వాటర్ తీసికెళ్లాలని వుంది. ఆ విధంగా చేస్తే, అక్కడ కరువు నివారణకు ఏమి చేయగలము అక్కడి రైతులు ఏమికావాలి? అటువంటి ప్లాన్స్ డ్రాప్ చేసుకుని, గోదావరి నుండి పైప్‌లైన్ ద్వారా విశాఖ ఇండస్ట్రీస్‌కు, పట్టణానికి తరలించడం మంచిది. ఇక్కడ శాశ్వత కరువు నివారణకు పూనుకోవడం అవసరం. ఆ విధంగా పైప్ లైన్‌ద్వారా తీసికెళ్ళడానికని కేంద్రంతో సంప్రదించడం కూడా జరిగింది. కేంద్రం కూడా అంగీకరించింది అన్నారు. ఆ విధంగా చేయడం మంచిది. అందుకు పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంక బియ్యం విషయమున్నది. విశాఖ జిల్లాను ఫ్రీ జోన్ చేసిన ప్పటికి, అక్కడ బియ్యం రేటు చాలా విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. రేషన్ షాపు లలో బియ్యం దొరకని పరిస్థితి వున్నది. 2,500 టన్నుల నుండి 3,500 టన్నులకు పెంచామని చెప్పారు ఒక విధంగా సంతోషం అయినప్పటికి, మేము అడిగింది 5 వేల టన్నులు అయినప్పటికి, అసలు యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి పూను కోవాలి.

4.00p.m. విశాఖపట్టణానికి 2,500 టన్నులిచ్చినా, 3,500 టన్నులిచ్చినా కూడా ఫుడ్ కార్పొరేషను గోడౌన్సు నుంచి తీసుకువెళ్ళి డిపోలద్వారా పంచడమనేది—నూటికి 80 గ్రామాలలో జరగడం లేదని నేను ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయం కలెక్టరు దృష్టికీ, తహశీల్దారు దృష్టికీ తెచ్చాము. సివిల్ సప్లయిస్ డిపార్టుమెంటు చెక్ లేకుండా వుండే పరిస్థితి ఉన్నది. దుర్వినియోగం కాకుండా కట్టుదిట్టమైన నిర్ణ యాలు తీసుకొని, విజిలెన్సు డిపార్టుమెంటుకుకూడా ఆదేశాలిచ్చి సరిగా చూడకపోతే 3,500 టన్నుల బియ్యం వెళ్ళినా కూడా సామాన్య ప్రజలకు బియ్యం అందే పరిస్థితి లేదు. ఆర్థిక శాఖామాత్యులు విశాఖపట్టణం వచ్చినప్పుడు అన్ని విషయాలు వారికి చెప్పాము. వారు శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. ఈ విషయంలో కూడా వారు శ్రద్ధ తీసు కుంటారని ఆశిస్తూ నేను సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. కళావతి (మాడుగుల) :— అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జటును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచు కున్నాను. శ్రీ వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక క్రొత్త శకం ప్రారంభమైందని మనమంతా ఆనందిస్తున్నాము. కారణమేమంటే- అల్లకల్లోలమైన పరిస్థితులనుంచి మనం బయటపడ్డాము. ఇక యిప్పుడు మనమున్న

సమయం మూడు సంవత్సరాలు మాత్రమే. వెంగళరావుగారితో సహా అందరం శాసన సభ్యులూ కలిసి పనిచేయవలసిన కాలం తక్కువగా వున్నది. కాబట్టి అందరూ బాధ్యతతో పనిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు దేశంలో ప్రజలలో అసంతృప్తి పెరిగిపోతున్నది. దీనిని ఆసరాగా తీసుకొని దేశంలో అరాచకం సృష్టించడానికి అభివృద్ధి నిరోధకులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇది గమనించదగిన విషయం. ఈ అసంతృప్తికి ముఖ్య కారణాలేమిటని చూడగా ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోవడం ఒక కారణంగా కనిపిస్తున్నది. ఇంకొక ప్రక్క నిరుద్యోగ సమస్య కూడ ఉన్నది. ఇటువంటి సమస్యలన్నీ ఉండడంవల్ల ప్రజలందరిలోనూ అసంతృప్తి ప్రబలిపోవుచున్నది. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న జూనియర్ డాక్టరుల సమ్మె విషయం చూచుకుంటే భారత దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలకంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జూనియరు డాక్టరుల కిస్తున్న వేతనాలు చాలా తక్కువ అని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాను. వారు 2 సంవత్సరాలు అహోరాత్రాలు కష్టపడి, ధనవ్యయం చేసి చదువుకొంటున్నారు. వారికి మనం సరైన ఉద్యోగాలు కూడా కల్పించలేకపోతున్నాము. కొంతమంది పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్స్ చేస్తున్నారు. వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఎన్.జి.ఓ.ల విషయంలో చాలా ఉదారంగా వ్యవహరించారు. అదేవిధంగా వారు యీ జూనియరు డాక్టర్ల విషయంలోకూడా ఆదరణతో, ఉదారబుద్ధితో వీరి డిమాండ్సును పరిశీలించి వెనువెంటనే యీ సమస్యను పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

ఆనరరీ మెడికల్ ఆఫీసరుల పదవులను రద్దుచేస్తూ ఒక ప్రకటన చేశారు. ప్రభుత్వం కావాలనుకుంటే ప్రకటనలు చేయవచ్చు. రద్దు చేయవచ్చు. కానీ రద్దు చేయడానికి చూపించిన కారణం మాత్రం అతి శోచనీయంగా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. కాకినాడ, వరంగల్ ప్రయివేటు మెడికల్ కాలేజీలకు రికగ్నిషను తీసేస్తున్నట్లుగా పత్రికలలో వార్తలు వచ్చాయి. మేనేజిమెంటు సరైన పద్ధతిలో లేకపోతే మేనెజిమెంటును మార్చాలి. లేకపోతే ఆ మేనేజిమెంటుమీద చర్య తీసుకోవాలి కాని విద్యార్థులను విక్టిమైజ్ చేయకూడదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి విద్యార్థులకు అన్యాయం జరగకుండా, రికగ్నిషను ఉండేవిధంగా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

నేషనల్ టి.బి. కంట్రోలు ప్రోగ్రాం క్రింద యూనిసెఫ్ వారు ఎక్స్-రే ఫిలిమ్సు సప్లయి చేస్తుండేవారు. 74 వ సంవత్సరంనుంచి అది మానేశారు. అది లేనందువల్ల టి.బి డిసీజ్‌ను డయాగ్నోస్ చేయడం కష్టమవుతోంది కనుక మిని ఎక్స్-రే ప్లాంటును ప్రతి టి.బి. హాస్పిటలుకూ సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను.

ధరల పెరుగుదల విషయంలో మినహాయింపు లేకుండా ప్రతి వస్తువు ధరకూడా ఆకాశాన్ని అందుకుంటున్నది. ధరలు అందుబాటులోలేని కారణంగా ప్రజలలో నిరాశ, నిస్పృహ, ఉద్రేకాలు హెచ్చుపెరిగిపోతున్నాయి. బియ్యం, గోధుమలు ఎంత సప్లయి చేసినా సరిపోవడంలేదనే విషయం ప్రభుత్వానికి కూడా తెలుసు. సప్లయి చేస్తున్న వస్తు సామాగ్రి కూడా దొంగ మార్కెట్లో పోతున్నది. ప్రభుత్వం సప్లయి చేస్తున్న దినుసులు తప్పనిసరిగా ప్రజలకు అందేవిధంగా చూడాలి. మునిసిపాలిటీలలోనూ, మేజర్ పంచాయతీలలోనూ రేషనింగు ప్రవేశపెట్టి యితరచోట్ల యిన్‌ఫార్మల్ రేషనింగు పెడితే బాగుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. విశాఖపట్టణానికి మార్చిసీటి

కొరత ఎక్కువగా ఉన్నది. వర్షాలు లేకపోతే బావులు ఎండిపోతున్నాయి. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటువారు రిగ్స్ వేసి నీటి కొరతను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కానివారికిచ్చే డబ్బు అనవసరంగా ఖర్చయిపోతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. వారు వేసే రిగ్స్‌ను పూర్తిచేయకుండా సగం సగం వేయడం అవుతోంది- నీటి సప్లయి సరిగా జరగడం లేదు. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌కు యిచ్చిన ధనం సరిగా వ్యయం కావడం లేదు కనుక ఆ డబ్బు పంచాయితీలకు పంపించి మంచినీటి వసతికి వారిద్వారా ఏర్పాట్లు జరిగేటట్లు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఇక నా నియోజకవర్గం గురించి చెప్పాలంటే—విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఐదు ముఖ్యమైన నదులున్నాయి. వాటిలో శారదానది చాల ముఖ్యమైనది. ఆ నదిపైన ఆరండాల్ డామ్ ఉండేది. ఆ నదిపైన ఆనకట్ట కట్టడంకూడా జరగలేదు. దానిమీద రైవాడ దగ్గర ఆనకట్ట కట్టడానికి ఇన్వెస్టిగేషను జరుపుతామనడమే తప్ప ఆ పని జరగలేదు. ఈ నది మీద ఇప్పుడైనా రైవాడ దగ్గర ఆనకట్ట కట్టాలని కోరుతున్నాను.

నిరుద్యోగ సమస్య చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది. విశాఖపట్టణంలో చాలా ఫ్యాక్టరీలు వస్తున్నాయి, అక్కడివారికి ఉద్యోగాలు బాగా దొరుకుతున్నాయనే అపోహ ఒకటి ప్రజలలో ఉన్నది కాని వాస్తవంలో చూస్తే ఆ జిల్లావారికి న్యాయం కలగడం లేదని చెప్పడానికి నేను చింతిస్తున్నాను. అక్కడ వచ్చే ఫ్యాక్టరీలలో ఏప్పాయింటింగ్ ఆథారిటీ తెలుగువారు కాకపోవడం— ఆంధ్రేతరుడుగా ఉండడంవల్ల ఆంధ్రులకు సరైన న్యాయం జరగడంలేదు. ఇంతకుముందు సంగతి ఏలావున్నా ఇప్పుడు వచ్చే జింక్ స్మెల్టర్ ప్లాంటులోకూడా ఆంధ్రేతరుడే ఎప్పాయింటింగ్ అథారిటీగా వస్తున్నాడని వార్తలు వస్తున్నాయి. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడే శ్రద్ధ తీసుకొని ఆంధ్రుడినే ఎప్పాయింటింగ్ ఆథారిటీగా వేయించి న్యాయంచేకూర్చాలని కోరుతున్నాను. వన్ జాబ్ ఫర్ వన్ ఫామిలీ అనే దానివల్ల కూడా మాకు సరైన న్యాయం జరగడంలేదు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజీలలో ముందుగా రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి ఉద్యోగాలు రాకుండా వెనుక రిజిష్టరు చేసుకున్నవారికి రావడం—కోడ్ నంబర్లు మార్చి, టాంపరింగ్ చేయడం జరుగుతున్నది. దీనిని గురించి కూడా దర్యాప్తు చేసి న్యాయం చేకూర్చాలని కోరుతున్నాను.

అనకాపల్లి బెల్లానికి ముఖ్యమైన వ్యాపార కేంద్రం. వేగనులు కావాలని ప్రతి సారీ వారు రిప్రజెంటేషనులు పెట్టుకొంటున్నారు. ఈ సారికూడా వేగను సప్లయి లేక వారి వ్యాపారం స్థంభించిపోయింది. బెల్లం ధర కిలోగ్రామ్‌కు 1.00 కి కూడా పడిపోయింది. అక్కడ వర్తకుల పరిస్థితి, వారిమీద ఆధారపడిన రైతుల పరిస్థితి చాలా నికృష్టంగా తయారైంది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ విధంగా కాకుండా, వేగనుల సప్లయి గురించి ఒక పర్మనెంటు సొల్యూషను ఆలోచించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి టి.ఇ.ఎస్. ఆనందాబాయి (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటును నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు స్త్రీ సంక్షేమానికి శిశు సంక్షేమానికి ఒక మహిళను మంత్రిగా వేసినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. ఈ శాఖకు డబ్బు మాత్రం

చాలా స్వల్పంగా ఉన్నది. దీనికున్న డబ్బు ఆ సిబ్బంది జీతాలకుకూడ సరిపోవడం లేదు. పాత స్కీమ్‌లు మెయిన్టెయిన్ చేయడానికి కూడా సరిపోని పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల యీ 63 లక్షలే కాకుండా ఇంకా కొంత మొత్తం కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటులో ఆడపిల్లలకోసం—బట్టలకోసం, పుస్తకాల కోసం కొంత డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది ఆ కార్యక్రమం ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటు ద్వారా కాకుండా స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ ద్వారా చేయించాలని కోరుతున్నాను

మైనరు ఇరిగేషన్‌కోసం రెండు లక్షల పదివేల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. 4-10 p.m.
రాష్ట్రం మొత్తంమీద చూస్తే అది చాలా స్వల్పమైన మొత్తం గన్నవరం తాలూకాలో బ్రహ్మలింగ చెరువు అని ఒక పెద్ద చెరువు ఉంది. దానిని బాగు చేసి సాగుకు నీరు ఇవ్వవలసిందిగా గత పది సంవత్సరాలుగా దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటున్నప్పటికి ఆలోచించకుండా ఉన్నారు. వచ్చే ప్రణాళికలోనైనా బ్రహ్మలింగ చెరువును సాగుకు పనికి వచ్చేట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. దీనివల్ల చిన్న రైతులకు చాలా సౌకర్యంగా ఉంటుంది. ఫైర్ సర్వీసెస్ ఇదివరకు పోలీసు డిపార్టుమెంటుతో కలిపి ఉండేది. ఇప్పుడు దానిని ప్రత్యేకమైన డిపార్టుమెంటుగా చేసారు కాని కావలసిన నిధులు ఆ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించడం లేదు. ప్రతి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులోనూ ఒక ఫైర్ స్టేషను తప్పనిసరిగా పెట్టవలసి వుంది. కృష్ణాజిల్లాలో తరుచు అగ్నిప్రమాదాలు జరుగుతూంటాయి. ఎక్కడో విజయవాడనుంచో గుడివాడ నుంచో బందరునుంచో అగ్నిమాపక యంత్రాలు రావాలంటే చాలా కష్టం. అందువల్ల ప్రతి తాలూకాకు ఫైర్ స్టేషన్లు అవసరం. గన్నవరం తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సు కనుక అక్కడ ఒక ఫైర్ స్టేషనును పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ సిబ్బంది సంక్షేమం గురించి ఎటువంటి శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నట్లు లేదు. పోలీసుల సంక్షేమం నిమిత్తం ఒక రాఫిల్‌ను పెట్టి నడుపుతున్నాం. అట్లాగే ఫైర్‌మెన్ సంక్షేమం నిమిత్తం ఒక రాఫిల్ అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను. ట్రాన్స్‌పోర్టు గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా బాగా అభివృద్ధి చెందింది అని చెప్పడానికి ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఇంకా అభివృద్ధి పరచవలసిన రూట్లు చాలా ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. గన్నవరం ట్రంకురోడ్డు మీద ఉంది. ఎక్కువ జనసమ్మర్దం మూలంగా ఎన్ని బస్సులు వేసినా సరిపోవడం లేదు. విజయవాడనుంచి గన్నవరానికి షటిల్ సర్వీసు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్య నిమిత్తమై కొంత ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది కాని మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఇల్లిటరెసీని నిర్మూలించడానికి అది ఎంతమాత్రం సరిపోదని మనవిచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ప్రైమరీ విద్య విషయంలో చాలా చిన్న చూపు చూస్తున్నాం. ఐదు సంవత్సరాల లోపు వయస్సుగల పిల్లలకు ఏ విధమైన విద్యాసౌకర్యాలు కలిగించడంలేదు. ఇటువంటి పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యాల నిమిత్తం కొంత నిధిని కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఇంటర్మీడియటు కోర్సును పెట్టాం. అది హయ్యరు ఎడ్యుకేషను కోసం పిల్లలను తయారుచేయడానికి నిర్మించిన కోర్సుగా ఉంది తప్ప జాబ్ ఓరియంటెడ్‌గా పనికి రావడంలేదు. కనుక జాబ్ ఓరియంటెడ్‌గా ఉండే కరిక్యులమును ఇంటర్మీడియటు లెవెలులో ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. హయ్యరు ఎడ్యుకేషనులో ఇంగ్లీషును మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్‌గా ఉంచాలని కోరుతున్నాను. రాబోయే సెంట్రల్ విశ్వవిద్యాలయంలో టెక్స్‌టైల్ టెక్నాలజీకి సంబంధించిన కోర్సును ఏర్పాటు చేస్తే

బాగుంటుంది. గుంటూరు వంటి ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా ప్రత్తి పండిస్తున్నారు కనుక అందుకు ఉపయోగపడే టెక్నీషియన్సు తయారవడానికి వీలుగా ఆ కోర్సును ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రంలో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి విషయంలో చాలా అశ్రద్ధ వహిస్తున్నాం. నా గన్నవరం నియోజకవర్గంలో 29 గ్రామాలకు ఏ విధమైన మంచినీటి సదుపాయంలేకుండా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. వెంటనే అక్కడకు రిగ్సు పంపి కావలసిన బావులు త్రవ్వించాలని కోరుతున్నాను. స్టూడెంట్ అన్‌రెస్టు ఉన్నది ప్రతి ఒక్కరిని ప్రతినిముషం బాధపెట్టే సమస్య. దీనికి కారణాలు మనకందరకు తెలుసు. జాబ్ ఓరియంటెడ్ కాని చదువులు, రాజకీయాలలో తలదూర్చడం ఇవన్నీ కారణాలుగా ఉన్నాయి. దీనిని తొలగించడానికి తగిన చర్యలు ప్రభుత్వం చేపట్టవలసిందిగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت پورہ) - مسٹر اسپیکر سر - بجٹ جو فینانس منسٹر صاحب نے پیش کیا ہے اسمیں سب سے اہم چیز جسکے لئے سارا ہندوستان پریشان ہے وہ قیمتوں کا مسئلہ ہے۔ لیکن اس مسئلہ پر اتنا کہکر گزر گئے کہ ساری دنیا میں قیمتیں بڑھ چکی ہیں۔ لیکن یہ نہیں بتلایا گیا کہ ان قیمتوں پر کسطرح سے قابو پایا جائیگا اور انکو کسطرح کم کیا جائیگا - اسپر نظر ڈالیں تو ہمارے سامنے آتا ہے کہ ۶ سے لیکر ۱۱ فیصد تک قیمتیں بڑھی ہیں۔ جاپان میں ۱۱ فیصد بڑھی ہیں اور جرمنی اور امریکہ میں ۶ فیصد سے لیکر ۱۱ فیصد تک قیمتیں بڑھی ہیں۔ لیکن ہندوستان میں ایک سو فیصد اور بعض صورتوں میں تین سو فیصد تک قیمتیں بڑھی ہیں۔ اسکے ساتھ ساتھ ہمیں یہ بھی دیکھنا چاہئے کہ دنیا میں جن اشیاء پر قیمتیں بڑھی ہیں وہ صرف لکژریز پر بڑھی ہیں روز مرہ کی ضروریات کی چیزوں پر نہیں۔ لیکن ہمارے پاس خود ہندوستان کے اکانمسٹس نے یہ کہا ہے کہ ہندوستان میں ہر مہینے تین فیصد کا اضافہ ہوتا جارہا ہے۔ اس تعلق سے بجٹ اسپیچ میں کوئی بات نہیں کہی گئی ہے جسکا نتیجہ یہ ہے کہ آج عوام بہت پریشان ہیں اور احتجاج شروع ہو گیا ہے۔ مجھے یہ کہنے کی ضرورت نہیں ہیکہ سارا ہندوستان اسکی لپیٹ میں ارہا ہے۔

پھر اناج کی تقسیم کیلئے بھی کوئی صحیح انتظام نہیں ہے - قیمتوں پر کنٹرول رکھنے کیلئے سوپر بازار کھولے جاتے ہیں یہ کہاجاتا ہے۔ چنانچہ پہلے چنچلگوڑہ میں ایک سوپر بازار کھولا گیا جسکو ملک پیٹھ میں منتقل کیا گیا - لیکن وہاں بھی اناج نہیں دیا جارہا ہے۔ وہاں تین ہزار راشن کارڈس غلہ کی دکانوں سے منتقل کئے گئے لیکن اناج نہ ہونے کی وجہ سے سوپر بازار میں بھی اناج نہیں دے رہے ہیں۔ یہ حالت ہے جسکا نتیجہ یہ ہے کہ آج عوام احتجاج پر تل گئے ہیں۔

دوسری بات یہ کہ اناج کے بعد دوسرا بھیانک مسئلہ پراپرٹی ٹیکس کا ہے خاص طور پر چیف منسٹر صاحب اس مسئلہ پر غور کریں - جن مکانات پر ۱۹۶۷ع میں ٹیکس نہیں تھا - ٹیکس معاف تھا - آج ان پر دو دو سو بلکہ چھ تا سات سو ٹیکس

لگایا جارہا ہے۔ حیدرآباد میں سی آئی بی کے ایک ھی قسم اور وھی وضع کے مکانات ھیں لیکن انکےلئے شرح ٹیکس مختلف ھے۔ مجھے یہ کہنےکی ضرورت نہیں ھےکہ ایک جلوس اسمبلی کو بھی آرھا ھے تاکہ قیمتوں ، پراپرٹی ٹیکس اور پانی کے تعلق سے توجہ دلائی جائے۔ پانی کے تعلق سے بھی اخباروں میں یہ اعلان کردیا گیا ھےکہ ۲۰ مارچ تک بل ادا نہ کریں تو پانی کی سربراھی منقطع کردی جائیگی۔ آپ دیکھئے کہ یہ کہاں کا انصاف ھے۔ جب لوگ پریشان ھیں آپ پانی منقطع کردیں۔ میں چاھونگا کہ اس مسئلہ کی ابتدا ھونے سے پہلے ھی یکسوئی کردیجائے تاکہ کوئی ھنگامہ اور گڑ بڑ نہ ھو۔

اسکے بعد میں یہ کہونگا کہ بلدیہ میں بھی ایک اڈوائزری کمیٹی بنائی گئی۔ اسکی ایک کے سوائے کوئی میٹنگس نہیں ھوئے۔ شہر کیلئے کیا کیا جاناچاھئے۔ کونسے کام ھونے چاھئیں۔ اڈوائزری کمیٹی میں ایسی کوئی بات سامنے نہیں آئی۔ طرفہ یہ ھیکہ ھر جگہ اڈوائزری کمیٹی بنائی گئی ھے۔ مسلم وقف بورڈ کیلئے بھی ایسی کمیٹی بنائی گئی۔ (افسوس کی بات ھےکہ ھماری تقریر سننے کیلئے کوئی منسٹرس موجود نہیں ھیں۔ ایسا معلوم ھوتا ھیکہ جیسے ھر سال کوئی جاترا یا عرس کیلئے جاتے ھیں ویسے بھی ھم ھر سال یہاں آکر اپنی تقریر کرکے چلےجاتے ھیں۔ لیکن کم ازکم جاترا یا عرس میں کوئی پنڈت یا ملا ھوتا ھے لیکن یہاں پر متعلقہ منسٹرس بھی نہیں ھوتے۔ ھم عوام کے نمائندے ھیں۔ ھم عوام کی تکالیف بیان کرتےھیں۔ مگر کس کے سامنے بولیں۔ آج ھمارا یہ حال ھےکہ ھماری باتوں کوکوئی اھمیت ھی نہیں دیجاتی۔ مسائل کو سننے، سمجھنے اور انکے جوابات دینے کیلئے کوئی منسٹرس نہیں رھتے) وقاف بورڈ کی ایک کمیٹی بنائی گئی لیکن آج تک اسکی کوئی میٹنگ نہیں بلائی گئی۔ پھر یہ اڈوائزری کمیٹی کیوں بنائی گئی۔ اناج کے تعلق سے بھی ایک اڈوائزری کمیٹی بنائی گئی۔ اسکی ایک میٹنگ بلائی گئی پھر اسکو ملتوی کردیا گیا۔ پھر ایک مراسلہ یا ھیکہ پرسوں جبکہ اسمبلی کا اجلاس جاری ھے ایک میٹنگ بلائی گئی ھے اور ھمارے یہ بتانے پر کہ ھم یہاں مصروف ھیں پھر وہ بھی ملتوی کردی جائیگی۔ جب آپکو ان اڈوائزری کمیٹیز سے کوئی کام لینا نہیں ھے۔ انکے مشورے آپکو نہیں چاھئے تو کیوں آپ سستی شہرت کیلئے ایسے اڈوائزری کمیٹیز بناتے ھیں۔ ایسی اڈوائزری کمیٹیز بنائیں تو اسکا کوئی نتیجہ برآمد ھونے والا نہیں ھے۔

بلاک مارکٹنگ کے تعلق سے مجھے یہ کہتے ھوئے تعجب ھوتا ھےکہ نئےسال کی خوشی میں بلاک مارکٹیرس کو جیلوں سے رھا کیا گیا اور وہ نکسلائٹس جنہوں نے عوام کیلئے جد وجہد کی اور ایسے بہت سے بے قصور لوگ جنہیں نکسلائٹس کہکر گرفتار کیا گیا انہیں نہیں چھوڑا گیا۔ کیا یہ واقعی لٹیرے ھیں۔ قاتل ھیں۔ آخر یہ ظلم نہیں تو کیا ھے۔

کئی قتل حیدرآباد میں ہوئے ہیں۔ میں هاوز کے سامنے ٹھوس واقعات بیان کرسکتا ہوں۔ ایک واقعہ تو یہ ہے کہ ایک پولیس کانسٹیبل حالت نشہ میں جارہا تھا وہ ایک راہ رو کو اتنا مارا کہ اسکی آنکھ پھوٹ گئی۔ آخرہم کس کو بتلائیں۔ خود یہاں ایوان میں بھی کوئی موجود نہیں ہے۔ اس کانسٹیبل کے خلاف کوئی کارروئی نہیں کیگئی۔ اسکو معطل تک نہیں کیا گیا۔ اسیطرح گولی پورہ میں شیخ سعید کا قتل ہوا۔ مغل پورہ میں تو ظلم ہورہا ہے۔ وهاں کے یس آئی کے خلاف کوئی کارروائی نہیں کیجارہی ہے۔ اور نہ کسی قسم کا تدارک کیا جارہا ہے۔

اسکے بعد جوئے کی بات آتی ہے تو آئی جی پی آفس کے سامنے ہی سب سے بڑا جوا خانہ موجود ہے۔ آپ جوا کہاں پکڑتے ہیں۔ صرف سڑکوں پر۔ کیا کبھی آپ نے سکندرآباد کلب میں، فتح میدان کلب میں بھی جوا کھیلنے والوں کو پکڑا ہے۔ آندھرا کلب میں بڑے پیمانہ پر جوا ہوتا ہے کیا آپ نے کبھی وهاں دھاوا کیا۔ صرف فٹ پاتھ پر جوا ہو تو انہیں پکڑا جاتا ہے۔ جہاں جوئے کے گڑہ ہیں وهاں کوئی چھاپا نہیں مارا جاتا۔

(گھنٹی بجائی گئی)

اسپیکر سر۔ میں آپ سے ایک دو منٹ اور چاہونگا۔

میں اقلیتوں کے تعلق سے کہونگا کہ سب انسپکٹروں کے تقررات کئے گئے لیکن بیس میں سے صرف ایک کو لیا گیا تھا پھر وہ بھی ویٹنگ لسٹ پر چلا گیا۔ یہ حیدرآباد کا حال ہے۔ ورنگل میں تو ایک کو بھی نہیں لیا گیا۔ میں پوچھنا چاہونگا کہ کیا یہی سکیولریزم ہے۔ اس سے تو بنگال اچھا ہے جہاں دس فیصد مسلمانوں کو پولیس میں لیا جارہا ہے۔ کیا آندھرا پردیش میں ایسا ہورہا ہے۔ کیا آپ ریکارڈ بتلا سکینگے۔ پھر آپ تشہیر کے ذریعہ کبتک زندہ رهینگے۔ آپ کام کیجئیے کیونکہ یہ چیزیں چلنے والی نہیں ہیں۔

اسیطرح اردو کے تعلق سے آج تک کیا کیا گیا۔ اردو کو دوسری سرکاری زبان کیوں نہیں بنایا جاتا۔ جب آپ نے تلگو کیلئے بجٹ میں ۲۳ لاکھ روپیہ رکھا ہے تو اردو کے تعلق سے کتنا ہے۔ اردو کے تعلق سے صرف تسلیاں دیجاتی ہیں۔

اسکے علاوہ میں کہونگا کہ سکس پائنٹ فارمولے کے تحت جہاں ایک یونیورسٹی قائم کرنے کا تیقن دیا گیا ہے تو اولڈ سٹی میں جہاں بڑی بڑی زمینات بیکار پڑی ہوئی ہیں وہاں ایک یونیورسٹی قائم کیجئیے۔ وهاں اردو یونیورسٹی قائم کیجائے تو عوام کے علم کی پیاس بجھ سکیگی۔

پھر بیروزگاری کا مسئلہ ہے۔ ہر سال بجٹ میں اسکے لئے دس لاکھ روپئے رکھے جاتے تھے۔ کیا شہر میں بیروزگاری ختم ہوچکی ہے جو یہ مد نظر نہیں آتا۔ اسکے لئے

ایک سنٹرل اڈوائیزری کمیٹی بنائی گئی تھی لیکن وہ بھی ختم ہوچکی ہے۔ آج رکشاوالے مصائب میں مبتلا ہیں کیوں نہیں سوشل ولفیر ڈپارٹمنٹ سے رکشا دیئے جاتے۔ آج ہر ضلع کیلئے ایک تعداد مقرر کیجئے (مثلاً شہر حیدرآباد کیلئے پانچسو) اور اراکین اسمبلی کی تصدیق سے ان غریب لوگوں کو رکشا دیجئے۔ اسیطرح بیروزگاری کو دور کرنے کیلئے سلائی مشین دیجئے۔ یہ سوشل ولفیر کا محکمہ کرسکتا ہے۔ لیکن صرف باتیں کیجاتی ہیں۔ کام کچھ نہیں ہوتا جسکا نتیجہ ہے لوگ تنگ آکر یہ سوچنے لگے ہیں کہ اپنے مسائل کو آپ حل کرنا ہوگا۔ جب آپ حکومت چلاتے ہیں اور یقیناً آپ چلاسکتے ہیں اور میرے پاس بھی بیس پچیس کروڑ روپیے ہوں تو میں بھی چلاسکتا ہوں تو یہ کوئی خاص بات نہیں بلکہ حکومت کرنے کیلئے لوگوں کے دلوں میں گھر بنائیے۔ ورنہ سامنے تو یہ آرہا ہے کہ یو پی میں آپ نے حکومت بنائی مگر نتیجہ یہ نکلا کہ وہاں گورنر صاحب خطبہ بھی نہیں پڑھ سکے۔ آج جو گجرات کا حال ہے وہ سب کو معلوم ہے۔ مہاراشٹرا بھی بارود کے دھانہ پر کھڑا ہوا ہے۔ آندھرا پردیش میں بھی دو بڑے ہنگامے ہوچکے ہیں اور آج بھی غفلت کی نیند سے بیدار نہوں اور پھر کوئی ہنگامہ اٹھ کھڑا ہو تو اسپر قابو پانا مشکل ہوجائیگا۔ بہرحال یہ مسائل ہیں جنکو حل کیاجاناچاہئے۔ اسپیکرسر۔ میں آپ سے بھی گزارش کرونگا ہم اخبار میں پڑھتے ہیں کہ فلاں منسٹر ہوچکے ہیں۔ فلاں کو منسٹر بنایا جائے۔ آخر کیوں بنایاجائے۔ صرف انہیں منسٹر بنا کر ایک موٹر دیجائے اور وہ جھنڈی ہلاتے ہوئے چلے جائیں۔ اخبار میں آتا ہے کہ منسٹرس کی اتنی تعداد ہے۔ اتنی ہوناچاہئے لیکن اسمبلی میں کوئی بھی موجود نہیں رہتا۔

مسٹر اسپیکر۔ کونسل میں ہیں شاید۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی۔ ہروقت یہی کہا جاتا ہیکہ کونسل میں ہیں۔ یہاں ہیں۔ وہاں ہیں۔ ایسے لوگ منسٹرس بنائے جائیں جو اپنی ذمہ داریوں کو پورا کریں۔ آپ نے خود دیکھا کہ منسٹرس صحیح جواب نہیں دے رہے ہیں اور آپکو بتانا پڑا ہے۔ میں کسی ایک منسٹر کو برا کہنا نہیں چاہتا۔ لیکن جب یہ حال ہو تو جمہوریت پر سے لوگوں کا ایقان اٹھ جاتا ہے۔ وہ یہ سمجھتے ہیں کہ انکے مسائل حل نہیں ہوسکتے۔ کرپشن کا یہ حال ہے کہ ایک منسٹر صاحب وجئے نگر کالونی میں اپنے بیٹے کے مکان پر جو کرایہ پر لیا گیا ہے اسکی توسیع کررہے ہیں۔ کمرے تعمیر ہوتے جارہے ہیں۔ جب گھر میں کرپشن ہو تو باہر کا کرپشن کیسے دور کیا جائیگا۔ ان چیزوں کو حل کیا جائے۔ یہ مسائل ہیں انہیں حل کیا جائے۔

میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ آپ نے مجھے موقع دیا۔

* Sri M. Yellappa (Madakasira).—Mr. Speaker, Sir, I affirm the budget speech made by the hon. Finance Minister with the following observations. The Budget speech does not adumbrate any proposal for the amelioration of the difficulties of the pensioners. The pensioners in their hey day of life rendered efficient service with 4-30 p.m.

a sense of honesty and integrity not comparable with the present day state of affairs. To-day they are neglected and they are not cared for. Days were when they rendered services with a sense of honesty. integrity and devotion to duty. Their pensions were fixed 10 or 15 years back according to the G Os.then existing. Now conditions are changed with the spiralling prices. Nowadays their meagre pensions cannot support their families. Now if the hon. Minister for Finance happens to visit any sub-treasury office casually he will find some emaciated pensioner clothed in rags and physically tottering. If he were to see those persons, certainly he will be moved and inspired to sanction certain monetary reliefs on the spot. Now I wish the hon. Minister visits one or two sub-treasury offices so that he may actually see their conditions on the spot. Their grievances are as follows: They require minimum pension to be fixed as existing in other States like Tamil Nadu and Kerala. There should be a minimum pension fixed. Secondly D. A. also should be increased and finally the commuted portion of the pension should be restored to the pensioner. Those persons who commuted their pensions for a certain period, say 10 or 11 years, after that period their original pension should be resterced.

A sum of Rs. 18 crores was sanctioned for the amelioration o the N. G. Os. very recently though the pensioners were not given any monetary relief. What is sauce for the goose must be sauce for the gander also. Why should there be two different yard-sticks-one respecting N. G. Os. and the other for the pensioners? I request the Finance Minister will please look into their grievances and redress them.

Secondly the budget speech does not adumbrate anything about putting down corruption, malpractices and exploitation prevalent in the State. There is Anti-Corruption Bureau for putting down the corrupt practices in the services. The Anti-Corruption Inspector whose office will be located in a district does not have sufficient power to report after enquiry about the conditions or malpractices or modus operandi that exists in any particular office to the higher authorities. That is the lacuna in the Anti-Corruption Act. I request the Government to remove that lacuna by enabling the Anti Corruption Inspector to enquire suo motu and submit a report to the concerned authority and also to the Head of the Department. By this way, I think corrupt practices will to some extent be put down.

The climate of Madakasira, Penugonda and Hindupur taluks is salubrious and particularly suitable for growing Mulberry silk. The Government may advance loans to the ryots to popularise the production of Mulberry silk in those taluks and if necessary a silk factory also may be established in centres like Hindupuram and Madakasira and again for sheep and goat farming the taluks of Madakasira, Penugona and Hindupur are very fertile and if the Government gives loans to the ryots, sheep and goat farming also will flourish. Originally in those places, carpet industry was flourishing but now that industry is in a famished condition. The constituency of Madakasira entirely depends on well irrigation; there are no rivers or dams in the entire constituency though there are some streams flowing in the taluk. There is one stream which discharges

its waters into the tank; the tank is in Mysore State and it is about two to three furlongs from the border to the Madakasira taluk. If that stream was to be diverted into the tank of Madakasira, irrigation potentialities will be improved. The bunds of certain streams are to be strengthened so that in times of flood they are not breached and the adjacent lands are not inundated and eroded.

Finally the entire constituency of Madakasira constitutes a vast hinterland. I suggest that a railway line may be constructed from Hindupur to Chitaldurg and Kaligara. Hindupur is one of the biggest market places in Anantapur district and if it is connected to the market places in Mysore, the condition of the Taluk will be improved to a great extent. Finally I think a newspirnt factory may be got established in Madakasira town so that the entire constituency may be improved. Thank you.

శ్రీ ఎస్. పాపిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, 1972 జనరల్ ఎలక్షన్స్ అయిన తరువాత మనం రెండోసారి బడ్జెటు పై చర్చ జరుపుకుంటున్నాము. ఆనాడు అధికారంలో వున్న పార్టీ ఉత్సాహకరమైన వాతావరణంలో వుంది కాని ఈనాడు అధికార పార్టీ ఉత్సాహం లేకుండా రాజకీయ సంక్షోభంలో పడిపోయింది. దేశం అంతకంటె ఆర్థిక సంక్షోభంలో పడింది, సామాన్య ప్రజలు చాలా నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతున్నారు. ధరలు అధికంగా పెరుగుతున్నాయి. ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తి లేక చాలా బాధ పడుతున్నారు. నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువగా వుంది. ఉద్యోగస్థులు ఈ అధిక ధరల వల్ల తమకు వచ్చే జీతాలు చాలక చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. వాటిని తట్టుకోలేక ప్రజలు దేశం మొత్తంపై అలజడి ప్రారంభించారు. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 27 సంవత్సరాలు అయింది. మనం అనేక వేల కోట్ల రూపాయలు ఋణం ఇతర దేశాల నుండి తెచ్చుకుంటున్నాము. మన దేశంలోని ప్రజలపై పన్నులు వేసుకుంటున్నాము. నాల్గవ ప్రణాళిక పూర్తి కావస్తున్నది. నాల్గవ ప్రణాళికలో 1800 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. ఇదికాక మామూలు బడ్జెటులో ఇంకా కొన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టి ప్రజలలో ఎన్నో ఆశలు కల్గించి కూడా వాటిని నెరవేర్చలేక పోయింది ప్రభుత్వం. మన రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం 64 వేల గ్రామ ఱు, పల్లెలు వున్నాయి. వాటిలో 21 వేల గ్రామాలకు మంచి నీటి సౌకర్యం లేకపోవడం విచారకరం. గ్రామాలలో 11 వేల మందికి ఒక హాస్పిటల్, 38 వేల జనాభాకు ఒక డాక్టరు చొప్పున వున్నారు. హరిజనులకు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్‌కు, ఇతర వీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తామన్నారు. మన రాష్ట్రంలో 18.42 లక్షల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు వుంటే వారిలో 14 లక్షల మందికి ఇండ్ల స్థలాలు లేవు. మన రాష్ట్రంలో 9 వేల రెవెన్యూ గ్రామాల్లో రోడ్లు లేని పరిస్థితి వుంది. ఇక న్యూట్రిషన్, ఆహారపదార్థాల విషయం చూస్తే మన రాష్ట్రంలో 35 లక్షల మంది గర్భిణీ స్త్రీలు, పసిపిల్లలు వుంటే వారిలో మూడు లక్షల మందికి మాత్రమే న్యూట్రిషన్ ఫుడ్ ఏర్పాటు చేయబడింది.

ఇక స్లమ్ క్లియరెన్స్ సౌకర్యాలుచూస్తే పట్టణాలలో ఒక లక్ష 9 వేల కుటుంబాలకు మాత్రమే ఆ సౌకర్యాలు వున్నాయి. 27 సంవత్సరాల పరిపాలన తర్వాత, 1800 కోట్లు ఖర్చుపెట్టిన తరువాత మనం ఈ స్థితిలో వున్నాము. మరి డబ్బుఅంతా ఎక్కడకు పోతున్నదో అర్థంకావడంలేదు. మన దేశంలో కంట్రాక్టర్లు 4-40 p.m.

కోట్లకొలది సంపాదించేవారు వున్నారు. మన దేశసంపద పెద్దపెద్ద పెటుబడిదార్ల చేతుల్లోకి పోతున్నది. వారు తమ డబ్బుతో అధికార పార్టీవారిని వశం చేసుకొని వుంటున్నారు. పరోక్షంగా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా వారిద్వారా జరుగుతున్నది. ఇలా దుష్టచతుష్టయం, దుష్టత్రయం మాదిరి వ్యవహారం నడుపుతున్నారు. అందు వల్లనే ఈనాడు సామాన్య ప్రజలు చాలా నికృష్టమైన జీవితం గడుపుతున్నారు. బ్లాకు మార్కెట్లు జరుగుతున్న వస్తువులను తక్కువ ధరలకు యిప్పించాలని ఒక ప్రక్క ఆందోళన, తమ జీతాలు పెంచాలని జూనియర్ డాక్టర్లు చేస్తున్న ఆందోళన ఒక ప్రక్కన, ఎరువులు దొంగతనంగా అమ్మబడుతున్నవాటిని అరికట్టాలనే ఆందోళన ఒక ప్రక్కన దేశం అంతా కన్పిస్తున్నాయి. వీటిని అరికట్టాలని ప్రజలు ఆందోళన చేస్తుంటే వారిని నక్సలైట్స్ అంటున్నారు. దేశంలో జరుగుతున్న అన్యాయాలను, అక్రమాలను అరికట్టాలని విద్యార్థులు, చదువుకున్నవారు బయటకు వచ్చి అందుకు ప్రయత్నిస్తుంటే వారిని నక్సలైట్స్ అంటున్నారు. మందులలో ఎడల్టేరేషన్, ఎరువులలో ఎడల్టేరేషన్, చివరకు ఎండ్రిన్ త్రాగినా చావని పరిస్థితులు ఈనాడు వుంటున్నాయి. ఇలా ఎడల్టేరేషన్ కేసులలో పట్టుబడిన వారిని కఠినంగా శిక్షిస్తేతప్ప అది తగదు. పెద్దపెద్ద వారు విద్యుచ్ఛక్తి బిల్లు కోట్లకొలది బకాయి వున్నా వారి జోలికి పోరు. పేదవాడు రెండు రూపాయలు బాకీ వుంటే డిస్ కనెక్ట్ చేస్తున్నారు. పేరుబొట్ల పాలెంలో జరిగిన అక్రమాలు మనందరకూ తెలుసు. గవర్నమెంటులో ఎటువంటి మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ జరుగుతున్నదో అందరకూ తెలుసు. ఠాకూర్ హరిప్రసాద్ రాఫిల్ టికెట్స్ విషయంలో ఏమి జరిగిందో అందరకూ తెలుసు. వాకాడు హాస్టల్ విషయం అందరకూ తెలుసు. ఎక్కడపడితే అక్కడ అన్యాయాలు, అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. గవర్నమెంటు ఎన్నో అనవసర ఖర్చులు చేస్తున్నది. కౌన్సిల్ అనవసరం. గవర్నరుగారికి ఎంతో వెచ్చిస్తున్నారు, అది అనవసరం. యాంటి కరప్షన్ డిపార్టుమెంటు ఎంత సవ్యంగా పనిచేస్తున్నదో నంబియార్ కేసు ఒక ఉదాహరణ. అలాంటి డిపార్టుమెంటులలో ఖర్చును తగ్గించండి. పెద్దపెద్ద సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీస్ వున్నాయి. వాటిని నేషనలైజ్ చేయండి. షుగర్ ఫ్యాక్టరీలను నేషనలైజ్ చేస్తే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. వున్న వనరులను అభివృద్ధి చేసుకొని ఎక్కువ ఆదాయం రాబట్టండి. బ్లాక్ మార్కెట్, ఎడల్టేరేషన్ కేసులలో దొరికిన వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకొంటే ముందు అలాంటి కేసులు జరగవు.

4-50 p.m. ఎవరైనా బ్లాకు మార్కెటు చేస్తే, వంశపారంపర్యంగా వస్తున్న ఆస్తి అయినా సరే అతనికి వుంచడానికి వీలు లేదని దానిని కాన్ఫిస్కేట్ చేయడానికి, అలాగే అడల్టరేట్ చేసినవారి ఆస్తులను కూడా కాన్ఫిస్కేట్ చేయడానికి, బ్లాకుమార్కెటీర్స్, స్మగ్లర్స్, వారి ఆస్తులను పూర్తిగా స్వాధీనము చేసుకోడానికి శట్టము చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణరెడ్డి (రామచంద్రాపురం) :—అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. మా ఏరియాలో రామచంద్రాపురము తాలూకా కేంద్రము. అక్కడ ఫైర్ స్టేషన్ లేదు. ప్రజలు [illegible] పడుతున్నారు. అందుకనే ఫైర్ స్టేషను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ వాటర్ మరి డ్రేనేజ్ స్కీములను ఏర్పాటు చేయాలని

ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కాకినాడ కోర్టుకు వెళ్ళే దారిలో రైల్వే గట్టు వుంది. దాని ప్రక్కన బీద ప్రజలు యిండ్లు కట్టుకున్నారు. వారికి పట్టాలు లేవు. ఆ పట్టాలు యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. రామచంద్రాపురములో వున్న జూనియర్ కాలేజీని డిగ్రీ కాలేజిగా మార్చాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు, వీకర్ సెక్షన్సుకు యిండ్ల సదుపాయము వెంటనే చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ధరలు విపరీతంగా పెరగడమువల్ల బియ్యం వగైరా ధాన్యాలు ప్రజల అందుబాటులో లేవు, అందుకని మా ప్రాంతములో తగినన్ని చౌక డిపోలను తెరవవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు మీకు నమస్కారములు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri M. Narayana Reddy :—Mr. Speaker. Sir, I would like to congratulate our Finance Minister for introducing two new things. That is, the new budgetary structure in the present budget with the follow-up performance budgeting in the next full budget that may be presented. As it was mentioned in the new budgetary chapter, what was shown or emphasised was the amounts spent on payment of salaries and contingencies and not on the purpose for which the budget is to be spent. You will kindly recall that in the last budget session also, I mentioned the samething that this should be done. Similarly, for the first time a large provision for maintenance of Irrigation projects and communications and medical services has been made after many years which was very long overdue. As you know we need Rs. 150 crores for the entire Fifth plan as the State resources to fill up the plan gap of [resources for which our Chief Minister announced last time that we will have to mobilise resources at the Rs. 80 crores every year for the next five years. Keeping this policy objective in view, I would like to submit that it may not be always possible to raise the resources by taxation. That object can also be achieved by reducing the expenditure and by improving the machinery for collection of taxes already levied. In this connection, I would only touch upon the major resources for our budget, that is Sales tax and the Entertainments Tax both put together in bracket one item.

Sales tax, you will be pleased to note when it was first introduced, was meant to be a tax on the merchants as well as to compensate the loss on account of the abolition of Excise tax on introduction of Prohibition, in 1939. Now, it has become the major resource. At present it constitutes 82 crores of rupees in a Rs. 229 crores revenue receipt by way of taxation in our budget-almost 36% of the entire taxation. Now, there are so many other heads of taxation in which there is hardly any scope for increasing. If it all there has to be any increase in future by way of addition of Rs. 30 crores every year to reach Rs. 150 crores in the fifth year, it is this sector which has to be again and again taxed or levies have to be increased.

In this connection, evasion also is much more in the sales tax than in any other sector and adequate steps have not been taken by the department to plug the loopholes to avoid evasion. Before the reorganisation in 1956, a Committee was appointed, you will kindly recall under the Chairmanship of Sri Pattabhirama Rao in 1952.

That Committee submitted a report in 1958 which was not fully implemented. It was implemented only partially, here and there. In 1957 a new Act was brought integrating the laws in both the regions Andhra and Telangana. Later, Sri Lokanathan was appointed to look into the tax structure in 1963 and he submitted a report. That also was not fully implemented. My submission is, there are Rs. 82 crores to be collected by way of sales tax. There would be not less than Rs. 82 crores which is evaded by persons who are responsible for payment of sales tax. Even if we are able to collect half of it, my main contention is whatever is evaded and I put it at Rs. 82 crores equivalent to what we collect. if we are able to collect it, there would not be any need whatsoever for levying more taxes in the next few years. That is the policy objective of the Finance Minister also as mentioned in the Budget-financial discipline plus collection of more taxes already levied.

Major segment or portion of the sales tax comes from the agricultural produce. That is from the gunj areas where large scale produce is sold or auctioned. It is in that place where evasion takes place. How it takes place, I shall illustrate. I know many concrete cases how the merchants evade. Some merchants take licences in the month of September or October in the name Venkateswara etc. some fictitious name and they continue upto May in that year. The licences are issued by the A. C. T. O. In the heirarchy of A. C. T. O, D.C.T.O. and C.T.O., the A.C.T.O. is the king-pin of the department like the Sub-Inspector of Police in the Police Department. He issues licences and for every licence how much is paid, it is well-known. The licence is issued in October when the first produce is expected and the same licence is surrendered in May next year. The same individual takes another licence in some other's name and continues. This fact is known to every one in the district, may be the Commissioner may not know, with the result, for the turn over of that particular fictitious name for Rs. 5 to 10 lakhs they pay only for Rs. 4 to 10 thousands and get the whole thing within the jurisdiction
5.00 P. M. of the A. C. T. O. The entire sales are noted in the market as to who has sold, how much was sold at what price, etc. with the counter record with Commission Agent and the third record with the dealers. The Sales Tax Officer never before tried to check the counter records in the market. I therefore suggest that the entire 80 percent of evasion is there in the Gunj and that can easily be detected with a little sincere effort. There is need for posting of a full time A.C.T.Os. in Gunjs of Warangal and Nizamabad in Telangana area and similar places at Andhra area for collecting data every day during the season. These are the recommendations made by very many committees and reports are there. Ours is agricultural State and no estimate is made by the Sales Tax Department about the produce in a particular area or district. This has to be done under the modern administration of taxation. When gain is compared with the actual turn-over in the district, at the end of the year that shows the amount of evasion that is there during the year. For this purpose, there should be Research Organisation in the Sales Tax Department. This Department collects Rs. 82 crores and spends Rs. 3 crores and 6 lakhs. There is scope for increasing some more staff for collecting more money. There is absolutely no

training of officers Refresher course is suggested for all the A.C.T.Os. D. C. T. Os, and C. T. Os. on the lines of Income Tax Department. But this has never been implemented. Many of these officers do not know the provisions of the taxation and the assessment and other provisions. Just for illustration, I will give an example, Sir. The assessee through the Income tax Practitioner submitted a larger turn-over and later on he was advised to take it out and submit a lesser turn-over. Unless these officers are properly trained under refresher courses, there would not be any use at all.

Our sales tax, after the recent amendment has become very ambiguous, unclear and confusing. Unless tax laws are very clear, there is any amount of possibility of evasion. I would only refer to 2 to 3 instances. We have sustituted Schedule No. 1 in the recent amendment. I think the Finance Minister was also present. In the substituted Schedule Jawari noted Under item 57, Wheat under 60, Jaggery under 77 and pulses under 138. Tax is proposed at the first sale whereas in the amended Schedule it was at the first produce. I do not think it is anywhere in any other State. When we produce some item, we have to pay sales tax but whereas the producer if he sells, under the new amendment to First Schedule, the producer need not pay. If the trader is a buyer, he escapes from the tax. The present law has been oriented in favour of trader and against the producer, even at the producer of primary goods like agricultural produce, etc. When we had only 14 crores or Rs. 15 crores we appointed a *Commission. Now Rs.* 82 *crores is the income* and by next year, Rs. 100 crores would be the sales tax revenue. Therefore, I suggest to the hon. Finance Minister to appoint a Sales Tax Enquiry Commission or Committee to look into all these aspects.

There is another point, Sir, in this connection, I submit that the Department can constitute—District Consultative Committees an experiment basis; One or two Committees in Telangana for the two areas or districts i. e. Warangal and Nizamabad and at three or four places in Andhra area where the Sales Tax Officer, and some Sales Tax Consultants, and trade representatives can be formed into a Committee to advise the Sales Tax Department. This has also been suggested by various Committees but only the question is that we were unable to implement the decisions.

There is another point, Sir; The Chief Minister is goining to Delhi tomorrow and I want to place this matter before you. The Kalpakam and Nyveli Thermal Units in Tamil Nadu are generating power and the power generated from those two units will be shared equally by the Southern States. In course of time, Tamil Nadu is consuming 50% of the power and giving 50% to the other Southern States. Some two or three days ago, there was a statement of the Tamilnadu Chief Minister that they would not give any power whatsoever from these two units to any other State and they would consume 100% of the power. These two units were located at Tamil Nadu in order to share the power generated among all the southern States. Having located, the Central Government should have ensured the sharing of power by the other States. This is not being done and hence this matter has to be taken up with the Central Government immediately.

Then, Sir, 6th Finance Commission has suggested constitution of finance Committee or Commission for the apportionment or devolution of funds for local bodies. This is very much necessary and I am very glad that the 6th Finance Commission made such a good recommendation. The local bodies which have to cater to the needs of the people are starving for funds. So, it is high time that our Government as advised by the 6th Finance Commission appoints Finance Committee or Commission for local bodies. Therefore, I appeal to the Government that such Finance Commission for the Local Bodies should be constituted for evolving a formula or principle for devolution of funds for the local bodies. Thank you, Sir.

PRESENTATION OF PETITION

re: Grievances of N. G. G. Os. (Referred to Petitions Com mittee)

Mr. Speaker: – I permit the Leader of the Opposition to present a Petition.

Sri V. Srikrishna :—Sir, with your permission, I present a Petition signed by Sri R. Sreenivasarao, Vice President, N. G. Os. Association, followed by 38,000 signatures of N. G. Os. from various districts of Andhra Pradesh.

The petition reads like this:

"To

The hon. Speaker,

Andhra Pradesh Legislative Assembly,

HYDERABAD.

Sir,

We, the signatories to this petition, are State Government employees and we seek justice at the hands of the Legislature, the supreme policy-making body of the State.

Sri I. B. Ramakrishna Rao the President of the Andhra Pradesh Non-Gazetted Officers' Association, was dismissed from service under article 311 (2) (c) of the Constitution on 17-12-1972, obviously because he led the strike of the Andhra Employees demanding a separate Andhra State.

The legitimacy and wisdom behind our demands, viz., (1) the repeal of the Mulki Rules (2) the aoblition of the Telangana Regional Committee and (3) the dispensing with the system of separate budgeting, on which we started agitation, have been appreciated both by the State and Central Governments and they have been complied with. That being so, it is improper to penalise an ardent advocate of these demands.

Government have been taking several measures to bring about absolute normalcy in the State and in this process have been healing up several old sores. The gaping wound caused to the community of the employees by the dismissal of Sri I. B. Ramakrishna Rao can be healed only with his reinstatement.

The pay scales existing in our State are among the lowest in the country. The State has a normal duty to pay its employees at least a need-based minimum wage. The Government of India, in their infinite wisdom, have fixed Rs. 196 as the minimum wage for their employees, related to the October, 1972 price level. The minimum wage of State Government employee is only Rs. 153. The minimum necessary is to adopt this minimum wage for Rs. 196 as the base and build up a pyramid of pay scales

There is no formula in the State governing grant of D. A. A D. A. formula providing full neutralisation for every average increase of four points over a period of six months upto a pay group of Rs. 900/- has to be adopted, if employees are to be saved from economic impoverishment. 5.10 P. M.

Employees in Warangal are paid H.R.A., at the rates obtaining in Hyderabad city and Visakhapatnam. The population in Vijawada and Guntur towns is much higher than in Warangal and the conditions existing in these two towns warrant a similar treatment.

Hyderabad city is classified by the Central Govt. as "A" class city and Central Government employees in the city are paid a city compensatory allowance. The allowance paid to the State Government employees in the city is however, nominal. The difference ranges from about Rs. 6 to Rs. 63. Payment of city compensatory allowance at Central rates costs the State Government relatively little but is of much significance to the State Government employees.

We fervently hope that this five-point appeal of ours will receive the weighty consideration that it deserves and that immediate justice will be done to us.

Yours faithfully,
Signature

S. No. Name & Office.

(The bundle containing the petitions was presented to the hon. Speaker by Sri A. Sreeramulu.)

Sri C. V. K. Rao :—It has to be announced that it should be sent to the Petitions Committee. An announcement has to be made, Sir.

Mr. Speaker :—I will have to see and announce.

Sri C. V. K. Rao :—Normally it is presented to the hon. Speaker in the House and the hon. Speaker forwards to the Committee.

Mr. Speaker :—However, it will be sent. Anyway, I am glad that the rule is pointed out.

BUDGET FOR 1974—75 (VOTE ON ACCOUNT) GENERAL DISCUSSIONS (Contd.)

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి బడ్జెటును సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలను మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1974 వ సంవత్సరంలో ఇంకా వేసవి కాలం రాక ముందే ఆంధ్ర దేశంలో అన్ని ప్రాంతాలలో, అన్ని జిల్లాలలో మంచినీటి కొరత ఏర్పడిం దనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం వారు గుర్తించాలి. ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలోనే త్రాగడానికి కూడా నీళ్లు లేనటువంటి పరిస్థితి ప్రతి తాలూకాలోను ఉన్నది. కృష్ణా జిల్లాలో ఉన్నటువంటి మెట్ట ప్రాంతాలు నందిగామ, తిరువూరు తాలూకాలలోను వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలోను త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు లేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రజానీకం చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఏప్రిల్, మే మాసాలు వచ్చేనాటికి త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు లేక ఆకలి చావులను ఎదుర్కొనవలసిన పరిస్థితి వస్తుం దేమోననే భయం ఉన్నది. కనుక ఈనాడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారి యొక్క తక్షణ చర్య ప్రస్తుత చర్య అయినటువంటిది. అది యుద్ధ చర్యగా భావించి చేయాలి. అందుచేత మంచినీళ్ళ సప్లయి కొరకు వెంటనే రిగ్గులను సరఫరా చేయవలసినదిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను ఎరువుల పంపిణీ గురించి చెప్పాలి. దానిలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. సమితి అధ్యక్షులు అయితే నేమి అక్కడ ఉన్నటువంటి అగ్రికల్చరల్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్సు అయితేనేమి, వ్యవసాయ అధికారులు అయితే నేమి చేసేటటువంటి అవక తవకలవల్ల రైతాంగానికి న్యాయంగా వచ్చేటటువంటి పద్ధతి లేదు. ఈనాడు రైతు ఉన్నటువంటి కొద్ది ఎరువును సక్రమంగా సంపాదించుకోలేక అష్టకష్టాలను ఎదుర్కొనేటటువంటి పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఈనాడు ఉన్నటువంటి ఎరువుల పంపిణీ విధానాన్ని మార్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారు ఈనాడు ఉన్నటువంటి ఎరువుల కన్నా ఎక్కువ ఎరువులు సంపాదించ డానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తేవాలి. 1972 జనరల్ ఎన్నికల తరువాత నేటివరకు ఏ హరిజనునికి ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చిన పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. పీడిత ప్రజానీకం మన ఉపన్యాసాలవల్లనైతే నేమి వారి ఆశలతో నైతేనేమి 1972 లో కాంగ్రెసుని తిరిగి ప్రభుత్వంలోకి పంపించడం జరిగింది. ఏ హరిజనునికి కాని గిరిజనునికికాని ఏ వెనుకబడ్డ వర్గాలవారికి కాని నేటి వరకు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంగా చేసినది ఏమి లేదనేది ఆచరణలో కనిపిస్తున్నది. కాబట్టి ఈ నూతన ప్రభుత్వం వెంటనే దళిత వర్గాల వారికి, హరిజనులకు, గిరిజ నులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడానికి తక్షణ చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాము. ఎక్కడ వేసాము అంటే వేసిన చోట ఉన్నాము అన్నట్లు మన వాస్తవ పరిస్థితి ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ నదీ జలాలు ఆంధ్ర దేశానికి ఇస్తామని ఎప్పటినుంచో చెబుతున్నాము. నాగార్జునసాగర్ నీళ్లు ఏ ప్రాంతాలకు వదలాలని 10 సంవత్స రాల క్రితం నిర్ణయించామో ఆ ప్రాంతాలకు ఈ నాటికి కూడా ఇవ్వలేనటువంటి పరిస్థితి ఉందని ప్రభుత్వంవారు గుర్తించాలి. 1967 కు ముందుగానే నందిగామ, జగయ్యపేట తాలూకాలలో రు. 2 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి కాలువలు త్రవ్వడం జరిగింది. కాని ఈ నాటికి కూడా నీళ్లు ఇవ్వలేకపోవడంవల్ల ఆ త్రవ్విన కాలువల్లు పూర్తి

పోవడం జరిగింది. తిరిగి ఆ కాలువలు త్రవ్వుకోవాలంటే మరొక కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఖమ్మం జిల్లా ప్రాంతాలనుంచి నందిగామ ప్రాంతాలకు నీరు తీసుకొని రావలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. కాబట్టి మన ఆలోచనా విధానాలలో మనం ఎప్పుడు ఏది చేయాలనే యోచన దానికి అవసరమైన పరిస్థితులలో అర్థం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కనుక ఈ నాడు నాగార్జునసాగర్ నీళ్లు మనం ఇస్తామన్న ప్రాంతాలకు ఇవ్వలేని పరిస్థితులలో ఉన్నాము. ఆశలు నిరాశలుగా మారుతున్నటువంటి పరిస్థితి కూడా రాబోతున్నది. కాబట్టి నాగార్జునసాగర్ నదీ జలాలు ఏ ప్రాంతానికి అయితే ఇస్తామని చెప్పామో ఆ ప్రాంతాలైన నందిగామ, జగ్గయ్యపేట తాలూకాలకు వెంటనే విడుదల చేయించడానికి సత్వరమే చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత పుగాకు పంట విషయం గురించి నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. పుగాకు రైతులు గిట్టుబాటు ధర లేక చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ నాటి సమావేశంలో తీసుకున్నటువంటి ఆలోచనలు చూస్తే ఫలితం శూన్యం అయింది. ఏ నాడు అయితే మనం సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసామో ఆనాటినుంచి పుగాకు రైతుకు రేటు తగ్గించడం ప్రారంభించారు. కనీసం ఆనాటివరకు ఉన్న రేటును ఉంచలేక పోవడం జరిగింది. కనుక రాబోయే సంవత్సరాలలో అయినా పుగాకు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చూడలేక పోతే ఆంధ్ర దేశంలో రైతు కోలుకోలేని పరిస్థితి ఉంటని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత రహదార్ల విషయం చెప్పవలసి ఉంటుంది. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎప్పుడో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రోడ్ ఫండ్సు ద్వారా మనం రోడ్లు వేసుకొనడం జరిగింది. అయితే అవి ఈ నాటికి కూడా జిల్లాపరిషత్తులవారి ఆధీనంలో లేవు. ఆర్. అండ్ బి వారి ఆధీనంలోనూ లేవు. అలాంటివి మెట్ట తాలూకాలలో చాలా చోట్ల ఉన్నాయి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు రోడ్ ఫండ్సుతో వేసిన రోడ్లను వెంటనే ఆర్ అండ్ బి డిపార్టుమెంటువారు తీసుకొని వాటిని మరమ్మతులు చేయించాలి. దేశాభివృద్ధికి సాధనం అయినటువంటివి రహదారులు. ఆంధ్ర దేశంలో వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల అభివృద్ధి కావాలంటే రహదారులను అభివృద్ధి పరచవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఇటీవల అలజడి మనకు తెలుసు. పారిశ్రామికంగా వున్నటువంటి వ్యత్యాసాలను మనం గుర్తించుకోవాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు రాజధానిగా ఉన్న హైదరాబాద్ నగరం చుట్టు ప్రక్కల పరిశ్రమలు పెంచడం జరుగుతున్నది, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలకు ఈ పరిశ్రమలను వికేంద్రీకరణ చేయడం అనేది జరగలేదు. ఏనాటినుంచో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము చెప్పుతున్నది విజయవాడలో టైర్సు ఫ్యాక్టరీ పెడుతున్నామని, కాని లేదు. జగ్గయ్యపేట దగ్గర సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలని నేను, నాకు ముందు ఉన్నటువంటి శాసనసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. 5.20 P.M.
కాని పెట్టలేదు. అదేవిధంగా ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఎక్కడెక్కడైతే పరిశ్రమలకు అవకాశము ఉన్నదో అక్కడ ఆ యా పరిశ్రమలు పెట్టాలని అడిగినప్పటికి ఈ ప్రభుత్వము నిర్లక్ష్యము చేసిందనేది వాస్తవము. కనుక మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేసేది, ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క సుస్థిర మనుగడ ఉండాలి

అన్నప్పుడు ఈనాడు పారిశ్రామికంగా ఉన్నటువంటి ఈ వేసన తొలగించాలి అన్నప్పుడు, ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఎక్కడ ఏ పరిశ్రమ పెట్టడానికి అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి అనేటటువంటిది సర్వే చేయించి అక్కడ ఆ పరిశ్రమలు పెట్టించిననాడే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రజలు నూతన ప్రభుత్వము చేసేటటువంటి గొప్ప కార్యక్రమాలపట్ల ఆసక్తితో ఉంటారని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా బందరు రేవుకూడ అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆంధ్రదేశములో హైదరాబాదు తరువాత రెండవ ముఖ్యపట్టణము విజయవాడ పట్టణము. అటువంటి విజయవాడ పట్టణము చూస్తే దారుణంగా ఉన్నది. అక్కడ శాంతిభద్రతలు ఈనాడు ఏమాత్రము లేవు. అక్కడ ఎన్ని హత్యలు జరుగుతాయో తెలియనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. విజయవాడ పట్టణములో ఎవరైనా మర్యాదగా, సగౌరవంగా ఇంటికి తిరిగివస్తారనేటటువంటి పరిస్థితిలేదు. శాంతిభద్రతలు అంతగా క్షీణించిపోయినటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కనుక మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేసేది, విజయవాడ పట్టణానికి ప్రత్యేకంగా ఒక పోలీసు సూపరింటెండెంటును మీరు వేయకపోతే, అక్కడ జరుగుతున్నటువంటి అరాజక చర్యలను మీరు పరిష్కారము చేయకపోతే, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రెండవ రాజధాని నగరమైనటువంటి విజయవాడలో మీరు శాంతిభద్రతలను కాపాడలేకపోతే మన ప్రభుత్వము చాలా కష్టమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసివస్తుంది. అదేవిధంగా ఈనాడు విజయవాడలోని పారిశుద్ధ్య కార్యక్రమాలు తీసుకొన్నప్పుడు, అక్కడ ఉన్నటువంటి ఆ మురికి వాడలు, పాకలు పరిస్థితి తీసుకొన్నప్పుడు, ప్రభుత్వంలో వచ్చినటువంటి మంత్రులు, కొత్త మంత్రులు అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు మేము మీ పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పడం తప్పితే వాటి పరిస్థితి అభివృద్ధి చెందలేదు. అదేవిధంగా ఈనాడు విజయవాడలో ముఖ్యమైన హాస్పిటల్ ఉన్నది. దాని అభివృద్ధి గురించి మన ప్రభుత్వము ఇప్పటికికూడ ఆలోచించడం లేదు. గుంటూరుకంటే విజయవాడ ప్రధానమైన పట్టణము. అటువంటి ముఖ్యమైన పట్టణములో 400 పడకలు కూడ లేనటువంటి హాస్పిటల్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానిని పెంచడానికిగాను కొన్ని వందల ఎకరాల పొలము ఉన్నది. కొంత డబ్బుకూడ ఉన్నది. కాబట్టి దానిని తక్షణమే అభివృద్ధిపరచడానికి చర్య తీసుకోవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత విజయవాడనుంచి మద్రాసు వరకు రైల్వే ఎలక్ట్రిఫికేషన్ స్కీము ఉన్నది దానికి మొట్టమొదట విజయవాడలో హెడ్ ఆఫీసు పెట్టి అక్కడనుంచి ఆ కార్యక్రమము చేపట్టాలని మనము అంటే, ఇటీవల ఆ ప్రధాన కార్యాలయము మద్రాసుకు తరలించడం జరిగింది. దీన్నిబట్టి చూస్తే, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము గాని, మన శాసన సభ్యులు గాని చేతకాకుండా ఉన్నామా అనేది అర్థంకావడంలేదు. ఇక్కడ మనము నిరుద్యోగ సమస్యతో బాధపడుతూఉంటే, యువకులు నిరుద్యోగముతో ఆందోళనచెందుతూఉంటే మనకు వచ్చిన ఆ ఒక్క కార్యాలయాన్ని తీసుకువెళ్లారు. అది మద్రాసుకు తరలించడం వలన అక్కడ ఉన్నవారికి ఉద్యోగాలు సంపాదించుకొనేటటువంటి అవకాశము ఉన్నది. కాబట్టి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము వెంటనే ఈ విజయవాడ-మద్రాసు రైల్వే ఎలక్ట్రిఫికేషన్

కార్యాలయాన్ని విజయవాడకు మార్పించడం కోసం కృషిచేయవలెనని మీద్వారా ప్రభుత్వమువారికి మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత, ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హరిజనులు గాని, గిరిజనులు గాని ఇంకా అనేక దుర్బల వర్గాలవారియొక్క సంక్షేమము కోసం వారికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడంలో గాని, వారికి జీవనోపాధి కల్పించడంలో గాని, వారి జీవనోపాధిని పెంచడంలో గాని, వారి అభివృద్ధి కోసం వెంటనే ఆర్థిక సహాయము చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అదేవిధంగా మన రైతాంగము ఎదుర్కొంటున్న సమస్య ఉన్నది కృష్ణా నది జలాల విషయంలో మనకు అన్యాయం జరిగింది అనేటటువంటి వాదన ఉన్నది. కనుక నేను మనవిచేసేది, ఈ విషయాలన్నింటిలోను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అప్రమత్తతతో వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అదే విధంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసే విషయంలో మరి వెనుకబడి ఉన్నటువంటి మా తాలూకాలన్నిటికి కూడ వెనుకబడిన ప్రాంతాలుగా చేర్చే అవకాశములేదని ఇటీవల కోస్టల్ ఆంధ్రా డెవలప్మెంటు బోర్డు మీటింగులో తెలిసింది. నేను మనవిచేసేది, వెనుకబడిన ప్రాంతాలను మీరు వెనుకబడిన ప్రాంతాలుగా గుర్తించకపోయినట్లయితే ఆందోళన తప్పదని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజల యొక్క ఆవేదనలు మీరు తీర్చలేకపోతే వాళ్లయొక్క అశాంతిని తొలగించలేము అనేటటువంటిది మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అభివృద్ధికోసం తీసుకోవలసిన చర్యల కోసం నాగార్జునసాగర్ నదీ జలాల నన్నిటిని నందిగామ ఇతర తాలూకాలకు వెంటనే విడుదలచేయాలని. అదేవిధంగా రైతాంగమునకు కావలసిన ఎరువుల పంపిణీ విషయంలో కేంద్రంనుంచి మనము ఎక్కువగా రాబట్టుకోడానికి ఎక్కువ ప్రయత్నం చేయాలి. అదేవిధంగా దళిత వర్గాలను సంబంధించినటు వంటి ఇళ్ల స్థలాల విషయంలో గాని, వారికి ఆర్థిక సహకారము విషయములో అయితే నేమి ఎక్కువ ప్రయత్నం చేయాలి. అదే విధంగా పరిశ్రమలన్నింటినీ మనము వికేంద్రీకరణ జరపాలి. అదేవిధంగా ఈనాడు ప్రధానంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మంచినీటి కొరతతో బాధపడుతున్నటువంటి అన్ని గ్రామాలకు కూడ తక్షణమే రిగ్సు ద్వారా నీటి పారుదల కార్యక్రమాల ద్వారాను ఆ ప్రజలకు మంచి నీటి సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకొంటూ మీరు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పించుకొంటూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పిఠాపురం) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు పెట్టినటువంటి బడ్జెటు ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అనుగుణంగా, ఆశాజనకంగా ఉన్నదని నేను ఈ బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ఈవేళ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మన ప్రజలు ప్రభుత్వముపట్ల ఎట్లాంటి విశ్వాసముతో ఉన్నారు, అసలు కొంతమంది ప్రజలకు విశ్వాసము లేకపోవడానికి ఏది ప్రధానకారణమ్ము అనేవిధంగా మనం లెక్కకట్టుకొంటే ఏ గ్రామానికి పోయినప్పటికి, ఏ పట్టణానికి పోయినప్పటికి ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలపట్ల ఉద్యోగులయందు ఎందుకు ప్రజలకు కొంత అవిశ్వాసము ఉన్నట్లు కనబడుతుంది అని ఆలోచనచేసినప్పుడు, ప్రజలకు తినడానికి కావలసిన నిత్యావసరాలు లభించకపోవడం వలన, ఆ కష్టాలన్నీ

వారు మనస్సులో పెట్టుకొని ఆ విధంగా వారిలో అవిశ్వాసము, అసంతృప్తి ఏర్పడినదని అర్థమవుతుంది. కనుక మనము వారి కష్టాలను గుర్తించి, వాటిని తీర్చి వారిని సంతృప్తి పరచగలిగినప్పుడు, మనము చేసినటువంటి ప్రతికార్య క్రమాన్ని వారికి అందించగలిగినప్పుడు మాత్రమే మనము శ్రేయో రాజ్యమును సాధించగలము, చూడగలము. అది మీకు మాకు, బహుళ ప్రజానీకానికి తెలిసిన విషయము.

ముఖ్యంగా ఏ గ్రామానికి పోయినప్పటికి కూడ వారు ఎదుర్కొనేటటువంటి సమస్య, త్రాగడానికి కూడ నీరు లేద నేటటువంటి వారి సంక్షోభము కనబడుతుంది. అంతేకాదు. ఆ ప్రజలను కలుసుకొన్నప్పుడు, మాకు సరియైన రేట్లకు బియ్యము దొరకడంలేదు అనేటటువంటి మాట చెబుతున్నారు. ఇది మనము తీర్చడానికి సరిదిద్దడానికి, వారిని సంతృప్తిపరచడానికి చేతిలో తగిన బలము ఉంది, శక్తి ఉంది, పరిపాలనా దక్షత ఉంది కూడ ఎందుకు మనము ఈ విధంగా ప్రజలలో అసంతృప్తి, అవిశ్వాసము కలిగేటట్లు చేసుకొంటున్నామో అర్థం కావడంలేదు. ఆ విధంగా ప్రజలను అసంతృప్తిపరచవలసిన అవసరం ఏ మాత్రంలేదు. ఎంత మాత్రములేదు. వారిని సంతుష్టి పరచడానికి, శ్రద్ధా భక్తులతో మనము కార్య క్రమములు చేసినప్పుడు అతి తొందరగా వారి దయను మనము ఆకర్షించుకోడానికి వీలున్నది. ఈవేళ ప్రభుత్వము వారు అనేక టన్నుల బియ్యాన్ని సేకరించి పెట్టుకొన్నారు. అటువంటప్పుడు ప్రజలలో ఈ అసంతృప్తి, అవిశ్వాసము పోవడానికిగాను ప్రతి పల్లెలో కూడ చౌక డిపోలు పెట్టి ప్రజలకు బియ్యము ఎందుకు విరివిగా అందించకూడదు? అనేకచోట్ల త్రాగుటకు నీరులేక పశువులకు గ్రాసములేక అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అటువంటి ప్రదేశాలను పరిశీలనచేసి, సర్వేచేసి అక్కడ రిగ్గు ద్వారా వారికి నీరు అందించేటటువంటి పని కూడ చేయవలసియున్నది. ఈ రెండు విషయాలు ప్రాముఖ్యమైన విషయాలు. అంతే కాకుండా చాలాచోట్ల, గ్రామాలలో రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. అక్కడ ప్రజలు అంటారు—మాకు బస్సు రూటు ఏమో ప్రభుత్వము దయవల్ల పడింది, కాని బస్సులు పోవడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. కనీసం బండ్లుకూడా పోవడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది, షుగర్ ఫ్యాక్టరీకి బండ్లు పోయే సందర్భంలేదు. ఆ బండ్లు దారిలో విరిగిపోయే పరిస్థితి ఉంటున్నది; మేము అనేక కష్టనష్టాలకు లోను అవుతున్నామని అంటున్నారు. కాబట్టి ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలను మనము సరిచేయగలిగినప్పుడు, ప్రజలకు మనమీద పరిపూర్ణమైన విశ్వాసము, ప్రేమ తప్పకుండా ఉంటాయి అని నేను చెప్పుతున్నాను. ఉదాహరణకు, మా పిఠాపురము మునిసిపాలిటీకి 20 లక్షల రూపాయలు ఎల్. ఐ. సి. లోను ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ స్కీముకొరకు శాంక్షన్ అయింది. డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. మరి మేన్ గొట్టాలు మాత్రం వేయడం జరిగింది. ఓవర్ టాంక్ కడుతూ కడుతూ ఆపివేశారు. ఇదేమిటయ్యా అంటే ఎవరూ సమాధానం చెప్పడంలేదు. అక్కడ 30 లక్షల ప్రజానీకం త్రాగే నీరు లేకుండా ఆవేదన పడుతూ ఏమి చేయాలో తోచనటువంటి పరిస్థితిలో

ఇది ఎందుకు జాప్యం జరిగింది. ఎవరివల్ల జాప్యం జరిగింది? డబ్బు ఉండికూడ ఎందుకు పని ఆగింది అని పదే పదే అడగడం జరిగింది. దానికి సరైన రిప్లయి మాకు రాలేదు, గొల్లప్రోలులో వాటర్ స్కీము జరుగుతూ, జరుగుతూ ఆగిపోయింది. త్రాగేనీరు లేక ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. వర్షాలులేక మనకు పవర్ కట్ వస్తున్నది. ఆ పవర్ కొరత తీర్చటానికి మన ప్రభుత్వము సర్వవిధాల ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఉన్నటువంటి పవర్ ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలకు ప్రముఖమైన వాటికి ఇన్ని గంటలు ఇవ్వాలని నిర్ణయం జరిగింది. వ్యవసాయ కార్యక్రమాలకు, గొట్టపు బావులకు, సుగర్ ఫ్యాక్టరీలవారికి, రైస్ మిల్లులకు—ఇటువంటి ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలకు ఇంత కరెంట్ ఇన్నిగంటలు ఇవ్వాలి—అని నిర్ణయించి మన రాష్ట్రములో ఉన్న నిత్యావసరాల కొరత తీర్చటానికి ప్రయత్నంచేయాలి. రైతులకు దినదినము మినిమమ్ చార్జెస్ సమస్య వేధిస్తున్నది. అది తొలగిస్తే ప్రభుత్వం రైతులకు మేలుచేసినట్లు అవుతుంది. హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తామని అన్నారు. వారు ఏనాటినుండో ఇండ్ల స్థలాలు కావాలని అడుగుతున్నారు. అది ఫైనల్ అయ్యేస్థితికి వచ్చింది. మనం భూసంస్కరణలను అమలు జరపటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఇందులో ఒక సమస్య వచ్చింది. మా జిల్లా సోషల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసర్-2 ఎకరాలు పల్లపు భూమి, 5 ఎకరాలు మెట్టభూమి మాత్రమే ఎక్వయిర్ చేయాలి, అది సీలింగ్ కు లోబడి ఉండాలి అన్నారు. అటువంటప్పుడు హరిజనులందరికి మనం ఎట్లా హవుస్ సైట్స్ ఇవ్వగలము?—అన్నది పునరాలోచన చేయాలి. ఇటువంటి ఆటంకాలు తొలగించి, హరిజనులకు, వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నంచేయాలి. మన ప్రభుత్వం ముందుకుపోవాలని అనుకొంటున్నది. పేదవారికి సహాయం చేయటంతోబాటు దేశంలో ఉన్న సంపద పంపిణీ చేసేదానికి ప్రయత్నంచేయాలి. 10 ఎకరాలపైన ఉన్నవాడి కొడుకు ఆ 10 ఎకరాలే వ్యవసాయం చేయాలిగాని, అతడికి ఉద్యోగందొరికే పరిస్థితి ఉండకూడదు. ఆస్థి ఒకరికే ఉండి, ఉద్యోగం వారికే ఉండే పరిస్థితి కాకుండా-దేశంలో ఉన్న సంపద పంపిణీ చేసేదానికి, 10 ఎకరాలు ఉన్నవాడి కొడుకు ఆ 10 ఎకరాలు సేద్యం చేసేటట్లు, అతడికి ఉద్యోగంచేసే పరిస్థితిలేకుండా ఉండేటట్లు చేస్తే-ప్రజలలో మత్సరము, సంచలనము, ఆందోళన కలగకుండా ఉంటుంది. మన ప్రభుత్వం మన ప్రజలను ఆనందపరచేవిధంగా, సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించేవిధంగా చరిత్రాత్మకంగా ఉండేవిధంగా ప్రజలకు సేవచేయాలని, అందుకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వానికి దోహదకారిగా ఉండాలని కోరుతున్నాను. మాజీ పిఠాపురం మహారాజులు మాకు 12 లక్షలు విలువచేసేటటువంటి బ్రహ్మాండమైన బిల్డింగ్ ను స్కూలుకు ఇచ్చారు. ఆ భవనములో మేము జూనియర్ కాలేజి పెట్టుకొన్నాము. ప్రభుత్వం 50, 60 వేలు ఇస్తే ఆ భవనంలో పూర్తి కాలేజి పెట్టుకొనటానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దానికి డబ్బు ఇవ్వాలని అడిగినపుడు-మహారాజులు వ్యాజ్యానికి వెళ్లారు, అది తేలేదాకా ఇవ్వటానికి వీలులేదని లోగడ చేప్పారు. ఇప్పుడు అది గవర్నమెంట్ లో విలీనం చేసుకొనటం అన్నది తేలిపోయింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం 50, 60 వేలు [illegible] విద్యా

5-30 p.m.

సౌకర్యం చేకూర్చినట్లు అవుతుంది, 12 లక్షలు విలువచేసే ఆ బిల్డింగ్ ప్రభుత్వపర్చబడి ఉపయోగకారిగా ఉండగలదని చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి.బి. తిరుమలయ్య :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు 1974-75కు పెట్టిన బడ్జెట్ సరైన పద్ధతిలో లేదు. వివిధ పద్దులపై కేటాయించిన మొత్తాలు చూసినప్పుడు యీ బడ్జెట్ ఏమాత్రం సరిపోదు. అన్నింటిమీద కేటాయింపులు ఎక్కువ చేశామని చెబుతున్నారు. ఇవాళ బజారులో అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి. 1-40 పై. లకు దొరికే బియ్యం ఇవాళ 2 రు. లు అయిపోయింది ఇపుడు బడ్జెట్‌లో చూపించిన డబ్బు సరిపోదు కాబట్టి సెంటర్ నుంచి ఇంకా డబ్బు తీసుకు వచ్చి యీ సమస్య పరిష్కారం చేయాలి. లేకపోతే చాలా అరాచకము వస్తుంది. చాలా గందరగోళం రావటానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజిలో 8, 9 సంవత్సరాలకు పూర్వం రిజిస్ట్రేషన్ చేయించి, ప్రతి మూడు నెలలకు ఒకసారి పొడిగిస్తూ వస్తున్న వారికి ఉద్యోగం దొరకటంలేదు. 2, 3 సంవత్సరాల క్రిందట రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకొన్న వారికి ఉద్యోగం దొరుకుతున్నది. వాళ్ల పేర్లు ఉద్యోగాలకు పంపించటం జరుగుతున్నది. దానిపై గవర్నమెంట్ చర్యలు తీసుకోవాలి. లంచగొండి విధానాన్ని మన ప్రభుత్వం రూపుమాపినట్లయితే మన రాష్ట్రం బాగుపడుతుంది. ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజ్ ఆఫీసర్‌కు 50 రు; 100 రు: ఇచ్చినట్లయితే ఆయన ఆ ఉద్యోగం ఇచ్చే కంపెనీకి, ఫ్యాక్టరీకి, ఆఫీసుకు అతడి పేరు పంపుతాడు. లేకపోతే ఆ పేరు పంపించరు. మన మంత్రివర్గము స్థాపన అయినతర్వాత ప్రతి వస్తువు ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. అది చాలా విచారకరమైన విషయము. ప్రభుత్వం ధరలను అదుపులో పెడితేగాని రాష్ట్రం రాజ్యం బాగుపడదు. ఇపుడు గ్రామాలలో కూలీలలో నిరుద్యోగ సమస్య ఏర్పడుతున్నది. వికారాబాద్‌లో ఇండస్ట్రీస్ పెట్టాలి. అక్కడ బిల్డింగ్స్ కట్టి 10 సం. లు అవుతున్నది. కాని ఇంతవరకు అక్కడ ఇండస్ట్రీస్ పెట్టలేదు. గవర్నమెంట్ అక్కడ బిల్డింగ్ కట్టి ప్రతి సంవత్సరం 10 వేల రూపాయలు అక్కడి మెయిన్‌టెనెన్స్ కోసం, రంగులుకోసం ఖర్చుచేస్తున్నది. అక్కడ కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ పెడితే అక్కడి ప్రజలు బాగుపడతారు. 6 లక్షలు, 7 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి సర్పనపల్లి ప్రాజెక్టు ఒక కట్ట పూర్తిఅయినది. పట్టాదారులకు డబ్బు ఇచ్చారు. ఆ కట్ట అట్లాగే ఆగిపోయింది. మొన్న టెండర్స్ పిలిచారు. మళ్లీ పైనుండి ఆర్డర్ రాలేదని ఆ టెండర్స్ కేన్సిల్ చేసుకొన్నారు. ఆ ప్రాంతం కేవలం వర్షంమీద ఆధారపడిన ప్రాంతం. వర్షంమీద ఆధారపడిన చేవెళ్ల, వికారాబాద్, పర్గి, తాండూరు తాలూకాలలో నీటి ఎద్దడివల్ల ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. వర్షంమీద ఆధారపడిన తాలూకాలు అవి. వర్షాలు లేక మూడు సంవత్సరాలు పంటలు పోయాయి. ఈ సంవత్సరం పంట పండినా వర్షం లేక ఎండిపోయాయి. ఈ పరిస్థితిలో 10 సంవత్సరాలనుండి ఉన్న బకాయిలన్నీ ఇపుడు రైతులనుండి వసూలు చేస్తున్నారు. ఇవ్వలేని వారినుండి లాగే చెంబు తీసుకొనిపోతున్నారంటే అది చాలా సిగ్గుచేటైన విషయం.

ఇదివరకు మినిష్టర్‌గారు చెప్పారు. ఒకటి రెండు శిస్తులు వసూలు 5–40 p.m. చేయనీయండి తక్కినవి ఆపివేస్తాము, కలెక్టరులకు టెలిగ్రామ్ యిస్తామని చెప్పినారు. కలెక్టరుకు, మినిష్టర్‌కు కూడ పెటిషన్ యిచ్చినాము. బావి మీద యింజన్‌లు ముట్టవద్దు. ఇండ్లలో చెంబులు, పాత్రలు అమ్మితే 10 రూపాయలు కూడ రావు. బేయిజ్జత్ అవుతుంది. ఎరువులు యిచ్చినా, విత్తనాలు యిచ్చినా ఎక్కడ తక్కావి, ఎక్కడ అంజమాలు. సమితి జీప్ వస్తుందని, తహసీల్ జీప్ వస్తుందని యిండ్లు తాళాలు వేసుకొని బైటకు పోతున్నారు. ఈ అన్యాయాలు ఏమిటి? వసూలు చేసే పద్ధతి యిది కాదు. పునాస, రబీ పంటల మీద వసూలు చేయాలి. మార్చి 5 వ తారీఖు నాటికి వసూలు చేయాలని ఆర్డర్ వేసినారు. సంగారెడ్డి తాలుకాలో స్టే ఆర్డర్ తెచ్చి ఆపు చేసినారు. మూడు సంవత్సరాల పాటు అట్లాగే యున్నది. తినడానికి తిండి లేక వికారాబాద్ తాలూకాలో మనుష్యులు చచ్చిపోయారు. ఈ సంవత్సరం తిందామంటే తిండిలేదు. పబ్లిక్ చస్తున్నారు. ఇంకా చావమంటే ఎట్లా? ఆరు సూత్రాల పథకం తీసుకువచ్చి క్రొత్త ప్రభుత్వం వచ్చి మిమ్మల్ని అన్యాయం చేస్తామంటే ప్రజలు సహించరు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఎప్పుడూ సహించబోరు. ఇదివరకు పి. వి. నరసింహారావుగారి ప్రభుత్వం వచ్చినది.

ఇప్పుడు వెంగళరావుగారి ప్రభుత్వం వచ్చినది మంచిది అనుకొన్నాము సహకారం చేసినాము. రాజ్యసభ ఎలక్షన్‌లో వోట్స్ యిచ్చినాము. సహకారం చేస్తాము. ప్రజలను యిబ్బంది పెడితే ఈ ప్రభుత్వం పడిపోతుంది. ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారు? ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత యిదివరకు రూ. 1–40 పైసలు, రూ. 1–50 పై. లు అమ్మే బియ్యం రెండు రూపాయలు అయింది. 80 పైసలు అమ్మే సబ్బు 1–80 పైసలు అయింది. గాస్‌నూనె దొరకడం లేదు. ఎమ్. ఎల్. ఎ. క్వార్టర్స్ దగ్గర వారానికి 5 లీటర్స్ నూనె యిస్తే ఏమి చాలుతుంది? అది కూడ సరిగా దొరకడం లేదు. బియ్యం గోధుమలు దొరకడం లేదు. దానిని గురించి ఏదైనా సౌకర్యం చేసినట్లయితేనే ఈ ప్రభుత్వం నిలబడుతుంది. లేకపోతే ఈ ప్రభుత్వం అన్యాయం పాలు అయిపోతుంది. ఈ ప్రభుత్వం రావడంతోనే ధరలు పెరగడం, పెట్రోలు, సబ్బులు, మిరపకాయలు, చింతపండు అన్నిటికి ధరలు పెరిగిపోయినాయి. చింతపండు పోయిన సంవత్సరం రెండున్నర రూపాయలు అమ్మినది ఈ సంవత్సరం ఆరు రూపాయలు. ఇది న్యాయమైన పద్ధతి కాదు. వీటన్నిటిని సక్రమంగా అదుపులో పెట్టడానికి అపోజిషన్ వారము అయినప్పటికి ప్రభుత్వానికి సహకరిస్తాము. ఏదైనా క్రమమైన పద్ధతిలో నడిపించక పోతే మీ ప్రభుత్వం 6 నెలలు కూడ నిలబడదని గట్టిగా నిశ్చయంగా చెపుతున్నాను. ఈ పద్ధతిలో చేంజ్ రావాలని మనవిచేస్తున్నాను. వికారాబాద్‌లో యిండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. వాటిని పెట్టాలి, సర్పనపల్లి ప్రాజెక్టు ఆగిపోయింది. అది చేయించాలని ఆర్థిక మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చిన అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఎ. ఎస్. శుక్ల (జామి):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు దేశంలో పరిస్థితి చూస్తుంటే ఏ ప్రాంతంలో కూడ అశాంతి అలజడి తప్ప యింకొకటి వినబడడం లేదు. ప్రతి పక్షాలు అయితేనేమి, పరిపాలన చేసే వారు అయితేనేమి, ప్రదేపదే

హెచ్చరిస్తున్నారు. ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ కొంత ఉత్సాహాన్ని ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ అలజడికి, అశాంతికి కారణం ఆహార సమస్య, నిరుద్యోగం, అవినీతి, పెరిగిపోయినటువంటి లంచగొండి తనం అని మనవిచేస్తున్నాను. వీటిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం వారు ప్రతి విషయంలో పటిష్టమైన చర్యలు తీసుకొని, ఏ స్టేజ్‌కి ఆ స్టేజ్‌లోనే యిది జరగకుండా నిరుద్యోగ సమస్యను తీర్చే విధానాలు అమలు పరుస్తూ, లంచగొండితనం తగ్గించి క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప ఒక పద్ధతిలో ఒక క్రమంలో వచ్చే అవకాశం కనబడడం లేదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మాదిరి నక్సలైట్ ఉద్యమం వస్తే ప ప్రభుత్వానికి అయినాసరే దానిని అణచివేయడం చాల కష్టమైన పరిస్థితి అవుతుంది అని నేను భావిస్తున్నాను. నక్సలైట్ ఉద్యమం రావడానికి ముఖ్యమైన కారణం నిరుద్యోగమే కాకుండా ఒక విధమైన నిరాశ నిస్పృహా ప్రజలలో ప్రబలిపోవడం, ఎడ్యుకేటెడ్ అన్-ఎంప్లాయిమెంట్ పెరిగిపోవడమేనని నేను భావిస్తున్నాను. ఆ సందర్భంలో అనేక వందల కుటుంబాలను దోచుకొని, అనేక వందల మర్డర్స్, దారుణంగా చిత్రహింస చేసి వారి రక్తంతో స్లోగన్స్ వ్రాసే స్థితి రాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద యున్నది. ఎడ్యుకేటెడ్ అన్-ఎంప్లాయీడ్‌కు ఉపాధికల్పించాలి అన్నప్పుడు పారిశ్రామికీకరణంతప్ప ఇంకో మార్గం లేదు. పరిశ్రమల కోసం జాగానే కేటాయింపులు జరిపినామని, ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెటులో సూచించారు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ఏవిధమైన పరిశ్రమలు వస్తున్నట్లుగా వారి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో సూచించబడలేదు. అలాంటి సందర్భంలో మాజిల్లాలో మళ్లీ అలాంటి ఉద్యమం రాబోతుంది. అదికూడ ప్రమాద స్థాయికి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. రాబోయే ఆర్థిక సంవత్సరంలో సర్కారు జిల్లాలకు ఏ కొద్దిపాటి పరిశ్రమలను స్థాపించదలచుకొన్నా 1, 2 పరిశ్రమలు మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో స్థాపించమని విన్నవించుకుంటున్నాను. సాలూరు జూట్ ఫ్యాక్టరికి ఏ గతి వచ్చినదో అర్థం కాకుండా ఉన్నది. సాలూరు జూట్ ఫ్యాక్టరికి శాంక్షన్ యివ్వలేదని, కాన్సిల్ అయిందని పేపర్‌లో చూడడం జరిగింది అదే జరిగితే చాలా విచారించవలసిన విషయం. క్రొత్త ఫ్యాక్టరీలు స్టార్ట్ చేస్తామని ప్రభుత్వం వారు చెప్పినప్పటికి అవి శాంక్షన్ కాకుండా కాన్సిల్ అవడం జరిగితే చాలా విపరీతమైన పరిణామాలకు దారి తీస్తుందని చెపుతున్నాను. అనేకమంది ముఖ్యమంత్రులు శ్రీకాకుళం జిల్లా వచ్చినప్పుడు నౌపడ దగ్గర సోడా యాష్ ఫ్యాక్టరి గురించి ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా యిదివరకు విన్నవించుకున్నాము. దానిని ప్రారంభించే సూచన కనబడడం లేదు. అయిదారు కోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభించి పెట్టినప్పుడు కొన్ని వందల మందికి ఉపాధి కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తీర ప్రాంతంలో ఉన్న ఫిషర్ మెన్‌కు, ఉప్పు పండించే వారికి ఈ సోడా యాష్ ఫ్యాక్టరి వల్ల ఉపయోగం కలుగుతుంది. కాని అది యింతవరకు ప్రారంభింపబడక హామీల స్థాయిలోనే ఉండిపోవడం విచారించవలసిన విషయం. సోడా యాష్ ఫ్యాక్టరి అమలు జరిగే ఏర్పాటు చేస్తారని తమద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఆర్థిక మంత్రిగారికి విన్నవించుకుంటున్నాను.

తరువాత, మరొక విషయం—నాలుగు టెక్స్టయిల్ ఫ్యాక్టరీస్ స్టేట్‌లో స్టార్ట్ చేస్తామన్నారు. స్పిన్నింగ్ ఫ్యాక్టరీస్. మా జిల్లాలో చేనేత పని వారు చాలా మంది వున్నారు. వారికి ఏవిధమైన ఉపాధి లేదు. గత సంవత్సరం చాలా గడ్డు పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందువలన, ఒక స్పిన్నింగ్ మిల్లు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గనుక ప్రారంభిస్తే మా జిల్లాలోవున్న చేనేత పని వారికి ఉపాధి కలుగుతుంది. ఆ విధంగా చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. 5-50 p.m.

మా జిల్లా ఒక విధంగా సర్‌ప్లస్ జిల్లా. అయినప్పటికి, మా జిల్లాలో బియ్యం కె.జి. రెండు రూపాయలు, రెండున్నర అయిపోయినది. ఫ్రీజోన్ చేశామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఫ్రీజోన్ చేయడం వలన మా జిల్లాలో ధాన్యం ధర పెరిగించే తప్ప తక్కువ కాలేదు. అదిగాక, ఈ ఎఫ్.సి.ఐ ఒక వైట్ ఎలిఫెంట్ అయిపోయింది. 54 రు లకు కొన్నది, ఎఫ్.సి.ఐ వలన 94 రు.లు అయిపోయింది. 40 రు.లు ఎందువలన పెరిగిపోతున్నదో మాత్రం అర్థం కావడం లేదు. ఇదంతా పౌరులపై పడుతున్నది. అందువలన ఎఫ్.సి.ఐ గాకుండా, ప్రభుత్వమే యింకొక ఏజెన్సీ ద్వారా ప్రొక్యూర్ చేయించి, ఆ లెవీ ధాన్యాన్ని సబ్సిడీ బేసిస్ పై సప్లయ్ చేయించడానికి ఒక మార్గాన్ని అన్వేషించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. తరువాత, ఫిషర్‌మన్ విషయమున్నది. మా జిల్లాలో 120 మైళ్లు కోస్తా తీరం వుంది. అక్కడవున్న ఫిషర్‌మన్‌కు ఏ విధమైన ఉపాధి అవకాశం లేదు. ఇప్పుడు, స్మాల్ ఫార్మర్స్ డెవలప్‌మెంట్ ఏజెన్సీని పెట్టారు. దానివలన, ఒక్క చీపురుపల్లి తాలూకాకు ఉపయోగం జరుగుతుంది. మిగతా తాలూకాలకు కూడా దీనిని విస్తరింపజేసి, ఆయా తాలూకాలలోనున్న పేదలు, కూలీలు, సన్నకారు రైతులు దీనివలన లాభపడడానికి అవకాశం కలిగించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఒక తాలూకాలో, యీ ఫిషర్‌మన్‌కు నైలాన్, మెకనైజ్డ్ బోట్సు యిలాంటి సదుపాయాలు జరుగుతున్నాయిగాని. మిగతా తాలూకాలలో ఏమీ ఉపాధికి అవకాశాలు వుండడం లేదు. అందువలన, ఆ విషయాన్ని కూడా పునరాలోచించాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. లోగడ మన గవర్నమెంటు, ఫిషర్‌మన్‌ను షెడ్యూల్డు కాస్టుసు ట్రైబ్స్‌తో సమానంగా ట్రీట్ చేస్తామని ఒక డెసిషన్ తీసుకున్నామని అన్నారు. అది ఇంతవరకూ అమల్లోకి రాలేదు. వెంటనే షెడ్యూల్డు కాస్ట్స్, ట్రైబ్స్‌తో సమానంగా వారికి యిచ్చే రాయితీలు, సదుపాయాలు వీరికి కూడా యిచ్చి, వీరిని కూడా వారితో సమానంగా ట్రీట్ చేస్తే కొన్ని లక్షల మంది జనాభాకు మహోపకారం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వ కాలములోనే ఆ విధంగా జరిగితే చాలా బాగుంటుంది. దానివలన రాబోయే తరాలవారు మన ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞులయి వుంటారు.

ఇంక, అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయం, గత 110 సంవత్సరాల నుంచి పూర్తి చేస్తామని చెబుతూనేవున్న వంశధార ప్రాజెక్టు విషయమున్నది. దాని కొరకు మన బడ్జెటులో 80 లక్షలు కేటాయించామని ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పారు ఇందులో 60 లక్షల దాకా స్టాఫ్‌కే అవుతుంది. జీతభత్యాలకు, బిల్డింగ్ మెయిన్‌టెనెన్స్‌కు, 45 కోట్లరు.ల ప్రాజెక్టుకు 20 లక్షలు ఏ విధంగా సరిపోతుందని అనుకుంటున్నారో అర్థంకావడంలేదు. ప్రజాశక్తి సంఘం కూడా దీనినిఆమోదించింది.

వరల్డ్ బ్యాంక్ లోన్‌కు కూడా పెట్టామని ఇదివరకు చెప్పారు. కనీసం పదికోట్లు. అయినా యీ ఆర్థిక సంవత్సరంలో దాని కొరకు కేటాయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. జోగిరాజు (పత్తిపాడు) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ మొత్తంపైన చాలా బాగుందని నేను చెబుతూ, ఈ బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నాను. అయితే, ఒక విషయమేమంటే— మా తూర్పుగోదావరిజిల్లా పత్తిపాడు తాలూకాలో 25 సం. ల నుంచి ఏలేరు ప్రాజెక్టు కడతాం కడతాం, అని ప్రభుత్వంవారు అనడంతప్ప యిప్పటికి ఏవిధమైన చర్యా తీసుకోలేదు. ఈ బడ్జెటులోకూడ ఏవిధమైన ప్రస్తావన దానిగురించి లేనందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. పెద్దాపురం, ప్రత్తిపాడు, పిఠాపురం ఈ మూడు తాలూకాలకు సంబంధించినది ఈ ప్రాజెక్టు, ఇంతవరకు ప్రత్తిపాడు తాలూకాకు ఏవిధమైన నీటిసౌకర్యంలేదు. నాలుగైదు సంవత్సరాలనుంచి అక్కడ కరువునెదుర్కొనడం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరంకూడా రైతులు ధాన్యం కొనుక్కునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇంక, సామాన్య మధ్యతరగతి ప్రజల పరిస్థితి చెప్పనే అక్కరలేదు. పశువులకుకూడా గడ్డిలేదు. డెల్టా ప్రాంతంనుంచి తెచ్చుకోవాలంటె చాలా దూరం. తిండిగింజలతోబాటు యిప్పుడు త్రాగడానికికూడా నీరులేక నీటిఎద్దడి ఏర్పడింది, మా ప్రత్తిపాడు తాలూకాలో చాలా గ్రామాలలో త్రాగడానికికూడా నీళ్లులేవు. ఎన్నిసార్లు కోరినప్పటికి, ప్రభుత్వం ఒక్క రిగ్ కూడా అక్కడికి పంపించలేదు, నిజంగా ఏకొద్దిగ్రామాలో ఎలక్ట్రిఫై అయినవి. మొత్తం 181 గ్రామాలలో 10 గ్రామాలలో మాత్రం ఎలక్ట్రిఫికేషన్ జరిగింది, అక్కడకూడా కరెంట్ కొరత విపరీతంగావుంది. అందువలన త్రాగడానికికూడా నీళ్లులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, వెంటనే అక్కడ రిగ్స్ సప్లయ్ చేయించమని, ఉదయం సాయంత్రంకూడా కరెంటు సప్లయి ఆపకుండా చేయమని నేను ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను.

తరువాత, హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఇళ్లస్థలాలు ఇస్తామని ఎన్నో వాగ్దానాలు చేసివున్నాం. అయితే ఈ లాండ్ సీలింగ్ వలన మేము ఇప్పుడేమీ చేయలేమని అక్కడ అధికారులు అంటున్నారు. అందువలన వెంటనే, దీనిని సీలింగ్‌నుంచి తప్పించి హరిజనులకు, గిరిజనులకు వెంటనే ఇళ్లస్థలాలు కేటాయించడానికి ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా హరిజనులు, గిరిజనులేగాక దేశంమొత్తంమీద ఇళ్ళులేని పేదలు అనేకమంది వున్నారు. వారికికూడా ఇవ్వడానికిగాను, ప్రభుత్వం తగునిధులు కేటాయించి, ఉచితంగా వారికి ఇళ్లస్థలాలు యిప్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఏలేరు ప్రాజెక్టుక్రింద అధికవర్షాలు వచ్చినప్పుడు భూములన్నీ మునిగిపోయి చాలా నష్టమేర్పడుతున్నది. పత్తిపాడు తాలూకాలోనే 15 వేల ఎకరాలు సాగుకు లాయకీఅయిన భూమివుంది. పత్తిపాడు చాలా పెద్దతాలూకా. ఈ ప్రాజెక్టు గనుక పూర్తిచేసి, అక్కడ నేను యింతకుముందు చెప్పిన ప్రకారంగాన్నుంచి

ప్రజలకు రక్షణ, సౌకర్యం ఏర్పాటుచేస్తే ఎంతో మేలుజరుగుతుంది. ఇంక లింగంపర్తి; తిమ్మరాజు చెరువులున్నాయి. దీనిక్రింద 7 గ్రామాలలో సాగు అవుతుంది, ఇంకా అనాథగయిబుడు యింకొక 4, 5 గ్రామాలలో సాగుఅవుతుంది. కానీ, దానికి సరైన నీటివసతి లేక చెరువులు నిండక క్రింద వ్యవసాయాలు పండడంలేదు. పైన ఏజన్సీ గ్రామంలో మడేరువద్ద ఆనకట్ట కట్టివున్నారు. (6-00 P. M) దానివల్ల కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగవుతుంది. ఇదివరకు యిరిగేషను మంత్రిగారు తిమ్మరాజు చెరువు శాంక్షను చేశారు. కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగై, నీరు ఎక్కువగా వున్నప్పుడు యీ డిజైను చేసిన కాలవద్వారా నీరు ఉపయోగించు కోడానికి వీలవుతుంది. ఇప్పుడు లింగంబోయినచెరువుకు నీరు సరిగా రావడం లేదు. ఆ కాలువ వెడల్పు చేస్తే లింగంబోయిన చెరువుకు, తిమ్మరాజు చెరువుకు నీరు ఎక్కువ వచ్చినప్పుడు క్రింద ఆయకట్టుకు అవసరమైనప్పుడు ఆ సర్‌ప్లస్ నీటిని తీసుకొని తిమ్మరాజు చెరువులో పెట్టుకుంటే ఆ 7 గ్రామాల ఆయకట్టు భూములే కాకుండా అదనంగా నాలుగైదు గ్రామాలలోని భూములు కూడా సాగు కావడానికి అవకాశం ఉన్నది. దానివల్ల పంటలు పండని స్థితి లేకుండాపోతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు మడేరు కాలవను వెడల్పు చేయించి, లింగంబోయిన చెరువుకు నీటివసతి ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుతున్నాను.

తాలూకా కేంద్రమైన మా ప్రత్తిపాడులో యింతవరకూ ఒక్క హైస్కూలు కూడా లేదు. ఇది ఆంధ్ర దేశంలో మరెక్కడా లేని పరిస్థితి. దీనిని బట్టే మాది ఎంత వెనుకబడిన ప్రాంతమో తమరే ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను గవర్నమెంటు ఎయిడ్‌తో ప్రత్తిపాడు తాలూకా కేంద్రంలో ఒక హైస్కూలు పెట్టించాలని కోరుతున్నాను. తాలూకా కేంద్రమైన ప్రత్తిపాడులో ప్రతిసంవత్సరం కూడా నీటి ఎద్దడే ఫిబ్రవరినెల దాటితే చాలు, అక్కడ నీరు దొరకదు. వర్షం వచ్చి పైనుంచి నీరు వస్తే చెరువు నిండితే నీరు ఉంటుంది. లేకపోతే ఉండదు. కాబట్టి రిగ్‌తో బోర్ వేయించి నేటికొరతను శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఆగ్రో-ఇండస్ట్రీస్ నుంచి పంపించేరిగ్సు సరిగా పనిచేయడంలేదు. కాబట్టి పంచాయితీరాజ్ రిగ్ ఒకటి వెంటనే పంపించి మా తాలూకాలో మంచినీటి కొరత వున్నచోట్లల్లా వేసి నీటికొరత లేకుండా చేయించాలని కోరుతున్నాను. మా తాలూకాలో నాలుగైదు సంవత్సరాల నుంచీ పంటలు లేవు. రెవిన్యూ అధికారులు చాలా దౌర్జన్యంగా శిస్తులు వసూలు చేస్తున్నారు ఊడిచాడంటే చాలు పంట పండకపోయినా శిస్తు కూడా యివ్వాలంటున్నారు. ఈ విషయం అధికారుల దృష్టికి తెచ్చినాకూడ ఫలితం కనిపించడం లేదు. ప్రతి రైతూ ధాన్యం కొనుక్కోవలసివస్తోంది. దూడ్లకు కూడా గడ్డి కొనవలసివస్తోంది ఈ పరిస్థితులలో రెవిన్యూ బకాయిలు, ఎల్. ఎం. బి. లోనులు, కోఆపరేటివ్ సొసైటీల లోనులు కూడా వాయిదా యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. మా తాలూకా చాలా దుర్భరమైన పరిస్థితిలో ఉన్నది. ప్రజలు, కూలిచేసుకుని బ్రతికేవారు చాలా దీనావస్థలో వున్నారు కనుక వెంటనే అక్కడ కరువు పనులు ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. చౌక డిపోలద్వారా బియ్యం సప్లయి చేస్తున్నారు.

కిలో గ్రాం 1.60 నుంచి 2.00 రూపాయలు అవుతున్నది దూర ప్రాంతాలనుంచి బియ్యం తేవడంవల్ల అమ్మేవారు ఆ ఛార్జీలు కూడా వేసుకొని అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వం సబ్సిడీ యిచ్చి చౌక డిపోలద్వారా కిలో బియ్యం ఒక రూపాయికి అమ్మించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీమతి వి. రుక్మిణమ్మ (ఉనుకూరు) :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జటును నేను హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నాను శ్రీకాకుళం జిల్లాను వెనుకబడిన జిల్లాగా ప్రకటించినందుకు ధన్యవాదా లర్పిస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో పంటలు లేక కూలి పనులు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. వెంటనే తగు సౌకర్యం కలుగజేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. సమితులలో చౌక డిపోలు ఏర్పాటుచేసి, రైతాంగానికి రుణాలు యిప్పించాలని, పన్నులు మినహాయింపుచేసి జీవనోపాధి కల్పించడానికి అసంపూర్తిగా వున్న కాలవలు, రోడ్డులు మరమ్మత్తు చేయించాలని కోరుతున్నాను. రిగ్సు ద్వారా భూగర్భ జలాలను పైకితెచ్చి నీటిసప్లయి చేయించాలి.

పాలకొండ తాలూకాలో సంకెల బ్రిడ్జికి గౌరవనీయ సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు శంకుస్థాపన చేయడం, బ్రిడ్జి తయారైన వెంటనే కూలిపోవడం కూడా జరిగింది. అప్పటినుంచి యిప్పటివరకూ ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించలేదు. ఇప్పుడు యీ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ పని పూర్తిచేయించవలసిందని కోరుతున్నాను. కీర్తిశేషులు సంజీవయ్యగారు నంపానది దగ్గర ఆనకట్టకు శంకుస్థాపన చేశారు. ఇంతవరకూ ఏమీ పని జరగలేదు. దానిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేయించి, యీ ఆనకట్ట కట్టించి ప్రజలకు సౌకర్యం కలగజేయాలని కోరుతూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri Syed Hasan (Charminar):–Sir, the reasoning advanced by the Finance Minister on Vote on Account, is vague and is unintelligible. They had plenty of time and we are entering the first year of the 5th Five year Plan now and regular Budget should have been presented. However, it is a welcome feature that the Budget for 1974–75 and upto 1979 has set up development expenditure by over 50-60%, thanks to the 6th Finance Commission and stating that the developing Schemes are coming is presented. It has been pointed out that production is stepped up by 50 to 60%. Another point is that the food production has been increased in the year 1973–74 to the tune of 80 lakh tonnes and over 22 lakh tonnes for Rabi Crop. And yet it is irony of fate in spite or such high production, prices have increased many times. The Finance Minister could not answer properly or convincingly as he was just saying that the controlling instrument of inflation is in the hands of the Central Government:

6-10 P M No doubt every year the inflation due to 25 to 30% of the increase by way of taxation and deficit financing is with the Government of India. Still, what is it that the State Government is doing for reducing the wasteful expenditure. It is obvious from the figures furnished for the budget during 1972-73 for salaries and wages, travelling

expenditure etc., the expenditure was Rs. 352.72 crores. This year it is Rs. 435.93 crores It is a big rise and nothing has been done to reduce the wasteful expenditure. Along with this, we have noted that unemployment is growing rapidly, In the year 1969-70, the educated unemployed were to the extent of 2.32 lakhs and now it is 4.81 lakhs. This is really disappointing and this has to be seriously looked into. Our Government is not concentrating or pressing the Government of India establishments to take as many employees as possible from our State. They are all coming from the North or other parts of the country and the local intelligentia and local people from Hyderabad are being denied, Similar is the condition at the fertiliser plant which is coming at Ramagundam. In all about 22,000 people are being provided with employment every year and registered number of people with the Employment exchanges are 4 81 lakhs.

(Bell)

We had the bitter experience of one year's president's rule After the democratic government took over we were expecting many radical changes. To quote a few, I would like to state about the day before yesterday's incident which surprised and shocked us. The government with its strength deprived the opposition and broke the convention by taking all the six Rajya sabha seats for the ruling party. History tells us that for the last twenty years oppositions were always provided with seats. It does not matter whether one belongs to this side or that side. It is what one contributes to the contry and its welfare that matters. It is with that object in view that this single transferable vote sys em had been adopted. Uunder such circumstances, I would only say that God save our democracy.

Now, what is being done for the old city. Semi naked, and naked people are roaming in the streets with empty bellies and there is no provision of any livelihood for them. The rickshaw pullers who want to earn their livelihood are beaten by the police. The intelligent people who are kept all round us could be better utilised elsewhere. It is a small state of affairs by the intelligence and police people are surrounded in this Assembly where we are supposed to deal with democratic forces. These police and the inteiligent officials should have been engaged for ascertaining as to how many hoarders are there. What has been done to check black-marketing and deal with unsocial elements. We are not hatching any conspiracy against the present government or anybody else so that all the time these officials should be kept around us. The other day when I was sitting in the lobbies in a sofa, I was surprised and shocked that in between me and the visitor to whom I was talking a Sub-Inspector of Intelligence Department was sitting. Is it not shocking and surprising ? Mr. Vengal Rao should take note of this. He promised and assured that he would give a clean administration. In the name of campaign againist adulteration and checking black marketing, the Intelligence Cell and Health Department people are minting money and there is no one to see to this. For no reason hoteliers and those who are selling food-grains and other essential commodities are being harassed by these people. Is this the way to govern this State ? I am putting a straight question to the Government.

In this state of affairs when seminaked people with empty bellies are roaming in the old city, the police are booking people for petty offences like double riding on bicycles and rickshaws for not keeping lights and they are being harassed The traffic police very near to my house are making money like this. The other day some fifteen to twenty people came to the Assembly while I was here told that they were beaten mercilessly at Chaderghat Police Station, Innocent persons were beaten and they had also hurt the sentiments and feelings of a particular community 'why should they keep the beard without calling their names but calling the community to which they belong, Saying 'why you, fools, should you have beards.' This hurts the feelings and the Government should take note of this and prove by their action that such things whould never be tolerated. We are seeing the conditions prevailing in the country and we know that this sort of things will not be tolerated.

(Bell)

Mr. Chairman :—Please conclude.

Sri Syed Hassan :—I am concluding Then about the Osmania University. In 1965 about Dr. Soekarno's fate from the hands of the students is still fresh in my mind. Even now we are taking no notice of the students' problems and they are not being solved. I do not want to give the names. Political persons are being sent to the University. Get them here and make them Ministers, Speaker or even the Chif Minister but not to the educational institutions Leave the educational institutions to the educationists but not to the persons who are political minded or politicians. The Osmania University, a prestigious university is in a hopeless condition. Always strikes. Those who take over positions, they are in horrible plight; they do not know what they are going to do Such is the condition of this University.

About the Municipal Corporation, I have to say that when you walk over any road or lane in the old city, you will find either ditches or hillocks or ponds of water. Mosquitoes are biting, all the year through; each and every person is disgusted in the such things, but no action is being taken.

6-20 P M The Hyderadad Municipal Corporation is full of corruption and debauchery. Even the personal staff of Special Officer, they make money. The Asst. City Planner Secunderabad division is harassing people. Many persons from Secunderabad came and, approached us giving details of corruption and yet but no action has been taken. The former Special Officer has been sent to Delhi and elevated. He is responsible for corruption and complete ruination of the Coroporation now, he is holding an important position at Delhi.

The Controller, Weights and Measures, goes on tour for 15 to 20 days a month. In the name of tour once a month and at times twice a month, he goes to his home town. He himself is a corrupt person. He gets Rs. 1,600 towards salary and he pays Rs. 1,000 towards his car instalment and Rs. 400 towards his contribution to Insurance and with the balance of Rs. 200/- how can a person of his status survive ? It has to be looked into by the Government.

I am very much shocked and disappointed to note about a person' the famous Thakur Hari Prasad, who was expecting that if such a ministry would come, he would be behind bars but now he is very close to the present Government. He is the Editor of Indian Hearld. He published an exclusive interview on the occasion of completion of 100 days rule by the Present Government along with the Chief Minister's photograph, with a cricket bat in his hand as if he made a century. But honestly speaking, the Chief Minister was clean bowled by Thakur Hari Prasad. I, therefore, take this opportunity and warn my friend Mr. Vengal Rao that a wall of selfish persons is coming between him and the people. He took over the administration with the intention to serve the people but such a wall which consists of selfish persons and CHAMCHAS is preventing the Chief Minister These CHAMCHAS would always prevent him from looking into the affairs of suffering masses.

The Muslim Wakf Board exists out no one is taking suitable action against those responsible in getting destruction to this Muslim Welfare Organisation. In the name of the Advisory Committee, we have been fooled by the Special Officer of the Municipal Corporation of Hyderabad and we are not even called for the meeting though the members had taken a decision that the meeting should be called once a month. That sort of affairs are there and I wish success of Mr Vengal Rao. But Mr. Vengal Rao should look into these things and he should not allow all these CHAMCHAS and Thakur Hari Prasad to remain around him. He must take action against Thakur Hari Prasad. He gained the sympathies of the Press. in the beginnig Now, the Press is also not showing so much interest Therefore, through you, I request the Government that they should take stock of and they should see things and cognisance of happenings into the affairs of the Old City and see that the problems of common man are solved, and these policemen should not be let loose to harass the people to make money. I hope these matters will be taken into consideration (Bell) I know from my experience for the last few years that these things are being heard here and no action would be taken. This is a debating organisation but no practical solutions will be there. Nobody is bothered to answer the points raised by the Members. Thank you, Sir.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ (నెక్రకల్) :—అధ్యక్షా, ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును అందరూ బలపరుస్తున్నారు. అయినా సామాన్య మానవునికి కావలసిన మూడు విషయాలు - తిండి, గుడ్డ, ఇల్లు. ఇవన్నీ ఉంటే సామాన్యమానవుడు సుఖంగా ఉంటాడు. కాని యివి ప్రతివానికి దొరకడంలేదు. అధిక సంఖ్యాకులకు దొరకడంలేదు. ఈ లోపం నివారించడానికి ఆలోచన లేకుండా పోతున్నది. అపోజిషను పార్టీలుగాని అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెసు పార్టీగాని దీనిగురించి మాటలు చెబుతున్నారేగాని ఎట్లా సమస్యలు నిర్మూలించాలనే ఆలోచన లేకుండా ఉంది. ఎవరు అడ్డు వస్తున్నారనే సమస్య ఉంది. ఒక బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టారు. వ్యవసాయానికి నీటి వసతులు కావాలి. కొన్ని చోట్ల పనులు చేస్తూ ఆగిపోయాయి. కొన్నిచోట్ల పనులు చేయకముందే డామేజి అయినవి. మన గత చరిత్ర తీసుకుంటే ఉస్మానియా సాగర్ గాని హుసెన్ సాగర్ గాని యివన్నీ కూడా 800 సంవత్సరాల క్రిందట నిర్మించబడినవి యిప్పటికి కూడా

గట్టిగా కనిపిస్తున్నవి. ఇంతవరకు డామేజి అయిన పరిస్థితి లేదు. కాని యిప్పుడు గట్టించిన రోడ్సుగాని టాంక్సుగాని అతి తక్కువ కాలంలోనే పాడవుతున్నాయి. ఇంతకుముందు పోయిన అసెంబ్లీలో నాగార్జునసాగర్ క్రింద కొన్ని కోట్ల రూపాయలు పోయినందుకు అలజడి జరిగింది. బ్లాకు మనీని పట్టుకునే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఎక్కడ లూప్‌హోలు ఉంది? వంద రూపాయల నోట్లను పది రూపాయల నోట్లను యిమీడియేటుగా తీసివేయాలని అనుకున్నప్పుడు ఎలా తెలిసిందో కాని బంగారం కొనడం మొదలుపెట్టారు. బంగారం ధర తులం రూ. 600 లకు పెరిగింది. ఈ రోజు రూపాయి విలువ పడిపోయింది. ఎటు చూసినా స్ట్రయికులే. డాక్టర్సు స్ట్రయికు చేస్తున్నారు. ఎన్. జి. ఓ. లు స్ట్రయికు చేస్తున్నారు. ప్రజలను కాపాడేది డాక్టర్సు కారా? ఎన్. జి. ఓ. లు కారా? నా దృష్టికి వచ్చిన విషయాలు మనవిచేస్తాను. డాక్టర్సుకు అన్యాయం జరగవచ్చు కాని వారు ఎంత సదుద్దేశ్యంతో ప్రజలకు సేవచేస్తున్నారనేది నాకు కొంత అనుభవం మా ఫాదర్ ఒకసారి ఉస్మానియా హాస్పిటలులో ఉన్నప్పుడు రెండు మూడు నెలలు కలిగింది. అక్కడ డాక్టర్సు పేషెంట్సును చూసే పరిస్థితి లేకపోయింది. ఎం. ఎల్. ఎ. కమలమ్మ ఫాదర్ అని తెలిసికూడా ఎక్స్-రే క్యూలో రెండు గంటలు కూర్చోవలసి వచ్చింది నేను వెళ్ళిన తరువాత తీశారు. డాక్టర్సు వారి సొంత సమస్యలగురించి తహ తహ ఉండవచ్చు కాని పేషెంట్సుకి కూడా ఉంటుందని వారు ఎందుకు అనుకోరో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఎన్. జి. ఓ. లు డి. ఎ. కావాలంటారు. కాని రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు పోతే కాగితం మీద బరువు పెట్టనిదే పని కాదు. ఎం. ఎల్. ఎ లు పోతే సర్దో నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు కాని సామాన్య బీద ప్రజలకు ఏమీ సహాయం చెయ్యరు. అటువంటి ఎన్. జి. ఓ. లకు డి. ఎ. కావాలని ఆందోళన మాత్రం చేస్తారు. బీద ప్రజల గురించి యోచించేవారు ఎవరూ కనిపించరని వాళ్ళు, అని పిస్తున్నది.

6-30 P M ప్రతిపక్షాలవారికి, అధికార పక్షములోని వారికి అందరికి ఈ బాధ్యత వుంది నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు కట్టుతున్నాము. పోచంపాడు ప్రాజక్టువలన నీరు ఇదివరకువున్న ప్లాను ప్రకారం వజీరాబాద్ దగ్గరకువచ్చి ఆగిపోతుంది అని తెలుస్తున్నది, నల్గొండ, జనగాం ప్రాంతాలు కరువుప్రాంతాలు. పోచంపాడు ప్రాజెక్టునుంచి వచ్చిన నీరు మూసీలోకి వచ్చే అవకాశము పోయింది. ఇక్కడ 40 వేల ఎకరాలు సాగు కావలసి వున్నది. ఈ ఏరియాస్‌లో ఎప్పుడో 10 సం.లకు పంట పండే పరిస్థితి వుంది. ఎట్లా అయినా పోచంపాడునుంచి నీరు నల్గొండవరకు తీసుకువచ్చి మూసీలోపడే అవకాశమును కల్పించాలి. ఇది ఇంకా ట్రిబ్యునల్‌లో వుంది. ఏ విధంగా అయినా పరిశీలన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు పవరు ప్రాజక్టు మాత్రమే దానివలన నల్గొండకు ఎటువంటి అవకాశాలు లేవు. నాగార్జునసాగరు ఎడమ కాలువ పూర్తిగా త్రవ్వి నీరు యిస్తే 5 లక్షలు ఎకరాలు సాగు అయ్యే అవకాశమున్నది; దానిని తీసుకురావాలి. నాగార్జునసాగర్‌కు సంబంధించిన కేసు [illegible]

400 మె. వా. పవరును ప్రొడ్యూస్ చేయవలసివుంటే 100 మె.వా.పవర్‌కు శాంక్షను యిచ్చారు. మిగతా 300 మె వా పవరు ఉత్పత్తికికూడ శాంక్షను యివ్వాలి. ఇక విద్యా విధానములో మార్పు రావలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. పంచాయతీరాజ్‌కి విద్యను అప్పగించడంవలన పిల్లలలో చదువు పూర్తిగా పోయింది. విద్యా సంస్థ లో రాజకీయాలు ప్రవేశించినవి. పంచాయతీ సంస్థలు టీచర్సును వారికి అనుకూలముగా ఉపయోగించుకొనడము, వారివల్లనే ఈ పంచాయతీ సంస్థలలోనే రాజకీయవేత్తలు గెలవాలి అని వారు అనుకొని పిల్లలకు అసలు చదువు చెప్పడను మానివేస్తున్నారు. 8 గంటలకు బడి అయితే టైముకు పంతుళ్లు బడికి రారు. నేను టూర్ చేస్తున్నప్పుడు ఒక స్కూలును తీసుకున్నాను అక్కడ పిల్లలసంఖ్య 4. అక్కడనుంచి ఇంకొక గ్రామానికి వెళ్ళాను. గం.12.30 ల బడి మూయవలసివస్తే పంతులు గం 11 00లకే బడి మూసివేసి వెళ్ళిపోతున్నారు. అక్కడకూడ క్లాసు తీసుకొన్నాను. శాసనసభ్యులు క్లాస్ తీసుకొనవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. ఏమి చదువుతున్నారని చూస్తే ఏమి జవాబు రాలేదు. అంతా శూన్యము. స్ట్రైయిక్స్ చేస్తారు. టీచర్సు తమ గ్రామాలలోనే వుండాలని కోరుకుంటారు. ఎందువల్ల అంటే వారికి వున్న భూమిని సాగుచేసుకొంటూ, పిల్లలను తమ పనులకు ఉపయోగించుకొనడానికి వీలువుంటుంది అని విద్యా సంస్థలను పంచాయతీరాజ్ నుంచి తీసివేస్తే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను, పరిశ్రమలు పెట్టాలని అంటున్నారు. పెడతారు. ఎవరు పెడుతున్నారు? ఉన్నవారే పెడుతున్నారు. వారికే అన్ని అవకాశాలు దొరుకుతున్నవి. నిరుద్యోగము ఎట్లా పోతుంది ? పేదవారికి అవకాశాలు యిస్తామంటున్నాము. పరిశ్రమకు పెర్మిట్ యిస్తే ముడిసరుకు వచ్చినది వచ్చినట్లుగానే అమ్మితే లక్షలు వస్తాయి. పరిశ్రమ వుండదు. పరిశ్రమలను స్థాపించడములో పెద్దవారి చేతుల్లోకి పోకుండా చిన్నవారికి కూడ అవకాశమును కలుగ చేయాలి. భారత హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్‌కి వెళ్లి చూసివచ్చాము. వన్ జాబ్ ఫర్ వన్ ఫామిలీఅన్నారు భార్య, భర్త ఒక చోటనే ఉద్యోగము చేస్తున్నారు. సోషలిజమ్ అని చెబుతున్నాము. కాని సోషలిజమ్ ఎక్కడ వుంది. ఈ ప్రభుత్వము ఎవరిది ? ఈ దేశములో ప్రతివారు కష్టపడి కృషిచేస్తే దేశము బాగుపడుతుంది. పేదప్రజలకు ఇళ్ళు కట్టి యిస్తున్నారు. నెల నెల కొంత ఆ యింటి ఖరీదును ప్రభుత్వానికి చెల్లించాలని చెబితే ఈ గవర్నమెంటుకు ఏమైనాదయ్యము పట్టినదా? ఎవరు కట్టించి యివ్వమన్నారు. అని అడుగుతున్నారు. అందువల్ల వారి మనస్సును వికాసము చెందించాలి. తరువాత ప్రభుత్వము యొక్క సహకారమునుపొంది ఆనందించడానికి వీలుంటుంది. మా ప్రాంతములో 42 కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంట్ బావులను త్రవ్వించాము. త్రవ్విన కష్టము అక్కడి ప్రజలకే దొరుకుతున్నది. మిమ్ము గెలిపించాము. మాకు కంట్రాక్టు యిప్పించు, లేకపోతే బాగుండదు అంటున్నారు. కంట్రాక్టు తీసుకొంటే తీసుకొన్న పనిపైన 25 శాతము ఖర్చు పెడితే, జేబులోకి 75 శాతము పోతున్నది. ప్రజలు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని పెంచుకొంటున్నారు. దానినితగ్గించుకొని దేశశ్రేయస్సుకు కృషి చేయాలి. రాళ్ళు పగులకొట్టి శ్రేష్ఠమైన పని చేసే కూలి వారి సంగతి ఏమిటి? వారు ఎప్పుడు

సమ్మె చేయాలి? ఉద్యోగులు సమ్మె చేయుటవలన మొదలుపెడితే వారు ఎప్పుడు చేయాలి? కూలీలు సమ్మె చేస్తే రోడ్లు బాగుపడవు, పంటలు సరిగావుండవు. అందువల్ల ఎవరికివారు * ఈ దేశము నాది, దీని శ్రేయస్సుకు నేను కష్టపడాలి కృషి చేయాలని అనుకోవాలి.

*శ్రీ జి. కోటయ్య :— అధ్యక్షా, మనిషికి అవసరమైన నిత్య జీవితావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయినవి. బియ్యము, పప్పుపదార్థాలు, నూనెలు బట్టల ధరలే కాకుండా పరిశ్రమలలో ఉపయోగించే ముడిపదార్థాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయినవి. చేనేత పారిశ్రామికులు ఉపయోగించే నూలు ధర ఇదివరకటి కంటే మూడురెట్లు పెరిగినది. ఈ పరిశ్రమలో ఉపయోగించే రంగులు, రసాయనాలు మూడు రెట్లు పెరిగినవి. నూలు మిల్లు యజమానులు, బట్టల మిల్లు యజమానులు విపరీతమైన లాభాలను సంపాదిస్తున్నారు. మిల్సులో నూలు ఉత్పత్తి అవుతున్నది. బ్లాకుమార్కెట్ ద్వారా విపరీతమైన లాభాలను గుంజుకొంటున్నారు. చేనేత పారిశ్రామికుల జీవన పరిస్థితి అస్తవ్యస్తముగా తయారైనది. చేతినిండాపనిలేక, అర్థాకలితో తమ జీవితాన్ని నడుపుతున్నారు. భారత ప్రభుత్వ టెక్స్‌టైల్స్ పాలసీ చాల అర్థరహితముగా వుంది. ఏ రాష్ట్రానికి ఎన్ని నూలు బేళ్లు కావాలి ఏ మిల్లు ఏ నూలు తయారు చేయాలి? ఏ ధరకు దీనిని చేనేత పరిశ్రమకు అందించాలనే నిర్దిష్టమైన ప్రణాళిక లేదు. భారత ప్రభుత్వము ఈ విషయములో గట్టి చర్య తీసుకోవాలిఅని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. చేనేత పారిశ్రామికులకు సరసమైన ధరకు నూలును అందచేయాలని,మన ప్రభుత్వము, కేంద్రం ఆలోచించి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. సహకార రంగములోనూలుమిల్లును స్థాపించారు, సహకారరంగంలో వున్న నూలుమిల్లుల ఉద్దేశం సరాసరి చేనేతపారిశ్రా-

6.40 P M మికులకుతక్కువ ధరకు నూలు అందజేయాలనేది. కానిచేనేతపారిశ్రామికులను సహకార నూలు మిల్లులు తిమింగలాలుగా మింగేస్తున్నాయి. ప్రైవేటు యజమానులు గల మిల్లులతో తయారైన నూలు కంటె చేనేత సహకార మిల్లులలో తయారైన నూలు ఎక్కువ ధరకు అమ్మిన కేసులు ఎన్నో వున్నాయి. గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసికువచ్చినా ఏమి చర్య తీసుకోలేదు. చేనేత పారిశ్రామికులకు ప్రాథమిక చేనేత సంఘాలలో కొంత షేర్ ఇస్తారు. సహకార రంగంలో వున్న నూలు మిల్లులలో గవర్నమెంటుకు 51 షేర్స్ తీసుకుంటున్నది. కాని వాటిలో తయారైన నూలు సరాసరి చేనేత పారిశ్రామికునికి రాదు. వారికి గల వాటాదార్లకు, వ్యాపారులకు డైరెక్టుగా అమ్ముతూవుంటారు ఈ మధ్య గవర్నమెంటు ఒక ఆర్డరు ఇచ్చింది. సహకార మిల్లులు చేనేత పారిశ్రామికుల నిమిత్తం ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి, వారికే ముందు నూలు సప్లయి చేయాలని ఆర్డరు ఇస్తే వారు హైకోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకున్నారు గవర్నమెంటు ఇచ్చిన ఆర్డరును ఉల్లంఘించడానికి అన్ని మార్గాలనూ వెతుకున్నారు. బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ నూలు ధరను పెంచాలనుకున్నప్పుడు ఒక రోజు సమావేశమై వచ్చే నెల ఒకటవ తేదినుండి నూలు ధర పెంచాలని నిర్ణయిస్తారు ఈ లోపలనే మేనేజిమెంటు వర్తకులతో లాలూచీపడి నూలును తక్కువ ధరకు ఇచ్చి ఆ ఎక్కువ మొత్తం తమ స్వంతం చేసుకుంటున్నారు. ఇందువల్ల మిల్లుకు రావలసిన లాభాలు రావడంలేదు. అసలే

100, 120 నెంబర్ల నూలు తయారు కావాలంటే ఫారిన్ కాటన్ కావాలి. భారత దేశంలో తయారయ్యే కాటన్ ఎక్కువ నెంబరు నూలు తయారుచేయడానికి పనికిరాదు. సూడాన్, ఈజిప్ట్, అమెరికా మొదలైన దేశాల నుండి లాంగ్ స్టేపిల్ కాటన్ దిగుమతి చేసుకోవాలి. గోల్డ్ బ్యాలెన్స్ ఇస్తే గాని విదేశాల నుండి కాటన్ రాదు. అలా తెచ్చిన నూలును అక్కడ ఉపయోగించకుండా బ్లాక్ మార్కెట్టులో అమ్ముకుంటున్నారు. దానికి సంబంధించిన రిపోర్టును కొద్ది రోజుల్లోనే ముఖ్యమంత్రిగారికి అందజేస్తాను. బెజవాడలో ఎపెక్స్ సొసైటి వుంది. అది డైరెక్టుగా చేనేత సహకార సంఘాలలో తయారైన బట్ట కొని వ్యాపారం చేయాలి. వారికి ఆరున్నర పర్సెంటు లాభం ఇస్తారు. వారు పదిహేను, పద్దెనిమిది, ఇరవై పర్సెంటు లాభం వేసుకొని అమ్ముతున్నారు. చేనేత సహకార సంఘాలలో సామాన్య పారిశ్రామికుడు ఉదయంనుండి సాయంత్రం వరకు కష్టపడి నేసిన బట్టపై ఎక్కువ లాభం వేసుకొని సొసైటి బ్రతుకుతున్నది. జపాన్‌లో 1970లో జరిగిన ఎక్స్‌పో ఎగ్జిబిషన్‌కు ఆ ఎపెక్స్ సొసైటి ప్రెసిడెంటు వెళ్లారు. మన స్టేటు గవర్నమెంటు ఆయన్ను ఆగ్నేయాసియా, బర్మా, సింగపూర్, ఘనా, మలేషియా, ఇండోనేషియా, థాయిలాండ్ మొదలైన దేశాలలో చేనేత వస్త్రాలకు మార్కెటు వున్నదో లేదో పరిశీలించి రావలసిందని పంపినది. ఆయన ఓడలో వెళ్ళలేదు. గాలిలో ఎగిరి వెళ్లారు. సొసైటి యొక్క డబ్బు 14 వేలు ఖర్చుపెట్టి ఆయన వెళ్లాడు. వెళ్లేటప్పుడు ఇక్కడ్నుంచి 15 వందలు విలువచేసే శాంపిల్స్ తీసుకువెళ్ళాడు. అవి ఏమిచేశాడో తెలియదు. ఏ ఫరమ్‌కు ఇచ్చిందీ ఎడ్రసు లేదు. ఎవరైనా ఆర్డర్స్ ఇచ్చారా అంటే అదీ లేదు. ఇలా సహకార రంగంలోని నిధులు దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. మన ప్రభుత్వం 73 జూన్‌లో ఒక మేనేజింగ్ డైరెక్టరును వేస్తే వారు హైకోర్టుకు వెళ్ళి స్టే తీసుకువచ్చారు. ప్రభుత్వం నిధులను దుర్వినియోగం చేసేవారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. చేనేత పారిశ్రామికుల బిడ్డలలో ఎడ్యుకేటెడ్ అన్‌ఎంప్లాయిస్‌కు ఇవ్వటానికి 200 మర మగ్గాలు రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఇచ్చారు. తెలంగాణాలోని 9 జిల్లాలకు 68 మగ్గాలు, రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాలకు 40 మగ్గాలు కోస్తా ఆంధ్ర 11 జిల్లాలకు 92 మగ్గాలు ఇచ్చారు. అంటే జిల్లాకు తొమ్మిదిన్నర మగ్గం వచ్చింది. దీనివల్ల నిరుద్యోగం తీరిందా అంటే లేదు. కనుక ఇంకా ఎక్కువ మగ్గాలను ఇవ్వాలి. చేనేత పారిశ్రామికులకు కనీసం 200 రూపాయలు గిట్టేట్లుగా మజూరీ నిర్ణయించాలి. జాతీయం చేయబడ్డ బ్యాంకులద్వారా చేనేత వారికి విరివిగా ఋణాలు ఇప్పించాలి. రిబేటు సరాసరి చేనేత పారిశ్రామికులకు అందేట్లు చూడాలి. నూలు మిల్లులు బట్టల మిల్లులు జాతీయం చేసి జౌళి పరిశ్రమలోని పెద్ద పెద్ద తిమింగలాలను వేటాడాలి. ప్రత్తి ధరల ననుసరించి దామాషా ప్రకారం నూలు ధరలు నిర్ణయించాలి. నూలు ఉత్పత్తి ధరపై కంట్రోలు పెట్టాలి. చేనేత ప్రజలకు విరివిగా వసతి గృహాలు నిర్మించి ఇవ్వాలి. సొసైటీలలోనూ, మాస్టర్ వీవర్స్ వద్ద పనిచేసే చేనేత

కార్మికులకు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ స్కీము ఏర్పాటు చేయాలి. పవర్లూమ్ వీవర్స్ వద్ద పనిచేసే చేనేత కార్మికులకు వారి లాభంలో [illegible] పర్సెంటు పంచి ఇవ్వాలి.

ఇక, ఎంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియాలిటీ చూసి [illegible] మధ్య మన గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలను ఇచ్చేది సర్వీస్ కమిషన్ నుండి తీసి కలెక్టర్లకు ఇచ్చారు. 67 నుండి 71 వరకూ రెగ్యులరైజ్ చేశారు. [illegible] సమయంలో 3200 మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. మొత్తం రాష్ట్రంలో నాలుగు సంవత్సరాలలో మొత్తం 3200 మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చింది. [illegible] జిల్లాలో 40 మందికి ఇచ్చిందన్నమాట. ఇదీ మన ఎంప్లాయిమెంట్ పొటెన్షియాలిటీ. ఇంత మాత్రమున నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారమవుతుందా కాదు. మొత్తం మన రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం అన్ని రంగాలలోను [illegible] వేల మంది విద్యార్థులు తయ్యారవుతున్నారు. వారందరికీ ఉద్యోగాలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతూ ఈ బడ్జెటును సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (చీపురుపల్లి) :- అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ఈవేళ పెట్టిన బడ్జెటును నేను ఆమోదిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా అనుకున్నంత కాక పోయినా ఈ బడ్జెటు ఆశావహకంగా వుందని చెప్పడంలో సందేహంలేదు. ఈ మాత్రం ఆశావహకంగా వుండటానికి కారణం 275-1 ఆర్టికల్ క్రింద రాష్ట్రానికి కొంత కోటా రావడం మనం అనుభవిస్తున్న ఋణ భారం తగ్గటానికి వున్న నిబంధనలలో కొన్ని సవరించే సూచనలు రావడం. ఈ కారణాలే కాకుండా ఈ సంవత్సరం మనందాదాపు 16 కోట్లు అదనపు పన్నులద్వారా రాబడుతున్నాము. వున్న ఈ పిండి

6-50 p.m. నుండి ఎంతబలమైన రొట్టెతయారు చేయాలనేది ఆలోచించడం మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ కారణాలవల్ల నీటిసాగు కార్యక్రమాలకు రోడ్సు భవనాల నిర్వహణ కార్యక్రమాలకు 6 కోట్లు కేటాయించడము జరిగింది. ఇందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పవలసిన అవసరము వుంది. రాష్ట్రానికి సంబంధించిన రోడ్సు వ్యవహారములో అదనపు మొత్తము కేటాయించబడిందని చెప్పబడింది. ముఖ్యంగా జిల్లాపరిషత్తు రోడ్సు సమితి రోడ్సు చాలా అధ్వాన్నపరిస్థితిలోకి దిగజారిపోయినవి. బండ్లు నడపడము, సైకిళ్ళు నడపడము కష్టంగా వుంది. అందుచేత, కేవలము హైవేస్‌నే దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిషత్తు సమితి రోడ్సు మరమ్మత్తులకొరకు అదనపు సౌకర్యాలు కల్పించకపోతే గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థలో చాలా నిమ్నోన్నతాలు ఏర్పడుతాయి. పంచదార ఫ్యాక్టరీ ఏరియాలో వున్న రోడ్సు మరమ్మత్తులకొరకు, వసూలు చేస్తున్నటువంటి పర్చేజింగ్ టాక్సులోనుండి ఖర్చు పెట్టడములేదు. నాలుగవవంతు అయినా ఖర్చు పెడుతున్నారో లేదో అదికూడా అనుమానమే. ఉదాహరణకు ఉయ్యూరు పంచదార ఫ్యాక్టరీ సంవత్సరానికి 6 వేల టన్నులు క్రష్ చేస్తుంది. ఈ 6 వేల టన్నులకు ఫిబ్రవరిలో ఆమోదించిన చట్టము ప్రకారము 50 లక్షలు టాక్సు వసూలు అవుతుంది. అలాంటప్పుడు నూటికి 50 వంతులు అయినా అక్కడి రోడ్సుమీద ఖర్చుపెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఖండసారి ఫ్యాక్టరీ ఏరియాలో

పర్చేజింగ్ టాక్స్ టన్నుకు పదునైదు వసూలు చేస్తున్నారు. అందుకని అక్కడి రోడ్సుకొరకుకూడా అక్కడ వచ్చేదానిలో 50 పాళ్ళు కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిస్టరుగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానము చెబుతూ సంవత్సరానికి 18 కోట్లు రోడ్సు టాక్స్ వసూలు చేస్తున్నామని చెప్పారు. నా అంచనా ప్రకారము దాదాపు 20 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారు, అట్లా వినికిడి వుంది. అందులోనుండి సగము అంటే పదికోట్లు రోడ్సు మరమ్మత్తులకు యిస్తే కొంతవరకు మరమ్మత్తుల పరిస్థితి బాగుపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆరోగ్య సౌకర్యాల పెంపుదలకొరకు వంద కోట్లు కేటాయించారు. కంకిపాడు సమితి హెడ్ క్వార్టర్సు గురించి ప్రపోజలు యిచ్చాము, 5 సంవత్సరాలు అయింది, ఫైనలైజ్ చేయలేదు, 30 వేల జనాభా వుంది, 72 వ సంవత్సరానికి హాస్పిటల్ యేర్పడుతుంది అనుకుంటే యింతవరకు రాలేదు, యీ సంవత్సరము అయినా 30 పడకలతో ఒక హాస్పిటల్ యేర్పాటుచేసి 30 వేల జనాభాకు వైద్య సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. అన్ఎంప్లాయిమెంటును సాల్వ్ చేయడానికి పరిశ్రమలు పెడుతామంటున్నారు. పరిశ్రమలు పెట్టడము అంటే సులభంకాదు. అనుకొన్నంత తొందరగా జరగవు, పెట్టుబడిదారుడు దొరకడు, లెటర్ ఆఫ్ యింటెంటు వచ్చేవరకు సమయము పడుతుంది. పరిశ్రమలకు ఒక ప్లాను వుండాలి. స్వయం ఉపాధి పరిశ్రమలకు హెచ్చు ప్రాధాన్యము యివ్వాలి. దుర్బలవర్గాలవారికి స్వయం ఉపాధి కొరకు 14.5 లక్షలు, సహకార రంగములో వచ్చే సంవత్సరము కొరకు కేటాయించామన్నారు. ఇది సముద్రంలో కాకి రెట్టలాగా వుంది కనీసము 50 లక్షలు అయినా పెడితే సైకిళ్లు, రిక్షాలు, లారీలు తోలేవారికి ఉపయోగము వుంటుంది పెట్టుబడి తక్కువ అయినప్పటికి ఎక్కువ ఫలితాన్ని పొందడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఈ సహకార స్వయం ఉపాధిపైన ప్రభుత్వం సవతి తల్లి ప్రేమతో వుంది. ఈ పథకము కొరకు కనీసం అర కోటి కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. పోతే పాడి పరిశ్రమ విషయములో ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యలు అన్నీ చక్కగా తీసుకుంటున్నది. అయితే చిల్లింగ్ సెంటర్స్, బల్క్ సెంటర్స్‌కు కావలసిన పాలు సరఫరా చేసుకోవాలి. పాలు అదనంగా ఉత్పత్తిచేయడానికి బలహీన వర్గాలకు, హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుకబడినవారికి పాడి పరిశ్రమకొరకు యిస్తున్న సహాయము చాలా పరిమితంగా వుంది మెడ్యూల్డు సలహా సంస్థ అనేదానికి 36 లక్షలు యిచ్చారు, ఇప్పుడు మరొక 30 లక్షలు యివ్వబోతున్నారు. అంత మాత్రముచేత కార్యక్రమము దిగ్విజయంగా జరుగుతోంది అనుకోవడానికి లేదు, క్రాష్ ప్రోగ్రామ్‌గా తీసుకోవాలి. ప్రతి యింటికి పాడి పరిశ్రమ వుండేట్లు చేయాలి, ప్రతి యింటికి రెండు గేదెలో ఆవులో వుండి తీరాలి. కులవిచక్షణ లేకుండా అందరికి వుండితీరాలి. అప్పుడు యీల్డ్ పెరుగుతుంది. ఆ సెంటర్స్‌కు సప్లయి చేయగలుగుతారు. పాలకు సంబంధించిన యితర పరిశ్రమలు పెట్టవచ్చు. సూక్ష్మములో మోక్షము లాగా వుంటుంది. తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఫలితాన్ని ఎక్కువ మందికి ఉపాధి కల్పించవచ్చు. పోతే మన రాష్ట్రములో ప్రతి పరిశ్రమ బాగా పెరుగుతుంది. విత్తనాల కొరకు యిటీవల బెంగళూరు మైసూరులకు

ఎగబడుతున్నారు, వరలక్ష్మి ప్రత్తి అయేదానికొరకు—దాని ధర బ్లాకు మార్కెట్టులో 300, 400 రూపాయిలు వుంది. గుంటూరు జిల్లా, కృష్ణా జిల్లా నాగార్జునసాగరు ఏరియాలో ప్రత్తి పంట విస్తారంగా పండిస్తున్నారు. అయితే ఆ విత్తనాలను సేకరించడానికి ప్రభుత్వము చొరవ తీసుకోవాలి. మైసూరు ప్రభుత్వముతో కాంటాక్ట్ చేసి బ్లాకు మార్కెట్‌కు అవకాశము లేకుండా ప్రభుత్వము సరైన ధరకు ఆ విత్తనాలను సరఫరాచేసే కార్యక్రమం చేపట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జైహింద్!)

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో రానున్న బై ఎలక్షన్స్ దృష్ట్యా నాలుగు మాసాల కొరకు ఓట్ ఆన్ అకౌంటు అని పాలకవర్గము చాల భారతం నడపడం గౌరవసభ్యులను అవమానించినందులకు యీ బడ్జెటును విమర్శిస్తున్నాను. ఎందుకంటె ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. రాష్ట్రములో 8 బై ఎలక్షన్ వున్నాయి గాబట్టి ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ పెడుతున్నామని యీ సభను యింత కించపరుస్తారని అనుకోలేదు. పైగా మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. జై ఆంధ్రలో చనిపోయిన వారికి 4 వేల రూపాయల చొప్పున యిస్తామని—వారిని గురించి ఇందులో ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదు. ఇక ప్రైస్ లైన్ విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ధరలను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమిచేసింది. 57 లక్షలుపండినప్పుడు ఏ ప్రైస్ లైన్ వుందో 80 లక్షలు పండినప్పుడు అదే ప్రైస్ లైన్ వుంది. అంటే మీ చేతిలో ఏమీ లేదని యీ ప్రభుత్వానికి యింత దురదృష్టం వస్తుందని అనుకోలేదు. సోరింగ్ ప్రైసెస్‌ను అరికట్టలేక పోతున్నారు. ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి. మనము చూస్తున్నాము. రాష్ట్రమును ఫ్రీ జోన్ చేశారు. ఎలాంటి మూవ్‌మెంటు లేదు. యీ రోజు హైదరాబాదులో రూపాయకు అమ్మే సరుకు బెల్ట్ ఏరియాలో మూడు రూపాయలకు అమ్ముతుంది.

7—00 p. m. తరువాత సివిల్ సప్లయిస్‌వారు 18320 షాప్స్ ఓపెన్ చేస్తున్నామన్నారు. ఇప్పటికే మనం ధాన్యం సప్లయి చేయలేకపోతున్నాము. ఉన్న వాటికి ఇంకా ఎక్కువగా షాప్స్ ఓపెన్ చేస్తే తగినంత ధాన్యం సప్లయి చేయడానికి మనవద్ద ఉన్నాయా? ఇది చూస్తే ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికి చెబుతున్నట్లుగా ఉంది.

ఇక అగ్రికల్చరు విషయం ఉంది. రయితులకు ఎరువుల పంపిణీ విషయం చూస్తే వారి పరిస్థితి అధోగతిగా ఉంది. రయితులకు ప్రొడ్యూసు చేసినదానికి ధర గిట్టుబాటు కావడం లేదు. ప్రొడ్యూసరు కన్స్యూమరు బాగుపడడం లేదు. దళారీల జీతభత్యాల క్రింద డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఏనిమల్ హస్‌బెండరీవారు పాడి పశువులు రయితులకు ఇవ్వాలి. ఒక పాడి గేదె ఉంటె అతని పొట్ట అతను పోషించుకుంటాడు. ఊరికే చిల్లింగు సెంటర్సు, కూలింగు సెంటర్సు పెట్టకుండా పేదలకు ఏది అవసరమో అవి ఇస్తే బాగుంటుంది.

పరిశ్రమల విషయంలో ఒకసారి ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. రాష్ట్రంలో కావలసినపరిశ్రమలన్నీ మనకువస్తేకాని సెపరేషనుకాదన్నారు పరిశ్రమలుకావాలి. పరిశ్రమలుఎక్కడ పెట్టాలి? హైదరాబాదు, విజయవాడలో పెట్టాలా, ప్రతి జిల్లా స్థాయిలోనూ ఎంతో మంది నిరుద్యోగులున్నారు. ఏ ఇండస్ట్రీ పెట్టాలో సర్వే చేయాలి. రూరల్ ఏరియాస్ డెవలప్ కావాలంటే ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ చేయాలి. అప్పుడే నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కరింపవచ్చు.

ఇరిగేషను విషయం. ఈ రాష్ట్రంలో జమీందారి ఏరియాస్ ఉన్నాయి. పాతపట్టణం చెరువు తప్ప కొత్త స్కీము లేదు. లో రెయిన్‌ఫాల్ ఏరియాస్ డెవలప్ చేయడానికి మనకు ఒక ప్లాను లేదు. కాబట్టి అది చేపట్టాలి.

పవరు విషయం. ఈ రోజు విద్యుచ్ఛక్తి కావాలంటె సామాన్యుడు 125 రూ. లు బక్షీసు కట్టాలి. వారినుంచి బక్షీసు తీసుకుంటున్నారు ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డువారు. ఈ పద్ధతి మార్చాలి, ఏన్యువల్ మినిమం గారంటి అని ఉంది. ఈ వ్యత్యాసం తొలగించాలి.

ఎడ్యుకేషను — యీ రాష్ట్రంలో విద్యమీద ఆపరేషను ఎక్కువగా చేశారు. ప్రయిమరి ఎడ్యుకేషను, సెకండరీ ఎడ్యుకేషను అన్నారు. తెలుగు మీడియం అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ యూనివర్శిటీలో ఇంగ్లీషు మీడియం ఉంది. హైదరాబాదులో యూనివర్శిటీ పెడుతున్నారు. దాని ఫీడర్ స్కూలులో మీడియం ఇన్‌స్ట్రక్షన్ ఏమి ఉండాలనేది ఉంది. ఎడ్యుకేషను ఏ సిస్టములో ఉండాలి? హైద్రాబాదులో పనిచేసే ప్యూను ముందుపల్లెలోఉన్న షావుకారు ఎందుకూ పనికిరాడు. రూరల్ ఏరియాస్‌లో ఉన్నవారికి వారి ఎడ్యుకేషను గురించి ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకుని సెకండరీ ఎడ్యుకేషనుకు ప్రయిమరి ఎడ్యుకేషనుకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలి.

ఇక హెల్తు విషయం చాలా ముఖ్యమయినది. ఏ ఆసుపత్రిలోనూ మిషినరి జీల్ లేదు. మిషను హాస్పిటల్సుకు పోతె ఉండేట్టుగా మిగిలిన ఆసుపత్రులలో ఆపరేషను చేసిన పేషంటుకు అన్నం మొదలయినవి బెడ్ ముందుకు తీసుకునిపోరు. గంటకొట్టి పేషంటును రమ్మంటారు. ఏగంటకు ఏమాత్ర వేసుకోవాలో సరిగాచెప్పరు. ఏవో నాలుగు మాత్రలుఇచ్చి ఎలాగ ఈమాత్రలు వేసుకోవాలని అడిగితే నీచంగా పోవోయి అంటూ నీచంగా చూస్తారు. ఈ వైద్యశాఖ అవసరంగురించి శ్రద్ధవహించి పేదలబాధలు గమనించాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత బాక్‌వర్డు క్లాసెసువారికి ఏమీ చేయడం లేదు. అది గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఇక త్రాగే నీరు విషయం ఉంది. మాఏరియాలో చిత్తూరు జిల్లాలో త్రాగడానికి నీరులేదు. రిగ్సు అన్నారు. ఆ రిగ్గునీరు మాకుచాలదు. బావులు త్రవ్వాలి. అది పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. రెవిన్యూ వసూళ్లు 1973-74 లో పంటలు పండాయి

రెండు సంవత్సరాలనుంచి పంటలు లేవనిచెప్పి వచ్చినపంట బకాయిలుగా వసూలు చేశారు. కావాలని అన్యాయం చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి మార్చాలని కోరుతున్నాను.

ఇక అసెంబ్లీ స్టాఫ్‌గురించి కొంచెం చెప్పాలి. అసెంబ్లీ స్టాఫ్ ఉదయం 8-30 గంటలకు వచ్చి సాయంత్రం 8-30 గంటలవరకూ మీటింగు రోజులలో ఆఫీసులో ఉండి పనిచేయాలి. గతంలో వారికి రెమ్యునరేషను ఇస్తామన్నారు. కాని ఇంతవరకూ వారికి ఏమి రెమ్యునరేషను ఇవ్వడంలేదు. అది గమనించాలి.

తరువాత సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా అన్నారు. డెవలప్‌మెంటు బోర్డులు ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పథకం అమలు కావడానికి మంత్రులు పర్యటనలు చేయడంలేదు. కాబట్టి ఈ సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా అమలు కావడానికి సర్వశ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు, రాజమల్లుగారు, చొక్కారావుగారు వెంగళరావుగారు, ఇబ్రహీంఅలి అన్సారిగారు, రాజారాంగారు ఈ ఆరుగురు మంత్రులూ రాష్ట్రం అంతా పర్యటించి రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటుపడతారని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

7-10 p.m. శ్రీమతి బి. సరోజమ్మ (నరసన్నపేట) :— అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తేదలచుకొన్నాను. చాలామంది సభ్యులు ప్రొక్యూర్‌మెంటు పెద్దవాళ్లు ఇవ్వలేదని చిన్నవాళ్లు మాత్రమే ఇచ్చారని చెప్పారు. ఇచ్చినవాళ్లలో పెద్దవాళ్లూ ఉన్నారు. చిన్నవాళ్లూ ఉన్నారు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లా ఇండస్ట్రియల్ బ్యాక్‌వర్డు ఏరియా అని ప్రభుత్వంవారు గుర్తించారు. ప్రభుత్వంవారు అక్కడ పెద్ద తరహా పరిశ్రమలను నెలకొల్పాలని మనవిచేస్తున్నాను. సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ ఇప్పటికి మా జిల్లాలో 5 తాలూకాలకు పరిమితమై ఉన్నది. కాబట్టి అది జిల్లా అంతటికీ విస్తరింప జేసేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వంశధార ప్రాజక్టుకు ఈ సంవత్సరం కేటాయించినందుకు నాధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. వంశధార ఎడమ కాలువకు కొన్ని లిఫ్టు ఇరిగేషను పథకాలు మంజూరు చేయాలని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. పి. డబ్ల్యు. డి. ఇరిగేషను 25 సంవత్సరాలనుంచి తాత్కాలికంగా నడుపబడుతున్నది. దీని క్రింద 5 లక్షల ఎకరాలకు నీటి సరఫరా చేయబడుతున్నది. కాబట్టి దీనిని పర్మనెంటు చేయవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళంలో మహిళలకు కళాశాల స్థాపించారు. కాని దానికి బిల్డింగు లేదు. హైస్కూలులో కొంతసేపు కాలేజీ విద్యార్థినులు, కొంతసేపు హైస్కూలు విద్యార్థినులు సర్దుబాటు చేసుకొని చదువుతున్నారు. కనుక దీని విషయమై కొంత గ్రాంటు కొరకు కలెక్టరుగారి దగ్గర ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. కాబట్టి ఈ సంవత్సరం ఆ మహిళా కళాశాలను పూర్తి చేయించవలసిందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇన్‌లాండ్ (చిన్న తరహా మత్స్య పారిశ్రామికులు) ఫిషర్‌మెన్‌కు అసలు సహాయం చేయడం జరుగలేదు. ఇప్పటికి వారికి ఒక రూపాయి అయినా అప్పుగా ప్రభుత్వం వారు ఇవ్వడం జరుగలేదు. వక్షములు [illegible] అందుచేత వారు వృత్తిలేక చాలా

ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి వారికి సహాయం చేయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు కాలనీలు కట్టిస్తున్నారు. 1972 లో ఎలక్షను అయిన తరువాత మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో క్రొత్తగా ఏమీ శాంక్షను కాలేదు ఇందులో నా నియోజక వర్గంలో అసలు ఏమీ శాంక్షను కాలేదు కాబట్టి ఈ సంవత్సరమైన శాంక్షను చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీముఖలింగంలో శ్రీముఖలింగేశ్వర స్వామి దేవాలయం ఉన్నది. అది చాలా పురాతనమైనది. అక్కడ యాత్రీకులకు నిలవడానికి కూడా నీడ లేకుండా ఉన్నది. మొన్న కేంద్ర మంత్రిగారు దానిని గురించి చెప్పారు. అది టూరిజం క్రింద చేస్తారో లేక దేవాదాయం క్రింద చేస్తారో చేయాలి. అక్కడ ఒక గెస్టు హౌసును నిర్మించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో స్త్రీ శిశు సంక్షేమం గురించి అసలు కనిపించలేదు. కనుక దానికి కూడా కొంచెము నిధులు కేటాయించమని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇక గ్రామాలలో మంచినీటి కొరత చాలా ఉన్నది. కాబట్టి ఆ మంచినీటి కొరతను తీర్చడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసు కొంటున్నాను.

Mr. Chairman:—The House now stands adjourned to meet again at [illegible].00 p. m., on Mondy the 25th March, 1974.

The House then (7.14 p.m.) adjourned.

APPENDIX

NOTE ON AIRBORNE GEOPHYSICAL AND GROUND SURVEYS FOR MINERAL EXPLORATION IN ANDHRA PRADESH TO BE LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

The terrain falling within the districts of Cuddapah, Kurnool, Guntur, Nellore and Khammam in Andhra Pradesh wherein the maximum potential for base metal mineralisation is anticipated was covered by a multi-instrument airborne geophysical survey under a US-aided Project called 'Operation Hardrock'. This survey was carried out in order to provide additional data to accelerate the search for probable deposits of non-ferrous minerals specially of base metal sulphides. Phase-1 of 'Operation Hardrock' which formed the airborne survey was initiated on 19-7-1967 and completed by 30-11-67 covering an area of 30,50.) sq. km which involved production flying of 32,660 line kms yielded a multitude of geophysical anomalies. The ground follow up evaluation of geophysical anomalies falling under phase II and Phase III were initiated towards the close of 1968.

The evaluation of the airborne geophysical anomalies continued to be carried out in the various districts of Andhra Pradesh covered by 'Operation Hardrock'.

As on 3'-12-1973, 5088 electromagnetic aeroanomaly intercepts have been evaluated on the ground. Based on the results obtained by the above field checks, six targets have emerged meriting a probe by diamond core drilling.

Nearly 3,200 meters of drilling has been carried out for Venkatayappalem, Raghaboyintgudem prospects in Khammam District and Papyapallem, Gollapalli, Chikatvaripalle prospects in Cuddapah District. Test drilling near Venkatayapalem in the Khammam District has intersected a 2.34 metre wide zone of lead-zice mineralisation assaying 0.38% copper, 2·68% lead and 2.88% zinc. Further drilling to prove the economic potentialities of the above prospects is in progress.

Diamond core drilling was carried out on Gollapalle prospect in Cuddapah district to an extent of 510. 85 m.